

**TI
DAKKEL A PANAGBINNUSOR**

**ITI NAGBAETAN
NI CRISTO KEN DAGITI ANGHELNA,
KEN NI SATANAS KEN DAGITI ANGHELNA.**

NI

ELLEN G. WHITE

**BATTLE CREEK, MICH.
INIMPRINTA NI JAMES WHITE**

1858

Dagiti Linaon

Pahina

Ti Biag ni Pauna a Sarita

Listaan iti Sao

Kapitulo

- 1 Ti Pannakatinnag ni Satanas
- 2 Ti Pannakatinnag ti Tao
- 3 Ti Plano ti Panangisalakan
- 4 Ti Umuna nga Iyuumay ni Cristo
- 5 Ti Ministerio ni Cristo
- 6 Ti Panagbaliw ti Langana
- 7 Ti Pannakaliput ni Cristo
- 8 Ti Pannakausig ni Cristo
- 9 Ti Pannakailansa ni Cristo
- 10 Ti Panagungar ni Cristo
- 11 Ti Iyuuli ni Cristo
- 12 Dagiti Disipulo ni Cristo
- 13 Ti Pannakatay ni Esteban
- 14 Ti Pannakaawis ni Saul
- 15 Nagdesision dagiti Judio Tapno Patayenda ni Pablo
- 16 Pinasiar ni Pablo ti Jerusalem
- 17 Ti Dakkel a Panagtallikod
- 18 Ti Misterio ti Kinadakes
- 19 Ti Patay, Saan nga Agnanayon a Biag a Panagrigat
- 20 Ti Reformasion
- 21 Ti Iglesia ken ti Lubong Nagmaymaysada
- 22 Ni William Miller
- 23 Ti Mensahe ti Umuna nga Anghel
- 24 Ti Mensahe ti Maikadua nga Anghel
- 25 Ti Tignay ti Maikadua nga Iyuumayna ket Nailadawan
- 26 Maysa Pay a Panangiladawan
- 27 Ti Santuario
- 28 Ti Mensahe ti Maikatlo nga Anghel
- 29 Ti Natibker a Plataforma
- 30 Espiritualismo
- 31 Ti Kinaagum
- 32 Ti Pannakayugyog
- 33 Dagiti Basol ti Babilonia
- 34 Ti Napigsa a Pukkaw
- 35 Ti Maikatlo a Mensahe ket Nagserra

36	Ti Tiempo iti Riribuk ni Jacob
37	Ti Pannakaisalakan Dagiti Santo
38	Ti Gungona Dagiti Sasanto
39	Ti Daga ket Nabaybay-an
40	Ti Maikadua a Panagungar
41	Ti Maikadua a Pannakatay

Ti Biag ni

Ellen Gould White, 1827-1915

Maysa a napasnek a disipulo ni Jesu-Cristo, ni Ellen ket maysa a Methodista inggana idi isu ket agtawen iti 17. Isu ket naikkat (kas miembro) gapu iti panagsaritana maipapan ken ti panamatina iti umasideg nga iyuumay ni Cristo idi 1843. Inikkan isu ti Dios kadagiti sirmata ken iti maysa a mensahe nga ipanna iti lubong, kalpaskan laeng nga inlaksid dagiti dua a sabali a tao daydiay nga awit manipud iti Dios. Nagsurat isu iti adu nga artikulo ken liblibro a mangmangted iti paganawa ken pammalakad. Kalpasanna a maawat ti lawag iti mensahe maipapan iti salun-at, isu ket nagbalin a napigsa a mangdepdependensa iti salun-at, nga umaw-awag agpaay iti taraon a kapadpada iti orihinal a taraon idiaiy Hardin ti Eden, panaglisi manipud kadagiti makadadael a banbanag, ken panagteppel kadagiti amin a banbanag.

Kaanoman ket saan nga inawag ni Mrs. White ti bagina a kas ‘propeta’, nupay awan ti parikutna kadagiti mangaw-awag kenkuana iti kasdiay, ngem no saludsodem, ibagana nga isu ket maysa a ‘babaonen’. Idiaiy a sungbatna, impakitana a ti trabahona maipapan iti panagreforma iti salun-at, umaw-awag agpaay iti panagbabawi manipud iti basol, ken tultulunganna ti maysa a tignay a “mangtarimaan iti nadadael,” nga inramanna ti nasursurok a kadawyan nga ibilbilang nga ar-aramiden ti maysa a propeta—nga ibagbagana ti maipapan kadagiti pasamak iti masangoanan manipud idiaiy panangkita iti Dios. Nagaramid isu iti sumagmamano a debosional a klasiko a ti *“Steps to Christ”* ket maysa kadagiti ammo unay. Ngem imbilangna daytoy libro, *“Ti Dakkel a Panagbinnusor iti Nagbaetan ni Cristo ken Dagiti Anghelna, ken ni Satanas ken Dagiti Anghelna”* ti kapategan unay kenkuana.

Pauna a Sarita

“Iti linteg ken pammaneknek! No dida agsao a cas mayannurot itoy a sao, saan a pagduaduaan nga awan ti bigat a maipaay cadacuada”. Isaias 8:20.

Ditoy iti panangrugi iti maika-21 a siglo, ket kasla ti tunggal maysa ket nagbalinen a propeta. Adda payen iti naaramid a cirkulo iti padto iti internet. Ngem ti dadduma kadagitoy ket agibagbaga iti banbanag a kasla nagsabali laeng iti bassit. Kasanotayo a maammoan no isuda ket pudno nga isuda kas iti ibagbagada—tagaawat kadagiti sao iti Dios?—babaen iti panangidilig kadagiti ibagbagada iti linteg ken ti pammaneknek. Pudno a ti Isu met laeng a Dios a nangited kadagiti saona kadagiti tiempo iti napalabas kadagiti tao ken impasuratna kadakuada (a ti tanoyna ket nagbalin a sumagmamano a libro iti Biblia), ket saanna a kontraen ti Bagina!

Direkta nga impadto ni Jesus daytoy, gaputa ammona a daytoy nga isyu iti padto ket agbalin a dakkal a panangpadasan agpaay kadakuada kadagiti maudi nga al-aldaw: "Ket adunto dagiti saan a pudno a mammadto tumacderdanto ket ulbodendanto dagiti adu" (Mateo 24:11). Agpaay iti mainayon a panangidagsen, ket inted iti Dios dagitoy a sasao kenni Juan: "Ay-ayatec, dicay patien dagiti amin nga espiritu, no di ket suutenyo dagiti espiritu, no nagtaudda iti Dios; ta adu dagiti saan a pudno a mammadto a rimmuar ditoy lubong" (1 Juan 4:1). Siempre ni Ellen White ket saan a mailaksid. Alaen daytoy a libro ket idiligmo iti Nasantoan a Kasuratan; nasungbatanna kadi ti subukan wenno saan? Agkararag iti manangngaasi nga Amatayo iti langit, ket ibaonna ti Espirituna tapno idalannatayo iti amin a kinapudno.

Kasla ngan-nganin a saanen a kapapati ita, ngem inggana idi maudi a dua a tawen iti maika-20 a siglo, ngan-ngani amin dagiti umaw-awag kadagiti bagida a "Cristiano" ket pirmi a lumablabaan kadagiti siasinoman nga agkunkuna nga addaan kadagiti panangipakaammo manipud iti Dios. Kadawyan nga usarenda ti Apocalipsis 22:18, 19 tapno paneknekanda dagiti puntosda: "Siak sacsias ita tunggal maysa a dumngeg cadagiti sasao ti padto daytoy a pagbasaan: No addanto mangnayon cadacuada, ti Dios inayonnanto kencuana dagiti pannaplit a naisurat itoy a pagbasaan. Ket no addanto mangkissay cadagiti sasao ti pagbasaan daytoy a padto, ti Dios icatennanto ti pannacabagina iti cayo ti biag, ken idiaay nasantoan a ciudad, ken cadagiti banbanag a naisurat itoy a pagbasaan."

Ngem ibagbaga kadi daytoy a kalpasna iti pannakatay ni Juan ket awanen dagiti propeta nga aggapu iti Dios? No agpayso, apay ngarud a binagaannatayo ni Jesus nga

agannadtayo kadagiti "ulbod" a propeta? Apay nga imbaga iti Espiritu Santo babaen kenni Juan a padasentayo dagiti espiritu? Saan kadi nga amin dagitoy ket nakarkaro a nalaklaka no ammotayo laeng nga iyaleng-aleng dagiti amin a kalpasan ni Juan ket agkunkuna nga addaanda dagiti sao manipud iti Dios? Ngem saan a kasta iti plano ti Dios. Itedna ti baro a kinapudno no masapul, ken ipakaammona ti pagayatanna, ket ti pudno iti pusona ket miraenna a kitaen a daytoy ket pudno, ket sana awaten daytoy a siraragsak ken surotenna daytoy. Siempre ni Satanas ket maipalubos met nga agaramid. No saan isu a mapalubusan ket akusaenna ti Dios a saan a patas.

Ti Espiritu Santo babaen kenni Pablo ket salsaludsodenna dagiti sumagmamano a napateg, ken masansan a makitkita a salsaludsod idia 1 Corinto 12. Amin kadi ket apostol? Amin kadi ket propeta? Amin kadi ket agar-aramid iti milagro? Amin kadi ket addaan kadagiti sagot iti panangagas? Amin kadi ket makapagsarita kadagiti saba-sabali a pagsasao? Ket sana ipakdaar nga ipakitana kadatayo ti "nakarkaro a nalaing a pamayan," nga ibagbagana a dagiti sagot ket awan iti serbina kadatayo no awan iti Ayat kadatayo. Idia 14, ket immabante isu iti maysa nga askaw babaen iti panangibagana kadatayo a "Surotenyo ti ayat, ken gartemenyo dagiti espirtual (a sagut), ngem nangruna a dakayo ket makaipadto." "No kasta ngarud kakabsat, gartemenyo unay iti nakaipadto, ket saanyo a pawilan iti makapagsao kadagiti pagsasao." "Saanyo nga iddepen ti Espiritu; saanyo a laisen dagiti panagpadto; suutenyo amin; salimetmetanyo a sititibker ti naimbag" (1 Tesalonica 5:19-21).

Naited kenni Ellen White ti sirmata ti "Dakkel a Panagbinnusor" idi panagsasaringit iti 1858 idia Lovett's Grove, Ohio, U.S.A. Kaadduanna kadagitoy ket nakitanan iti sirmata 11 a tawtawenen iti napalabas, ngem ita a tiempo, isu ket nabagaan nga isuratna nupay ni Satanas ket agaramid iti napigsa a puersa tapno balandraanna Isu. Dagiti dadduma a pasetna aglalo ti kapitulo 30, ken naimprinta iti "Little Flock", idi 1847, idia Christian Experiences and Views", ken "Supplement" a liblibro idi 1854. Amin dagitoy ket pinaltiingan iti Espiritu Santo, insurat iti nakapoy, ngem maka-Dios a babai, ket immuna a naimprinta idi 1858. Ni Satanas, a nagipampusan tapno ikkatenna ti Biblia ditoy lubong, sana pinadas daytoy kadagiti aglaylayus a narungsoten a bersion, ket agar-aramid met a siksikapanna a dadaelen ken rungsoten met daytoy a libro agsipud ta daytoy iti maikadua a kapategan unay a libro iti entiro a lubong nga agpaay iti Anak ti Dios. Ngem inaywananan ti Dios ti saona.

Adda dagiti agsasaludsod no apay nga adda dagiti adu unay a parikotna ditoy lubongtayo kas kadagiti gubat, krimen, dakes sex ken wen, uray pay kadagiti pammati a relihioso. Ti basehan agpaay kadagiti sungbat kadagitoy a salsaludsod ket mabalina a masarakan iti pannakaawat iti dakkel a panagbinnusor ni Cristo ken ni Satanas nga agtultuloy manipud pay idia masakbayan iti pannakaiparsua iti tao.

Ipaay koma iti Apo nga itdenna dagiti kalaingan a sagut kadakayo, nga agbasbasa, kas iti inkayo "panangpadas kadagiti amin a banbanag" a nakasurat ditoy a libro

babaen iti Sao ti Dios—Ti Biblia.

*TANDAANAN—Ti Estoria ti Biagna, ti Pauna a Sarita, ti Listaan iti Sao, ken dagiti referensia iti murdong iti tunggal kapitulo, ket saan nga insurat ni Ellen White wenno iti orihinal a libro.

Listaan iti Sao

Sao   Kaipapananna   Immuna a Rimmuaranna

Jesu-Cristo	Maysa kadagiti tallo a sibibiag a Dios. Inaramidna ti amin a banag ditoy lubong ken sangalubungan. Isu ket naiyanak a kas tao ngan-nganin 2,000 a tawtawen iti napalabas, pinatayda isu idi isu ket agtawen iti 33, nagungar, ket ita ket adda idia langit nga agar-aramid agpaay iti pannakaisalanatayo. Isu ket agsubli ditoy daga iti saanen a mabayag, ket maikkan isu iti panagari kadagiti amin a banbanag iti sangalubungan iti agnanayon.	Titulo
Satanas	Ti Diablo. Isu iti ama iti amin a kinadakes. Isu ket naparsua a kapintasan unay, naan-anay a parsua, ngem nagdesision isu nga agrebelde. Isu ket agtultuloy nga agar-aramid iti kinadakes ita, ngem iti udina ket nadadaelen isu iti Dios.	Titulo
Apo	Ni Jesu-Cristo, Dios Ama.	Kapitulo 1
Nakitak, Naipakita kaniak	Idi ti nagsurat—ni Ellen White-- ket nakitana ti sirmata, ti maysa nga anghel ket adda ti sibayna a mangibagbaga ken mangipakpakita kenkuana kadagiti banbanag. Insuratna ti pudno a nakita dagiti matana.	Kapitulo 1
Dios	Ti Ama, ti Anak (ni Cristo Jesus), ken ti Espiritu Santo. Aminda a tallo ket Dios.	Kapitulo 1

Ti Anak ti Dios	Jesu-Cristo.	Kapitulo 1
Sao ti Dios	1. No ania iti insarita ti Dios. 2. Ti Biblia.	Kapitulo 2 Kapitulo 18
Sinubbot, Nasubbot	Dagiti tao iti unana ket kukua iti Dios, ngem agsipudta dagiti immuna a nagannaktayo ket nagbasolda, nabalintayo itan a kukua ni Satanas. Awag iti inaramid ni Jesus tapno isalakannatayo manipud kenni Satanas.	Kapitulo 3
Ti anghel	Ti anghel a pudno a naibaon tapno makadua ni Ellen White idi makitana daytoy a sirmata.	Kapitulo 3
Iyuumay	Ti ofisial nga iyuumay ni Jesus ditoy daga. Ti immuna a tiempo ket ngan-nganin 2,000 a tawen iti napalabas, ken ti maikadua ket asidigen.	Kapitulo 4
Ti Cordero ti Dios	Ni Cristo Jesus	Kapitulo 4
Juan Bautista	Maysa a propeta, ti kasinsin ni Jesus. Nangawag iti panagbabawi ken panagbautisar.	Kapitulo 4
Bautisar	Panangilemmes iti entiro a bagi iti uneg iti danum tapno agbalin a Cristiano.	Kapitulo 4
Elias	Maysa a propeta a naala a naipan idia langit a saanen a natay.	Kapitulo 4
Sakrifisio	Maysa a daton nga animal a naited iti Dios, kasta met ni Cristo Jesus iti bagina mismo.	Kapitulo 5
Ti ilina, ti ili ti Dios	1. Idi un-unana a tiempo, ti ili ti Dios ket ti Juda. 2. Iti madama, amin dagiti mamati kenni Jesus ken agar-aramid iti pagayatanna.	Kapitulo 5 Kapitulo 17
Libro ti Dios	1. Ti `Libro ti Biag' idia langit. Dagiti nagan dagiti amin nga agbiag iti agnanayon ket nakasurat. 2, Ti Biblia.	Kapitulo 6
Michael	Ti pangulo dagiti amin nga anghel idia langit.	Kapitulo 6
Rue	Maysa a kayo nga agbibig idia Middle East.	Kapitulo 7

Dagiti bulongna ket us-usarenda nga agas.

Kabsat a Lalaki,	Amin dagiti mamati kenni Jesus ken agar-aramid iti pagayatanna.	Kapitulo 7 Kabsat a Babai
Hosanna	Panagdayaw iti Dios!	Kapitulo 9
Sabbath	Aldaw a panaginana a mangrugi iti ililinek iti init iti Viernes ken agleppas iti ililinek iti init iti Sabado. Kitaen ti Genesis 2:2-3.	Kapitulo 10
Mensahe	Sasao a naggapu iti Dios. Kasta ti tignay tapno iwaragawag dagitoy a sasao.	Kapitulo 10
Iyuuli	Ipapan idia langit. SAAN a patay iti kayatna a saoen.	Kapitulo 11
Apostol	Tattao nga agiwarwaragawag iti ebanghelio iti amin a tiempo kas maysa a profesion. Nangruna a maipapan kadagiti disipulo ni Jesus ken ni Pablo.	Kapitulo 12
Ti Anak ti Tao	Ni Cristo Jesus	Kapitulo 13
Dagiti Gentil	Dagiti saan a Judio.	Kapitulo 14
Pablo	Sakbay iti pannakakombirtina, isu ket mabigbig a kas `Saul.' Kitaen ti Aramid 13:9.	Kapitulo 15
1843, 1844	Ti maikadua nga iyuumay ni Jesus ken ti panaggibus iti lubong ket pinati a dumteng iti panaggibusna iti daytoy a tawen. Ti kinapudnona, ti padto a panawen iti Daniel 8:14 ket nagleppas ditoy a tawen.	Kapitulo 23
Pastor	1. Dagiti lider dagiti iglesia. Dagiti Pastor ken dagiti padi. 2. Ni Cristo Jesus.	Kapitulo 23
Dagiti Santo	Amin dagiti pudno a mamati iti Dios manipud iti pusoda ken sumursurot iti ibagana nga aramidenda.	Kapitulo 24
Santuario	Ti nagan ti lugar idia langit a pagar-aramidan Ni Jesus ita agpaay iti pannakaisalakantayo. Adda iti kortena daytoy, Nasantoan a Lugar (umuna a kuarto), ken Kasasantoan a Lugar (maikadua a kuarto). Ti maysa nga inaramid ni Moises ket	Kapitulo 25

kinopia iti maysa nga adda idiaiy langit. Daytoy ket maawag met a `Tabernakulo' ken `Templo'.

Panagbayad	Inaramid ni Jesus daytoy a trabaho nga inaramidna dagiti tao a nalinteg iti Dios babaen kadagiti pateg iti darana.	Kapitulo 25
Zion	1. Maysa a nagan nga agpaay iti ciudad nga adda ita idiaiy langit. 2. Ti nagan iti grupo dagiti tao a sumursurot iti Dios.	Kapitulo 26
Baro nga Jerusalem	Ti nagan iti ciudad nga adda ita idiaiy langit, pagtaengan iti Dios ken dagiti anghel. Daytoy a ciudad ket bumabanto ditoy daga ket agianen ditoy iti agnanayon.	Kapitulo 27
Kerubin	Nangato iti rangkoda nga anghel.	Kapitulo 27
Panangiballaet	Ni Jesus ket nakatakder iti nagbaetan dagiti managbasol ken iti mannakabalin unay a Dios. Inaramid ni Jesus daytoy a trabaho agpaay iti pannakaisalakantayo kas maysa a mangibalballaet.	Kapitulo 27
Animal	Nagan ti dakkal a grupo a tattao a lumablabaen iti Dios. Kitaen ti Apocalipsis 13.	Kapitulo 28
Canaan	Nagan iti lugar a naikari kadagiti Israelita. Irepresentana ti langit. Kitaen ti Geneis 12:5.	Kapitulo 28
Aldaw iti Pentecostes	Maysa kadagiti fiesta nga inted ti Dios iti Israel. Kitaen ti Levitico 23:15-16 ken Aramid 2.	Kapitulo 29
Adventista	Nagan dagiti tao a mamati a ni Jesus ket umay ditoy daga. Nagan met laeng daytoy a grupo.	Kapitulo 29
Laodicea	Ti maudi nga iglesia iti listaan dagiti pito iti Apocalipsis 2, 3. Ipagpagarup daytoy a grupo a nabaknangda ket saanda a masapul iti aniaman a banag nga espirtual, ngem ti kinapudno ket napanglawda ken nalaadda.	Kapitulo 32
Ti Maudi a Tудо	Ti naruay a pannakaibukbok iti Espiritu Santo tapno isaganana dagiti tao agpaay kenni Jesus sakbay iti isusublina ditoy daga. Kitaen ti Joel 2:23; Aramid 3:19.	Kapitulo 32
Tawen iti	Ti tawen iti pannakawaya-waya. Tunggal 50 a	Kapitulo 37

Panagragsak

tawtawen ket isubli dagiti Israel ti aniaman a banag iti orihinal a makinkukua. Saanda met nga agtalon iti daytoy a tawen. Kitaen ti Levitico 25:10.

**“Ti Dakkel A Panagbinnusor
Iti Nagbaetan
Ni Cristo Ken Dagiti Anghelna,
Ken Ni Satanas Ken Dagiti Anghelna.”**

Kapitulo 1**Ti Pannakatinnag ni Satanas**

Impakita kaniak iti Apo a ni Satanas ket maysa idi a madaydayaw nga anghel idia langit, sumaruno kenni Cristo Jesus. Ti rupana ket nasingpet, mangipakita iti ragsak a kas kadagiti dadduma nga anghel. Ti musingna ket nangato ken akaba, ken mangipakita iti nalawa a kinasirib. Ti langana ket naan-anay. Addan isu iti natan-ok, makaari a taktakder. Ket nakitak nga idi ibaga iti Dios iti Anakna, Aramidenyo ti tao iti ladawantayo. Ni Satanas ket immapal kenni Jesus. Kayatna a makonsulta met isu maipapan iti pannakaaramid iti tao. Isu ket napno iti apal, imon, ken pungtot. Kayatna nga isu iti agbalin a kangatoan idia langit, sumaruno iti Dios, ken umawat kadagiti kangatoan a padayaw. Inggana ditoy a tiempo ti amin a langit ket naurnos, panagtutunos ken naan-anay a panagpasakup iti gobierno iti Dios.

Daytoy iti kangatoan a basol, ti agrebelde a lumaban iti urnos ken pagayatan iti Dios. Ti amin a langit ket kasla nariribokda. Dagiti anghel ket naka-urnosda a grupo-grupo nga adda agmanmando nga anghel iti unaanda. Amin dagiti anghel ket aktiboda. Ni Satanas ket agparparikna a lumaban iti gobierno ti Dios, agam-ambision nga ingatona ti bagina, ket saanna a kayat iti agpasakup iti otoridad ni Jesus. Dagiti dadduma nga anghel ket naki-ayon kenni Satanas iti panagrebeldina, ket dagiti dadduma ket napigsada a bimmaban agpaay iti dayaw ken kinasirib iti Dios iti panangitedna iti pannakabalin iti Anakna. Ket naaddaan iti panaglalaban dagiti anghel. Ni Satanas ken dagiti naallilawna, nga agipampampususan a reformaenda ti gobierno ti Dios, ket kinayatda a kitaen ti saan a masukimat a kinasirib tapno ammoenda ti

panggepna iti panangitag-ayna kenni Jesus, ken panangitedna kenkuana iti kastoy nga awan limitasionna a pannakabalin ken panagmando. Nagrebeldeda laban iti otoridad iti Anak ti Dios, ket amin dagiti anghel ket naayabanda a sumango iti sangoanan iti Ama, tapno madisionan dagiti kasoda. Ket nadesisionan a ni Satanas ket masapul a mapapanaw manipud langit, ket dagiti anghel, amin dagiti nakimaymaysa kenni Satanas iti panagrebeldena, ket masapul a mapapanaw a kaduana. Ket naaddaan iti gubat idiy langit. Dagiti anghel ket naggugubatda; kayat ni Satanas nga abaken ti Anak ti Dios, ken dagiti sumursurot iti pagayatanna. Ngem dagiti naimbag ken pudno nga anghel ket nangabakda, ket ni Satanas ken dagiti buyotna ket napapanawda manipud langit.

Kalpasan a ni Satanas ket mapapanaw idiy langit, kakuyogna dagiti natnag a kaduana, ket naamoanna a napukawnan iti agnanayon dagiti amin a kinadalus ken dayag iti langit, ket nagbabawi isu ken kinalikagumna iti maisubli manen idiy langit. Sisasagana isu tapno maalana ti talaga a lugarna, wenno aniaman a lugar a mabalin a maited kenkuana. Ngem saan, ti langit ket saan a masapul a maikabil iti peggad. Amin dagiti langit ket mabalin a madadael no isu ket maisubli; agsipud ta ti basol ket nangrugi kenkuana, ken dagiti bin-i iti rebellion ket adda kenkuana. Ni Satanas ket nakaalan iti buyotna, dagiti naki-ayon kenkuana iti panagrebeldina. Isu ken dagiti buyotna ket nagbabawida, nagsangitda ken nagpakaasida tapno maisublida iti kaasi iti Dios. Ngem saan, dagiti basolda, dagiti pungtotda, dagiti apalda ken inggitda, ket dakkal unay a saan a mabalin a buraen iti Dios. Masapul daytoy nga agtuloy tapno awatenna ti maudi a pannakadusana.

Idi naan-anay a maammoanen ni Satanas nga awanen iti pannakabalinna nga isu ket maisubli pay idiy pabor iti Dios, ket ti dakes a panggepna ken ti pungtotna ket nangrugin a maipakita. Kinonsultana dagiti anghelna, ket ti plano ket naaramid tapno ituloyda ti agrabaho a lumaban iti gobierno iti Dios. Ket idi ni Adan ken Eva ket maikabil iti napintas a hardin, ni Satanas ket nangaramid iti plano tapno dadaelenna ida. Ti konsultasion ket naaramid kaduana dagiti dakes nga anghelna. Awan iti nakalapped iti ragsak dagitoy naragsak nga agasawa no tulnogenda laeng ti Dios. Saan a maipakat ni Satanas ti pannakabalinna kadakuada malaksid nga umuna nga agsukirda iti Dios, ken mapukawda ti paborna. Masapulda iti mangaramid iti plano tapno maiturong ida nga agsukir tapno magun-odda ti unget ti Dios ken maipanda iti sirok iti nakarkaro a direkta nga impluwensia ni Satanas ken dagiti anghelna. Napagdesisionanda a ni Satanas ket alaenna ti sabali a langa, ken mangipakita iti interes agpaay iti tao. Masapulna iti agparikna laban iti kinapudno iti Dios, mangaramid iti panagduadua no talaga met laeng nga aramiden ti Dios ti sinaona, ti sumaruno ket pinaregtana ti panagusioso, ket inturongna ida tapno pakimikiranda dagiti saan a masukimat a plano ti Dios, nga isu iti nakabasolan ni Satanas, ken rason kas nakaigapuan dagiti pannakaipawilna maipapan iti kayo iti pannakaammo.

Kitaen ti Isaias 14:12-20; Ezequiel 28:1-19; Apocalipsis 12:7-9.

Kapitulo 2

Ti Pannakatinnag ti Tao

Nakitak a dagiti nasantoan nga anghel ket masansanda a pasiaren ti hardin, ken mangitedda

iti bilin kenni Adan ken Eva maipapan iti trabahoda, ken isursuroda met kadakuada ti maipapan iti panagrebeldi ni Saatanas ken ti pannakatinnagna. Binagaan dagiti anghel ida maipapan kenni Saatanas, ken pinagannada ida a saanda nga agsinsina manipud iti maysa ken maysa iti panagtrabahoda, amanganla ketdi a makasangoda daytoy a nagbasol a kabusor. Binilinan ida dagiti anghel tapno surotenda a pirmi dagiti bilin nga inted ti Dios kadakuada, agsipudta babaen laeng iti naan-anay a panagtulnog nga isuda ket natalged. Ket no isuda ket natulnog, daytoy a nagbasol a kabusor ket awan iti pannakabalina kadakuada.

Nirugian ni Saatanas ti trabahona kenni Eva, tapno aramidenna isu nga agsukir. Isu ket immuna a nagbiddot iti iyaadayona manipud iti asawana, sumaruno, iti panagwalangna idiaiy ayat iti maipawil a puon iti kayo, ken simmaruno, iti panagdenggegna iti timek iti managsulisog, ken pinagduduaanna payen ti imbaga iti Dios—Iti aldaw a manganka ditoy (bunga iti kayo) ket pudno a matayka. Pinanunotna, siguro saan met nga aramiden ti Apo kas iti imbagana. Pinadasna iti nagsukir. Inyunatna ti imana, pinorusna ti bunga, sana kinnan. Daytoy ket makaay-ayo iti mata, ken naimas iti ramanna. Isu ket immupal nga impawil iti Dios kadakuada ti pudno nga agpaay iti pagimbaganda. Inikkanna met ni asawana, ket ngarud sinulisogna isu. Imbagana kenni Adan amin dagiti imbaga ti uleg kenkuana, ken inyebkasna ti pannakasdaawna a maaddaan isu iti pannakabalin nga agsarita.

Nakitak a dimteng iti ladingit iti rupa ni Adan. Makita nga isu ket nagbuteng ken nakigtot. Makita a ti pannakilaban ket manarimaan iti panagrunotna. Nariknana a daytoyen ti kabusor nga isuda ket nabagaan nga annadanda, ket ammonan a ti asawana ket matay. Masapul nga agsinada. Ti ayatna kenni Eva ket napigsa. Ket iti pirmi a pannakauppapay ket nagdesision isu a makibingay iti gasatna. Innalana ti bunga ket kinnanna a daras daytoy. Ni Saatanas ket nagragsak. Nagrebeldi isu idiaiy langit, ken addaan isu iti immayon a nagayat kenkuana, ken simmurot kenkuana iti panagrebeldena. Isu ket natnag, ken naaramidna dagiti dadduma a kaduana a natinnag. Ket nasulisogna ita daytoy babai tapno saan nga agtalek iti Dios, tapno sukimatenna ti kinasiribna, ken tapno biroken a sukimaten dagiti masirib a planona. Ammo ni Saatanas a ti babai ket saan nga agbasol nga is-isuna. Ni Adan, babaen iti ayatna kenni Eva, ket sinalungasingna ti bilin ti Dios ket nagbasol a kaduana.

Ti damag maipapan iti pannakatinnag iti tao ket nagdiwaras idiaiy langit. Tunggal harpa ket timmalna. Inikkat dagiti anghel dagiti balangatda manipud kadagiti uloda gapu iti ladingit. Amin a langit ket nakiborda. Nagsasaritada tapno desisionanda no ania iti masapul nga aramiden ditoy nagbasol nga agasawa. Nagbuteng dagiti anghel amanganla ketdi nga iyunatda ti imada ket manganda iti bunga ti kayo iti biag, ket agbalindan nga awan pannakatayna a managbasol. Ngem imbaga ti Dios a papanawenna dagiti mangsalungasing manipud iti hardin: Dagus a nabilinan dagiti anghel tapno bantayanda ti dalan nga agturong iti kayo iti biag. Daytoy ket pinagadalanen a plano ni Saatanas a ni Adan kenni Eva ket agsukirda iti Dios, awatenda ti ungetna, sa iturongna ida a mangan iti bunga iti kayo ti biag, tapno agnanayonda nga agbiag nga agbasbasol ken agsuksukir, ket iti kasta, ti basol ket awanen iti patinggana. Ngem dagiti nasantoan nga anghel ket naibaon tapno paruarenda ida idiaiy hardin, kabayatan a dagiti dadduma a grupo dagiti anghel ket nabilinan tapno bantayanda ti dalan nga agturong iti kayo ti biag. Tunggal maysa kadagitoy a napigsa nga anghel ket makita nga adda banag nga iggem dagiti makanawan nga imada, a kasla sumilsilap nga espada.

Ket nagballigi ni Saatanas. Dagiti dadduma ket inaramidna nga agsagaba babaen iti panagbasolna. Isu ket napapanaw idiaiy langit, isuda ket napapanaw idiaiy Paraiso.

Kitaen ti Genesis 3.

Kapitulo 3

Ti Plano ti Panangisalakan

Pinunno iti ladingit ti langit, kas iti pannakaammoda a ti tao ket napukaw, ken ti lubong a pinarsua iti Dios ket mapunno kadagiti tao a matay a nakabatang tapno agrigat, agsakit, ken matay, ket awan iti pamayan tapno makalisi ti nakabasol. Ti entiro a familia ni Adan ket masapul a matay. Nakita ti naayat nga Jesus, ket nakitak iti pannakaiyebkas iti kaasi ken panagladingit iti rupana. Saan a nagbayag ket nakitak nga immasideg isu iti naraniag unay a lawag a nakapalikmot iti Ama. Kinuna ti kaduak nga anghel, isu ket kasarsaritana a pirmi ti Ama. Ti pannakasikor dagiti anghel ket kasla kumarkaro kabayatan a ni Jesus ket makisarsarita iti Amana. Namitlo nga ulit nga isu ket binalkot ti nadayag a lawag iti aglikmot iti Ama, ket ti maikatlo a rimuar isu manipud iti Ama, ti bagina ket makita. Ti rupana ket natalna, awan iti pannakakiro ken pannakariribokna, ken naglawag nga addaan iti kinsingpet ken ayat, kas iti saan a maipalawag dagiti sao. Ket impakaammona kadagiti buyot dagiti anghel nga iti dalan iti panaglisi ket naaramid agpaay iti napukaw a tao. Imbagana kadakuada nga isu ket nagpakaasi kenni Amana, ket indatonna tapno itedna ti biagna a pangsubbot iti tao, ket alaenna ti dusa iti patay iti bagina, tapno babaen kenkuana ti tao ket makasarak iti pannakapakawan. A babaen kadagiti pateg iti darana, ken panagtulnogna iti bilin ti Dios, ket maaddaanda iti kaasi iti Dios, ket maisublida idia napintas nga hardin, ken makapanganda iti bunga iti kayo iti biag.

Idi un-unana dagiti anghel ket saanda maragsakan, agsipudta awan iti inlmed ti kumanderda kadakuada, no diket nilukatanna idia sangoananda ti plano iti pannakaisalakan. Imbaga ni Jesus kadakuada nga isu ket tumakder iti nagbaetan iti pungtot ni Amana ken ti nagbasol a tao, tapno baklayenna ti kinadakes ken panangpungtot, ken uray no bassit iti umawat kenkuana kas Anak iti Dios. Ngan-ngani amin ket kaunget ken ilaksidda isu. Panawanna amin ti dayagna idia langit, agparang ditoy daga a kas tao, ipababana ti bagina kas maysa a tao, agbalin a maammoanna a nalaing babaen iti bukodna a kapadasan dagiti nadumaduma a sulisog a mangdarup iti tao, tapno maammoanna no kasanona a tulungan dagiti masulisog; ket inton udina, kalpasan iti misionna kas maysa a maestro ket malpasen, isu ket maited kadagiti ima dagiti tao, ket anusanna ti ngan-ngani tunggal kinaranggas ken rigigat a maparegta nga ited ni Satan as ken dagiti anghelna kadagiti dakes a tattao; tapno isu ket matay iti karanggasan a pannakatay, maibitin iti nagbaetan iti langit ken ti daga kas maysa a nagbasol a tao; tapno sagabaenna dagiti nakabutbuteng nga oras iti panagrigat, nga uray dagiti anghel ket saanda a kabaelan a kitaen, no di ket kalubanda dagiti rupada manipud idia a buya. Saan laeng a rigat iti bagi iti sagabaenna; no di ket rigat iti panunot, a saan a maidilig ti panagrigat iti bagi. Ti dagsen dagiti basol ti entiro a sangalubongan ket adda kenkuana. Imbagana kadakuada nga isu ket matay ken agungarto iti maikatlo nga aldaw, ken umulinto kenni Amana tapno mangiballaet agpaay kadagiti natawtaw a nagbasol a tao.

Dagiti anghel ket nagrukabda iti sangoananna. Indatonda dagiti biagda. Imbaga ni Jesus kadakuada nga isu babaen iti pannakatayna ket isalakanna dagiti adu; a ti biag iti anghel ket saan a makabayad iti utang. Ti laeng biagna iti mabalin nga awaten ni Amana kas pangsubbot agpaay iti tao.

Imbaga pay ni Jesus kadakuada nga adda iti pasetda nga aramiden, tapno kumadua kenkuana, ken kadagiti saba-sabali a tiempo ket papigsaenda isu. Masapulna nga alaen ti nagbasol a lawang iti tao, ken ti pigsana ket saan payen a makapada iti pigsada. Ken masapul nga agbalinda a saksi iti panagpakumbabana ken nakaro a panagsagaba. Ket kas iti panangsaksida kadagiti panagsagabana, ken ti pungtot dagiti tao kenkuana, isuda ket makibor kadagiti nauneg unay a rikna, ket babaen iti ayatda kenkuana, ket bayatda nga ilisi ken isalakan isu manipud kadagiti mangpatay kenkuana; ngem masapul a

saanda a makimikir tapno lappedanda ti aniaman a banag a masapulda a makita; ken isuda ket masapul nga agaramid iti paset iti panagungarna; a ti plano ti panangisalakan ket naaramid, ken inawat ni Amana ti plano.

Addaan iti nasantoan a ladingit, ni Jesus ket liniwliwana ken pinaragsakna dagiti anghel, ken impakaammona kadakuada a kalpasan daytoy, dagiti sinubbotna ket makaduananto, ken agnanayonen nga agnaed a kaduana; ket babaen iti pannakatayna ket masubbotna dagiti adu, ken dadaelenna isu nga addaan iti pannakabalin iti patay. Ket ited ni Amana kenkuana ti pagarian, ken ti kinatan-ok iti pagarian iti siruk iti entiro a langit, ket tagikuaenna ida iti agnanayon. Ni Satanas ken dagiti managbasol ket masapul a madadael, nga iti kaanom ket saandan nga istorboen ti langit, wenna ti nadalusan a baro a daga. Binilinan ni Jesus dagiti nailangitan a buyot a makipagkapiada iti plano nga inawat ni Amana, ken agragsakda a ti nagbasol a tao ket mabalin manen a maitag-ay babaen iti pannakatayna, tapno maaddaan iti pabor iti Dios ken maragsakna iti langit.

Ket ti ragsak, saan a maiyebkas a ragsak, ket pinunnona ti langit. Ket ti nailangitan a buyot ket nagkantada iti maysa a kanta iti panagdayaw ken panagrukbab. Kinalbitda dagiti arpada ket sada kimmanta iti nota a nangatngato ngem iti naaramiddan idi napalabas, agpaay iti dakkal a kaasi ken panagpakumbaba iti Dios idi panangitedna iti Ay-ayatenna tapno matay nga agpaay iti kaputotan dagiti rebelde. Ti panagdayaw ken panagrukbab ket naibukbok agpaay iti panangilaksid ken sakrifisio ni Jesus; nga isu ket pinalubosanna a panawanna ti lunod ni amana, ket pinilina ti biag iti panagsagaba ken panagladingit, ken matay iti nakababain a pannakatay tapno mangted iti biag kadagiti dadduma..

Kinuna ti anghel, panpanunotem kadi nga inted iti Ama ti ay-ayatenna nga Anak nga awan iti pannakidangadangna? Saan, saan. Daytoy ket maysa a pannakidangadang iti Dios iti langit, no bay-anna ngatan a ti nagbasol a tao ket matay, wenna tapno itedna ti ay-ayatenna nga Anakna tapno matay agpaay kadakuada. Dagiti anghel ket interesadoda la unay agpaay iti pannakaisalakan iti tao a masarakan kadakuada dagiti kayatda nga ited ti dayagda, ket itedda dagiti biagda agpaay iti matmatay a tao. Ngem kinuna ti kadua nga anghel, daytoy ket saan a makagun-od iti aniaman. Ti panagsalungasing ket nadagsen unay a ti biag iti anghel ket saanna a makabayad ti utang. Awan no di laeng ti pannakatay ken panangiballaet iti Anakna iti mabalin a mangbayad iti utang, ken isalakanna ti napukaw a tao manipud iti awan namnamanan a ladingit ken panagdusa.

Ngem ti trabaho dagiti anghel ket naibatang kadakuada, tapno umulida ken umulog nga addaan iti makapapigsa nga agas manipud iti gloria tapno agasanda ti Anak ti Dios kadagiti panagrigatna ken agserbida kenkuana. Kasta met ti trabahoda ket tapno bantayanda ken aywananda dagiti sakup iti parabur manipud kadagiti dakes nga anghel, ken ti sipngat a kanayon nga ipurpuruak ni Satanas iti aglawlawda. Nakitak nga imposible iti Dios a baliwana wenna sukatan ti lintegna, tapno isalakanna ti napukaw ken matmatay a tao; isu a sinagabana nga inted ti ay-ayatenna nga Anakna tapno matay agpaay iti panagsalungasing iti tao.

Ni Satanas ket nagragsak manen kaduana dagiti anghelna, agsipudta babaen iti panagaramidna a ti tao ket agbasol ket maguyodna nga ipababa ti Anak ti Dios manipud iti nangato a puestona. Imbagana kadagiti anghelna nga inton alaeen ni Jesus ti nagbasol a law-ang iti tao, ket kabalenna nga abaken Isu, ket malappedanna ti pannakaaramid iti plano ti pannakaisalakan.

Naipakita idi kaniak ni Satanas kas isu idi, maysa a naragsak, ken nangato nga anghel. Sa naipakita kaniak kas isu itatta. Addaan pay laeng isu iti makaari a taktakder. Dagiti kababalinna ket natan-ok pay laeng, agsipud ta isu ket anghel a nagbasol. Ngem ti itsura iti rupana ket napno iti ladingit, panagsikor, kinaliday, dakes a panunot, unget, kinaulpit, panangallilaw, ken tunggal kinadakes. Daydiay a musing nga idi ket natan-ok unay, ket namirak a nalaing. Ti musingna ket mangrugi kadagiti matana tapno umatras nga agpababa. Nakitak a nabay-annan nga impababa ti bagina a nabayagen, a ti tunggal nasayaat a kababalinna ket naipababan, ken tunggal dakes a kababalin ket naparang-aynan. Dagiti matana ket managdakes, makaallilaw, ken mangipakita iti nauneg unay a panagserrek. Ti balangkasna ket akaba, ngem

dagiti lasagna ket aguy-uy-oyen kadagiti takiagna ken iti rupana. Kas iti panangmirak kenkuana, isu ket nakapammimid iti kannigid nga imana. Makita a nauneg unay iti panpanunotenna. Adda isem iti rupana a nangaramid kaniak nga agkintayeg, daytoy ket napno unay iti kinadakes, ken makasatanas a panangiyallilaw. Daytoy nga isem iti suotna sakbay a seguradoenna ti biktimana, ken kas iti panangigalutna iti biktimana iti silona, daytoy nga isem ket dumakkell a nakabutbuteng.

Kitaen ti Isaias 53.

Kapitulo 4

Ti Umuna nga Iyuumay ni Cristo

Kalpasan daytoy ket inawitnak nga impababa iti tiempo a ni Jesus ket alaenna ti bagina ti law-ang iti tao, ipababana ti bagina kas maysa a tao, ken sagabaenna dagiti sulisog ni Satanas.

Ti pannakaiyanakna ket awan iti rambak iti lubong. Isu ket naiyanak idiy kuadra, ti iddana ket sabsaban; nupay kasta ti pannakaiyanakna ket napadayawan nga adayo ngem iti uray sinno nga annak dagiti tao. Impakaammo dagiti anghel manipud langit dagiti pastor maipapan iti isasangpet ni Jesus, kabayaan a ti lawag ken dayag manipud iti Dios ket kinuyogna dagiti testimoniada. Kinalbit dagiti makalangit a buyot dagiti harpada ket dinayawda ti Dios. Naballigida a naipakdaar ti iyuumay iti Anak iti Dios ditoy nagbasol a lubong tapno aramidenna ti aramid a panangsubbot, ket babaen iti pannakatayna ket mangiyeg iti talna, ragsak, ken biag nga awan patinggana iti tao. Pinadayawan ti Dios ti iyuumay ti Anakna. Dinayaw isu dagiti anghel.

Dagiti anghel iti Dios ket nagdayawda iti rabaw iti buya iti panagbautisarna, ket ti Espiritu Santo ket bimmaba iti langa iti kalapati, ket nagdisso kenkuana, ket kas dagiti tao ket nakatakderda a masmasdaawan, a dagiti matada ket nakakita kenkuana, ti timek ti Ama manipud langit ket nangngegda a nagkuna, Sika ti ay-ayatek nga Anakko, a pagragragsakak unay.

Ni Juan ket saan a seguro a daytoy ti mangisalikan nga immay kenkuana tapno agpabautisar kenkuana idiy Jordan. Ngem inkari iti Dios kenkuana iti pagilasinan a babaen ditoy ket maammoanna ti Cordero ti Dios. Ti pagilasinan ket naited kas ti nailangitan a kalapati ket nagdisso kenni Jesus, ket ti dayag iti Dios ket naglawag iti aglikmotna. Inyunnat ni Juan ti imana, ket intudona ni Jesus, sa nagpukkaw iti napigsa a nagkuna, Adtoy ti Cordero ti Dios a mangikkat iti basol iti lubong.

Impakaammo ni Juan kadagiti adalanna a ni Jesus ket isu iti naikari a Mesias, ti mangisalikan iti lubong. Kas ti trabahona ket aglepleppas, sinuroanna dagiti adalanna a kumita kenni Jesus, ken surotenda isu kas iti natan-ok a Maestro. Ti biag ni Juan ket awan iti ragsakna. Daytoy ket napno iti ladingit ken panangilaksid iti bagi. Impablaakna ti umuna nga iyuumay ni Cristo. Ket saan isu a napalubusan tapno masaksianna dagiti milagro, ken ragsakenna ti pannakabalin a naipakita babaen kenkuana. Ammona nga inton itakder ni Jesus ti bagina kas maysa a mannursuro, isu ket masapul a matayen. Ti timekna ket sagpaminsan laeng a mangngeg malaksid idiy let-ang. Ti biagna ket naliday. Isu ket saan a kimpet iti familia ni amana, tapno maragsakna ti sosiodadda, no diket pinanawanna ida tapno matungpalna ti misionna. Dagiti adu a tattao ket pinanawanda dagiti okupado a ciudad ken il-ili, ket

napanda iti let-ang tapno denggenda dagiti sao ti nakaskasdaaw nga agmaymaysa a propeta. Inkabil ni Juan ti wasay iti ramut iti kayo. Sinalangadna ti basol a saan a nagbuteng kadagiti resultana, ket insaganana ti dalan nga agpaay iti Cordero ti Dios.

Ni Herodes ket naapektoan kas iti panagdengngegna iti napigsa ken natitirad a testimonio ni Juan. Addaan iti nauneg a kinapasnek, isu ket nagsaludsod no ania iti aramidenna tapno agbalin isu nga adalanna. Ammo ni Juan ti kinapudno a ngannganinan asawaen ti asawa ni kabsatna, bayat a sibibiag pay ti lakayna, ken simamatalekna nga imbaga kenni Herodes a daytoy ket saan a nalinteg. Ni Herodes ket saanna a kayat ti agaramid iti aniaman a sakrifisio. Inasawana ti asawa ni kabsatna, ket babaen iti impluwensiana, ket tiniliwna ni Juan sana inkabil ti pagpupukan. Ngem intension ni Herodes a paruaenna manen isu. Kabayatan nga isu ket nakakulong, nangngeg ni Juan babaen kadagiti adalanna dagiti mannakabalin nga aramid ni Jesus. Saan isu a makangngeg kadagiti naparabur a sasaona. Ngem impakaammo dagiti adalan kenkuana, ken liniwliwada isu babaen kadagiti nangngeganda. Saan a nagbayag ni Juan ket pinutedda ti ulona babaen iti impluwensia ti asawa ni Herodes. Nakitak a ti kabassitan a disipulo a simmurot kenni Jesus, nakasaksi kadagiti milagrona, ken nakangngeg kadagiti makaliwliwa a sasaona a naggapu kadagiti bibigna, ket natantan-ok ngem ni Juan Bautista. Dayta ket, isuda ket nakarkaroda a naingato ken napadayawan, ken addaanda iti nakarkaro a ragsak kadagiti biagda.

Ni Juan ket dimteng iti espiritu ken pannakabalin ni Elias, tapno ipakdaarda ti umuna nga iyuumay ni Jesus. Naitudoak a napababa kadagiti maudi nga al-aldaw, ket nakitak a ni Juan ket itakderanna dagiti mapan idiaiy espiritu ken pannakabalin ni Elias, tapno ipablaakda ti aldaw iti pungtot, ken ti maikadua nga iyuumay ni Jesus.

Kalpasan iti pannakabautisar ni Jesus idiaiy Jordan, isu ket inturong iti Espiritu idiaiy let-ang tapno sulisogen iti Diablo. Isu ket inaramid a rumbeng ti Espiritu Santo nga agpaay ditoy a naisangsangayan a buya dagiti nainget a sulisog. Uppat a pulo nga al-aldaw nga isu ket sinulisog iti Diablo, ket kadagitoy nga al-aldaw ket awan iti kinkinnanna. Amin a banag iti aglawlaw ni Jesus ket saan a makaay-ayo, a manipud ditoy ti law-ang iti tao ket kumsen; kaduana dagiti atap nga animal, ken ti Diablo, idiaiy naladingit ken naliday a lugar. Nakitak a ti Anak ti Dios ket nabissag ken nagkuttong babaen iti panagayuno ken rigat. Ngem ti dalanna ket namarkaanen, ket masapulna a tungpalen ti trabaho nga immayanna aramiden.

Sinamantala ni Satanas dagiti panagsagaba ti Anak ti Dios, ket nagsagana isu tapno darupenna isu kadagiti nadumaduma a sulisog, a mangnamnama a maalana ti balligi laban kenkuana, agsipudta impababana ti bagina kas maysa a tao. Ni Satanas ket dimteng a tugotna daytoy a sulisog. No sika ti Anak ti Dios, aramidem a tinapay daytoy a bato. Sinulisogna ni Jesus a bumaba kenkuana, ken ikkanna isu iti prueba nga isu iti Mesias, babaen iti panangusar iti maka-Dios a pannakabalinna. Naalumanayna a sinungbatan isu. Nakasurat, ti tao ket saan nga agbiag babaen laeng iti tinapay, no diket babaen iti tunggal sao iti Dios.

Ni Satanas ket agbirbirok iti riri kenni Jesus maipapan iti panagbalinna nga Anak iti Dios. Intudona ti nakapsut, agrigrigat a kasasaad, ken nagpannakel a pinaneknekanna nga isu ket napigpigma ngem ni Jesus. Ngem ti sao a naisarita manipud langit, Sika iti Anakko nga ay-ayatek, a pagragragsakak unay, ket umanayen a sumustento kenni Jesus kadagiti amin a panagsagabana. Nakitak nga amin kadagiti misionna ket awan iti masapulna nga aramiden tapno kumbinsienna ni Satanas iti pannakabalinna, ken iti panagbalinna a Mangisalakan iti lubong, ni Satanas ket addaan iti naan-anay nga ebidensia maipapan iti nangato a saadna ken otoridadna. Ti saanna a panagpasakup iti otoridad ni Jesus iti gapuna nga isu ket napapanaw idiaiy langit.

Ni Satanas, tapno ipakitana ti pigsana, ket inaramidna ni Jesus nga impan iti Jerusalem, ket inkabilna isu iti tuktok iti maysa a pantok iti templo, ket sinulisogna manen isu, a no sika iti Anak iti Dios, tapno maikanna isu iti ebidensia maipapan ditoy ket itinnagna ti bagina manipud iti makaulaw a ngato a nangikabilanna kenkuana. Immay ni Satanas nga addaan dagiti sao iti napaltiingan. Agsipudta nakasurat,

Itedna dagiti anghelna tapno aywanandaka, ken babaen kadagiti imada ket awitendaka amangan la ketdi iti aniaman a tiempo ket maitibkol dagita sakam iti bato. Simmungbat ni Jesus a nagkuna kenkuana, Kinunana, saanmo a sulisogen ni Apo a Diosmo. Kayat ni Satanang ipagarup ni Jesus ti kaasi ni Amana, ket ikabilna iti peggad ti biagna sakbay a matungpalna ti misionna. Ninamnamana a ti plano iti pannakaisalakan ket saan nga agballigi: ngem nakitak a ti plano ket nauneg unay iti pannakaipundarna tapno madadael, wenna palibegen ni Satanang.

Nakitak a ni Cristo iti ehemplo agpaay kadagiti amin a Cristiano no masulsulisog, wenna dagiti paglinteganda ket mariri. Masapul nga awitenda daytoy a siaanus. Saanda a masapul a marikna nga addaanda iti paglintegan nga umawag iti Dios tapno ipakitana ti pannakabalinna, tapno maaddaanda iti panagballigi laban kadagiti kabusorda. Malaksid no adda iti naisangsangayan a banag a makita, a ti Dios ket direkta a mapadayawan ken maikkan iti dayag babaen ditoy. Nakitak a no ni Jesus ket intinnagna ti bagina manipud iti pantok iti templo, ket saan koma a napadayawan ni Amana, agsipudta awan iti makasaksi idiy nga aramid no saan laeng a ni Satanang, ken dagiti anghel iti Dios. Ken daytoy ket panangsulisog iti Apo tapno ipakitana ti pannakabalinna iti kapaitan a kabusorna. Daytoy ket panagpakumbaba koma iti maysa nga immayanna tapno parmeken.

“Ket ti Diablo, impanna isu iti tuktok iti nangato a bantay, ket impakitana kenkuana dagiti amin a pagpagarian iti lubong iti maysa a kanito iti panawen. Ket kinuna ti Diablo Kenkuana, Amin dagitoy a puersa ket itedko kenka ken dagiti dayagda; agsipud ta dagita ket naited kaniak; ken iti siasinoman a kayatko a pangtedan. Ket ngarud sika no agrukbabka kaniak, amin dagitoy ket agbalin a kukuam. Ket ni Jesus ket simmungbat a nagkuna, Pumanawka dita likodak, Satanang; agsipudta nakasurat, Pagrukbabam laeng ti Apo a Diosmo, ket isu laeng iti pagserbiam.”

Ditoy ket impakita ni Satanang kenni Jesus dagiti pagarian iti lubong. Dagitoy ket naipakitan idiy makaay-ayo unay a lawag. Indasarna dagitoy kenni Jesus nga imbatona dagiti panagtagikuana ditoy lubong. Ammo ni Satanang a ti pannakabalinna ket mabalin a limitado, ken iti udina ket maikkat kenkuana, no ti plano ti pannakaisalakan ket maituloy a matungpal. Ammona a no ni Jesus ket matay tapno masubbotna ti tao, ti pannakabalinna ket aggibus kalpasan iti maysa a panawen, ken isu ket madadael. Ket ngarud, daytoy ket napagadalannan a plano tapno lappedanna no mabalin ti pannakaleppas ti dakkel a trabaho a narugianen babaen iti Anak ti Dios. No ti plano ti panangsubbot iti tao ket saan nga agballigi, ket mapagtalinaedna ti pagarian a kamkamkamenna. Ket no agballigi isu, ipannakkelnan iti bagina nga isu ket makapagari a lumablabaan iti Dios iti langit.

Ni Satanang ket nagragsak idi pinanawan ni Jesus ti langit, ken imbatina ti pannakabalinna ken dayagna idiy. Ipagarupna a ti Anak ti Dios ket naikabil idiy pannakabalinna. Ti sulisog ket nalaka unay nga inawat dagiti nasantoan nga agasawa idiy Eden, a ninamnamana a kabaellan babaen iti maka-Satang a kinatusona ken pannakabalinna ket maparmekna uray pay ti Anak ti Dios, ket ngarud maisalbana ti biagna ken ti pagarianna. No masulisogna ni Jesus a pumanaw manipud idiy pagayatan ni Amana, ket ti panggepna ket magun-odna. Imbaga ni Jesus kenni Satanang, pumanawka dita likodak. Isu ket agrukbab laeng kenni Amana. Ti tiempo ket dumtengto inton subboten ni Jesus dagiti kukua ni Satanang babaen iti bukodna a biag, ket kalpasan iti maysa a panawen, amin dagiti langit ken ti daga ket agpasakupda kenkuana. Kamkamkaman ni Satanang dagiti pagarian ditoy daga a kas kukuana, ken isingsingasingna kenni Jesus nga amin dagiti panagsagabana ket mabalin a mailisi. Saannan a masapul iti matay tapno magun-odna laeng dagiti pagarian iti lubong. No diket matagikuana nga entiro ti daga, ken ti dayag a pagarianna dagitoy, no agrukbab laeng isu kenkuana. Ni Jesus ket natibker. Pinilina ti biagna nga agrigat, ti nakabutbuteng a pannakatayna, ken iti dalan a naibatang babaen ni Amana, tapno agbalin a legal a tagatawid kadagiti pagarian iti daga, ken maitedda kadagiti imana kas maysa nga awan patinggana a kukua. Uray ni Satanang ket maited pay kadagiti imana tapno maparmek babaen iti patay, a saanen kaanomana a mangsutil kenni Jesus, wenna kadagiti santo idiy gloria.

Kitaen ti Deuteronomio 6:16; 8:3; 2 Ar-ari 17:35-36; Salmo 91:11-12; Lucas 2-4.

Kapitulo 5

Ti Ministerio ni Cristo

Kalpasan a nileppas ni Satanas dagiti panagsulisogna, isu ket immadayo manipud kenni Jesus iti maysa a panawen, ket nangisagana dagiti anghel iti taraon agpaay kenkuana idiay let-ang, ken pinapigsada isu, ket ti bendision ni Amana ket nagdisso kenkuana. Ni Satanas ket saan a nagballigi iti nainget a sulsulisogna, nupay kasta kinitana ti masangoanan ti panawen ti ministerio ni Jesus, inton iti naduma-duma a tiempo ket padasenna manen ti kinatusona laban kenkuana. Mangnamnama pay laeng nga isu ket agballigi laban kenkuana babaen iti panangkirona kadagiti saan nga umawat ken Jesus, tapno kaungetda ken sikapenda isu a patayen. Ni Satanas ket nagaramid iti espesial a miting a kaduana dagiti anghelna. Isuda ket nauppapay ken makapungtotda agsipudta awan iti naganabda laban iti Anak ti Dios. Nagdesisionda nga agbalin a nakarkaro a tuso, ken usarenda a nalaing dagiti pananakabalinda tapno paregtaenda iti kinaawan pammati iti panunot iti bukodna nga ili kas bilang isu iti mangisalakan iti lubong, ket iti kastoy a pamayan ket pakapsutenna ni Jesus iti misionna. Uray no kasano kaan-anay dagiti Judio iti pagbalinanda kadagiti seremoniada ken kadagiti sakrifisioda, no mataginayonda a bulsek dagiti matada kadagiti padto, ken maaramidda ida a mamati a ti maysa a mannakabalin ken makalubong nga ari iti mangtungpal kadagitoy a padto, ket mataginayonda dagiti panunotda nga aguray agpaay iti Mesias nga umay.

Naipakita kaniak a ni Satanas ken dagiti anghelna ket okopadoda kabayatan iti ministerio ni Cristo, parparigtaenda dagiti tao iti saan a panamati, pungtot, ken pananglais. Masansan a no ni Jesus ket agsarsarita iti makasugat a kinapudno a manganawa kadagiti basolda, ket makapungtotda. Uy-uyotan ni Satanas ken dagiti anghelna ida tapno patayenda ti Anak ti Dios. Naminsan ket nagpidutda iti batbato tapno ipalapalda kenkuana, ngem inaywanan isu dagiti anghel, ket inawitda isu nga inyadayo manipud kadagiti makapungtot a pangen ket impanda isu iti maysa a natalged a lugar. Manen kas ti nalawag a kinapudno ket rumuar manipud kadagiti nasantoan a bibigna, tinengngel isu dagiti pangen ket impanda isu iti ayan iti derraas iti turod a ti intensionda ket itinnagda isu idiay. Naaddaan iti panagririkiar kadakuada no ania iti masapul nga aramidenda kenkuana, idi inlemmeng manen isu dagiti anghel manipud iti mata dagiti pangen ket isu nagna iti tingngada a napan iti dalanna.

Ninamnama pay laeng ni Satanas a ti natan-ok a plano iti pannakaisalakan ket saan nga agballigi. Inusarna amin a pannakabalinna tapno aramidenna a natangken dagiti puso dagiti amin a tattao, ken dagiti riknada ket napait laban kenni Jesus. Ninamnamana a ti bilang dagiti umawat kenkuana kas Anak ti Dios ket bassit unay, tapno ipagarup ni Jesus a dagiti panagsagabana ken ti sakrifisiona ket dakkel unay tapno aramidenna nga agpaay ditoy bassit unay a grupo. Ngem nakitak a no adda iti uray no dua laeng iti umawat ken Jesus kas Anak iti Dios, tapno mamatida kenkuana a mangisalakan kadagiti kararuada, ket ituloyna latta nga aramiden ti plano.

Nirugian ni Jesus ti trabahona babaen iti panangdadaelna iti puersa ni Satanas a mangtengtengngel kadagiti agrigrigat. Pinaimbagna dagiti agrigrigat gapu iti dakes a pannakabalinna. Insublina dagiti masakit iti salun-atda, pinaimbagna dagiti pilay, ket pinalagtonaa ida iti ragsak dagiti

pusoda, ken pinadayawanda ti Dios. Intedna iti pannakakita kadagiti busek, ken insublina iti salun-at babaen iti pannakabalinna dagiti masakit ken binalud ni Satanas babaen iti naranggas a pannakabalinna iti adu a tawtawen. Dagiti nakapoy, dagiti agkuykuyegyeg, ken dagiti naawanan iti namnama, ket niliwliwana ida babaen kadagiti naparabur a sasaona. Pinabbiagna dagiti natay, ket dinaydayawda ti Dios gapu ditoy mannakabalin a pannakaipakita iti pannakabalinna. Isu ket nagaramid nga addaan iti pannakabalin agpaay kadagiti amin a namati kenkuana. Ken dagiti nakapsut nga agrigrigat a tengtenglen a sibaballigi ni Satanas, ket imbulos ni Jesus manipud iti panangtengngelna, ket inikkanan ida babaen iti pannakabalinna, iti nasalun-at a bagbagi, ken iti dakkal a ragsak ken gin-awa.

Ti biag ni Jesus ket napno iti panagited, kaasi, ken ayat. Isu ket kanayon a nakasagana a dumngeg, ken mangikkat kadagiti rigat dagiti umay kenkuana. Awt-awit dagiti pangen a tattao dagiti ebidensia idia mismo bagida ti nailangitan a pannakabalin. Ngem adu kadakuada iti saan a nagbayag kalpasan a naaramid ti trabhao ket ibainda ti nanumo ngem mannakabalin a mannursuro. Agsipudta dagiti pangpangulo ket saanda a mamati kenkuana, ket saanda a kayat iti agsagaba a kadua ni Jesus. Isu ket maysa a tao a napanglaw ken sanay iti ladingit. Ngem bassit iti makaanus tapno maipanguloan babaen iti nalinaw ken panangilaksid iti bagi a biagna. Kayatda a ragsaken ti dayaw nga it-ited ti lubong. Adu dagiti simmurot iti Anak ti Dios, ken dimnggeda kadagiti bilinna, a nagfiastaanda dagiti saona a naparabur a naggapu kadagiti bibigna. Dagiti saona ket napno iti tarus, ngem nalawag unay a kabaellan a maawatan unay dagiti nakapoy.

Ni Satanas ken dagiti anghelna ket okupadoda. Binulsekda ken pinasipnggetda dagiti pannakaawat dagiti Judio. Sinulsulonna dagiti pangulo dagiti tao ken dagiti ari tapno patayenda iu. Imbaonda dagiti ofisial tapno ipanda ni Jesus kadakuada, ket kas iti iyaasidegda iti ayanna, ket nasdaawda unay. Nakitada ni Jesus a napno iti kaasi kabayatan a makitkitana dagiti panagrigat dagiti tao. Nakitada isu a siaayat ken siaanus nga agsarsarita iti pangpapigsa kadagiti nakapsut ken agladladingit. Nangenggeda met isu idia timek nga addaan iti pannakabalinna, nga an-anawaenna ti puersa ni Satanas, ken immandarna nga ibulosna dagiti tengngelna a baludna. Dinenggeda dagiti sao iti kinasirib a naggapu kadagiti bibigna, ket naawisda. Saanda isu a nakabil a saktan. Nagsubli kadagiti padi ken pangpanguloen a saanda a kadua ni Jesus. Sinaludsodda ida, Apay a saanyo a kadua isu? Imbagada dagiti nakitada a milmilagrona, ken dagiti nasantoan a sarita iti kinasirib, ti ayat ken ti pannakaammo a nangnggeda, ket inleppasda ti panagsaritada iti, Awan pay kaanoman iti tao a nagsarita iti kastoy. Pinabasol ida dagiti pangulo a papadi nga uray met isuda ket naallilaw. Dagiti dadduma ket mabainda a saanda a naitugot isu. Dagiti pangulo a papadi ket nagsaludsodda nga addaan iti panaguyaw no sinno kadagiti pangulo iti namati kenkuana. Nakitak nga adu kadagiti mahistrado ken panglakayen ket namatida ken Jesus. Ngem tinengngel ida ni Satanas a bigbigenda daytoy. Kinabutengda ti panangpabasol dagiti tao a nakarkaro ngem iti panagbutengda iti Dios.

Inggana ditoy, ti kinatuso ken pungtot ni Satanas ket saanna a nadadael ti plano iti pannakaisalakan. Ti tiempo iti pannakatungpal iti panggep nga immayan ni Jesus ditoy lubong ket umasasideg. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagsasaritada, ket nagdesisionda a parigtaenda ti ili mismo ni Cristo tapno nasaetda a dawaten ti darana, ken agimbentoda iti kinaranggas ken panangidadanes tapno maibunton kenkuana. Ninamnamana a kontraen ni Jesus ti kastoy a panagtrato, ket saanna a mapagtalinaed ti kinapakumbaba ken kinaemma.

Kabayatan nga isagsagana ni Satanas ti planona, ni Jesus ket naannadna nga ipalpalawag kadagiti adalanna dagiti panagrigat a sagabaenna. Nga isu ket mailansa a matay, ngem isu ket agungar manen iti maikatlo nga aldaw. Ngem dagiti pannakaawatda ket kasla namudel. Saanda a maawatan dagiti ibagbagana kadakuada.

Kitaen ti Lucas 4:29; Juan 7:45-48; 8:59.

Kapitulo 6

Ti Panagbaliw ti Langana

Nakitak a ti pammati dagiti adalan ket napapigsa unay iti panagbaliw iti langana. Pinili iti Dios nga ikkan dagiti adipen ni Jesus iti napigsa a prueba nga isu iti naikari a Mesias, tapno iti napait a ladingit ken pannakauppayda ket saanda a naan-anay nga ibbatan ti panagtalekda. Iti panagbaliw iti langana ket imbaon iti Apo ni Moises ken ni Elias tapno kasaritada ni Jesus maipapan iti panagsagabana ken pannakatayna. Imbes a pinilina dagiti anghel tapno makisarita iti Anakna, ket pinili ti Dios dagiti naaddaan iti kapadasan kadagiti suot ditoy daga. Bassit kadagiti adipenna ket napalubosan a makaduana ken makita ti rupana a nalawagan iti nailangitan a dayag, ken nakitada ti kawesna a puraw ken sumilsilap, ken nangngegda ti timek ti Dios, iti nakabutbuteng a dayagna nga agkunkuna, Daytoy ti ay-ayatek nga Anakko, dinggenyo isu.

Ni Elias ket nagna a kadua iti Dios. Ti aramidna ket saan a nalag-an. Inanawa ti Dios ti basol babaen kenkuana. Isu ket maysa a propeta iti Dios, ken masapul nga agalla-allatiw iti luglugar tapno isalakanna ti biagna. Isu ket kamkamatenda a kas kadagiti atap nga animal tapno patayenda isu. Inyalis ti Dios ni Elias. Inawit isu dagiti anghel iti gloria ket nagballigi idiy langit.

Ni Moises ket nagbalin a maysa a tao a pinadayawan unay iti Dios. Isu ket natantan-ok ngem iti siasinoman a tao a nagbiag nga immuna kenkuana. Isu ket naikkan iti gundaway a makasaritana ti Dios iti rupan-rupa kas iti tao a makisarsarita iti gayyemna. Isu ket napalubusan a makitana ti naraniag a lawag ken napintas unay a dayag a nakapalimot iti Ama. Babaen kenni Moises ket insalakan ti Apo dagiti annak ni Israel manipud iti pannakaadipen iti Egipto. Ni Moises ket tagaballaet agpaay kadagiti annak ti Israel. Masansan nga isu ket nakatakder iti nagbaetanda ken iti pungtot iti Dios. Idi ti pungtot ti Dios ket naan-anay a simged laban iti Israel gapu iti kinaawan pammatida, gapu kadagiti panagdaydayamudomda, ken kadagiti nakaro unay a basbasolda, ti ayat ni Moises kadakuada ket nasuot. Inkari iti Dios kenkuana a no baybay-anna ti Israel nga agtuloy, ket ipalubosnan a madadaelda, ket aramidenna laengen isu a dakkel a nasion. Impakita ni Moises ti ayatna agpaay iti Israel babaen iti nasaet a panagpakaasina. Iti panagladingitna, isu ket nagkararag a ti Dios ket agbabawi manipud iti nakaro nga ungetna ket pakawanenna ti Israel, wenna ikkatenna laengen ti naganna iti libro iti biag.

Idi ti Israel ket nagreklamoda laban iti Dios ken laban kenni Moises, agsipud ta awan iti maalada a danum, ket pinabasolda isu nga inturongna idia idiy tapno dagiti annak ni Israel ket mapapatayda. Binaut ni Moises a sipupungtot ti bato. Ket innalana iti bagina ti dayag. Ti agtultuloy a panagsukir ken pagrekrekamo dagiti annak ni Israel, ket nangted kenkuana iti nakaro unay a ladingit, ket iti apagbiit ket malipatanna no kasano a ti Dios nakipaganus kenkuana, ket dagiti panagdaydayamudomda ket saan a laban kenni Moises, no diket laban iti Dios. Pinanunotna laeng ti bagina, nakaun-uneg iti nagkamalianna, ken nagbassit unay iti panagyaman nga impakitada agpaay iti nauneg nga ayatna kadakuada.

Kas iti panangbaut ni Moises idiy bato, ket saana a napadayawan ti Dios, ken naipakita isu iti sangoanan dagiti annak ni Israel, tapno dayawenda ti Dios. Ket ti Apo ket saan a naragsakan kenni Moises, ket imbagana nga isu ket saan a makastrek iti maikari a daga. Plano iti Dios a masansanna a

suboken ti Israel babaen iti panangipanna kadakuada iti nakipet a luglugar, ket idiy dakkel a pannakasapulda ket ipakitana ti pannakabalinna, tapno isu ket agtaeng idiy panunotda, ket dayawenda isu.

Idi ni Moises ket bimmaba manipud idiy bantay a tugotna dagiti dua a natabas a bato, ket nakitana dagiti Israel nga agrukrukabab iti nabalitokan a baka, ti ungetna ket pirmi a simged, ket naibarsakna dagiti dua a natabas a bato ket naburakna ida. Nakitak a ni Moises ket saan a nagbasol ditoy. Isu ket nakaunget agpaay iti Dios, immapal agpaay iti dayagna. Ngem idi isu ket nagpasakup iti natural a rikna iti puso, ket innalana ti dayaw kenkuana, isu ket nakautang iti Dios, isu ket nagbasol, ket gapu idiy a basol, ket saan nga impalubos iti Dios nga isu ket makastrek iti naikari a daga.

Ni Satanas ket siksikapenna iti mangbirok iti banag a pangipabasolanna kenni Moises iti sangoanan dagiti anghel. Ni Satanas ket nagballigi gaputa naaramidna isu a pagungiten ti Dios, ket nagragsak isu, ket imbagana kadagiti anghel nga inton ti Mangisalakan iti lubong ket umay tapno subbotenna ti tao, ket kabaenna a pagballigian isu. Gapu ditoy a panagsalungasing ni Moises ket napan iti siruk iti pannakabalin ni Satanas, ti pagarian iti patay. No laeng koma nagtuloy isu a natibker, ken saan a nagbasol iti panangalana iti dayaw iti bagina, ket impan koma isu iti Apo iti naikari a daga, santo inyalis isu iti Apo iti langit a saanen a nakaraman iti patay. Nakitak a ni Moises ket isu iti biag sakbay nga isu ket marungsot. Inagum ni Satanas ti bagina, a pinagungar isu ni Miguel sana innala isu idiy langit. Sinikap ti Diablo a tenglen ti bagina, ken nagreklamo isu iti kasta unay laban iti Dios, a pabpabasolenna ti Dios a saan a nalinteg, ti panangalana manipud kenkuana iti natiliwna. Ngem saan nga inanawa ni Miguel ti Diablo nupay babaen kadagiti sulisogna ken pigsana a ti adipen ti Dios ket nagbasol. Siemma nga intudona isu iti Amana a nagkuna, Anawaenna ti Apo.

Imbaga ni Jesus kadagiti adalanna nga adda sumagmamano kadagiti nakatakder a kaduana a saan a makaraman iti patay inggana iti makitada ti pagarian ti Dios a dumteng nga addaan iti pannakabalinna. Iti panagbaliw iti langana, daytoy a kari ket natungpal. Ti langa iti rupa ni Jesus ket nagbaliw, ket naglawag a kas iti init. Ti kawesna ket puraw ken sumilsilap. Ni Moises ket adda idiy ken intakderna dagiti agungar manipud patay iti maikadua a panagpakita ni Jesus. Ket ni Elias a naiyalis a saan a nakakita iti pannakatay ket itakderanna dagiti mabaliwan a saan a matay iti maikadua nga iyuumay ni Cristo, ken saandan a makakita iti pannakatay ket maiyalisdan idiy langit. Binuya dagiti adalan nga addaan iti buteng ken panagsiddaaw ti naan-anay a dayag ni Jesus, ken ti ulep a nanglinong kadakuada, ket nangngegda iti timek ti Dios iti nakabutbuteng a dayagna a nagkuna, Daytoy ti ay-ayatek nga anakko, denggenyo isu.

Kitaen ti Exodo kapitulo 32; Numeors 20:7-12; Deuteronomio 34:5; 2 Ar-ari 32:11; Marcos 9; Judas 9.

Kapitulo 7

Ti Pannakaliput ni Cristo

Ket naibabaak a napan idiy tiempo a ni Cristo ken nangan ti pangrabii iti Paskua a kaduana dagiti adalanna. Kinusit ni Satanas ni Judas, ken inturongna isuna a panunotenna nga isu ket maysa a pudno nga adalan ni Cristo; ngem ti pusona ket agnanayon a managbasol. Nakitana dagiti mannakabalin a trabaho ni Jesus, kaddua-kaduana isu iti panagministrana, ken nakita dagiti mannakabalin a pammaneknek nga isu ti Mesias; ngem isu ket nadekkt ken naagum. Managayat iti kuarta. Nagreklamo a makakaunget iti nangina a pabanglo a naibukbok kenni Jesus. Adu dagiti nagayat iti Apona. Pinakawanna dagiti basolna a nakaad-

adu, ken imbangonna manipud iti patay ti ay-ayatenna a kabsatna a lalaki, ken nariknana nga awan ti nangina unay kenkuana a maitedna kenni Jesus. No kasano a nangina ken napateg ti pabanglo, nakarkaro a maiyebkas ni Maria ti panagyamanna iti Manangisalakanna, babaen iti panangitedna kenkuana. Ni Judas, kas despensar iti kinaagumna, imbagana a ti pabanglo ket mabalin a mailako ken maited kadagiti nakurapay. Ngem saan a kasta gapu ta awan ti panagayatna kadagiti marigrigat; gapu ta isu ket naimut, ken kanayon a tagtagikuaenna dagiti naitalek kenkuana a maipaay koma kadagiti marigrigat. Ni Judas ket saanna nga ikankano dagiti pagnam-ayan ken pagayatan ni Jesus, ken tapno idespensarna ti kinaagumna, kanayon nga ipambarna dagiti marigrigat. Ken daytoy paset a kinamanagited iti paset ni Maria ti kasayaatan a panangbabalaw iti kinaagumna.

Ti dalan ket naisagana agpaay iti pannulisog ni Satanas tapno makasarak iti nakasagana a panangawat iti puso ni Judas. Kabusor dagiti Judio ni Jesus, ngem adu dagiti mangsursurot kenkuana tapno dinggenda dagiti nasirib a sasaona, ken tapno saksianda dagiti mannakabalin nga aramidna. Daytoy ti gapu no apay nga immadayo dagiti tao kadagiti panguloen a papadi ken kadagiti panglakayen, gapu ta dagiti tao ket napalalo ti interesda, ken sinurotda ni Jesus, ken dinengngedda dagiti patigmaan daytoy nakaskasdaaw a manursuro. Adu kadagiti panguloen a mangituray ket patienda ni Jesus, ngem mabutengda nga ipudno daytoy, kabutengda a mapapanawda iti sinagoga. Dagiti padi ken dagiti panglakayen ket nagdesisionda a masapul nga adda maaramid tapno mabugaw dagiti attention dagiti tao ken Jesus. Kabutengda nga amin a tao ket patienda isuna. Awan ti makitada a pagtalgedanda. Mapukawda ti posisionda, wenno ipapatayda ni Jesus. Ken kalpasan a masapul a mapapatayda isuna, adda pay laeng dagiti nabiag a monumento iti pannakabalinna. Pinagungar ni Jesus ni Lazaro manipud iti patay. Ken kabutengda a no ipapatayda ni Jesus, paneknekan ni Lazaro ti pannakabalinna. Dagiti tao ket asitganda isuna a nagungar manipud iti patay tapno kitaenda, ken dagiti mangituray ket determinadoda a patayen met ni Lazaro, tapno maputed ti kinaragsak dagiti tao. Kalpasanna iturongda dagiti tao kadagiti tradision ken kadagiti doktrina ti tao, iti panagikapu iti mint ken rue, ken maaddaanda manen in impluwensia. Nagsasaritaanda nga alaenda ni Jesus inton isu ket agmaymaysa, gapu ta inton alaenda isuna nga adu ti makakitkita, idin dagiti panunot dagiti tao ket aminda ket interesado kenkuana, mabalin a batoenda isuda.

Ammo ni Judas no kasano ti kinagagarda a maala ni Jesus, ken inalokda a liputanna isuna agpaay kadagiti panguloen a papadi ken dagiti paglakayen iti sumagmamano a pidaso a pirak. Ti nakaro a panagayatna iti kuarta ti nangiturong kenkuana a pumayag tapno liputanna ti Apona a mapan kadagiti ima dagiti kakakaruan a kabusorna. Agrabtrabaho ni Satanas a direkta kenni Judas, ken iti tingnga iti makapatignay a buya iti maudi a pangrabii, isu ket makikadkadua kadagiti plano ti pannakaliput ni Jesus. Naladingit nga ibagbaga ni Jesus kadagiti adipenna nga isu ket mailibak, iti dayta a rabii. Ngem ni Pedro ket natured nga insawangna nga uray isuda amin ket ilibakda isuna, isu ket saanna nga aramid dayta. Imbaga ni Jesus kenni Pedro, pagayatan ni Satanas a maalanaka, a mabalinna isu a yakayaken a kasla trigo, ngem inkararaganka, tapno ti pammatim ket saan a matnag; ken inton sika ket makonbertir, patibkerem dagiti kabsatmo.

Kalpasanna nakitak ni Jesus idiy hardin a kaduana dagiti adipenna. Iti napalalo a ladingit binagaanna isuda nga agbantay ken agkararag baka sumrekda iti pannakasulisog. Ammo ni Jesus a ti pammatida ket mapadas, ken dagiti namnamada ket maawan, ken iti kasta kasapulanda ti amin a pigsa a maalada laeng babaen iti nadikket a panagbantay ken napasnek a kararag. Addaan iti napigsa a panagsangit ken panagdung-aw, nagkararag ni Jesus, Ama, no pagayatam, ikkatem daytoy a sarong kaniak, ngem uray kasta, saan a ti pagayatak, ngem ti pagayatam ti maaramid. Ti Anak ti Dios ket nagkararag a silaladingit. Dagiti anghel ket addada iti dayta a lugar, saksaksianda ti maar-aramid, bayat a maymaysa laeng ti naibaon a mapan ken papigsaenna ti Anak Dios a silaladingit. Dagiti anghel ti langit ket inuksotda dagiti koronada ken dagiti arpada, ken addaan iti napalalo nga interes ket siuulimekda a binuybuya ni Jesus. Awan ti ragsak idiy langit. Pagayatanda a palawlawan ti Anak ti Dios, ngem agmadi ti liderda, baka no makitada ti pannakaliputna, ket isalakanda isuna; gapu ta ti plano ket naiyukraden, ken masapul a matungpal.

Kalpasan iti panagkararag ni Jesus, napan tapno kitaenna dagiti adipenna. Matmaturogda. Awan man laeng ti naawatna a panagliwliwa ken karkararag manipud kadagiti adipenna uray koma iti dayta makapatay nga oras. Ni Pedro a nakaturtured iti saan pay a nabayag, ket naimas ti turogna, pinalagipan ni Jesus isuna iti positibo a deklarasionna, ken imbagana kenkuana, Ania! saannak kadi mabalina a buyaen uray maysa laeng nga oras? Tallo a beses a ti Anak ti Dios ket nagkararag a silaladingit, idin ni Judas, kadduana ti grupo a tattao, ket umaydan. Sinabatna ni Jesus tapno saluduanna isu. Ti grupo ket pinalikmotanda ni Jesus, ngem idia ket nakitana ti nailangitan a pannakabalinna, bayat nga insawangna, Sinno ti birbirokenyo? Siak dayta. Nabualda iti daga, nagsaludsod ni Jesus tapno masaksianda ti pannakabalinna, ken addaan iti pammaneknek a mabalinna nga isalakan ti bagina manitud kadagiti imada no kayatna.

Dagiti adipen ket nangrugidan a mangnamnama bayat a nakitada dagiti kaadduan nga iggemda dagiti armas ken bunengda a nagtitinnag. Bayat iti panagungarda ket manen pinalawlawanda ti Anak ti Dios, inuksot ni Pedro ti bunengna ken pinutedna ti lapayag ti maysa. Inanawa ni Jesus isuna, ken imbagana kenkuana, Ipagpagarupmo aya a saanko kaya iti dumawat kenni Amak, ket mangipatulod iti nasurok a sangapulo ket dua a grupo dagiti anghel? Nakitak a bayat dagitoy a sarita ket naisawang, nagtignay dagiti anghel. Pagayatanda a palawlawan ti komandanteda, ken papaksiaten dayta makaung-unget a tattao. Ngem manen ti kinaladingit ket napan manen kadakuada bayat iti panangnayon ni Jesus, Ngem kasano ngarud a matungpal dagiti sursurat, a masapul a maaramid koma? Dagiti puso dagiti adipen ket limned manen iti napalalo a panagliddaang ken napait a pannakauppapay, bayat a makitkitada iti panagsagaba ni Jesus.

Dagiti adipen ket mabutengda nga adda mapasamak iti biagda, ket nagtatarayda, ket ni Jesus ket nabati nga agmaymaysa. O anian a balligi ni Satanas iti dayta! Ken anian a kinaliddaang ti marikna dagiti anghel ti Dios! Adu dagiti agkakadua a nasanto nga anghel, ti naibaon tapno saksianda ti buya. Irekord ti tunggal tignay, tunggal insulto ken kinaulpit a naipaay iti Anak ti Dios, ken irehistro ti tunggal sakit a sagabaen ni Jesus; gapu ta dagitoy met laeng a tao ket masapul a makitadanto daytoy manen.

Kitaen ti Mateo 26:1-56; Marcos 14:1-52; Lucas 22:1-46; Juan 11, 12:1-11, 18:1-12.

Kapitulo 8

Ti Pannakausig ni Cristo

Dagiti anghel kas iti panangibatida iti langit, ket iti ladingit ket innikatda dagiti sumilsilap a balangatda. Saanda a maisuot dagitoy kabayatan a ti kumanderda ket agrigrigat ken nakasuot iti balangat a sisiit. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket okupadoda ti korte tapno dadaelenda ti tao ken ti kaasi. Ti mismo aglikmotda ket nadagsen ken narugit babaen iti impluwensiada. Dagiti pangulo a papadi ken dagiti panglakayen ket pinaregtada tapno abusoenda ken laisenda ni Jesus, iti pamayan a narigat unay a kabaelan nga awiten iti tao. Ninamnama ni Satanas nga iti kastoy a pananglais ken panagsagaba ket mangaramid a ti Anak ti Dios ket agreklamo wenna agdayamudom; wenna ipakitana ti nasantoan a pannakabalinna, ket ibulosna ti bagina manipud iti panangtengngel dagiti tao, ket tapno ti plano ti pannakaisalakan ket ti udina ket saan nga agballigi.

Sinurot ni Pedro ti Apona kalpasan iti pannakalipotna. Kayatna a makita no ania iti maaramid kenni Jesus. Ket idi isu ket naakusaan a kas maysa kadagiti adalanna, inlibakna daytoy. Nagbuteng isu gapu

iti biagna, ket idi isu ket mapabasol nga isu ket maysa kadakuada, impakdaarna a saanna nga aam-ammo ti tao. Dagiti adalan ket mabigbigda gapu idiay kinadalus dagiti saoda, ket ni Pedro, tapno maallilawna ken makumbinsida ida nga isu ket saan a maysa kadagiti adalan ni Jesus, ket inlibakna iti namitlo nga ulit nga adda pay panagsapata ken panagilunod. Ni Jesus a medio adayo manipud kenni Pedro ket timmaliaw nga addaan iti naladingit a kita iti pananganawa kenkuana. Ket nalagipna dagiti sarita ni Jesus nga insaona kenkuana iti kuarto idiay ngato, ket kasta met ti nasaet a panangipilitna a, nupay dagiti amin a tao ket masaktanda gapu kenka, siak kaanoman ket saan a masaktan. Inlibakna ti Apona nga adda pay panangilunod ken panagsapata; ngem daydiay a panangtaliaw ni Jesus ket nangtunaw a dagus kenni Pedro ket insalakanna isu. Isu ket nagsangit iti uray la ken nagbabawi iti dakkell a basolna, ket nakumbertir isu, ket sisasaganan tapno papigsaenna dagiti kakabsatna.

Agririaw a dawdawaten dagiti pangen ti dara ni Jesus. Naranggasda a binabaut isu, ket kinawesanda isu iti daan a nalabbasit a makaari a kawes, ken binalangatanda ti ulona iti balangat a sisiit. Impaiggemda kenkuana ti maysa a tanubong, ket inuyawda isu a nagrukababda kenkuana, ken sinaludoanda isu a kunkunada, kumusta ka, ari dagiti Judio! Sada alaen ti tanubong manipud iti imana, sada ibaut daytoy iti ulona, a mangaramid kadagiti siit a lumnek iti musing ken pispisna, a mangaramid kadagiti dara nga agayos iti rupana ken barbasna.

Narigat a naanusan dagiti anghel ti makitkitada. Mabalinda nga isalakan ni Jesus manipud kadagiti imada; ngem saan ida a palubusan dagiti agmanmando nga anghel, ket ibagada a daytoy ket dakkell a panangsubbot a masapul a mabayadan agpaay iti tao; ngem daytoy ket masapul a naan-anay, ken pakaigapuan iti pannakatayna isu nga addaan iti pannakabalin iti patay. Ammo ni Jesus a dagiti anghel ket buybuyaenda ti panagpakumbabana. Nakitak a ti kakapuyan nga anghel ket kabaelanna nga ituang dagiti pangen nga awan puersana ken isalakanna ni Jesus. Ammona a no dawatenna daytoy kenni Amana, dagiti anghel ket dagusda nga ibulos isu. Ngem masapul a ni Jesus ket agsagaba iti adu a banag kadagiti dakes a tattao, tapno maaramid ti plano iti pannakaisalakan.

Ni Jesus ket nakatakder idiay, naemma ken napakumbaba, idiay sangoanan dagiti agpungpungtot a pangen, kabayatan nga ar-aramidenda kenkuana ti kayatda a panangabusu. Tinupraanda ti rupana—ti rupa a kayatdanto a paglimmengan inton dumteng ti aldaw, rupa a mangtedo iti lawag idiay ciudad iti Dios, ken aglawag a naranniag pay ngem ti init—ngem saanman laeng a kimmita iti nasakit kadagiti mangdusdusa kenkuana. Awan tagtagarina nga inggatona ti imana ket pinunasna laeng daytoy. Kinalubanda ti ulona iti daan a lupot; piniringanda ti matana, sada sipaten ti rupana, ket sada agkuna pugtoam no sinno kadakami iti simmipat kaniam. Adda panagkiro dagiti anghel. Kayatdan nga isalakan isu a daras; ngem saan ida a palubusan dagiti kumanderda.

Dagiti adalan ket naaddaandan iti kompiansa tapno sumrekda iti ayan ni Jesus, ket saksianda ti pannakausigna. Namnamaenda nga ipakitana ti nasantoan a pannakabalinna, ket isalakanna ti bagina manipud iti ima dagiti bumusbusor kenkuana, ket dusaenna ida gapu iti kinaranggasda kenkuana. Dagiti namnamada ket ngumato ken bumaba kas ti saba-sabali a buya ket maaramid. No dadduma ket agduduada, ken nagbutengda nga isuda ket naallilaw. Ngem ti timek a nangngegda idiay bantay iti panagbaliw iti langana, ken ti dayag a nakitada idiay, ket nangpapigsa kadakuada nga isu iti Anak ti Dios. Nilagipda iti panunotda dagiti nakaay-ayo a buya a nasaksianda, dagiti milagro a nakitada nga inaramid ni Jesus iti panangpaimbagna kadagiti masakit, nilukatanna dagiti mata dagiti bulsek, nilukatanna dagiti lapayag dagiti tuleng; pananganawa ken panangpapanawna kadagiti demonio, panangpagungarna kadagiti natay, ken uray ti pananganawana kadagiti bagio ket tulnogenda isu. Saanda a pasien nga isu ket matay. Namnamaenda nga isu ket bumangon nga addaan pannakabalin, ket babaen iti mangmangdar a timekna ket maraenna dagiti nauwawan iti dara a tattao, kas iti iseserrekna idiay templo ken binugawna dagiti mangaramid a paglakoan ti balay iti Dios; idi nagtatarayda manipud iti sangoananna a kas manla no kamkamatan ida dagiti soldado. Ninamnama dagiti adalan a ni Jesus ket ipakitana ti pannakabalinna ken kumbinsienna ida amin nga isu iti ari iti Israel.

Ni Judas ket napno iti napait a panagbabawi ken kababainan iti traidor a trabahona iti pananglipotna kenni Jesus. Ket idi masaksianna ti abuso a sinagabana, isu ket naabak. Inayatna ni Jesus, ngem nakarkaro nga inayatna ti pirak. Saanna nga impagarup nga ipalubos ni Jesus a bay-anna a tiliwenda isu dagiti pangen nga indauloanna. Pinanunotna a ni Jesus ket agaramid iti milagro ket isalakanna ti bagina manipud kadakuada. Ngem idi makitana ti agpungpungtot a pangen iti korte, a mauw-uwawan iti darana, ket nariknana a pirmi ti basolna, ket kabayatan a dagiti adu ket naranggasda a pabpabasolen ni Jesus, ni Judas ket nakabasol idia pananglipotna iti awan basolna a dara. Indasarna kadakuada ti pirak ket nagpakaasi kadakuada nga ibulosda ni Jesus, nga ibagbagana nga isu ket unabis nga awan iti basolna. Unget ken pannakakiro iti nagpatalna kadagiti padi iti apagbiit a tiempo. Saanda a kayat a maammoan dagiti tao nga irupaanda ti maysa nga agkunkunga nga adipen ni Jesus tapno liputanna isu nga ited iti imada. Ti pananganopda kenni Jesus a kasla tulisan, ken palimedda a tiniliw, ket kayatda nga ilemmeng. Ngem ti panagbabawi ni Judas, ti naladingit ken konsensiado nga itsurana, ket nangibilag kadagiti padi iti sangoanan dagiti tao, mangipakita nga unget iti gapuna iti panangtiliwda kenni Jesus kas ipukpukkaw ni Judas a ni Jesus ket awan iti basolna, simmungbat dagiti padi a nagkuna, Ania iti pakimikiranmi dita? Kitaem man dayta. Ni Jesus ket adda iti puersada, ket determinadoda a siguradoen daytoy. Ni Judas, a nabalkot iti ladingit, ket imbellengna ti pirak a kagurana itan iti ayan dagiti saksaka dagiti nangbayad kenkuana, ket idia ladingit ken buteng gapu iti krimen a naaramidna, isu ket pimmanaw ket imbitinna ti bagina.

Ni Jesus ket adda iti adu a mamatpati kenkuana idia a pangen, ket ti saanna a panangsungbat iti uray ania kadagiti adu a salsaludsod a naited kenkuana ket nangpasiddaw kadagiti tao. Kadagiti amin nga insulto ken panangidadanes, ket saanman laeng a nagrupanget, ken nariribokan ti langana. Isu ket natan-ok ken nataer. Ti langana ket naan-anay ken madaydayaw. Masmadaawan dagiti agbuybuya kenkuana. Idildiligda ti naan-anay a langana, ti natibker, natan-ok a takderna, iti itsura dagiti nakatugaw a mangus-usig kenkuana, ket ibagbagada iti maysa ken maysa nga isu ket makita a nakarkaro a kasla ari a mabalin a pagtalkan iti pagarian ngem iti uray sinno kadagiti pangpanguloen. Awan iti markana iti panagbalin a kriminal. Dagiti matana ket naemma, nalinis ken awan iti butengna, ti musingna ket nalapad ken nangato. Ti tunggal langana ket namarkaan a nalaing iti managited ken natan-ok a prinsipio. Ti kinaanusna ken ti andorna ket saan a kasla iti tao, nga adu dagiti nagkintayeg. Uray ni Herodes ken ni Pilato ket nariribukanda a pirmi iti natan-ok, ken taktakder a kasla iti Dios.

Ni Pilato manipud pay rugi ket naawisen nga isu ket saan a kadawyan a tao, no di ket maysa a naan-anay a nabia. Pinatina nga isu ket unabis nga awan iti basolna. Dagiti anghel nga agbuybuya iti entiro a pabuya ket nakitada dagiti kombiksion ni Pilato, ken minarkaanda ti simpatiana ken kaasina agpaay kenni Jesus; ket tapno mailisi isu manipud iti panagaramid iti nakabutbuteng nga aramid a panangited kenni Jesus tapno mailansa idia krus, ti anghel ket naibaon idia asawa ni Pilato, ken inikkanna isu iti impormasion babaen iti tagtagainep nga Anak iti Dios ti usigen ni Pilato, nga isu ket agsagsagaba nga awan iti basolna. Dagus a nangipatulod isu iti sao kenni Pilato nga isu ket nagsagaba iti adu a banbanag iti tagtagainep maipapan kenni Jesus, ket pinatigmaananna isu a saan nga agar-aramid iti aniaman a banag ditoy a nasanton a tao. Ti babaonen a nangawit iti surat ket dagus a simmelsel iti tingnga dagiti pangen a tattao, ket intedna daytoy kenni Pilato. Kas iti panangbasana ditoy, isu ket nagkintayeg ken bimsag. Dagusna a pinanuot a saan isu nga agaramid iti banag maipapan ditoy; a no kayatda a dawaten ti dara ni Jesus, ket saanna nga ited ti impluwensiana ditoy, no diket agaramid isu tapno isalakanna isu.

Idi nangngeg ni Pilato a ni Herodes ket adda idia Jerusalem, isu ket nagragsak, ket ninamnamana nga ilisi ti bagina manipud iti saan a mapagkakasundoan a banag aminin, ket awan iti aramidenna idia pananghusga kenni Jesus. Impatulodna isu a kaduana dagiti mangpabpabasol kenkuana kenni Herodes. Ni Herodes ket timmangken. Ti panangpapatayna kenni Juan ket nangibati iti mantasa iti konsensiana a saanna a maibulos ti bagina ditoy, ket idi mangngegna iti maipapan kenni Jesus, ken dagiti mannakabalin nga ar-aramidna, impagarupna a ni Juan daytoy a nagungar manipud patay. Isu ket

nagbuteng ken nagkintayeg, agsipudta awit-awitna ti nakabasol a konsensia. Babaen kenni Pilato, ni Jesus ket naikabil idiy im-ima ni Herodes. Imbilang ni Herodes daytoy nga aramid a kas maysa a panangbigbig manipud kenni Pilato idiy pannakabalinna, otoridad, ken panangokom. Datida nga agkalaban, ngem ita ket nagbalinda nga aggayem. Ni Herodes ket naragsak a makitana ni Jesus, agsipudta namnamaenna nga isu ket agaramid iti bassit a mannakabalin a milagro agpaay iti pagragsakanna. Ngem daytoy ket saan nga aramid ni Jesus tapno paragsakenna ti kina-usiosona. Ti nasantoan ken namilagroan a pannakabalinna ket usarena laeng agpaay iti pannakaisalakan dagiti dadduma, ngem saan nga agpaay kenkuana.

Awan iti insungbat ni Jesus kadagiti adu a salsaludsod nga inted ni Herodes kenkuana; wenna maipapan kadagiti kabusorna a nainget a mangak-akusa kenkuana. Ni Herodes ket nakaunget agsipud ta ni Jesus ket saan a makita a mabuteng iti pannakabalinna, ket kaduana dagiti soldadona ket nilaisda, inuyawda, ken inabusoda ti Anak ti Dios. Ni Herodes ket nasdaaw iti nataer, kasla Dios a buya ni Jesus, idi imbabainda nga inabusoda isu, ket nagbuteng isu nga okomenna isu. Ket impatulodna maneng kenni Pilato.

Ni Satanas ken dagiti anghelna ket sulsulisogenda ni Pilato ken ipampampuspusanda nga biturong isu idiy bukodna a pakadadaelan. Insingasingda kenkuana a no saanna a kayat iti makipaset iti panangokom kenni Jesus, ket aramiden dagiti dadduma; dagiti pangen ket mauwawanda iti dara ni Jesus; ket no saanna nga ited ni Jesus tapno mailansa idiy krus, ket mapukawna ti pannakabalinna ken dayawna iti lubong, ket maibaga nga isu ket maysa a mamatpati iti daytoy nga impostor, kas iti awagda kenkuana. Ni Pilato, gapu iti butengna a mapukawna ti puestona ken otoridadna, ket immayonen iti pannakatay ni Jesus. Ket uray no inkabilna ti dara ni Jesus kadagiti mangak-akusa kenkuana, ken inawat dagiti tao daytoy nga ipukpukkawda. Ti darana ket masingir kadakami ken kadagiti annakmi, ngem ni Pilato ket saan a nadalus; isu ket nakabasol iti dara ni Cristo. Gapu iti naagum nga interesna ken panagayatna iti dayaw manipud kadagiti maingel a tattao iti daga, ket intedna ti maysa a tao nga awan basolna a matay. No sinurot ni Pilato ti pannakaawisna, ket awan koma iti pasetna iti pannakaokom ni Jesus.

Ti pannakausig ken pannakaokom ni Jesus ket agar-aramid iti panunot dagiti adu; ket dagiti impresion ket maar-aramid a rumsuanto kalpasan iti panagungarna; ket adu dagiti mainayon iti Iglesia a dagiti kapadasanna ken pannakaawisda ket masapul a nangrugi pay idi tiempo iti pannakausig ni Jesus.

Ti unget ni Satanas ket kasta la unay kas makitana nga amin dagiti kinaranggas nga inturongna kadagiti panguloen a papadi tapno aramidenda ken ni Jesus ket saan a makaawis kenkuana iti uray bassit a panagdayamudom. Nakitak ng auray no innala ni Jesus ti law-ang iti tao, ti pannakabalinna ken tibker a kasla iti Dios ket nangsustento kenkuana, ket saan isu a simmina manipud iti pagayatan ni Amana uray bassit.

Kitaen ti Mateo 26:57-75; 27:1-31; Marcos 14:53-72' 15:1-20; Lucas 22:47-71; 23:1-25; Juan 8; 19:1-16.

Kapitulo 9

Ti Pannakailansa ni Cristo

Ti Anak ti Dios ket naited kadagiti tao tapno ilansada idiy krus. Inturongda nga inyadayo ti naayat a Mangisalakana. Isu ket agkakapsut ken masakit babaen kadagiti sakit ken rigrigat a resulta dagiti panangbabautda ken panangdandanogda, nupay kasta ket impabaklayda pay Kenkuana ti nadagsen a krus a

pangilansaanda Kenkuana. Ngem ni Jesus ket napakleb idiy siruk iti awitna. Namitloda nga impabaklay Kenkuana diy krus, ket namitlo met a napakleb Isu. Ket tiniliwda ti maysa kadagiti adipenna, maysa a tao a palimed laeng iti pammatina kenni Cristo, ngem namati isu Kenkuana. Impabaklayda ti krus kenkuana, ket inawitna daytoy inggana idiy lugar iti pangpatayanda. Grupo-grupo dagiti anghel a nakalinia iti tangatang idiy ngatoen ti lugar a silaladingit ken napait a panagsangit. Nalagipda ni Jesus a naballigi a simrek idiy Jerusalem a naksakay (iti asno), ket isuda a sumarsaruno Kenkuana nga agririawda iti, Hosana idiy langit! Ken iyap-aplagda dagiti kawesda idiy dalan, ken dagiti napipintas a sangsanga iti palma. Impagarupda nga idi ket alaennan ti pagarian ket agari a maysa prinsipie iti Israel. Kasano a nagbaliw ti buya! Kasano a nalaylay dagiti namnamada? Sinurotda ni Jesus; nga awan iti ragsak, a saan nga agragrag-o a puspuso ken naragsak a namnama; ngem iti puspuso a tinamaan iti buteng ken pannaka-uppapay, ininayad ken naladingitda a simmurot Kenkuana a naibabain ken naipababa, ken ngan-ngani matay.

Ti ina ni Jesus ket adda idiy. Ti pusona ket naduyok iti ladingit a kasla awan ngem marikna iti maysa a naragsak nga ina. Ti nasaktan a pusona ket mangnamnama pay laeng, kaduana dagiti adalna, a ti Anakna ket agaramid iti mannakabalin a milagro, ket isalakanna ti bagina manipud kadagiti mangpatay kenkuana. Saanna a maibutran ti panunot nga ipalubosna ti bagina a mailansa idiy krus. Ngem naaramid dagiti panagisagana, ket impaiddada ni Jesus idiy krus. Impandan ti martilio ken dagiti lansa. Ti puso dagiti adalanna ket nagludoy iti unegda. Ti ina ni Jesus ket nagrigat iti kasta la unay, ngan-ngani saan a maibutran, ket kas iti panangiyunnatda kenni Jesus idiy krus, ket ngan-nganidan lansa dagiti imana kadagiti naraggas a lansa idiy kayo, ket inyadayo dagiti adalan ti ina ni Jesus manipud idiy buya, tapno saanna a manggeg ti uni dagiti lansa kas iti pannakaipalokda iti tulang ken lasagna kadagiti naganus pay nga imana ken sakana. Ni Jesus ket saan a nagreklamo; ngem nagday-eng gapu iti sakit. Ti rupana ket bissag, ket dagiti dadakel a bukel iti ling-et ket makita iti musingna. Ni Satanas ket nagrag-o idiy panagsagaba a maar-aramid iti anak ti Dios, ngem nagbuteng a ti pagarianna ket napukawen, ken isu ket masapul a matay.

Intakderda ti krus kalpasanda a mailansa ni Jesus idiy, ket iti kasta la unay a pigsang ket insalpokda iti abot a nakasagana agpaay ditoy iti daga, a dinerderda dagiti lasagna, ket nangaramid iti kasta la unay a sakit. Inaramidda ti pannakatayna a nakababain uray no mabalin. Kaduana a nailansa dagiti dua a tulisan iti agsinnumbangir a sikigan ni Jesus. Dagiti tulisan ket tiniliwda babaen iti puersa, ket kalpasan iti adu a panaglapan iti pasetda, dagiti takkiagda ket natiritir sada inlansa idiy krusda. Ngem ni Jesus ket naemma a nagpasakup. Saanna a masapul ti maysa tapno pilitenna ng ikabil dagiti takkiagna idiy krus. Bayat dagiti tulisan ket ilunlunodda dagiti mangpatpatay kadakuada, ni Jesus iti panagrigatna ket inkararagna pay dagiti kabusorna, Ama pakawanem ida, agsipudta saanda ng ammo ti ar-aramidenda. Saan laeng a rigat iti bagi iti inanusan ni Jesus, no di ket dagiti basol iti entiro a lubong ket awitna.

Kas ni Jesus ket nakabitin idiy krus, dagiti dadduma a lumablabas idiy ket lalaesenda Isu, nga iwingiwingda dagiti uloda, kas man la tay agrukbabda iti ari, ket kinunada Kenkuana, Sika a mangperdi iti templo ken itakdermo nga aramiden iti uneg iti tallo nga aldaw, isalakanmo dayta bagim. No sika iti Anak ti Dios, umulogka manipud dita krus. Ti Diablo ket inusarna dagitoy met laeng a sasao kenni Cristo idiy let-ang, No Sika iti Anak ti Dios. Dagiti pangulo a papadi, ken dagiti panglakayen, ken dagiti escriba ket aguy-uyawda a nagkuna, Insalakanna dagiti dadduma, ti bagina saanna a maisalakan. No Isu iti ari iti Israel, ay ket bumaban isu manipud idiy krus, ket patienmi Isu. Dagiti anghel nga agtaytayab idiy rabaw iti lugar a nangilansaanda kenni Jesus ket natignayda iti pungtot kas dagiti pangpanguloen ket lalaisenda isu a kunkunada, No isu iti Anak ti Dios, ket isalakanna ti bagina. Kayatda iti mapan idiy tapno isalakanda ni Jesus; ngem saanda a napalubosan. Ti panggep iti misionna ket ngan-nganin maleppas. Kas ni Jesus ket nakabitin idiy krus kadagidiay a nakabutbuteng nga oras iti panagrigat, ket saanna a nalipatan ni inana. Saanna a kabaelan iti agtultuloy nga adda idiy adayo manipud iti agrigrigat a buya. Ti maudi a liksion ni Jesus ket maysa a maipapan iti kaasi ken ti sangkataoan. Kinita ni inana, isu a ti pusona ket ngan-nganin bumtak gapu iti ladingit, sana kinita ti ay-ayatenna nga adalan a ni Juan. Kinunana kenni inana. Inang,

kitaem dayta Anakmo. Ket kinunana kenni Juan, kitaem dayta inam. Ket manipud idiy a tiempo, ket inyawidna isu idiy balayna.

Ni Jesus ket nauwwawan gapu iti rigatna; ngem Inikkanda pay isu iti ad-adda nga insulto, babaen iti panangitedda kenkuana iti suka ken apdo tapno inomenna. Nakita dagiti anghel ti makapasikor a buya iti pannakailansa idiy krus ti ay-ayatenda a kumanderda, inggana iti saandan a kabaelan a makita; ket inakkubandan dagiti rupada manipud iti buya. Ti init ket saanna a kayat a makita ti nakabutbuteng a buya. Ni Jesus ket nagpukkaw iti napigsa, a nangted iti buteng iti puso dagiti pimmatay kenkuana. Nalpasen. Ket ti kurtina iti templo ket napolisang a nagudua manipud ngato a nagpababa, ti daga ket nagungon, ket dagiti bato ket napolisida. Ti nakaro a sipnget ket dimteng ditoy rabaw ti daga. Ti maudi a namnama dagiti adalan ket kasla napukawen kas iti ipapatay ni Jesus. Adu kadagiti adipenna ket nasaksianda ti buya iti panagsagabana ken pannakatayna, ket ti saor iti ladingitda ket napunnon.

Ni Satanas ket saanen a nagragsaka a kas iti inaramidna iti masakbayan. Ninamnamana a kabaelanna a rumeken ti plano iti pannakaisalakan; ngem dayoty ket nauneg unay iti pannakapundarna. Ket ita babaen iti pannakatay ni Jesus, ammonan nga isu ket masapul a matay, ket ti pagarianna ket maala kenkuna ket maited kenni Jesus. Minitingna dagiti anghelna. Awan iti banag nga inabakna laban iti Anak ti Dios, ket ita ket nayonanda dagiti puersada, ket idiy kintusoda ken pannakabalinda ket napanda kadagiti adipen ni Jesus. Masapulda a lappedan iti amin a kabaelanda manipud iti panangawatda iti pannakaisalakan a ginatang ni Jesus agpaay kadakuada. Babaen iti panangaramidna ditoy, ni Satanas ket makaaramid pay laeng laban iti gobierno ti Dios. Kasta met nga agbalin a bukodna nga interes a maiyadayona manipud kenni Jesus dagiti amin a kabaelanna. Agsipudta dagiti basol dagiti nasubbot babaen iti dara ni Jesus ken nagblaligi iti udina ket maisubli amin a maited iti nangirugi iti basol, ti Diablo, ket masapulna nga awitem dagiti basolda, ket dagiti saan nga immawat iti pannakaisalakan babaen kenni Jesus ket awitenda dagiti bukodda a basbasol.

Ti biag ni Jesus ket awan iti nailubongan a rambakna, wenna nabus-oy a pabuyana. Ti napakumbaba, panangilaksid iti bagi a biagna ket maysa a dakkel a panagsungani kadagiti biag dagiti padi ken dagiti panglakayaen, nga agay-ayat iti nailubongan a padayaw ken gin-awa, ket ti estrikto ken nasantoan a biag ni Jesus ket agtultuloy a pananganawa kadakuada, iti listaan dagiti basolda. Inuyawda isu gapu iti kinapakumbabana, ken kinadalusna. Ngem dagiti nanglais kenkuana ditoy ket dumtengto ti aldaw a nakitada isu idiy rambak iti langit, ken iti saan a maparisan a dayag ni Amana. Isu ket napalikmotan dagiti kabusorna idiy korte a mauw-uwawan agpaay iti darana; ngem dagitoy a natangken iti pusoda a tattao a nagkuna a, Ti darana ket maibilang kadakami ken kadagiti annakmi, ket makitadanto isu a maysa a napadayawan nga Ari. Amin dagiti buyot iti langit ket kuyogendanto isu idiy dalanna nga addaan dagiti kanta iti panagballigi, dayaw ken pannakabalin, kenkuana a natay, ngem nagbiag manen a mannakabalin a soldado. Nakurapay, nakapoy, nakakasi a tao ket timmupra idiy rupa iti Ari iti Gloria, ken ti pukkaw iti naranggas a panagballigi ket bimmangon manipud iti pangen iti mangibabain nga insulto. Sinaktanda dadiay a rupa babaen kadagiti danog ken kinaranggas a nangpunno iti langit iti panagdayaw. Makitadanto manen daydiay rupa, naraniag a kas iti init iti tumingngana iti aldaw, ket birokenda iti tumaray manipud idiy sangoanan daytoy. Imbes a pukkaw iti naranggas a panagballigi, gapu iti buteng ket agasodanto gapu kenkuana. Ipakita ni Jesus dagiti imana nga addaan dagiti marka iti pannakailansana idiy krus. Dagitoy a piglat iti kinaranggas ket awitenna iti agnanayon. Ti tunggal marka dagiti lansa ket mangibaga iti estoria iti nakaskasdaaw a pannakasubbot iti tao, ken ti nangina a bayad iti pananggatang ditoy. Dagiti mismo tattao a nangduyok iti sibat idiy sikigan iti Apo iti biag, ket makitada ti marka iti sibat, ket agsangitda nga addaan iti nauneg a ladingit iti paset nga inaramidda iti panangdadael iti bagina. Dagiti pimmatay kenkuana ket nabusorna uray babaen iti nakasurat iti ngatoan iti ulona idiy krus, Ti Ari dagiti Judio. Ngem kapilitandanto a makita isu idiy amin a dayagna ken makaari a pannakabalinna. Makitadanto ti kawesna ken ti luppona, ti nakasurat a sibibiag a letletra, Ari dagiti ar-ari ken Apo dagiti Ap-apo. Binugbugkawanda isu a nilaes kabayatan nga isu ket nakabitin idiy krus, Bay-anyo ni Cristo nga Ari iti Israel ket bumaba

manipud idiy krus, tapno makitami ket mamati kami. Makitadanto isu nga addaan iti makaari a puersa ken otoridad. Saandanton a dumawat iti ebidensia maipapan iti panagbalinna nga Ari iti Israel; no diket napno iti rikna iti dayag ken nakaro a gloriana, ket mapilitandanto a bigbigen nga ikuna, Nagasat dagiti umay idiy nagan iti Apo.

Ti panagkintayeg iti daga, ti pannakabittak dagiti bato, ti sipngget a nangpunno ditoy daga, ken ti napigsa a pukkaw ni Jesus a, nalpasen, kas iti panangiyawatnan iti biagna, ket nangriribuk kadagiti kabusorna, ken nangaramid kadagiti pimmatay kenkuana a nagkintayayegda. Dagiti adalan ket masdaawda kadagitoy a maymaysa a panangipakita; ngem dagiti namnamada ket narumek amin. Nagbutengda a baka dagiti Judio ket sikapenda anga uray isuda ket dadaelenda met. Iti kastoy a pungtot a naipakita laban iti Anak ti Dios ket pinanunotda a saan a sumardeng ditoy. Naladingit nga or-oras iti inusar dagiti adalan idiy panagladingit, panagsangsangit gapu iti pannakauppapayda. Impagarupda nga isu ket agari a kas apagbiit a prinsipie; ngem dagiti namnamada ket natay a kadua ni Jesus. Nagduduada idiy ladingitda ken pannakauppapayda no saan met laeng ida nga inallilaw ni Jesus. Ni inangna ket naibabain, ket uray it pammatina ket nagkapsut idiy panagbalinna a Mesias.

Ngem nupay dagiti adalan ket nauppapayda kadagiti namnamada maipapan kenni Jesus, ket ay-ayatenda isu, ken nirespetoda ken dinayawda ti bagina, ngem saanda nga ammo no kasanoda a maala daytoy. Ni Jose a taga Arimathea, maysa a madaydayaw a konsehal, ket adda impluwensiana, ken maysa a pudno nga adalan ni Jesus. Napan isu a palimed ngem natured kenni Pilato ket dinawatna ti bagina. Saan isu a napan a makita; agsipudta ti unget dagiti Judio ket nakaro a dagiti adalan ket nagbutengda a baka no adda maaramidda a makalapped tapno ti bagi ni Jesus ket maikkan iti nadayaw a lugar a paginanaan. Ngem inted ni Pilato ti dawatna, ket kas iti panangibabada idiy bagi ni Jesus manipud idiy krus, dagiti ladingitda ket nagbiag manen, ket dinung-awanda ti nadadael a namnamada iti nauneg a ladingit. Binalkotda ni Jesus iti napino a seda, ket impaidda Isu ni Jose idiy baro a bukodna a tanem. Dagiti babbai a nagbalin a nanumona nga adipen idi Isu ket sibibiag pay, ket nagtuloyda nga asideg Kenkuana uray idi kalpasan iti panankaatayna, ket saanda a panawan inggana iti makitada a ti nasantoan a bagina ket nakasimpan idiy tanem, ken ti dakkel ken nadagsen a bato ket maikabil iti ruanganna, amangan la ketdi a dagiti kabusorna ket sikapenda nga alaen ti bagina. Ngem saanda a masapul iti agbuteng; gapu ta nakitak a dagiti buyot ng anghel ket banbantayanda nga addaan iti saan a maiyebkas a pannakaay-ayo ti lugar a pagin-inanaan ni Jesus. Binantayanda ti tanem, a nasaetda nga ur-urayen ti bilin nga aramidenda ti pasetda nga ibulos ti Ari iti Gloria manipud idiy balay a nangipupukadan Kenkuana.

Dagiti pimmatay kenni cristo ket mabutengda a baka Isu ket agbiag manen ket itarayanna ida. Dinawatda kenni Pilato dagiti guardia tapno mangbantay idiy tanem inggana iti maikatlo nga aldaw. Inikkan ida ni Pilato dagiti armado a soldado tapno bantayanda ti tanem, minarkaanda ti bato idiy ruangan, baka no takawen dagiti adalanna isu ket iyadayoda, ket sada ibaga nga isu ket nagungar manipud kadagiti natay.

Kitaen ti Mateo 21:1-11; 27:32-66; Marcos 15:21-47; Lucas 23:26-56; Juan 19:17-42; Apocalipsis 19:11-16.

Kapitulo 10

Ti Panagungar ni Cristo

Dagiti disipulo ket naginganada iti Sabado, agladingitda gapu iti pannakatay ti Apoda, kabayatan a ni Jesus, nga Ari iti gloria, ket agin-inana idia tanemna. Ti rabii ket nainayad a lumablabas, ket bayat a nasipngget pay, dagiti anghel nga agtatayab nga agbanbantay iti rabaw iti tanem ket ammoda a ti tiempo iti pannakaibulos ti ay-ayaten nga Anak ti Dios, ti ay-ayatenda a kumanderda, ket ngan-nganin dumteng. Ket kas iti panagurayda nga addaan iti nauneg unay a rikna idia oras iti panagballigina, ti maysa napigsa ken mannakabalin nga anghel ket dimteng a napartak a tumaytayab manipud langit. Ti langana ket kasla kimat, ken ti kawesna ket puraw a kasla niebe. Ti lawagna ket inikkatna ti sipngget ti dalanna, ket inaramidna dagiti dakes nga anghel a naballigi a nangtagikua iti bagi ni Jesus, nga agtatarayda gapu iti buteng manipud iti raniag ken dayagna. Maysa kadagiti buyot dagiti anghel a nakasaksi idia buya iti panangibabainda kenni Jesus, ken agbanbantay idia nasantoan a lugar a pagin-inanaan ni Jesus, ket kimmuyog idia anghel a naggapu langit, ket nagkuyogda a bimmaba idia tanem. Ti daga ket nagungon ken nagkintayeg kas iti iyaasidegda, ket naaddaan iti napigsa a gingined. Ti napigsa ken mannakabalin nga anghel ket tinengngela ti bato ket dagusna nga intulid daytoy nga inikkat iti ruangan iti tanem, sa nagtugaw ditoy.

Ti kasta la unay a buteng iti nangpunno iti guardia. Ayannan ita ti puersada tapno alaenda ti bagi ni Jesus? Saanda a pinanunot ti rebbengenda, wenna dagiti disipulo ket takawenda isu nga iyadayo. Nasdaawda ken nakigtotda ,kas ti nagraniag unay a lawag dagiti anghel ket naglawagda iti aglikmot a naranraniag pay ngem iti init. Nakita dagiti guardia a Romano dagiti anghel, ket nattuanga a kas natay a tattao iti daga. Impatulid iti maysa nga anghel ti bato a sibaballigi, ket idia nalawag ken napigsa a timek ket nagpukkaw, Sika nga Anak ti Dios! Ay-ayabannaka ni Amam! Bumangonka! Saanen isu a kabaelan a tenglen ni patay. Ni Jesus ket bimmangon manipud patay. Ti maysa nga anghel ket simrek idia tanem, ket kas ni Jesus ket bimmangon a sibaballigi, ket winarwarna ti lupot a nakabalkot iti ulona, ket ni Jesus ket nagna a maysa a naballigi a soldado. Idia solemn a panagdayaw dagiti buyot nga anghel ket binuyada ti pabuya. Ket kas iti pannagna ni Jesus a rimmangon manipud iti tanem nga addaan iti dayag, dagidiay a naraniag nga anghel ket nagrukababda iti daga ket dinaydayawda isu; sada kinantaan isu kadagiti kanta iti panagballigi ken panangabak, a saanen a matengngel ni patay ti nasantoan a baludna. Ni Satanas ket saan itan a nagballigi. Dagiti anghelna ket nagtatarayda iti sangoanan iti naraniag, umag-agsepa a lawag dagiti nailangitan nga anghel. Napaitda a nagipulong iti arida, a ti baludda ket pilit nga inagawda manipud kadakuada, ket isu a kaung-ungetda unay ket bimmangon manipud patay.

Ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagragsakda iti bassit laeng a kanito iti balligi a ti puersada laban iti nagbasol a tao ket nangaramid a ti Apo iti biag ket nagidda idia tanem; ngem apagbiit ti makademonio a balligida. Gaputa kas ni Jesus ket nagna a rimuar a maysa a natan-ok a soldado manipud iti pupukanna, ammo ni Satanas a kalpaskan iti maysa a panawen isu ket masapul a matay, ken ti pagarianna ket maited iti nalinteg a makinkukua. Isu ket nagladingit ken makaunget nga idia bangir dagiti amin a panagsikapna ken pannakabalinna, ni Jesus ket saanna nga inabak, no di ket nanglukat iti dalan iti pannakaisalakan agpaay iti tao, ket ti siasino man a mayat, ket makapagna idia ket maisalakan.

Iti apagbiit, ni Satanas ket kasla naliddaang ken nagpakita iti pagkasikor. Minitingna dagiti anghelna tapno pagpanunotanda no ania iti aramidenda idia sumaruno nga aramid laban iti gobierno iti Dios. Imbaga ni Satanas, apuraenyo iti mapan idia panguloen a papadi ken dagiti panglakayen. Nagballigitayo idia panangallilaw kadakuada ken panangbulsek kadagiti matada, ken panangpatangken kadagiti pusoda laban kenni Jesus. Naaramiddayo ida a mamati nga isu ket maysa nga impostor. Dagidiay a guardia a Romano ket iwarnakda ti makasikor a damag a ni Cristo ket nagungar. Naiturongtayo dagiti padi ken dagiti panglakayen tapno kaungetda ni Jesus, ken tapno patayenda isu. Ita ket ipakitayo iti sangoananda ti naraniag a lawag, nga agsipudta isuda dagiti pimmatay kenkuana, no maammoan dagiti tao

a ni Jesus ket nagungar, ket patayen ida dagiti tao babaen iti bato, gapu ta pinatayda ti maysa a tao nga awan basolna.

Nakitak dagiti guardia a Romano, kas dagiti buyot iti ladingit ket limmabasda a nagsubli idiaiy langit, ken ti lawag ken dayag ket naikkaten, ket bimmangonda tapno kitaenda no natalgedan kadakuada tapno kitaenda ti aglikmot. Napunnoda iti siddaaw kas iti pannakakitada iti dakkel a bato ket naituliden manipud iti ruangan iti tanem, ken ni Jesus ket nagungaren. Nagapurada a napan iti panguloen a papadi ken kadagiti panglakayen a tugotda ti nakaskasdaaw nga estoria maipapan iti nakitada; ket kas iti pannakangneg dagidiay a mammamatay idiaiy a nakaskasdaaw nga estoria, ket bimsog dagiti rupada. Pinunno ida iti buteng gapu iti inaramidda. Ket naammoanda a no ti report ket pudno, napukawdan. Iti apagbiit ket nariribukanda ket awan tagtagarida a nagkikinnitada iti maysa ken maysa, a saanda nga ammo iti aramidenda wenno ibagada. Naikabilda iti lugar a saanda a mapati malaksid a daytoy ket mapan iti pannakaokomda. Impaknida dagiti bagida tapno makapagsasaritada no ania iti aramidenda. Napagdesisionanda a no daytoy ket maiwaras a maammoan dagiti tao a ni Jesus ket nagungar, ken ti report maipapan iti nakaskasdaaw a dayag, a nangaramid kadagiti guardia a matuangda a kasla natay a tattao, ket sigurado a nakapungtotda, ket patayenda ida. Nagdesisionda a bayadanda dagiti soldado tapno ilimmedda laengen daytoy a banag. Binayadanda ida iti dakkel a kantidad iti pirak a kinunada, Ibagayo, a dagiti adalanna ket immayda iti rabii ket tinakawda ti bagina kabayatan a dakami ket nakaturug. Ket idi nagsaludsod dagiti guardia no ania iti maaramid kadakuada agsipudta matmaturugda iti puestoda, imbaga dagiti padi ken dagiti panglakaeyn a kasaritada ti gobernador ket isalakna ida. Gapu laeng iti pirak, dagiti guardia a Romano ket inlakoda ti dayawda, ket nagmayatda a suroten ti balakad dagiti padi ken dagiti panglakayen.

Idi ni Jesus a nakabitin idiaiy krus ket nagpukkaw iti, Nalpasen, dagiti bato ket napsida, naggungon ti daga, ken dagiti dadduma a tanem ket nalukatanda; gapu ta idi ni Jesus ket bimmangon manipud patay, ken inabakna ti patay ken ti tanem; idi Isu ket nagna a rimuar manipud idiaiy nakapupukanna a maysa a naballigi a konkestador; kabayatan a ti daga ket aggunngon ken agpalpallatik, ken ti naan-anay a dayag iti langit ket nakapalikmot idiaiy nasantoan a lugar, natulnogda ti awagna, ket adu dagiti nalinteg a natay ket nagungarda kas saksi nga isu ket nagungar. Dagiti napabaroan a nagungar a sasanto ket rimuarda a nagloriaan. Isuda ket bassit a napili ken nasanto a nagbiag iti tunggal panawen manipud idi panamarsua, inggana idi tiempo ni Cristo. Ket kabayatan a dagiti panguloen a papadi ken dagiti Fariseo ket ipampampusanda a kalaban ti panagungar ni Cristo, ket pinili iti Dios iti mangibaon iti maysa a grupo manipud kadagiti tanemda tapno paneknekanda a ni Jesus ket nagungar, ken tapno ipablaakda ti dayagna.

Dagiti nagungar ket saba-sabali iti kadakkelda ken langada. Nabagaanak a dagiti tao ditoy daga ket bumassitda, kumapkapoy ti pigsada ken ti pintasda. Adda kenni Satanas ti pannakabalin iti sakit ken iti patay, ket iti tunggal panawen ti lunod ket kumarkaro a makitkita, ket ti pannakabalin ni Satanas ket lumawlawag a makita. Dagiti dadduma kadagiti nagungar ket natantan-ok iti langada ngem kadagiti dadduma. Nabagaanak a dagiti nagbiag idi al-aldaw ni Noe kenni Abraham ket nakarkaro a kas la anghel iti langada, iti pintasda, ken iti pigsada. Ngem kada henerasion ket kumapkapoy ken nakarkaro a kaptan iti sakit, ken dagiti biagda ket umab-ababa. Mapagad-adalanen ni Satanas no kasanona a busoren dagiti tao, ken pakapsuten ti tao.

Dagito a sasanto a nagungar kalpasan ti panagungar ni Jesus ket nagpakitada kadagiti adu, nga ibagbagada kadakuada a ti sakrifisio nga agpaay iti tao ket naan-anayen, a ni Jesus nga inlansa dagiti Judio, ket nagungar manipud patay, ken innayonda. Dakami ket nagungar a kaduana. Awitda ti pammaneknek a babaen iti pannakabalinna nga isuda ket nagungar manipud iti tanemda. Iti bangir dagiti ulbod a report a naiwarasen, daytoy a banag ket saan a mabalin nga ilemmeng ni Satanas, dagiti anghelna, wenno dagiti panguleon a papadi, agsipudta daytoy a nasantoan a grupo a nagungar manipud kadagiti tanemda, ket inwarasdan ti nakaskasdaaw, ken naragsak a damag; kasta met a ni Jesus ket nagpakitan

kadagiti agladingit, ken nauppapay nga adalanna, ken inikkatna dagiti butengda, ket inikkanna ida iti ragsak ken rag-o.

Kas ti damag ket agwarwaras iti tunggal ciudad, ken il-ili, dagiti Judio ket agbutbutengda gapu kadagiti biagda, ket inlemngda ti pungtotda nga ay-aywananda laban kadagiti adalan. Ti laeng namnamada ket ti maiwarasda ti ulbod a reportda. Ket dagiti mangayat a daytoy a kina-ulbod ket pudno, ket pinatida daytoy. Ni Pilato ket nagkintayeg. Pinatina ti napigsa a testimonia a naited, a ni Jesus ket nagungar manipud patay, nga adu dagiti dadduma a bimmangon a kaduana, ket agnanayonen a pinanawan isu iti talnana. Gapu laeng iti nailubongan a dayaw; gapu iti buteng a mapukawna ti otoridadna, ken ti biagna, ket intedna ni Jesus tapno matay. Naan-anayen ita nga isu ket nakumbinsi a saan laeng a kadawyan a tao nga awan basolna a ti darana ket nakabasolanna, no di ket dara iti Anak ti Dios. Kakaasi pay iti biag ni Pilato; nakakaasi iti panagleppasna. Pannaka-uppapay ken ladingit iti nangrumek iti tunggal napno't namnama ken ragsak a rikna. Saanna a kayat iti maliwliwa, ket natay isu iti nakaladladingit unay a pannakatay.

Ti puso ni Herodes ket ad-adda a timmangken, ket idi mangngegna a ni Jesus ket nagungar, ket saan unay isu a nariribukan. Pinapatayna ni Santiago; ket idi makitana a daytoy ket nakaay-ayo kadagiti Judio, tiniliwna pay ni Pedro a ti intensionna ket papatayenna met isu. Ngem ti Dios ket adda iti trabahona nakasagana agpaay kenni Pedro, ken imbaonna ti anghelna ket insalakanna isu. Ni Herodes ket pinasiar iti panangokom. Binaot isu iti Dios idia sangoanan iti pangen dagiti tao. Kas paspasindayagna ti bagina idia sangoananda, ket natay isu iti nakabutbuteng a pannakatay.

Parbangon pay laeng sakbay nga aglawag, dagiti nasanto a babbai ket napandan idia tanem, tugotda dagiti pabpabanglo tapno bukukanda ti bagi ni Jesus, idi makitada! a ti bato ket naikkaten a naitulid manipud iti ruangan iti tanem, ket ti bagi ni Jesus ket awanen idia. Dagiti pusoda ket limned iti unegda, ket nagdanagda nga innala dagiti kabusorda ti bagina. Ket nakitada dagiti dua nga anghel a nakakawes iti puraw a nakatakder iti ayanda; dagiti rupada ket naraniag ken sumilsilap. Naawatanda a birbirokenda ni Jesus, ngem awan isu idia, isu ket bimmangon, ket nakitada ti lugar a nagiddaanna. Binilinda ida a mapanda kadagiti adalanna ket ibagada nga isu ket mapanen nga umun-una kadakuada idia Galilea. Ngem dagiti babbai ket nakigtotda ken nasdaawda. Dagusda a timmaray a napan kadagiti disipulo nga agladingit, ket saanda a maliwliwa gapu ta ti Apoda ket nailansa idia krus; dasda nga imbaga kadakuada dagiti banag a nakitada ken nangngegda. Saan a mamati dagiti adalan nga isu ket nagungar, ngem adtoy dagiti babbai a nangawit iti damag a napartakda a timmaray a napan idia tanem, ket nakitada a pudno a ni Jesus ket awan idia. Adda idia ti seda a kawesna, ngem saanda a mapati ti naimbag a damag a ni Jesus ket nagungar manipud patay. Nagaawidda a masmasdaawan kadagiti banag a nakitada, kasta met ti report nga imbaga kadakuada dagiti babbai. Ngem pinili ni Maria iti nagbati ken nagpagna-pagna pay laeng idia aglawlaw iti tanem, a panpanunotenna ti nakitana, ken malidliddaangan iti kapanunotan a baka isu ket naallilaw. Nariknana nga agur-uray kenkuana dagiti baro a susuot. Ti ladingitna ket nagbiag manen, ket nagsangit isu iti napait a panagsangit. Nagdumog isu tapno kitaenna manen ti tanem, ket dagiti dua nga anghel a nakakawes iti puraw: Dagiti rupada ket naraniag ken sumilsilap. Ti maysa ket nakatugaw iti ulonan, ti maysa ket nakatugaw iti kusayan, iti nagiddaan ni Jesus.

Kinasaritada isu iti nalinaay, ken sinaludsodda no apay nga agsangsangit isu. Simmungbat isu a nagkuna, "Tinakawda nga inyadayo ni Apok, ket saanko nga ammo no adinno iti na ngipananda kenkuana."

Ket kas iti ibubuiltana manipud iti tanem, ket nakitana ni Jesus a nakatakder iti sibayna; ngem saanna a nabigbig isu. Ni Jesus ket nagsao iti nainayad kenni Maria, ken dinamagna ti gapu ti panagladingitna, ken sinaludsodna no sinno iti birbirokenna. Impagarupna a daytoy ket ti hardinero, ket nagpakaasi isu kenkuana, a no isu iti nangala idia Apona, nga ibagana kenkuana no adinno iti nangipaiddaanna, ken alaenna isu nga iyadayo. Nagsao ni Jesus kenkuana iti makalangit a timekna, ket nagkuna, "Maria." Nabigbigna daydiay a tono iti naayat a timek, ket dagus isu a simmungbat, Apo! ket

gapu iti ragsak ken rag-o ket arakupenna koma isu; ngem ni Jesus ket immatras a nagkuna, Saannak a sagiden, agsipud ta saanak pay a nakauli kenni Amak; ketdi mapanka kadagiti kakabsatko ket ibagam kadakuada, nga umuliak kenni Amak, ken ni Amayo, ken iti Diosko, ken ti Diosyo. Naragsak isu a nagapura a napan kadagiti adalan nga addaan iti naimbag a damag. Ni Jesus ket nagapura nga immuli kenni Amana tapno ibagana manipud kadagiti bibigna nga inawatna ti sakrifisio, ket naaramidna amin dagiti banag a nasayaat, ken tapno awatenna dagiti amin a pananakabalin idiaiy langit ken ditoy daga, manipud kenni Amana.

Dagiti anghel a kas ulep ket pinalikmutanda ti Anak ti Dios, ket binagaanda dagiti awan patinggana a ruangan nga aglukatda, tapno ti Ari iti gloria ket makastrek. Nakitak a kabayatan a ni Jesus ket adda idiaiy a naraniag, nailangitan a buyot, ken idiaiy sangoanan ni Amana, ket ti dayag ti Dios ket nakapalikmot kenkuana, ket saanna a nalipatan dagiti kakaasi a disipulona ditoy daga; no di ket immawat isu iti pannakabalin manipud kenni Amana, tapno makasubli isu kadakuada, ket kabayatan a kaduada isu ket maitedna kadakuada ti pannakabalin. Daydiay met laeng nga aldaw ket nagsubli isu ket nagpakita isu kadagiti adalanna. Pinalubusannan ida a maiggaman isu, agsipudta nakauli isun kenni Amana, ken naawatnan ti pannakabalin.

Ngem iti daytoy a tiempo ni Tomas ket awan idiaiy. Saanna a napakumbaba a maawat ti report dagiti adalan; no di ket natibker ken impatangenna iti bagina a saan isu a mamati, malaksid a maikabilna dagiti ramayna iti piglat dagiti lansa iti imana ken iti bakrangna a dinuyok ti naranggas a sibat. Ditoy ket impakitana ti kinaawan iti panagtalekna kadagiti kakabsatna. Ket no amin ket dawatenda daytoy nga ebidensia, ket bassit iti umawat kenni Jesus, ken mamati iti panagungarna. Ngem pagayatan iti Dios a ti report dagiti adalan ket agdiwaras manipud iti maysa agturong iti maysa, ket adu dagiti immawat ditoy manipud kadagiti bibig dagiti nakakita ken nakangngeg. Ti Dios ket saan a maay-ayo iti kasta a kinaawan iti pammati, ket idi ni Jesus ket nagpakita manen kadagiti adalanna, ti Tomas ket kaduada. Ti kanito a nakitana ni Jesus isu ket namati. Ngem impakdaarna a saan isu a mapnek no awan iti ebidensia ti rikna a mainayon iti pannakakita, ket inted ni Jesus kenkuana ti birbirokenna nga ebidensia. Ni Tomas ket nagkuna iti napigsa, Apo Diosko. Ngem inanawa ni Jesus ni Tomas gapu iti kinaawan pammatina. Imbagana kenkunaan, Tomas, agsipud ta nakitanak isu a mamati ka; nagasat dagiti saan a nakakita kaniak ngem namatida.

Isu a nakitak, a dagiti saan a maaddaan iti kapadasan iti mensahe iti umuna ken maikadua nga anghel ket masapul nga awatenda dagitoy manipud kadagiti naaddaan iti kapadasan, ket sinurotda a pirmi dagiti padamag. Kas iti pannakailansa ni Jesus, nakitak a dagitoy a padamag ket nailansada met. Ket kas iti panangipakdaar dagiti adalan a ti pannakaisalakan ket awan idiaiy sabali a nagan iti siruk iti langit a naited kadagiti tao; ket kasta met a masapul a dagiti adipen ti Dios ket matalek ken awan butengda nga ipablaak a dagiti umawat iti paset laeng dagiti kinapudno a nakakonekta iti padamag iti maikatlo nga anghel ket masapul a naragsakda met nga awaten dagiti umuna, maikadua, ken maikatlo a padamag kas iti panangited iti Dios kadakuada, wenna awan iti pasetda, wenna tawidda ditoy a banag.

Naipakita kaniak a kabayatan a dagiti nasanto a babbai ket awitda ti damag a ni Jesus ket nagungar, dagiti guardia a Romano ket iwarwarasda ti kinaulbod a naikabil iti ngiwatda babaen dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen, a dagiti adalan ket napanda iti rabii kabayatan a matmaturogda ket tinakawda ti bagi ni Jesus. Inkabil ni Satanas daytoy a kinaulbod iti puso ken ngiwat dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen, ket dagiti tao ket nakasaganada nga awaten dagiti saoda. Ngem ti Dios ket inaramidna daytoy a banag a natalged, ket inkabilna daytoy a napateg a pasamak, a ditoy iti nakaibatayan iti pannakaisalakan iti bangir iti amin a panagdudua, ken lugar nga imposible a kaluban dagiti padi ken dagiti panglakayen. Dagiti saksi ket naibangon manipud kadagiti natay tapno paneknekanda ti panagungar ni Cristo.

Ni Jesus ket nagtuloy a nakikadua kadagiti adalanna iti 40 nga aldaw, a nangted kadakuada iti ragsak ken rag-o iti puso, ken impalawagna kadakuada a nakarkaro dagiti kinapudno iti pagarian iti

Dios. Binilinna ida nga awitenda ti pammaneknek kadagiti banag a nakitada ken nangngedda, maipapan iti panagsagabana, pannakatay, ken panagungar; nga isu ket nagaramid iti sakrifisio agpaay iti basol, nga iti amin a mayat, ket makapan kenkuana ken makabirok iti biag. Imbagana kadakuada nga addaan iti matalek a kinaemma nga isuda ket mausig ken madusa; ngem nakasarakda iti gin-awa iti panangkitada kadagiti kapadasanda, ken iti pananglagipda kadagiti sarita nga insaona kadakuada. Imbagana kadakuada a napagballigianna dagiti sulisog ti Diablo, ken nataginayonna ti balligi babaen kadagiti susuot ken rigrigat, a ni Satanas ket awanen iti pannakabalinna laban kenkuana, no di ket nakarkaro a direkta nga ipanna dagiti sulisogna ken puersana kadakuada, ken kadagiti amin a mamati iti naganna. Imbagana kadakuada nga agballigida a kas kenkuana a nagballigi. Inikkan ni Jesus dagiti adalanna iti pannakabalin nga agramid iti milmilagro, ken imbagana kadakuada a nupay dagiti dakes a tattao ket adda iti puersada laban kadagiti bagida, ket ipatulodna iti dadduma a tiempo dagiti anghelna tapno isalakanna ida; tapno dagiti biagda ket saanda a maala manipud kadakuada inggana iti malpas dagiti misionda. Ket inton dagiti pammaneknekda ket malpasen, dagiti biagda ket mabalin a dawtenda tapno maselioan dagiti testimoniada nga intedda. Dagiti mail-iliw nga adipenna ket naragsakda a dumdungeg kadagiti isursurona. Nasaetda a pinagfiestaan dagiti tunggal sarita a rimuar manipud kadagiti nasantoan a bibigna. Ket pudno a naammoanda nga isu iti mangisalikan iti lubong. Dagiti tunggal sarita ket timmama iti nauneg iti puspusoda, ket nagliddaangda a masapul a maisinada manipud iti naparabur a nailangitan a Mannursuroda; a kalpasan iti bassit pay a tiempo ket saanda a mangngeg dagiti makaliwliwa ken naparabur a sasao manipud kadagiti bibigna. Ngem manen dagiti pusoda ket napapudot iti ayat ken kasta la unay a ragsak, kas iti panangibaga ni Jesus kadakuada nga isu ket napan ken mangisagana kadagiti mansion a pagtaengan agpaay kadakuada, ket sa agsubli tapno alaenna ida, tapno agnanayonen a kaduana ida. Imbagana kadakuada nga ibaonna kadakuada ti Mangliwliwa, ti Espiritu Santo, tapno idalanna ida, bendisionanna ida, ken iturongna ida iti amin a kinapudno; ket intag-ayna dagiti imana ket binendisionna ida.

1. Kitaen ti Apocalipsis 14:6-8. Naipalawag iti kapitulo 23 ken 24 iti daytoy a libro.
2. Kitaen ti Apocalipsis 14:9-12. Naipalawag iti kapitulo 28 iti daytoy a libro. Kitaen ti Mateo 27:52-53; ken kapitulo 28; Marcos 16:1-18; Lucas 24:1-50; Juan kapitulo 20; ken Ar-aramid kapitulo 12.

Kapitulo 11

Ti Iyuuli ni Cristo

Ti amin a langit ket ur-urayenda ti oras iti balligi inton ni Jesus ket umuli a mapan kenni Amana. Dagiti anghel ket immayda tapno awatenda ti ari iti gloria, ken tapno kuyogenda isu a naballigi nga agturong iti langit. Kalpasan a mabendisionan ni Jesus dagiti adalanna, Isu ket naisina kadakuada ket innaladan nga impangato. Ket kas iti panangiyunana iti dalan nga agpangato, dagiti balud a pangen a nagungar iti panagungarna ket simmarunoda. Ti pangen dagiti buyot ti langit ket addada amin idia; bayat iti langit dagiti saan a mabilang anghel ket ur-urayenda ti isasangpetna. Kas iti iyuulida idia nasantoan a ciudad, dagiti anghel a nangkuyog kenni Jesus ket nagpukkawda, Ingatoyo dagiti uloyo, o dakayo a ruangan, ken aglukatkayo, dakayo nga awan patinggana a ruangan, ket ti Ari iti gloria ket sumrek. Addaan iti kasta unay a ragsak dagiti anghel iti ciudad nga agur-uray iti isasangpetna ket simmungbatda, sinno daytoy nga Ari iti gloria? Simmungbat a sibaballigi dagiti kumuykuyog nga anghel. Ti Apo a napigsa ken mannakabalin! Ti Apo a napigsa iti gubat! Ingatoyo dagiti uloyo, o dakayo a ruangan, uray dakayo ket

aglukat nga agpangato, awan patinggana a ruangan, ket ti Ari iti gloria ket sumrek. Simmungbat manen dagiti nailangitan a buyot, Sinno daytoy nga Ari iti gloria? Simmungbat manen dagiti mangkuykuyog nga anghel nga agtutunosda, Ti Apo dagiti buyot! Isu iti Ari iti gloria! Ket ti nailangitan a prosesion ket simrek iti uneg iti ciudad. Ket dagiti amin a buyot iti langit ket nilikmotda ti Anak iti Dios, ti makaari a kumanderda, ket addaan iti kaunegan a panagdayaw ket nagrukbabda, nga inkabilda dagiti sumilsilap a balangatda iti ayan iti sakana. Sada kinalbit dagiti nabalitokan nga harpada, ket iti nasam-it a musika ket pinunnoda ti amin a langit iti naruary a musikada ken kankanta iti Cordero a pinatayda, ngem nagbiag manen iti dayag ken gloriana.

Ti simmaruno ket naipakita kaniak dagiti adalan kas naladingitda a nakatangad iti langit tapno makitada ti maudi a buya ti agpangpangato nga Apoda. Dua nga anghel a nakakawes iti puraw ket nakatakder iti sibayda, ket nagkuna kadakuada, Dakayo a lallaki a taga-Galilea, apay a nakatakderkayo a nakatangad iti langit? Daytoy met laeng a Jesus nga innalada manipud kadakayo a nagpangato iti langit, ket umayto iti kasta met laeng a pamayan a nakita isu a napan idiaiy langit. Dagiti adalan, kaduada ti ina ni Jesus, ket nasaksianda ti iyuuli ti Anak ti Dios, ket inusarda daydiay a rabii a nagsasaritaanda dagiti nakaskasdaaw nga aramidna, ken dagiti naidumduma ken nagloriaan a banbanag a napasamak iti apagbiit a tiempo.

Ni Satanas ket minitingna dagiti anghelna, ket addaan iti napait a pungtot laban iti gobierno iti Dios, ket imbagana kadakuada a kabayatan nga adda kenkuana ti puersana ken otoridadna ditoy daga, dagiti panagsikapda ket masapul a mamin-sangapulo nga ulit a napapigsa laban kadagiti adipen ni Jesus. Awan pay iti nangabakanda laban kenni Jesus; ngem masapulda nga abaken dagiti adipenna no mabalin, ken ituloyda ti trabahona iti tunggal kapututan, tapno allilawenda dagiti mamati kenni Jesus, ti panagungarna, ken iyuulina. Imbaga ni Satanas kadagiti anghelna nga inikkan ni Jesus dagiti adalanna iti pannakabalin tapno papanawenda ida, anawaenda ida, ken paimbagenda dagiti masapulna a saktan. Ket dagiti anghel ni Satanas ket napanda a kas leon nga agngernger, a birbirokenda a dadaelen dagiti adipen ni Jesus.

Kitaen ti Salmo 24:7-10; Aramid 1-:1-11.

Kapitulo 12

Dagiti Disipulo ni Cristo

Addaan iti napigsa a pannakabalin dagiti disipulo ket inkasabada ti nailansa ken nagungar a Mangisalakan. Pinaimbagda dagiti masakit, uray ti maysa a manipud pay ket pigsolen ket naisubli iti naan-anay a salun-at, ket simrek a kaduada idiaiy Templo, magmagna ken aglaglagto ken daydayawenna ti Dios iti mata dagiti amin a tattao. Ti damag ket nagdiwaras, ket dagiti tao ket nangrugidan a mapan umasideg kadagiti disipulo. Adu dagiti nagkukuyog a nagtataray, a masdaawanda unay iti pannakaimbag a naaramid.

Idi ni Jesus ket matay, impagarup dagiti panguloen a papadi nga awanen iti milmilagro a maaramid iti tingngada, a ti regtada ket matay, ket dagiti tao ket agsublida manen iti tradision dagiti tao. Ngem adtoy! idiaiy mismo tingngada, dagiti adalan ket agar-aramidda iti milmilagro, ket dagiti tao ket

napunnoda iti panagsiddaaw, ken kitkitaenda ida nga addaan iti panagsiddaaw. Ni Jesus ket nailansa idiaiy krus, ket nasdaawda no adinno iti nangalaan dagiti adalan daytoy a pannakabalin. Idi sibibiag pay isu impagarupda nga inikkanna it pannakabalin dagiti adalanna; idi ni Jesus ket natay, ninamnamada a dagitoy a milagro ket naglippasen. Naawatan ni Pedro dagiti pannakariribokda, ket kinunana kadakuada, dakayo a lallaki iti Israel, apay a masdaawankayo ditoy? Wenno a kitaendakami iti kasta, a kas manlano babaen iti bukodmi a pannakabalin wenno kinasanto ket inaramidmi a magna daytoy a tao? Ti Dios ni Abraham, ken ni Isaac, ken ni Jacob, ti Dios dagiti ammatayo ket pinadayawanna ti Anakna a ni Jesus, a tiniliwyo, inlaksidyo isu idiaiy sangoanan ni Pilato, idi determinado isu nga ibulosna. Ngem inlibakyo ti maysa a nasanto ken nalinteg, ket dinawatyo ti maysa a mammamatay a maited kadakayo, ket pinatayyo ti Principe iti biag, nga imbangon iti Dios manipud kadagiti natay, a dakami ket saksi ditoy. Imbaga ni Pedro kadakuada a babaen iti pammati kenni Jesus iti nangaramid a naan-anay a nasalun-at daytoy a tao nga idi ket maysa a pilay.

Saan a kabaelan nga awaten dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen dagitoy a sarita. Tiniliwda dagiti adalan ket inkabilda ida idiaiy pupukan. Ngem ribu-ribu dagiti naawis ken namati idiaiy panagungar ken iyuuli ni Cristo, babaen iti maysa laeng a diskurso manipud kadagiti adalan. Dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen ket nariribokda. Pinatayda ni Jesus tapno dagiti panunot dagiti tao ket agsubli kadakuada; ngem ti banag ket ad-adda ita a dimmakes ngem idi unana. Sango-sango a pinabasol ida dagiti disipulo nga isuda iti pimmatay iti Anak iti Dios, ket saanda nga ammo no kasano kalawa iti pagturonan dagitoy a banag, wenno kasano nga ituring ida dagiti tao. Ragsakenda pay a mapatay dagiti adalan; ngem saanda a maaramid gaputa kabutengda a dagiti tao ket batoenda ida a matay. Inayabanda dagiti disipulo ket impanda ida idiaiy sangoanan iti konseho. Dagiti mismo tattao a nasaet a dimmawat iti dara ti maysa a nalinteg ket ad-adda idiaiy. Nangngegda idiaiy natan-ok a panangilibak ni Pedro kenni Jesus nga addaan iti panangilunod ken panagsapata kabayatan nga isu ket itudtudoda a maysa kadagiti adalanna. Pinanunotda a butngen ni Pedro; ngem ita ket kombertido isuna. Ditoy ket naikkan ni Pedro iti gundaway tapno itag-ayna ni Jesus. Naminsan nan nga inlibak isu; ngem mabalinna itan nga ikkaten ti mantsa iti daydiay a napardas, natarkok a panangilibak, ket padayawanna itan ti nagan a nailibakna. Awan iti natarkok a panagbuteng a nagari iti puso ni Pedro ditoy; no di ket addaan iti nasantoan a tured, ken iti pannakabalin iti Espiritu Santo, ket awan butengna nga impakdaar kadakuada a babaen iti nagan ni Cristo Jesus iti Nazareth nga inlansayo idiaiy krus, nga imbangon iti Dios manipud patay, babaen kenkuana daytoy a tao ket nakatakder ita ditoy sangoananyo a naimbagen. Daytoy ti bato nga imbellengyo nga agar-aramid, nga isu iti nagbalin a pundasion iti sulit. “Ket adu dagiti pagilasinan ken nacascasdaaw a naaramid iti umili babaen cadagiti ima dagiti apostol; ket isuda amin naggigimongda a naggaycaysa iti ruangan ni Solomon” (Aramid 4:12).

Dagitoy tao ket nasdaawda iti tured ni Pedro kenni Juan. Naanmoanda nga isuda ket kaduakadua ni Jesus idi; agsipud ta ti natan-ok, awan butengna a kababalinda ket maitulad a nalainng iti itsura ni Jesus idi isu ket us-usigen dagiti pimmatay kenkuana. Ni Jesus babaen iti maysa a naari ken naladingit a panangkitana, ket inanawana ni Pedro kalpasanna nga inlibak isu, ket ita kas iti natured a panangbigbigna iti Apona, ni Pedro ket napatibker ken nabendisionan. Kas maysa a pakalaglagipan ti panangpatibker ni Jesus, isu ket napunno iti Espiritu Santo.

Dagitoy panguloen a papadi ket saanda nga impakita ti marikriknada nga unget kadagiti adalan. Minandaranda ida a rumuarda biit iti konseho, ket nagsasaritada a nagkuna, Ania iti aramidentayo kadagitoy a lallaki? Agsipudta ti pudno a matandaanan a milagro a naaramid babaen kadakuada ket nagpakita kadakuada amin a taga Jerusalem ket saantayo a mailibak daytoy. Kabutengda a daytoy a naimbag nga aramid ket , ti agdiwaras a puersada ket mapukaw, ket makita ken rumuar nga isuda iti pimmatay kenni Jesus. Ti laeng naituredda nga aramiden ket butengenda ida, ket binilinanda ida a saandan nga agsasao iti nagan ni Jesus baka no matayda. Ngem situtured nga impakdaar ni Pedro a saanda a kabaelan a saan a saoen dagiti banag a nakitada ken nangngegda.

Babaen iti pannakabalin ni Jesus dagit adalan ket intuloyda a pinaimbag dagiti tunggal maysa nga agrigrigat ken masakit a mapan kadakuada. Dagiti nangato a papadi ken dagiti panglakayen, ken dagiti kakadduada ket nagbutengda. Gasut-gasut iti inaldaw ket sumursurot iti siruk iti bandera ti nailansa, nagungar, ken immuli a Mangisalakan. Impupokda dagiti apostol iti pagpupukan, ket ninamnamada a ti regtada ket lumammiiis. Ni Satanas ket nagballigi, ken dagiti dakes nga anghel ket nagragsakda; ngem dagiti anghel ti Dios ket naibaonda ken linukatanda dagiti ridaw dagiti pagpupukan, ken, mailaban iti bilin dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen, ket binilinanda ida a mapan iti templo, ket saritaenda amin dagiti sao iti daytoy a biag. Nagtitipon dagiti konseho ket pinaayabanda dagiti baludda. Nilukatan dagiti guardia dagiti ruangan ti pupukan; ngem dagiti baludda a birbirokenda ket awanda idia. Nagsublida kadagiti padi ken kadagiti panglakayen ket kinunada kadakuada, Pudno nga inserrami a natalged ti pagpupukan, ken dagiti guardia ket nakatakderda idia ruar nga agbanbantay; ngem idi nilukatanmin ket awan metten iti makitami a tao idia uneg. Ket adda maysa nga immay ken nagkuna kadakuada, Dagidia lallaki nga impupokyo idia pupukan ket nakatakderda idia templo, ket sursuroanda dagiti tao. Ket napan ti kapitan a kaduana dagiti ofisial, ket innalada ida nga awan iti riri; agsipudta kabutengda dagiti tao baka no baotenda ida. Ket idi maipanda ida iti konseho, ket pinagtugawda ida iti sangoanan iti konseho; ket sinaludsod ida ti pangulo dagiti padi, saan kadi nga inyunay-unaymi kadakayo a saan kayon nga agisursuro ditoy a nagan? Ket kitaenyo, pinunnoyon ti Jerusalem kadagiti doktrinayo, ken intensiyo pay nga ipabasol kadakami ti dara daytoy a tao.

Isuda ket hipokrito, ken ay-ayatenda ti panagdayaw dagiti tao a nasursurok ngem ti ayatda iti Dios. Dagiti pusoda ket timmangkenen, ket dagiti mannakabalin unay nga ar-aramid dagiti apostol ket mangpaunget laeng kadakuada. Ammoda a no ikasaba dagiti apostol ni Jesus, ti pannakailansana, panagungarna, ken iyuulina, ket maibunton kadakuada ti basol, ken maipablaak nga isuda dagiti pimmatay kenni Jesus. Saanda kayat nga awaten ita ti dara ni Jesus kas idi naungetda nga ipukpukkaw a ti dara ket singirenyo kadakami, ken kadagiti annakmi.

Natured nga imbaga dagiti apostol a masapulda a tulnogen ti Dios ngem dagiti tao. Inbaga ni Pedro, Ti Dios dagiti ammatayo ket imbangonna ni Jesus, isu a pinatayyo ken imbitinyo idia kayo. Isu nga intag-ay iti Dios ti makannawan nga imana tapno agbalin a Principe ken Mangisalakan, tapno mangted iti panagbabawi iti Israel, ken pannakapakawan dagiti basol. Ket saksi kami kadagitoy a banbanag, ken kasta met ti Espiritu Santo nga inted iti Dios kadakuada a nagtulnog kenkuana. Ket nakaunget dagitoy a mammamatay. Kayatda manen a rugitan dagiti imada iti dara babaen iti panangpatayda kadagiti apostol. Planplanoenda no kasanoda nga aramiden daytoy, idi ti maysa nga anghel manipud iti Dios ket naibaon kenni Gamaliel tapno tignayenna ti pusona tapno balakadanna ti pangulo a padi ken dagiti pangpanguloen. kinuna ni Gamaliel, adaywanyo dagitoy a lallaki, ket bay-anyo ida; gapu ta no daytoy a balakad wenno daytoy a trabaho ket naggapu iti tao, daytoy ket awan iti pagturonganna; ngem no daytoy ket naggapu iti Dios saanyo a madadael daytoy; amangan la ketdi ket masarakanyo dagiti bagiyo a lumablabaan iti Dios. Dagiti dakes nga anghel ket agar-aramidda kadagiti padi ken kadagiti panglakayen tapno patayenda dagiti apostol; ngem imbaon ti Dios ti anghelna tapno lappedanna daytoy, babaen iti panangibangonna iti timek a pabor kadagiti apostol iti ranggoda.

Ti aramid dagiti apostol ket saan a naleppas. Isuda ket maipan iti sangoanan dagiti ari, tapno sumaksida iti nagan ni Jesus, ken tapno agpaneknekda kadagiti banag a nakitada ken nangngegda. Ngem sakbay a bulosan ida dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen, ket binaotda ida ken binilinda ida a saandan nga agsasao iti nagan ni Jesus. Immikkatda manipud iti konseho a daydayawenda ti Dios agsipudta isuda ket naibilang a maikari nga agsagaba agpaay iti ay-ayaten a naganna. Intuloyda ti misionda, nangaskasabada iti templo ken iti tunggal balay a pakaawisanda. Ti Sao ti Dos ket dimmakel ken immado. Ni Satanas ket nagaramid idia puso dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen tapno bayadanda dagiti guardia a Romano tapno naulbodda nga ibaga a tinakaw dagiti adalan ni Jesus kabayatan nga isuda ket matmaturog. Babaen ditoy a kinaulbod ket ninamnamada nga mailemmeng dagiti kinapudno;

ngem makita nga idia'y aglikmotda ket agruar dagiti adu a napigsa nga ebidensia iti panagungar ni Jesus. Natured nga impakdaar dagiti adalan daytoy, ken pinaneknekanda dagiti banag a nakitada ken nangngegda, ken babaen iti nagan n Jesus ket nagaramidda iti mannakabalin a milmilagro. Naturedda nga inkabil ti dara ni Jesus kadagiti agkalkalikagum unay nga umawat ditoy, idi isuda ket nabulusan a maaddaan iti pannakabalin laban iti Anak ti Dios.

Nakitak a dagiti anghel iti Dios ket naibaon tapno maaddaanda iti naisangsangayan a panangaywan, ken bantayanda dagiti nasanto ken napateg a kinapudno nga agserbi a kas maysa nga angkla a mangtengngel kadagiti adalan ni Cristo iti tunggal kaputusan.

Ti Espiritu Santo ket nangruna nga intedna kadagiti apostol a saksi iti pannakailansa, panagungar, ken iyuuli ni Jesus—dagiti napateg a kinapudno nga agbalin a namnama iti Israel. Amin ket masapul a kumita iti Manangisalakian iti lubong kas isu laeng iti namnamada, ken magna iti dalan a nilukatan ni Jesus babaen iti sakrifisio iti bukodna a biag, ken salimetmetanda ti linteg ti Dios ket agbiagda. Nakitak ti kinasirib ken kinaimbag ni Jesus iti panangitedna iti pannakabalin kadagiti adalanna tapno ituloyda ti isu met laeng nga aramid a mangaramid kadagiti Judio a nakaunget ken pinatayda isu. Addaanda iti naited a pannakabalin laban kadagiti aramid ni Satanas. Nagaramidda iti adu a pagilasinan ken datdatlag babaen iti nagan ni Jesus, a nilais ken pinatay dagiti dakes nga im-ima. Ti nagbullalayaw a kumpol iti lawag ken dayag ket rimuar iti tiempo iti ipapatay ken panagungar ni Jesus a nagnanayon a nangpabiag kadagiti nasantoan a kinapudno nga isu iti Mangisalakian iti lubong.

Kitaen ti Aramid 3-5.

Kapitulo 13

Ti Pannakatay ni Esteban

Dagiti adalan ket immadu a pirmi idia'y Jerusalem. Ti sao ti Dios ket immadu, ket adu dagiti padi ket nagtulnogda iti pammati. Ni Esteban a napno iti pammati, ket agar-aramid iti adu a datdatlag ken milmilagro iti tingnga dagiti tao. Adu dagiti makaung-unget; agsipud ta dagiti padi ket pumanpanawda manipud kadagiti tradisionda, ken manipud kadagiti sakrifisio ken datdaton, ket aw-awatenda ni Jesus kas ti natan-ok a sakrifisio. Ni Esteban nga addaan iti pannakabalin manipud langit, ket inanawana dagiti padi ken dagiti panglakayen, ket intag-ayna ni Jesus idia'y sangoananda. Saanda a naibturan ti kinasirib ken pannakabalin a babaen ditoy isu ket agsarsarita, ket kas iti pannakaammada nga awan iti maipangabakda laban kenkuana, ket nangbayadda iti tattao tapno naulbodda nga isapata nga isu ket nangngegda a nagsao iti dakes a sasao laban kenni Moises ken laban iti Dios. Sinulsulanda dagiti tao, ket tiniliwda ni Esteban, ket babaen kadagiti ulbod a saksi, ket pinabasolda isu a nagsao iti laban iti templo ken iti linteg. Nagpaneknekda a nangngegda isu a nagsao a ni Jesus iti Nazareth ket dadaelenna dagiti kaugalian nga inted ni Moises kadakuada.

Amin dagiti nagtugaw idia'y pannakaokom ni Esteban ket nakitada ti lawag iti dayag iti Dios idia'y rupana. Ti rupana ket naglawag a kasla iti rupa ti maysa nga anghel. Isu ket timmakder a napno iti pammati ken iti Espiritu Santo, ket nangrugi kadagiti propeta, ket impanna ida a nagpababa idia'y iyuumay

ni Jesus, idiy pannakailansana, idiy panagungarna, ken iti iyuulina, ket impakitana kadakuada a ti Apo ket saan nga agtataeng kadagiti templo nga inaramid dagiti ima. Pagrukrukbabanda ti templo. Ti aniaman a maisao laban iti templo ket nangpunno kadakuada iti nakarkaro a pungtot ngem iti maisao laban iti Dios. Ti espiritu ni Esteban ket nagkuti nga addaan iti nailangitan a pungtot kas iti panagsaona laban kadakuada gapu iti kinadakesda ken saan a pannakakugit dagiti pusoda. Kanayonyo laeng a lablabanan ti Espiritu Santo. Sursurotenda dagiti ordinansa iti ruar, ngem dagiti pusoda ket narungsot, ken napno iti makapatay a kinadakes. Intudo ida ni Esteban iti kinaranggas dagiti ammada idiy panangusigda kadagiti propeta, a kinunana, Pinatayyo ida a mangipakita iti masakbayan iti iyuumay ti maysa a nalinteg, nga ita ket dakayo iti nangliput ken pimmatay.

Dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen ket nakaungetda kas ti nalatak, ken makasugat a kinapudno ket naisarita; ket dinarupda ni Esteban. Ti lawag iti langit ket naglawag kenkuana, ket kas iti agtultuloy nga itatangadna a kumitkita iti langit, ti sirmata iti dayag iti Dios ket naited kenkuana, ket dagiti anghel ket agtatayabda iti aglikmotna. Isu ket nagpukkaw, kitaenyo, nakitak dagit langit a nakalukat, ket ti Anak ti tao ket nakatakder idiy makannawan nga ima iti Dios. Saan isu a denggen dagiti tao. Nagriawda iti napigsa, ken sinerraanda dagiti lapayagda, ket dinarupda isu a naminpinsan ket impanda isu idiy ruar iti ciudad, ket sada binato isu. Ket nagparintumeng ni Esteban sa nagpukkaw iti napigsa a nagkuna, Apo saanmo nga ibilang kadakuada daytoy a basol.

Nakitak a ni Esteban ket maysa a mannakabalin a tao a naisalsalumina nga imbangon iti Dios tapno punuanna ti maysa a napateg a lugar idiy iglesia. Ni Satanas ket nagragsak kas isu ket binatoda a pinatay; agsipudta ammona a dagiti disipulo ket pirmi a mariknada ti pannakapukawna. Ngem ti panagballigi ni Satanas ket apagbiit laeng; agsipudta adda maysa a nakatakder idiy a grupo, a simmaksi iti pannakatay ni Esteban, a pagpakitaanto ni Jesus iti bagina. Nupay saan isu a nakipaset idiy panangipalupal kadagiti bato kenni Esteban, ngem isu ket immayon ti pannakatayna. Ni Saulo ket nasaet idiy panagusig iti iglesia ti Dios, birokenna ida, tiliwenna ida, ken ipanna ida kadagiti pumatay kadakuada. Us-usaren ni Satanas ni Saulo nga epektibo. Ngem kabaelan iti Dios a buraken ti pannakabalin iti Diablo, ket ibulosna dagiti binaludna. Ni Saulo ket maysa a tao nga adda nagadalanna, ket naballigi nga us-usaren ni Satanas dagiti talentona tapno tumulong kenkuana nga ituloy ti panagrebeldina laban it Anak iti Dios, ken kadagiti mamati kenkuana. Ngem pinili ni Jesus ni Saulo a kas maysa a pagkargaan tapno ikasabana ti naganna, tapno papigsaenna dagiti adalan iti trabahoda, ket nakarkaro a pinunnuanna ti lugar ni Esteban. Ni Saulo ket napateg unay kadagiti Judio. Ti kinasatna ken ti nagadalanna ket nangparagsak kadakuada, ken nangbuteng kadagiti adu kadagiti disipulo.

Kitaen ti Aramid 6 ken 7.

Kapitulo 14

Ti Pannakaawis ni Saulo

Kas ni Saulo ket nagbiahe a napan idiy Damascus nga addaan ti sursurat dagiti agakem

tapno alaenna dagiti lallaki wenno babbai a mangaskasaba iti maipapan kenni Jesus, ken tapno ipanna ida a sibabalud idiaiy Jerusalem, dagiti dakes nga anghel ket agragragsakda iti aglikmotna. Ngem kabayatan iti panagbiahena, giddato a ti lawag manipud langit ket naglawag iti aglikmotna, a nangaramid kadagiti dakes nga anghel a nagtataray nga immadayo, ken nangaramid kenni Pablo a dagus a natinnag iti daga. Nakangngeg isu iti timek a nagkuna, Saulo, Saulo, apay nga us-usigennak? Ni Saulo ket nagsaludsod, sinno kadi Apo? Ket kinuna ti Apo, Siak ni Jesus nga us-usigem. Narigat kenka a kugtaran ti natirad. Ket ni Saulo nga agtigtigerger ken agsidsiddaaw ket nagkuna, Apo ania iti kayatmo nga aramidek? Ket kinuna ti Apo, Bumangonka ket mapanka idiaiy uneg iti ciudad, ket maibaga kenka iti masapulmo nga aramiden.

Dagiti lallaki a kaduana ket nakatakderda a saanda a makasao, mangmangngegda ti timek ngem awan iti tao a makitada. Kas iti ipapanaw ti lawag, ken ni Saulo ket timmakder manipud idiaiy daga, ket idi imulagatna dagiti matana, awan iti makitana a tao. Ti dayag iti lawag iti langit ket nangbulsek kenkuana. Indalanda isu a kinibinda dagiti imana, ket impanda isu idiaiy Damascus, ket tallo nga aldaw nga isu ket saan a makakita, saan a nangan wenno imminom. Imbaon ngarud iti Apo ti maysa nga anghelna iti maysa kadagiti lallaki a namnamaen ni Saulo a baluden, ket impakitana kenkuana iti sirmata nga isu ket masapul a mapan idiaiy kalsada a maawag a diretso, ket agsaludsod iti balay ni Judas iti maysa a tao a managan Saulo a taga Tarsus; agsipudta isu ket agkarkarag ken makitana iti sirmata ti maysa a tao a managan Ananias a simrek ket inkabilna dagiti imana kenkuana, tapno maawatna ti pannakakitana.

Ni Ananias ket nagbuteng a mabalin nga adda iti panagkamali ditoy a banag, ken inrugina nga imbaga kenni Apo no ania iti nangngegnan maipapan kenni Saulo. Ngem kinuna iti Apo kenni Ananias, Mapanka, agsipudta isu ket maysa a napili a pagkargaan kaniak, tapno ipanna ti naganko idiaiy sangoanan dagiti Gentil, ken dagiti ari, ken kadagiti annak ti Israel. Agsipudta ipakitak kenkuana no kasano karigat dagiti banag a masapulna a sagabaen gapu iti naganko. Sinurot ni Ananias dagiti bilin iti Apo, ket napan isu a simrek idiaiy balay, ket impatongna dagiti imana kenkuana, ket kinunana, kabsat a Saulo, ti Apo a ni Jesus, a nagpakita kenka idiaiy dalan nga umay ditoy, ket imbaonak, tapno awaten dayta pannakakitam, ket mapunnoka iti Espiritu Santo.

Dagus nga inawat ni Saulo ti pannakakitana, ket bimmangon isu ket nagbautisar. Manipud idi ket inkasabana ni Cristo kadagiti sinagoga, nga isu it Anak ti Dios. Amin dagiti nakangngeg kenkuana ket nasdaawda, ket nagsaludsodda, saan kadi nga isu daytoy iti nangdadael kadagiti umaw-awag ditoy a nagan idiaiy Jerusalem? Ken immay ditoy iti kasdiay a panggep, tapno maipanna ida a nakabalud kadagiti pangulo a papadi? Ngem ni Saulo ket nakarkaro a pimmigsa ket niriribokna dagiti Judio. Nakiro-kiroda manen. Imbaga ni Saulo ti kapadasanna iti pannakabalin iti Espiritu Santo. Ammoda amin ti panaglaban ni Saulo kenni Jesus, ken ti riggetna a mangtiliw ken ipanna ipapatay amin dagiti mamatpati iti naganna. Ti namilagroan a pannakaawisna ket nangkumbinsi kadagiti adu a ni Jesus ket isu iti Anak ti Dios. Inyestoria ni Saulo ti kapadasanna a kas iti panangusigna a patayen, baluden, ken ipanna iti pagpupukan dagiti lallaki ken babbai, a kabayatan iti panagbiahena a mapan idiaiy Damascus, ket bigla a ti nakaro unay a lawag manipud langit ket naglawag idiaiy aglikmotna, ket impakaammo ni Jesus ti bagina kenkuana, ket insurona kenkuana nga isu iti Anak ti Dios. Kas ni Saulo ket naturedna nga ikaskasaba ni Jesus, ket awit-awitna ti napigsa nga impluwensia kenkuana. Addaan isu iti pannakaammo kadagiti Kasuratan, ket kalpasan iti pannakaawisna ti nasantoan a lawag ket naglawag kadagiti padto maipapan kenni Jesus, a timmulong kenkuana tapno nalawagna ken naturedna nga ipresenta ti kinapudno, ken tapno itamana ti aniaman a panangballikogda kadagiti Kasuratan. Babaen iti Espiritu ti Dios nga adda kenkuana, ket maipanna iti nalawag ken makaawis a pamayan dagiti agdengdengngeg kenkuana mangrugi kadagiti padto inggana iti tiempo iti umuna nga iyuumay ni Cristo, ket ipakitana kadakuada a dagiti Kasuratan ket natungpalda a tumuktukoy kadagiti panagsagaba, pannakatay, ken panagungar ni Cristo.

Kitaen ti Aramid kapitulo 9.

Kapitulo 15

Nagdesision Dagiti Judio Tapno Patayenda ni Pablo

Dagiti panguloen a papadi ken dagiti agakem ket natignayda iti unget laban kenni Pablo, kas iti pannakakitada ti epekto ti panangibagbagana iti kapadasanna. Nakita a naturedna nga ikaskasaba ni Jesus, ken agar-aramid iti milmilagro iti naganna, ken pangen dagiti agdengdenggeg kenkuana, ken tumaltallikodda manipud kadagiti tradisionda, ken kitaenda ida a kas dagiti pimmatay iti Anak ti Dos. Ti pungtotda ket immapoy, ket naguurnongda tapno pagsasaritaanda no ania iti kaimbagan a maaramid tapno mapatay ti kinaregta dagiti tao. Nagtutunosda a ti laeng natalged a pamayan agpaay kadakuada ket maipapatayda ni Pablo. Ngem ammo ti Dios dagiti panggepda, ket imbaonna dagiti anghelna tapno bantayanda isu, tapno agbiag isu a matungpalna ti misionna, ken tapno agsagaba isu gapu iti nagan ni Jesus.

Ni Pablo ket nabagaan a birbiroken dagiti Judio ti biagna. Inturong ni Satanas dagiti awan pammatina nga Judio tapno bantayanda dagiti ruangan ti Damascus iti aldaw ken rabii, tapno kas iti ipapagna ni Pablo a rummuar kadagiti ruangan, ket dagusda a mapatay isu. Ngem dagiti adalan iti rabii ket imbabada ni Pablo babaen iti indayon iti pader. Dito ket nabainan dagiti Judio idia saanda a panagballigi, ket ti panggep ni Satanas ket nauppapay. Ni Pablo ket napan idia Jerusalem tapno ilaokna ti bagina kadagiti disipulo; ngem mabutengda kenkuana. Saanda a pasien nga isu ket maysan nga adalan. Ti biagna ket birbiroken dagiti Judio idia Damascus, ket dagiti kakabsatna mismo ket saanda isu nga awaten; ngem innala isu ni Barnabas ket kinuyogna isu nga impan kadagiti apostol, ket impakdaarna kadakuada no kasanona a nakita ti Apo idia dalan, ket natured isu a nangasaba idia Damascus iti nagan ni Jesus.

Ngem ni Satanas ket ul-ulokanna dagiti Judio tapno patayenda ni Pablo, ket imbaga ni Jesus kenkuana a panawanna ti Jerusalem. Ket kas iti ipapanna kadagiti dadduma a ciudad nga ikaskasabana ni Jesus, ken agar-aramid iti milmilagro, ket adu dagiti nakombirtir, ket kas ti maysa a tao a manipud pay ket pigsolen ket immimbag, dagiti tao nga agrukrubab kadagiti didiosen ket ngan-nganida laengen agdaton kadagiti disipulo. Ni Pablo ket nagladingit ket imbagana kadakuada nga isuda ket tao laeng, ket ti Dios ti masapulda a pagrubaban, isu a nangaramd kadagiti langit ken ti daga, ken dagiti tao, ken amin dagiti banag nga adda kadakuada. Intag-ay ni Pablo ti Dios idia sangoananda; ngem saanna a maliklikan dagiti tao. Ti umuna a pannakaammo iti pammati iti pudno a Dios, ken ti panagrubab ken panagdayaw a maikari kenkuana, ket maar-aramiden iday panunotda; ket kabayatan ti panagdenggegda kenni Pablo, ket pilpiliten ni Satanas dagiti saan a mamati nga Judio kadagiti sabali a ciudad a surotenda ni Pablo tapno madadael ti naimbag a trabaho a naaramid babaen kenkuana. Dagiti Judio ket nangkiroda ken sinulsolanda dagiti panunot dagitoy a managdidiosen babaen iti ulbod a padamag laban kenni Pablo. Ti panagsiddaaw ken panagdayaw dagiti tao ket nasukatan iti unget, ket isuda a saan pay a nagbayag ket kayatdan a pagrubaban dagiti apostol, ket binatang ni Pablo, ket impanda isu it ruar iti ciudad, nga impagarupda nga isu ket natayen. Ngem kabayatan a dagiti disipulo ket nakatakder a nakapalikmot kenni Pablo, ken dungdung-awanda isu, ti ragsakda idi isu ket bimmangon, ket nagkukuyogda a napan simrek idia ciudad.

Kas ni Pablo ket ikaskasabana ni Jesus, ti maysa a babai a napunno iti espiritu iti enkanto, ket simmaruno kadakuada nga agpukpukaw, Dagitoy a lallaki ket adipen iti kangatoan unay a Dios, a mangipakpakita kadayo iti dalan ti pannakaisalakan. Ket sursurotena dagiti disipulo iti adu nga aldaw. Ngem ni Pablo ket nariribukan; agsipud ta daytoy a panagpukpukaw ket mangiyadayo kadagiti panunot dagiti tao manipud iti kinapudno. Ti panggep ni Satanas idia panangturongna kenkuana nga aramiden

daytoy ket tapno buwisitenna dagiti tao, dadaelenna ti impluwensia dagiti disipulo. Ngem ti espiritu ni Pablo ket rimmigta iti impluwensia dagiti disipulo. Ngem ti espiritu ni Pablo ket rimmigta iti unegna, ket sinangona ti babai, ket imbagana idia espiritu nga adda kenkuana, bilbilinenna iti nagan ni Cristo Jesus, rumuarka kenkuana, ket ti dakes nga espiritu ket naanawa, ket pinanawanna isu.

Dagiti amona ket maragragsakanda nga isu ket bugbugkawanna dagiti disipulo; ngem idi pinanawan isun ti dakes nga espiritu, ket nakitada nga isu ket naimman a disipulo ni Cristo, ket nakaungetda. Nakaurnongda iti adu a pirak babaen ti panagpugpugtona, ket ita, ti namnamada iti ganansia ket napukawen. Ti panggep ni Satanas ket naabak manen; ngem dagiti adipenna ket tiniliwda ni Pablo ken ni Silas, ket impanda ida iday lugar iti paggatangan, kadagiti pangulo, ken kadagiti mahistrado a kunkunada, Dagitoy a lallaki nga Judio ket agar-aramidda iti dakkel a riribuk ditoy ciudadtayo. Ket dagiti pangen a tattao ket nagkukuyogda a timmnakder laban kadakuada, ket dagiti mahistrado ket pinisangda dagiti kawesda, ket minandaranda dagiti tao a bautenda ida. Ket idi mabautda ida ti naming-adu, ket inkabilda ida idia pagpupukan, a binilinanda ti guardia nga aywananna ida a natalged, nga isu, a nakaawat iti kastoy a bilin, ket impanna ida idia kaunegan a paset iti pagpupukan ket ingalotna dagiti sakada idia pangaw. Ngem dagiti anghel ti Dios ket kinuyogda ida iti uneg ti pagbaludan. Ti pannakapupokda ket nangibaga idia dayag iti Dios, ken nangipakita kadagiti tao a ti Dios ket adda idia trabaho, ket kadua dagiti napili nga adipenna, ket dagiti pader iti pagbaludan ket mabalina a magungon, ken dagiti natibker a lanlandok a ruangan ken nalakana laeng a lukatan.

Idi tumingngana iti rabii ni Pablo ken ni Silas ket nagkararagda ken nagkantada kadagiti panagdayaw iti Dios, ket bigla a naggingined iti napigsa unay, tapno dagiti pundasion ti pagbaludan ket nagungunda; ket nakitak a daras a ti anghel ti Dios ket winarwarna dagiti galut ti tunggal maysa. Ti guardia iti pagbaludan ket nakariing ket nagbuteng isu idi nakitana a nakalukat dagiti ruangan iti pagbaludan. Ipagarupna a dagiti balud ket nakataraydan, ket isu ket madusa iti pannakatay. Idi patayenna koman iti bagina, ni Pablo ket nagsao iti napigsa a nagkuna, Saanmo a saktan dayta bagim, agsipud ta addakami amin ditoy. Ti pannakabalin ti Dios ket hinusgaanna ti guardia. Nagpaala isu iti silaw, ket simrek isu nga agtegtegerger, ket nagparintumeng iti sangoanan ni Pablo ken ni Silas, ket inruarna ida, ket sa nagkuna, Apo ania ti masapul nga aramidek tapno maisalakan? Ket kinunada, mamatika kenn Apo a Jesu-Cristo, ket maisalakanka, kasta met ti familiam. Inurnong ti guardia ti entiro a familiana, ket ni Pablo ket inkasabana ni Jesus kadakuada. Ti puso daytoy a guardia ket makimaymaysa kadagitoy a kakabsat, ket binuggoanna dagiti sugatda, ket isu ken amin dagiti familiana ket nabautisaranda iti daydiay a rabii. Pinakanna ida, ket nagragsak isu, a namati iti Dios, kaduana ti amin a familiana. Ti nakaskasdaaw a damag ket nagwaras idia sabali a luglugar maipapan iti naglawag a pannakabalin iti Dios a naipakita idia pannakalukat dagiti ruangan iti pagbaludan, ken ti pannakaawis ken pannakabautisar ti guardia ken ti familiana. Nangngeg dagiti panguloen dagitoy a banag ket nagbutengda, ket impaibagada idia guardia, a dawdawatenda kenkuana nga ibulosnan ni Pablo ken ni Silas. Ngem ni Pablo ket saanna a kayat iti pumanaw idia pagbaludan iti palimed a pamayan. Imbagana kadakuada, Binaotdakami a nakita dagiti tao, uray no Romano kami, ken sada kami impupok idia pagbaludan, ket ita kayatda a paruarendakami a nalimed? Saan a mabalina, no diket umayda mismo ditoy ket alaendakami nga iruar. Saan a kayat ni Pablo ken ni Silas a ti pannakaipakita iti pannakabalin iti Dios ket mailemmeng. Imbaga dagiti sarhento dagitoy a sasao kadagiti mahistrado; ket nagbutengda idi naammoanda nga isuda ket Romano. Ket napanda ket innalada ida, ket inruarda ida, ket dinawatda a pumanawdan a rumuar dia ciudad.

Kitaen ti Aramd 14 ken 16.

Kapitulo 16

Pinasiar ni Pablo ti Jerusalem

Saan a nagbayag kalpasan iti pannakakombirtir ni Pablo ket pinasiarna ti Jerusalem, ket inkasabana ni Jesus, ken ti nakaskasdaaw a paraburna. Inyestoriana ti namilagroan a pannakaawisna, a nagpaunget kadagiti padi ken kadagti panguloen, ket sinikapda a patayen isu. Ket tapno ti biagna ket maisalba, ni Jesus ket nagpakita manen kenkuana iti sirmata kabayatan nga isu ket agkarkararag, ket imbagana kenkuana, agapuraka a pumanaw ditoy Jerusalem, gapu ta saanda nga awaten dayta pammaneknekmo maipapan kaniak. Ni Pablo ket nasaet a nagpakaasi kenni Jesus; Apo, ammoda nga impupokko iti pagbaludan ken binabautko iti tunggal sinagoga dagiti amin a mamatpati kenka. Ket idi ti dara ni Esteban a martirio ket naibukbok, ket addaak met a nakatakder idia y ken umay-ayon iti pannakatayna, ket iggemko dagiti kawes dagiti pimmatay kenkuana. Panpanunoten ni Pablo a dagiti Judio idia y Jerusalem ket saanda a malabanan ti pammaneknekna; ket ibilangda a ti dakkell a panagbaliwna ket mabalin laeng a maaramid babaen ti pannakabalin iti Dios. Ngem kinuna ni Jesus kenkuana, Pumanawka, agsipudta ibaonka a mapan idia y adayo kadagiti Gentil.

Idia y kinaawan ni Pablo idia y Jerusalem, isu ket nagsurat iti adu a sursurat kadagiti saba-sabali a luglugar, nga ibagbagana ti kapadasanna, ket mangmangted iti napigsa a pammaneknek. Ngem dagiti dadduma ket sinikapda a dadaelen ti impluwensia dagitoy a sursurat. Masapulda nga awaten a dagiti suratna ket nadadagsen ken napipigsa; ngem impakdaarda a ti presensia ti bagina ket nakapsut, ken ti sarita ket saan a makaawis.

Nakitak a ni Pablo ket maysa a tao a nangato iti nagadalanna, ket ti kinasiribna ken dagiti tignayna ket makaawis kadagiti agdengdenggeg kenkuana. Dagiti adda adalna a tattao ket maragratsakanda iti kinasiribna, ket adu kadakuada iti namati kenni Jesus. No adda isu idia y sangoanan dagiti ari ken dadakkell a gimgimong, dagiti amin a nalalaing ket maipababada idia y sangoananna. Daytoy ti nagpaunget a pirmi kadagiti padi ken kadagiti panglakayen. Ni Pablo ket nalaka laeng a sumrek idia y nauneg a rinnasonan, sa agpangato nga awitna dagiti tao a kaduana idia y kangatoan a serye iti kapanunotan, ket ipanna ipakita iti sangoananda ti nakaskasdaaw nga ayat ni Cristo. Kalpasan daytoy idia y kinapakumbaba, isu ket bumaba idia y pannakaawat dagiti kadawyan a tattao, ket idia y kapigsaan a pamayan ket isalaysayna ti kapadasanna, a mangawag manipud kadakuada kadagiti naregta a gartem nga agbalin a disipulo ni Cristo.

Impakita ti Apo kenni Pablo a masapulna manen ti mapan idia y Jerusalem; nga idia y isu ket mabalud ken agsagaba gapu iti naganna. Ket uray no isu ket maysa a balud iti nabayagen a tiempo, ngem ti Apo ket paspasurongenna ti naisalsalumina a trabahona babaen kenkuana. Dagiti galut ni Pablo ket isuda iti agbalin a pamayan iti pannakaiwaras iti pannakaammo kenni Cristo, ket ngarud mangidayaw iti Dios. Kas isu ket maipan manipud maysa a ciudad agturong idia y sabali a ciudad gapu iti pannakausigna, ti pammaneknek maipapan kenni Jesus, ken dagiti nakaay-ayo a paspasamak iti pannakaawisna ket maisalaysay iti sangoanan dagiti ari, ken kadagiti gobernador, tapno saanda a mapanawan nga awan ti pammaneknek maipapan kenni Jesus. Ribu-ribu dagiti mamati kenkuana ken nagragsakda idia y naganna. Nakitak a ti naisalsalumina a panggep iti Dios ket natungpal ti panagbiahe ni Pablo idia y kadanunan, a dagiti trabahador iti bapor ket masaksianda met ti pannakabalin ti Dios babaen kenni Pablo, ket tapno uray dagiti pagano ket mangngeganda met ti nagan ni Jesus, ket adu dagiti mabalin a maawis babaen iti

panangadalna, ken babaen ti pannakasaksida kadagiti milagro nga aramidenna. Dagiti ari ken dagiti gobernador ket naay-ayoda babaen kadagiti panagpalpalawagna, ken kas addaan isu iti regget ken pannakabalin iti Espiritu Santo, ket inkasabana ni Jesus, ken inyestoriana dagiti makaay-ayo a paspasamak iti kapadasanna, ti konbiksion ket timmama kadakuada a ni Jesus ket Anak ti Dios; ket kabayatan a dagiti dadduma ket masmasdaawda kas iti panagdengngegda kenni Pablo; ti maysa kadakuada ket nagsao iti napigsa a nagkuna, Ngan-nganinakon pinagbalin a maysa a Cristiano. Ngem pinanuotda nga idiaito masangoanan ket pagpanunotanda dagiti nangngegda kenkuana. Sinamantala ni Satanas ti pannakaitantannam, ket gapu ta binay-anda daydiay nga oportunidad idi dagiti pusoda ket limmukneng, daytoy ket agnanayonen. Dagiti pusoda ket nagbalin a timmangkan.

Naipakita kaniak ti trabaho ni Satanas nga immuna a binulsekna dagiti mata dagiti Judio tapno saanda nga awaten ni Jesus kas Mangisalakanda; ti simmaruno ket inturongna ida babaen iti apal gapu kadagiti mannakabalin nga ar-aramidna, tapno gartemenda ti biagna. Ni Satanas ket simrek idiaiy maysa kadagiti adipen mismo ni Jesus, ket inturongna isu tapno liputanna ket itedna isu kadagiti imada, ket inlansada idiaiy krus ti Apo iti biag ken iti Gloria. Kalpasan a ni Jesus ket nagungar manipud patay, dagiti Judio ket ninayonanda a ninayonan dagiti basolda kas iti panagsikapda nga ilemmeng ti kinapudno ti panagungarna babaen iti panangbayadda ti pilak kadagiti guardia a Romano tapno paneknekanda ti kinaulbod. Ngem ti panagungar ni Jesus ket ad-adda a napatanged babaen ti panagungar dagiti saksi a simmangon a kaduana. Ni Jesus ket nagpakita a dagus kadagiti adalanna ken kadagiti nasurok a lima a gasut, bayat dagiti nagungar a kaduana ket nagpakitada kadagiti adu nga pakpakdaarda a ni Jesus ket nagungar.

Naaramd ni Satanas dagiti Judio nga agrebelde laban iti Dios, babaen iti saanda a panangawat iti Anakna, ken iti panangmantsada kadagiti imada iti kapatgan unay a dara iti panangilansada kenkuana. Uray no kasano kapijsa iti ebidensia a naited a ni Jesus iti Anak ti Dios, ti Mannubbot iti lubong; ket pinatayda laeng isu, ket saanda nga awaten ti aniaman nga ebidensia a pabor kenkuana. Ti laeng namnamada ken liwliwada, kasla kenni Satanas kalpasan iti pannakatinnagna, ket iti panagsikapda nga agballigi laban iti Anak ti Dios. Intuloyda ti panagrebeldida babaen iti panangusigda kadagiti adalan ni Cristo, ken panangpapatay kadakuada. Awan iti makasakit kadagiti lapayagda no saan a ti nagan ni Jesus nga inlansada; ket determinadoda a saan a dumngeg iti aniaman nga ebidensia a pabor kenkuana. Kas idiaiy kaso ni Esteban, kas ti Espiritu Santo babaen kenkuana ket impakdaarna ti napigsa nga ebidensia iti panagbalinna nga Anak ti Dios, ket sinerraanda dagiti lapayagda iti panagbalinna nga Anak ti Dios, ket sinirraanda dagiti lapayagda amangan la ketdi nga uray isuda ket makumbinsi. Ket kabayatan a ni Esteban ket nabalkot iti dayag iti Dios, ket binatoda isu inggana iti natay. Tenengngel ni Satanas kadagiti imana dagiti pimmatay kenni Jesus. Babaen iti dakes nga ar-aramid ket insukoda dagiti bagida a sisasagana a pasurotna, ket babaen kadakuada isu ket agar-aramid tapno riribukenna ken buwisitin dagiti mamati ken Cristo. Nagtrabaho isu kadagiti Judio tapno riribukenna dagiti Gentil laban iti nagan ni Jesus, ken laban kadagiti sumurot kenkuana, ken mamati iti naganna. Ngem imbaon ti Dios dagiti anghelna tapno papigsaenda dagiti disipulo agpaay iti trabahoda, tapno agpaneknekda kadagiti banag a nakitada ken nangngegda, ket iti udina idiaiy kinatibkerda ket markaanda dagiti testimoniada iti darada.

Ni Satanas ket nagragsak a dagiti Judio ket natalgedda iti silona. Itultuloyda latta dagiti awan serbina a ritosda, dagiti datonda, ken dagiti ordinansada. Kas ni Jesus ket nakabitin idiaiy krus ken nagpukkaw iti nalpasen, ti kurtina iti templo ket napsang a naguddua manipud ngato inggana baba, tapno mangipakita a ti Dios ket saanen a makisarita kadagiti padi idiaiy templo, tapno awatenna dagiti datonda ken dagiti ordinansada; ket kasta met tapno ipakitana a ti pader a nakaballaet iti nagbaetan dagiti Judio ken dagiti Gentil ket narebban. Ni Jesus ket nangaramiden iti panangidaton iti bagina a pareho nga agpaay kadakuada, ket tapno maisalakanda, ket parehoda a mamati kenni Jesus nga isu laeng iti daton nga agpaay iti basol, ken mangisalakan iti lubong.

Kabayatan a ni Jesus ket nakabitin idiaiy krus, kas iti panangduyok ti soldado iti sibatna

idiay bakrangna, ket rimuar ti dara ken iti danum, idiay dua a nailasin a panagayos, ti maysa ket dara, ket maysa ket nalinaw a danum. Ti dara ket tapno mangagas kadagiti basol dagiti mamati iti naganna. Ti danum ket mangitakder iti danum iti biag a maala laeng manipud kenni Jesus tapno mangted iti biag kadagiti mammati.

Kitaen ti Mateo 27:51; Juan 19:34; Aramid 24 ken 26.

Kapitulo 17

Ti Dakkel a Panagtallikod

Inawitdak nga impan idiay tiempo nga idi dagiti pagano a managdidiosen ket naranggasda nga inusig dagiti Cristiano, ken pinagpapatayda ida. Ti dara ket nagayos a kasla karayan. Dagiti natan-ok, dagiti adda adalna, ken dagiti kadawyan a tattao, ket pada-padada a pinagpapatay nga awan asina. Dagiti nababaknang a familia ket nagbalinda a napobre agsipud ta saanda a kayat nga isuko dagiti relihionda. Idiay bangir dagiti pannakausig ken panagsagaba nga inanusan dagitoy a Cristiano, ket saanda a kayat nga ibaba ti pagrukudanda. Inaywananda a nalinis ti relihionda. Nakitak a ni Satanas ket nagragsak ken nagballigi iti panagsagaba dagiti annak ti Dios. Ngem ti Dios ket kinitana nga addaan iti dakkel a pannakitunos dagiti matalek a martirna, ket dagiti Cristiano a nagbiag idiay a nakabutbuteng a tiempo ket ay-ayatenna unay ida; agsipudta sisasaganada nga agdusa gapu Kenkuana. Ti tunggal panagsagaba nga inibturanda ket mangnayon iti sagutda iti langit. Ngem nupay ni Satanas ket nagragsak gapu ta nagsagaba dagiti santo, ngem isu ket saan a napnek. Kalikagumanna a kontrolen ti panunot kasta met ti bagi. Dagiti panagsagaba nga inanusan dagitoy a Cristiano ket nangiyabog kadakuada a nakarkaro nga immasideg iti Apo, ken nangiturong kadakuada nga agiinnayat iti maysa ken maysa, ken nangaramid kadakuada a nakarkaro a nagbuteng a masaktan isu. Kayat ni Satanas nga iturongda ida tapno paungetenda ti Dios; ket mapukawda ti pigsada, tibker iti rikna, ken tured. Nupay ribu-ribu dagiti matay, dagiti dadduma ket bumangonda tapno sukatanda dagiti lugarda. Nakita ni Satanas a maib-ibus dagiti buyotna, ket nupay nagsagabada iti pannakausig ken patay, ket natalgedda kenni Cristo Jesus, tapno agbalinda a sakup iti pagarianna, ket impakatna dagiti planona tapno nakarkaro nga agballigi a lumaban iti gobierno iti Dios, ken dadaelenna ti iglesia. Inakayna dagitoy a pagano a managdidiosen tapno arakupenda ti paset ti pammati ti Cristiano. Nagkunwarida a mamati iti pannakailansa ken panagungar ni Cristo, nga awan iti panagbaliw iti puso, ket insingasingda a makimaymaysada kadagiti adipen ni Jesus. O ti nakabutbuteng a peggad iti iglesia! Daytoy a tiempo iti panagladingit iti panunot. Pinanunot dagiti dadduma a no masapulda iti bumaba ken makimaymaysada kadagitoy a managdidiosen nga immawat iti bassit a paset iti pammati ti Cristiano, daytoy iti agbalin a pamayan iti pannakaawisda. Siksikapen ni Satanas a rungsuten dagiti doktrina iti Biblia. Ti udina ket nakitak a ti pagrukudanda ket naipababa, ket dagiti pagano ket makimaymaysadan kadagiti Cristiano. Isuda ket managrukbab kadagiti didiosen, ket nupay ibagbagada a nagbalindan a Cristiano, ket intugotda iti uneg dagiti didiosenda. Sinukatanda laeng dagiti banag a daydayawenda kadagiti ladawan dagiti santo, ken uray ti ladawan ni Cristo, ken ni Maria nga ina ni Jesus. Dagiti Cristiano ket nain-inotda a nakitunos kadakuada, ket ti relihion ti Cristiano ket nagbalin a narungsot, ket napukaw ti iglesia ti kinadalusna ken ti pannakabalinna. Dagiti dadduma ket saanda a nakimaymaysa kadakuada ket intuloyda ti

kinadalusda, ket ti Dios laeng ti pinagrukbabanda. Saanda nga agrukbab kadagiti aniaman a ladawan ti aniaman a banag kadagiti langit idiaiy ngato, wenna idiaiy siruk iti daga.

Ni Satanas ket nagrag-o iti pannakatinnag dagiti adu unay; ket sana pinapudot ti natnag nga iglesia tapno puersaenna dagiti agtuloy nga ipreserbada ti kinalinis ti relihionda, a sumurotda nga agpasakup kadagiti seremoniada ken panagrukbab kadagiti ladawan, wenna papatayenda ida. Ti apuy iti panangusig ket nasindian manen laban iti pudno nga iglesia ni Cristo Jesus, ket million dagiti natay nga awan kaasina.

Naipakita iti sangoanak iti sumaganad a pamayan: Ti dakkal a grupo dagiti pagano a managdidiosen ket awitda ti nangisit a bandera nga adda idiaiy dagiti figura ti init, ti bulan, ken dagiti bituen. Ti grupo ket kasla naunget unay ken agpungpungtot. Ket naipakita met kaniak ti sabali a grupo nga awitda ti nadalus a puraw a bandera nga idiaiy ket nakasurat ti kinadalus, ken kinasanto iti Apo. Dagiti rupada ket namarkaan iti kinatibker ken nailangitan a kinatalna. Nakitak nga inasitgan ida dagiti pagano a managdidiosen, ket naaddaan iti nakaro a panagpatay. Dagiti Cristiano ket matunawda iti sangoananda; ngem nupay kasta ti grupo dagiti Cristiano ket nakarkaroda a nagdidinnekket, ket nakarkaroda nga iniggaman a pirmi ti banderada. Kabayatan nga adu dagiti matmatay, dagiti dadduma ket mapanda iti aglikmot iti bandera tapno punoanda dagiti luglugarda.

Nakitak ti grupo dagiti pagano nga agsasaritada. Saanda a nagballigi a mapasuko dagiti Cristiano, ket nagtutunosda a mapan iti sabali a plano. Nakitak nga imbabada ti banderada ket inasitganda ti natibker a grupo iti Cristiano, ket nangaramidda iti proposision kadakuada. Idi unana dagiti proposisionda ket saanda nga inawat. Ket nakitak ti grupo dagiti Cristiano nga dagiti biagda, ket iti udina ket maaddaanda manen iti pigsap tapno itag-ayda ti banderada iti tingnga dagiti agsasaritada. Imbaga dagiti dadduma nga ibabada ti bandera, ket awatendan dagiti proposision, ket isalakanda dagiti pagano a managdidiosen. Ngem dagiti dadduma ket saanda a kayat iti agpasakup ditoy a plano, no diket natibkerda a pinili iti matay nga iggemda ti banderada, imbes nga ibabada daytoy. Ket nakitak nga adu kadagiti Cristiano idiaiy a grupo ket imbabada ti banderada, ket nakimaymaysa kadagiti pagano; bayat a dagiti napigsap ken natibker ket iniggamanda ti banderada ket sada intag-ay manen iti nangato. Nakitak dagiti tao nga agtultuloy a pumanpanaw iti grupo iti nadalus a bandera, ket makimaymaysada kadagiti managdidiosen, ket makilaokdan nga agkukuyog iti siruk iti nangisit a bandera, tapno usigenda dagiti adda idiaiy siruk iti puraw a bandera, ket adu manen dagiti matay; nupay kasta ti puraw a bandera ket nakaingato, ket dagiti tao ket bumangonda tapno mapanda idiaiy aglikmotda.

Dagiti Judio a nangirugi idiaiy panangunget dagiti pagano laban kenni Jesus, ket saanda a makalisi. Idiaiy korte dagiti makaunget nga Judio ket nagriawda kas ni Pilato ket agmattider tapno okomanna ni Jesus; Ti darana ket maipabasol kadakami ken kadagiti annakmi. Ti kapututan dagiti Judio ket napadasandan ti pannakatungpal iti daytoy a nakabutbuteng a lunod nga inawaganda nga agdisso kadagiti bukodda nga ul-ulo. Dagiti pagano ken dagiti maawag a Cristiano ket kapada dagiti kabusorda. Dagiti nagkunwari a Cristiano, ti saetda gapu iti krus ni Cristo, agsipud ta dagiti Judio ket inlansada ni Jesus, ket impagarupda a no ad-adu dagiti rigat a maipanda kadakuada, ket nasaysayaat a maay-ayoda ti Dios; ket adu dagiti saan a mamati nga Judio ket matayda, bayat dagiti dadduma ket naiyabogda kadagiti saba-sabali a luglugar, ket nadusada iti ngan-ngani amin a pamayan.

Ti dara ni Cristo ken dagiti disipulo a pinagpapatayda ket naited kadakuada, ket idiaiy nakabutbuteng a pannakaokom ket dimteng kadakuada. Ti lunod ti Dios ket simmaruno kadakuada, ket nagbalinda a pagsasaritaan ken kababainan kadagiti pagano ken kadagiti Cristiano. Isuda ket ad-adoyoan dagiti tao, ibabain, ken kagurgura dagiti tao, a kas manla no ti marka ni Cain ket adda kadakuada. Ngem nakitan a nakaskasdaaw a tinaginayon ti Dios daytoy a tao, ket inwarasna ida iti entiro a lubong tapno makita ida a kas naisalsalumina a pinasiar iti lunod a naggapu iti Dios. Nakitak a dagiti Judio ket binaybayanen iti Dios kas maysa a nasion; ngem adda iti paset kadakuada a maikkan iti pannakabael tapno pisangenna ti kurtina manipud kadagiti pusoda. Dagiti dadduma ket makitadanto a ti padto ket natungpalen

maipapan kadakuada, ket awatenda ni Jesus a kas mangisalakan iti lubong, ket makitada ti dakkel a basol ti nasionda iti panangilaksidda kenni Jesus, ken panangilansada Kenkuana. Dagiti tao idia tingnga dagiti Judio ket maawisdanto; ngem kas maysa a nasion, isuda ket agnanayan a binaybay-an ti Dios.

Kapitulo 18

Ti Misterio iti Kinadakes

Nanipud pay ket naipanon ni Satanang iyadayona dagiti panunot dagiti tao manipud kenni Jesus agturong iti tao, ken tapno dadaelenna ti individual a responsibilidad. Ni Satanang ket saan a nagballigi iti planona idi sinulisogna ti Anak ti Dios. Isu ket nagballigi bassit kas iti ipapanna iti nagbasol a tao. Ti doktrina ti Cristianismo ket nalungtot. Dagiti papa ken dagiti padi ket impagarupda nga innala ti nangato a puesto, ket sinuroanda dagiti kumita kadakuada tapno mapakawanna dagiti basolda, imbes a ni Cristo iti kitaenda agpaay kadagiti bagida. Ti Biblia ket nailemmeng manipud kadakuada, tapno mailemmengda dagiti kinapudno a mangokom kadakuada.

Dagiti tao ket naallilawda nga entiro. Naisuro kadakuada a dagiti papa ken dagiti padi ket representante ni Cristo, ngem ti kinapudnona ket isuda dagiti representante ni Satanang; ket no agrukrubabda kadakuada, ket ni Satanang ti pagdaydayawanda. Inawagan dagiti tao ti Biblia; ngem dagiti padi ket ibagbagada a napeggad kadakuada iti maaddaan iti sao ti Dios tapno basaenda daytoy agpaay iti bagida, amangan la ketdi a malawaganda, ket dagiti basolda ket rumuar. Dagiti tao ket nasuroan a kumita kadagitoy a mangallilaw, ken umawat iti tunggal sao manipud kadakuada, a kas naggapu iti ngiwat iti Dios. Tinengngelda dayta a puersa iti ngato iti panunot, a ti Dios laeng iti masapul a mangtengngel. Ket ti siasinoman a mangpadas a surotenda dagiti bukodda a kombiksion, ket ti isu met laeng a pungtot nga inaramid ni Satanang ken dagiti Judio kenni Jesus ket masindian laban kadakuada, ket dagiti agakem ket kauwwawanda dagiti darada. Naipakita kaniak iti maysa a tiempo a ni Satanang ket naidumduma a nagballigi. Pangen kadagiti Cristiano iti pinatayda iti nakabutbuteng a pamayan agsipud ta impresbada ti kinadalu iti relihionda.

Kinabusorda ti Biblia, ket sinikapda nga ikkaten ditoy daga ti napateg a sao ti Dios. Impawilda ti Biblia a basaen iti sakit iti patay, ket amin dagiti kopia ti nasantoan a libro a masarakanda ket pinuoranda. Ngem nakitak a ti Dios ket addaan iti naisangsangayan a panangaywanna iti Apona. Inaywananna daytoy. Iti saba-sabali a panawen ket adda iti bassit la unay a kopkopia iti Biblia a makita, ngem saan nga ipalubos iti Dios a ti saona ket mapukaw. Ket kadagiti maudi nga al-aldaw, dagiti kopia ti Biblia ket umado a pirmi tapno ti tunggal familia ket maaddaan ditoy. Nakitak nga idi bassit laeng iti adda a kopia iti Biblia, daytoy ket napateg unay ken makaliwliwa unay kadagiti maus-usig nga adipen ni Jesus. Daytoy ket basbasaenda iti nalimed unay a pamayan. Ket dagiti naaddaan iti daytoy a natan-ok a gundaway ket nariknada a nakasaritada ti Dios, kadduada ni Jesus, ken dagiti disipulona. Ngem daytoy a nagasat a gundaway ket kadagiti dadduma ket dagiti biagda iti balorna. No matiliwanda ida, isuda ket mapan manipud iti panagbasa iti nasantoan a Sao agturong iti pagtutudanda, iti pangpuoranda, wenno iti pakaipupukanda tapno matayda iti bisin.

Saan a mapawilan ni Satanang ti plano ti pannakaisalakan. Ni Jesus ket nailansa a natay, ket nagungar iti maikatlo nga aldaw. Imbagana kadagiti anghelna nga aramidenna uray ti pannakailansa ken panagungar ket mangibaga agpaay iti bentahina. Kayatna a dagiti agkunkuna a mamati kenni Jesus ket

patienda a dagiti linteg a mangipatpataray kadagiti sakrifisio ken panagdatdaton dagiti Judio ket simmardengen iti pannakatay ni Cristo, ket no maiduronna pay ida iti ad-adayo bassit ket maaramidna ida a mamati a dagiti sangapulo a bilin ket natay metten a kaddua ni Jesus.

Nakitak nga adu dagiti daras a nagpasakup ditoy a panangallilaw ni Satanas. Amin dagiti langit ket natignay iti panagpungtot kas iti pannakakitada a ti nasantoan a linteg ti Dios ket nabaddebaddek iti siruk dagiti saka. Ni Jesus ken dagiti amin a buyot iti langit ket ammoda a pirmi ti kababalin ti linteg ti Dios; ammoda a saanna a sukatan daytoy wenna ikkaten daytoy. Ti awan namnamana a kasasaad iti tao iti nangaramid iti panagladingit unay iti langit, ket nangtignay kenni Jesus tapno itedna ti biagna a matay agpaay kadagiti managsalungasing iti nasantoan a linteg iti Dios. No ti lintegna ket mabalin nga ikkaten iti tao ket mabalin koma a maisalakan a saanen a masapul a matay ni Jesus. Ti pannakatay ni Cristo ket saanna a dinadael ti linteg ni Amana; no diket pinadakkelnan ken pinadayawanna daytoy ken mangpilit iti panagtulnog kadagiti amin a nasantoan a bilbilinna. No ti iglesia ket nagtuloy laeng koma a nadalus ken natibker, ket saan koma ida a naallilaw ni Satanas, ken maiturong tapno badde-baddekenda ti linteg ti Dios. Ditoy a natured a plano, ket diretso a tinira ni Satanas ti pundasion iti gobierno iti Dios idia langit ken ditoy daga. Ti panagrebeldina iti nangaramid kenkuana tapno mapagtalaw isu idia langit. Kalpasan iti panagrebeldena tapno masalbarna ti bagina, ket kinalikagumna a baliwan ti Dios ti lintegna; ngem imbaga ti Dios kenni Satanas, idia sangoanan ti entiro a buyot iti langit, a ti lintegna ket saan a mabalin a baliwan. Ammo ni Satanas a no maaramidna dagiti dadduma a salungasingenda ti linteg ti Dios, isu ket siguradon kadakuada; gapu ta ti tunggal agsalungasing iti lintegna ket masapul a matay.

Nagdesision ni Satanas nga umadayo pay iti bassit. Binagaanna dagiti anghelna a dagiti dadduma ket apalanda unay ti linteg iti Dios ket saanda a matiliw ditoy a silo; a dagiti sangapulo a bilbilin ket sibibiagda pay; iti kasta ket masapulna a sikapen a rungsoten ti maikapit a bilin a mangipakpakita iti sibibiag a Dios. Inakayna dagiti buyotna tapno padasenda a sukatan ti Sabado, ken baliwanda ti maymaysa a bilin kadagiti sangapulo a mangipakpakita iti pudno a Dios, ti nangaramid kadagiti langit ken iti daga. Impakita ni Satanas iti sangoananda ti nagloriaan a panagungar ni Jesus, ket imbagana kadakuada a babaen iti panagbangonna iti umuna nga aldaw iti lawas, ket sinukatanna ti Sabado manipud ti maikapito ket impanna idia umuna nga aldaw iti lawas. Iti kasta ket inusar ni Satanas ti panagungar tapno maaramidna ti panggepna. Isu ken dagiti anghelna ket nagragsakda a dagiti panagkamali nga insaganada ket nagballigi kadagiti agkunkuna a gagayem ni Cristo. Ti mabalin a makita iti maysa a tao nga addaan iti narelihionan a panagkamali ket mabalin nga awaten iti sabali. Dagiti saba-sabali a pagkamalian ket mabalin a maawat ket nasaet a maidepensa. Ti pagayatan ti Dios a nalawag a naipakita idia saona, ket binalkotda iti panagkamali ken tradision, nga insuroda a kas dagiti bilin iti Dios. Ngem nupay daytoy a makalangit a tured a panangallilaw ket maipalubos a mapan kadagiti panawen inggana iti maikadua a panagpakita ni Jesus, ngem kadagitoy amin a tiempo iti panagkamali ken panangallilaw, ti Dios ket saan a nabaybay-an nga awan iti saksina. Adda dagiti pudno ken matalek a saksina nga agsalsalimetmet kadagiti amin a bilbilin iti Dios idia tingnga iti sipngat ken pannakausig iti iglesia.

Nakitak a dagiti anghel ket napnoda iti panagsiddaaw kas iti panagbuyada kadagiti panagsagaba ken pannakatay iti Ari iti gloria. Ngem nakitak a saan a nagsiddaawan dagiti buyot dagiti anghel a ti Apo ti biag ken iti gloria, a nangpunno iti amin a langit iti ragsak ken dayag, ket dadaelenna dagiti galut iti patay, ken nagna a rimuar manipud iti balay a pagbaludanna a maysa a naballigi a nangraraut. Ket uray ania kadagitoy a paspasamak iti lagipen babaen iti aldaw a panaginana, daytoy ket ti pannakailansana idia krus. Ngem nakitak nga uray ania kadagitoy a paspasamak ket saan a naplano tapno mangsukat wenna mangikkat iti linteg iti Dios; no di ket nangtedda iti kapigsaan nga ebidensia a daytoy ket saan a mabalin a baliwan.

Agpada a dagitoy a napateg a paspasamak ket addaanda iti pakalagipan. Babaen iti pannakipasettayo iti Santa Cena, ti napisi-pisi a tinapay, ken ti bunga iti ubas, ket maipalagip kadayo ti pannakatay it Apo inggana iti iyuumayna. Babaen iti panangaramiddayo ditoy a pakalagipan, dagiti buya iti

panagsagabana ken ti pannakatayna ket maipalagip a sadiwa kadagiti panunottayo. Ti panagungar ni Cristo ket maipalagip babaen iti pannakaipunpuntayo a kaduana babaen iti pannakabautisar, ken panagbangon manipud iti danum a tanem a maitulod idiy panagungarna, tapno agbiag idiy baro a panagbiag.

Naipakita kaniak a ti linteg ti Dios ket tumakder iti agnanayon, ken agtuloy nga adda idiy baro a daga iti awan patinggana. Idi panamarsua, idi dagiti pundasion iti daga ket naikabil, dagiti annak ti Dios ket kinitada a sisisiddaaw dagiti aramid ti Mammarsua, ket amin dagiti nailangitan a buyot ket nagririawda gapu iti ragsak. Idiy met a pundasion iti Sabado ket naikabil. Idiy panagleppas dagiti innem nga aldaw iti panamarsua, ti Dios ket naginana idiy maikapito nga aldaw manipud kadagiti amin nga aramid nga inaramidna; ket binendisionanna ti maikapito nga aldaw ken sinantifikarna, agsipud ta ditoy isu ket naginana manipud kadagiti amin nga aramidna. Ti Sabado ket naaramid idiy Eden sakbay iti panagbasol, ken nginilin ni Adan kenni Eva, ken dagiti amin a buyot iti langit. Ti Dios ket naginana iti maikapito nga aldaw, ken binendisionanna, ken pinasantona daytoy; ket nakitak a ti Sabado ket kaanoman ket saan a mapukaw; no di ket dagiti nasubbot a sasanto, ken dagiti amin a buyot iti langit, ket ipangilinda daytoy iti dayaw iti natan-ok a Namarsua iti agnanayon.

Kitaen ti Daniel 7; 2 Tesalonica 21.

Kapitulo 19

Ti Patay, Saan nga Agnanayon a Biag a Panagrigat

Nirugian ni Satanas ti panangallilawna idiy Eden. Kinunana kenni Eva, saanka a pudno a matay. Daytoy ti immuna a leksion ni Satanas, maipapan iti immortalidad iti kararua; ket intuloyna daytoy a panangallilaw manipud idi a tiempo inggana iti madama, ket ituloyna daytoy inggana ti pannakabalud dagiti annak iti Dios ket maaramid. Naitudoak kenni Adan kenni Eva idiy Eden. Nanganda iti bunga ti naipawil a kayo, kalpasan daytoy ket naikabil ti umap-apoy a kampilan iti aglikmot iti kayo iti biag, ket pinaruada ida manipud Eden, amangan laketdi no manganda iti bunga iti kayo iti biag, ket agbalinda a managbasol nga awanen ti pannakatayna. Ti kayo iti biag ket mangtaginayon iti biag. Nangngegko ti anghel a nagsaludsod, sinno iti familia ni Adan iti nakalasad idiy umap-apoy a kampilan ket nakapangan iti bunga iti kayo iti biag? Nangngeg a simmungbat ti maysa pay nga anghel, Awan iti uray maysa idiy familia ni Adan iti nakalusot idiy umap-apoy a kampilan ken nakapangan idiy a kayo; no kasta ngarud ket awan iti uray maysa a managbasol a saanen a matay. Ti kararua nga agbasbasol ket matay iti awan patinggana a pannakatay; maysa a pannakatay nga agnanayon nga awanen iti namnamana nga agungar; ket ti pungtot iti Dios ket lumammiis. Daytoy ket maysa a pagsidsiddaawak a ni Satanas ket makapagballigi a nalaing idiy panangaramidna kadagiti tao a patienda a dagiti sao iti Dios a, ti kararua nga agbasbasol ket matay, ket ti kayatna a saoen ket, ti kararua nga agbasbasol ket saan a matay, no di ket agbiag iti agnanayon nga agrigrigat. Kinuna iti anghel, Ti biag ket biag, daytoy ket sakitman wenno ragsak. Ti patay ket awan iti sakitna, awan ragsakna, awan iti pungtotna.

Binagaan ni Satanas dagiti anghelna a mangaramidda iti espesial a panagsikap tapno maiwarasda ti panangallilaw ken kinaulbod nga immuna a naulit kenni Eva idiy Eden. Saanka a pudno a matay. Ket kas kamali ket inawat dagiti tao, ket pinatida a ti tao ket awan pannakatayna, ket inturong pay a nakarkaro ida ni Satanas a patienda a ti managbasol ket agbiag idiy awan patinggana a rigat. Ket ti dalan

ket naisagana agpaay kenni Satanas tapno agaramid babaen kadagiti buyotna, ken intag-ayda ti Dios idia sangoanan dagiti tao a kas maysa a manangibales a naranggas a Dios; a dagiti saan a makaay-ayo kenkuana ket ipalakupokna ida idia imfierno, ket aramidenna ida nga agnanayonda a marikna ti pungtotna; ket sagabaenda ti saan a maiyebkas a rigat, kabayatan a buybuyaenna ida a maragragsakan, kas agrigrigatda nga agtirtiritir idia nakabutbuteng a panagsagabada idia awan patinggana nga apoy. Ammo ni Satanas a no daytoy a kamali ket maawat dagiti tao, ti Dios ket agbalin a kabuteng ken kaunget dagiti adu unay a tattao, imbes nga ayatenda ken padayawanda isu; ket adu dagiti maidalan tapno patienda a dagiti panagipangta iti Sao ti Dios ket saan a literal a matungpal; gapu ta daytoy ket kontra iti kababalinna a managited ken naayat, tapno ibellengna dagiti tao a pinarsuana iti awan patinggana a panagdusa. Inturong ida ni Satanas iti maysa pay a murdong, tapno unabisda a saan a makita ti hustisia ti Dios, ken dagiti panagipanpanta iti Saona, ket irepresentana isu a kas maysa a manangngaasi, ket awan iti uray maysa a mapukaw, no di ket amin, nasanto ken managbasol, ket iti udina ket maisalakan iti pagarianna. Kas bunga iti popular a kamali maipapan iti immortalidad iti kararua, ken ti awan patinggana a panagrigat, ni Satanas ket sinamantalana manen iti sabali pay a grupo, ket indalanna ida tapno ituringda ti Biblia a kas maysa a saan a napaltiingan a libro. Panpanunotenda a daytoy ket mangisursuro iti adu a naimbag a banbanag, ngem saanda a mapagtalkan ken ayaten daytoy; agsipud ta naisuro kadakuada nga isursuro daytoy iti doktrina a maipapan iti awan patinggana a panagrigat.

Sinamantala pay manen ni Satanas ti maysa pay a grupo dagiti tao, ket indalanna ida iti ad-adayo pay, tapno ilibakda ti kinaadda iti Dios. Makitada nga agbaliw-baliw ti kababalin ti Dios iti Biblia, no parigatenna a dusaen ti paset iti familia iti tao iti agnanayon a tiempo idia nakabutbuteng a panangparigat; ket inlibakda ti Biblia ken ti nagsurat ditoy, ken impalayda a ti pannakatay ket kasla maysa laeng nga awan patinggana a pannaturog.

Kalpasan daytoy ket indalan ni Satanas ti sabali pay a grupo a mabuteng ken mabain nga agaramid iti basol; ket kalpasanna a makabasolda, ket intag-ayna iti sangoananda, a ti bayad iti basol ket saan a patay, no di ket biag nga agnanayon iti nakabutbuteng a pannakadusa, a sagabaen iti entrio a panawen iti awan patinggana nga agnanayon. Pinarang-ay ni Satanas ti gundaway, ken pinadakkelnan iti sangoanan dagiti nakapoy a panunotda dagiti panagbuteng maipapan iti awan patinggana nga imfierno, ket indauloanna dagiti panunotda, ket napukawda ti lawag dagiti panunotda. Ket ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagragsakda, ket dagiti pagano ken dagiti ateista ket nakitiponda a nanglais iti Cristianismo. Inturingda a dagitoy a dakes a bunga iti panangawat iti popular a kamali a pammati, a kas kadawyan a resulta iti panamati idia Biblia ken iti nagsurat ditoy.

Nakitak a dagiti buyot iti langit ket napno iti pungtot ditoy a natured a trahaho ni Satanas. Nagsaludsodak no apay nga amin dagitoy a panangallilaw ket naipalubos a maaramid iti panunot dagiti tao, bayat dagiti anghel iti Dios ket mannakabalinda, ket no mabilinan ket nalakada laeng a buraken ti puersa ti kabusor. Ket nakitak nga ammo iti Dios a sikapen nga aramidenna ni Satanas ti tunggal pamayan tapno dadaelenna ti tao; isu nga inaramidna a ti saona ket maisurat, ket inaramidna dagiti planona iti tao a nalawag unay tapno ti kakapsutan ket saan nga agkamali. Ket kalpasan a maitedna ti Saona iti tao, ket naannadna nga impreserba daytoy, tapno ni Satanas ken dagiti anghelna babaen iti aniaman nga ahenteda wenno babaonenda ket saanda madadael daytoy. Nupay dagiti dadduma a libro ket mabalin a madadael, daytoy a nasantoan a libro ket tapno agbalin nga agnanayon a sibibiag ket agpababa idia ngan-nganin panaggibus iti tiempo, inton dagiti panangallilaw ni Satanas ket umadon, dagiti kopia iti daytoy a Libro ket umado iti kasta la unay, tapno dagiti amin nga agkalikagum ditoy ket maaddaan iti kopia iti naipakaammo a pagayatan ti Dios iti tao, ket no pagayatanda, ket mangarmas kadakuada laban kadagiti panangallilaw ken naulbod a datdatlag ni Satanas.

Nakitak a naisangsangayan nga inaywanan ti Dios ti Bibla, ngem dagiti adda nagadalanna a tattao, idi dagiti kopia iti Biblia ket bassit, ket binaliwanda dagiti sao idia dadduma a paspasamak, a panpanunotenda nga ar-aramidenna daytoy a nakarkaro a nalawag, bayat nga ar-aramidenna a misterioso

ken nakiro ti nalawagen, iti panangaramidda ditoy nga agsanggir iti inaramidda a kapanunotan, a pinataray babaen iti tradision. Ngem nakitak a ti Sao ti Dios, iti kinabukelna, ket maysa a naan-anay a kawar, a ti maysa nga agbirbirok iti kinapudno ket saanda a masapul iti agkamali agsipud ta ti Sao ti Dios ket saan laeng a nalawag ken nanumo iti panangpakdaarna iti dalan nga agturong iti biag, no di ket ti Espiritu Santo ket naited tapno mangidalan iti pannakaawat iti dalan iti biag a naipakaammo idia Saona.

Nakitak a dagiti anghel ti Dios ket saanda kaanoman a tenglen ti panunot. Inkabil iti Dios ti biag ken ti patay iti sangoanan iti tao. Mabalinna isu ti agpili. Adu dagiti agkalikagum iti biag, ngem agtultuloyda a magna ti nalawa a dalan, agsipud ta saanda a pinili ti biag.

Nakitak ti kaasi ti Dios idia panangitedna iti Anakna tapno matay nga agpaay iti nagbasol a tao. Dagiti saan a nangpili tapno awatenda ti pannakaisalakan a nagatang agpaay kadakuada iti nangina unay a kantidad, ket masapul a madusa. Dagiti tao a pinarsua iti Dios ket pinilida iti agrebelde laban iti goviernona; ngem nakitak a saan ida nga inkabil iti Dios idia imfierno tapno aganusda iti awan patinggana a rigat. Saanna ida a maipan idia langit; agsipudta no ipanna ida idia a kadua dagiti nalinis ken nasanto, ket mangaramid kadakuada a naan-anay a nakakaasi. Saan ida nga alaen iti Dios idia langit, wenna pagsagabaenna ida iti rigat iti agnanayon. Unabesna a dadaelen ida, ket aramidenna ida a kas saanda a nagbiag, ket ti hustisia ket mapneken. Binukelna ti tao manipud iti tapok iti daga, ket dagiti nasukir ken managdakes ket kanen iti apoy ket maisublida manen iti tapok. Nakitak a ti kinaimbag ken kaasi iti Dios ditoy, ket mangidalan kadagiti amin tapno dayawenda ti kababalinna, ken tapno padayawanda isu; ket kalpasan a dagiti managdakes ket nadadaeldan manipud ditoy daga, amin dagiti nailangitan a buyot ket ibagada iti Amen!

Kitkitaen ni Satanas nga addaan iti dakkell a pannakapnek dagiti tao a nangipablaak iti nagan ni Cristo, ken nadekketda a sursuroten dagitoy a panangallilaw nga inaramidna. Ti trabahona ket mangaramid pay kadagiti baro a panangallilaw. Ti pannakabalinna ket umad-adu, ket nakarkaro isu a nagbalin a tuso. Idadauloanna dagiti buyotna, dagiti papa ken dagiti padi, tapno itag-ayda dagiti bagida, ken tapno paungetenda dagiti tao a nakarkaroda nga usigen dagiti agay-ayat iti Dios, ket saanda a kayat iti agpasakup kadagiti panangallilawna, a naipakaammo tapno dadaelenda dagiti nasaet nga adipen ni Cristo. O dagiti panagrigat ken panagsagaba, nga inaramidda a paganusan dagiti napateg iti Dios! Dagiti anghel ket matalekda nga inaywanan dagiti rekord iti amin dagitoy. Ngem ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagragsakda, ket imbagada kadagiti anghel a mangay-aywan ken mangpappapigsa kadagiti agsagsagaba a sasanto, a patayenda ida, tapno awan iti mabati a napudno a Cristiano ditoy rabaw iti daga. Nakitak a ti iglesia iti Dios ket nalinisan. Awanen iti peggad kadagiti tao nga addaan iti narungsot a puspuso a sumsumrek iti iglesia iti Dios idin, agsipudta ti pudno a Cristiano a natured a mangipakdaar iti pammatina, ket adda idia peggad iti pannakaibitin, pannakapuor, ken pannakaparigat a mabalin nga aramiden ni Satanas ken dagiti anghelna, ket maikabilda iti panunot iti tao.

Kitaen ti Genesis 3; Eclesiastes 9:5; 12:7; Lucas 21:33; Juan 3:16; 2 Timoteo 3:16; Apocalipsis 20:14-15; 21:1; 22:12-19.

Kapitulo 20

Ti Reformasion

Ngem idiaiy bangir dagiti amin a pannakausig ken pannakapapatay dagiti santo, ken dagiti sibibiag a saksi ket imbangon iti tunggal ima. Ar-aramiden dagiti anghel iti Dios ti aramid a naipiar kadakuada. Suksukimatenda dagiti nasipnget a luglugar, ken pilpilienda manipud idiaiy sipnget dagiti tao a napudno dagiti pusoda. Aminda ket nailumlom iti panagkamali, ngem pinili ida iti Dios kas kenni Saulo, kas napili a pagkargaan tapno ipanna ti kinapudnona, ken ipigsada dagiti timekda laban kadagiti basol iti agkunkuna nga ilina. Dagiti anghel ti Dios ket tinignayda ni Martin Luther, ni Melancthon, ken dagiti daddudma idiaiy saba-sabali a luglugar, tapno mauwwawanda iti sibibiag a pammaneknek iti Sao ti Dios. Ti kabusor ket simrek a kas layus, ket ti bandera ket masapul a maitag-ay laban kenkuana. Ni Luther ket napili tapno sarangetenna ti bagio, kas tumakder laban iti pungtot iti nagbasol nga iglesia, ken papigsaenna dagiti bassit a matalek iti nasantoan a profesionda. Isu ket kanayon a sibubuteng a masaktanna ti Dios. Sinikapna babaen iti aramid iti makaala iti bendision iti Dios; ngem isu ket saan a mapnek inggana ti maysa a silnag iti lawag manipud langit ket inikkatna ti sipnget idiaiy panunotna, ken indalanna isu nga agtalek saan nga iti aramidna no di ket kadagiti merito iti dara ni Cristo; ken tapno isu ket umasideg iti Dios agpaay iti bagina, babaen laeng kenni Cristo Jesus. Anian a nagpateg kenni Luther daytoy a pannakaammo! Pinategna a pirmi daytoy a baro ken napateg a lawag a limgak iti nasipnget a pannakaawatna, ken nangikkat iti an-anitona, a nangatngato ngem iti kanginaan a kinabaknang iti daga. Ti Sao ti Dios ket baro. Amin a banag ket nagbalin. Ti Libro nga idi ket kinabutengna agsipudta saan isu a makakita iti kinapintas idiaiy, ket biag, biag kenkuana. Daytoy ket ragsakna, liwliwana, ken napanarabur a maestrona. Awan iti aniaman a banag a makaawis kenkuana tapno panawanna iti panagadal ditoy. Kinabutengna iti patay; ngem kas iti panangbasana iti Sao ti Dios, amin dagiti butengna ket napukaw, ket dinayawna ti kababalin iti Dios, ken inayatna isu. Sinukimatna ti Sao ti Dios nga is-isuna. Isu ket nagburarog iti naruay a kinabaknang nga adda idiaiy, sana sinukimat daytoy agpaay iti iglesia. Isu ket nauppapay kadagiti basol dagiti nagtalkanna agpaay iti pannakaisalakan. Nakitana dagiti adu a nakaluban iti isu met laeng a sipnget a nangkalob idi kenkuana. Isu ket nasaet a nangbiruk iti gundaway tapno itudona ida idiaiy Cordero iti Dios, nga isu laeng iti makaikkat iti basol iti lubong. Ingatona ti timekna laban kadagiti panagkamali ken basbasol iti iglesia dagiti papa, ket nasaetna a ginartem a dadaelen ti kawar iti sipnget a mangbalbalud kadagiti rinibribu, ken nangaramid kadakuada nga agtalek kadagiti aramidna agpaay iti pannakaisalakan. Iniliwna a mabaelanna a luktan dagiti panunotda kadagiti pudno a kinabaknang iti parabur iti Dios, ken ti kinalaing iti pannakaisalakan a naala babaen kenni Cristo Jesus. Nasaetna nga impukkaw ti timekna, ket iti pannakabalin iti Espiritu Santo, ket nagpukkaw laban kadagiti madama a basbasol dagiti lider iti iglesia; ket kas iti panagsagabana idiaiy bagio iti panangkontra dagiti padi kenkuana, ti pigsa ti nakemna ket saan a kimmapsut; agsipud ta nagtalek isu a pirmi iti napigsa a takkiag iti Dios, ken kompiansado a nagtalek kenkuana agpaay iti balligi. Ket kas iti panangdupirna a pirmi idiaiy gubat, ti unget dagiti padi ket simged laban kenkuana. Saanda a kayat iti mareforma. Pinilida iti agnaed iti kinalag-an, iti ragsaksak, ken iti kinadakes. Kayatda a ti iglesia ket agtalinaed iti sipnget.

Nakitak a ni Luther ket naregget ken nasaet, awan butengna ken natured iti panangbabalawna iti basol, ken panangidefensana iti kinapudno. Awan iti pakimikiranna kadagiti dakes a tattao ken kadagiti Diablo. Ammona a ti kaduana ket maysa a napigpigsa ngem kadakuada amin. Adda kenni Luther ti apoy, saet, pigsa iti nakem, ken tured, ket no maminsan ket adayo iti maturongna; ngem imbangon ti Dios ni Melancthon, a ti kababalinna ket kasungani ni Luther, tapno tulunganna ni Luther, ken tapno ituloyna ti araamid iti reformasion. Ni Melancthon ket managbabain, managbuteng, naannad, ken addaan iti dakkal a pasensia. Isu ket ay-ayaten unay iti Dios. Dakkal iti pannakaammona kadagiti Kasuratan, ken ayatna agpaay iti trabaho ti Dios ken kapada ni Luther. Dagitoy ket saan a mapagsina. Ni Luther ket dakkal a tulong kenni Melancthon idi isu ket adda idiaiy peggad iti panagbalin a managbuteng ken nabuntog; ket ni Melancthon ket dakkal a tulong kenni Luther tapno isu ket agkuti laeng a nainayad iti

riribuk a mabalin koma a maaramid idiy trabaho, no ti trabaho ket naited laeng kenni Luther; ket ti trabaho ket masansan a saan a nagballigi idiy panagtuloyna, no naited laeng kenni Melanchton. Naipakita kaniak ti kinasirib ti Dios idiy panangpilina kadagitoy a dua a lallaki, a nagduma iti kababalinda tapno ituloyda ti aramid iti reformasion.

Naisubliak manen idiy panawen dagiti apostol, ket nakitak a pinili ti Dios kas agkadua a napudot ken nasaet a ni Pedro, ken ti saan a matagtagari, naanus ken naemma a ni Juan. No dadduma ni Pedro ket napudot iti ulona. Ket ti disipulo nga ay-ayaten ken masansan nga anawaenna ni Pedro, no ti saetna ken ti reggetna ket mangiyadayo unay kenkuana; ngem saan a mangreforma kenkuana. Ngem kalpasan a mailibak ni Pedro ti Apona, ken nakapagbabawi, ken nakumbirtiren, ti laeng masapulnan ket ti naalumanay a panagannad manipud kenni Juan tapno mabantayanna ti regget ken ti saetna. Ti trabaho ni Cristo ket masansan koma a nagsagaba iti rigat no daytoy ket naited laeng kenni Juan. Ti kinaregget ni Pedro ket masapul. Ti kinaturedna ken regtana ket masansan a nangisalakan kadakuada manipud iti rigat, ken pinatalnada dagiti kabusorda. Ni Juan ket mangab-abak. Adu dagiti naawisna iti trabaho ni Cristo babaen iti kinaanusna, ken kinsaetna.

Ti Dios nangibangon iti lallaki tapno agpukkawda laban kadagiti madama a basbasol iti iglesia dagiti papa, ken tapno ituloyda nga isurong ti reformasion. Sinikap a dadaelen ni Satanas dagitoy a sibibiag a saksi; ngem inaladan ida ti Dios. Dagiti dadduma, agpaay iti pannakadayaw iti naganna, ket naipalubos a markaanda dagiti testimoniada babaen iti darada; ngem adda dadduma a napigsa a lallaki kas kenni Luther ken Melanchthon, a nangpadayaw a pirmi iti Dios babaen iti panagbiagda ken panagsaoda iti napigsa laban kadagiti basol dagiti papa, papadi, ken ar-ari. Agtigergerda iti sangoanan iti timek ni Luther. Babaen kadagitoy a napili a lallaki, dagiti silnag iti lawag ket nangrugi a nagwaras idiy sipnget, ket nagadu dagiti naragsak nga immawat iti lawag ken nagnada ditoy. Ket no ti maysa a saksi ket mapatay, dua wenno nasurok pay iti bumangon tapno sumukat iti lugarna.

Ngem ni Satanas ket saan a mapnek. Addaan laeng isu iti puersa laban iti bagi. Saanna a kabaelan nga aramid a dagiti mammati ket isukoda dagiti pammatida ken namnamada ken uray iti patay ket nagballigida nga addaan iti nalawag a namnama iti panagbiag iti agnanayon idiy panagungar dagiti nalinteg. Addaanda iti pigsa a nasursurok ngem iti tao. Saanda a kinabuteng iti maturog iti apagbiit. Pinagtalinaedda a nakabarikes kadakuada ti armas ti Cristiano, a nakasagana a lumaban, saan laeng a kadagiti espirtual a kabusor, no diket kenni Satanas idiy langa dagiti tao, a ti kanayon nga ipukpukkawda ket, ibbatanyo dayta pammatiyo, wenno mataykayo. Dagitoy a bassit a Cristiano ket napigsada iti Dios, ken nakarkaro a napateg iti imatangna, ngem iti kagudua iti lubong nga addaan iti nagan ni Cristo, ngem natarkokda idiy trabahona. Kabayatan a ti iglesia ket maus-usig, isuda ket agmaymaysada ken agiinnayat. Napigsada iti Dios. Dagiti managbasol ket saan a napalubusan tapno itiponda dagiti bagida ditoy; wenno dagiti mangal-allilaw, wenno dagiti naallilaw. Dagiti laeng nakasagana a mangpanaw kadagiti amin a banag gapu kenni Cristo, iti agbalin laeng nga adalanna. Ayatenda iti agbalin a nanumo, napakumbaba, ken kasla kenni Cristo.

Kitaen ti Lucas 22:61-62; Juan 18:10; Aramid kapitulo 3 ken 4. Agpaay iti naun-uneg a panagadal, kitaen ti “Ti Reformasion” idiy encyclopedia.

Kapitulo 21

Ti Iglesia ken ti Lubong ket Nagmaymaysada

Ni Satanas ket kinunsultana dagiti anghelna, ket pinagpanunotanda no anian iti nagun-odda. Pudno a napagtalinaedda dagiti dadduma a managbabain a kararua babaen iti buteng iti patay, manipud iti panangrakepda iti kinapudno; ngem adu unay pay kadagiti managbabain unay ket inawatda ti kinapudno, ket dagus a dagiti butengda ken ti panagbabainda ket naikkat kadakuada, ket kas iti pannakasaksida iti pannakatay dagiti kakabsatda, ken nakitada ti tibkerda ken ti anusda, ket ammoda a ti Dios ken dagiti anghelna ket timmulong kadakuada tapno maibturanda dagitoy a panagrigat, ket rimmangayda a natured ken awan butengna. Ket no maawagan ida tapno itedda dagiti biagda, ket pinagtalinaedda dagiti pammatida nga addaan iti kastoy nga anus ken tibker a nangaramid nga uray dagiti pimmatay kadakuada ket agkintayegda. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagdesisionda nga adda iti nakarkaro a naballigi a pamayan tapno dadaelenda dagiti kararua, ket ad-adda a makasiguroda iti udina. Nakitada a nupay naaramidda dagiti Cristiano a nagsagaba, dagiti kinatibkerda, ken ti naraniag a namnama a nangparagsak kadakuada, ket nangaramid kadagiti kakapsutan a dumakkel a napigsa, ket dagiti pagpuoran ken ti apoy ket sana a makabuteng kadakuada. Tinuladda ti natan-ok a takder ni Cristo idia y sangoanan dagiti pimmatay kenkuana, ket adu dagiti naawis iti kinapudno babaen iti pannakasaksida idia y saanda a panagbaliw, ken iti dayag iti Dios a nagdisso kadakuada. Nagdesision ni Satanas a mapan kadakuada iti naal-alumanay a pamayan. Narungso tna dagiti doktrina iti Biblia; ket dagiti tradision a mangdadael kadagiti million a tattao ket umun-uneg iti ramotna. Tinenggelna ti pungtotna, ket nagdesision a saanna a piliten dagiti buyotna iti kastoy a napait a panangusig; no di ket akayenna ti iglesia tapno agpilit a saan nga agpaay iti pammati nga idi ket naited kadagiti santo, no di ket agpaay kadagiti nadumaduma a tradision. Kas iti panangidalanna iti iglesia tapno awatenna dagiti pabor ken dagiti dayaw iti lubong, iti siruk iti ulbod a panagkunwari a makinkinabangda ditoy, ket mangrugi daytoy a mapukawna ti pabor idi Dios. In-inayad, ti iglesia ket napukawna ti pannakabalinna, kas iti ililisina nga ipakdaar dagiti nalinteg a kinapudno a nangiserra idia y ruar kadagiti managayat iti ragragsak ken gagayyem iti lubong.

Ti iglesia ket saanen a kas ti nakasina ken napili a tattao idi dagiti apoy iti panangusig ket nasindian laban kenkuana. Kasano a ti balitok ket nagbalin a nalidem? Kasano a ti kapintasan a balitok ket nagbaliw? Nakitak a no ti iglesia ket kanayonna laeng a pinagtalinaed ti nasantoan ken napili a kababalinna, ti pannakabalin ti Espiritu Santo a naibingay kadagiti disipulo ket adda koma kenkuana. Dagiti masakit ket mapaimbagda, dagiti Diablo ket maanawada ken mapapanawda, ket agbalin isu a napigsa ken pagbutngan dagiti kabusorna.

Nakitak a ti nagdakkel unay a grupo dagiti mangipakpakdaar iti nagan ni Cristo. Ngem saan ida a binigbig iti Dios a kas kukuana. Awan iti ragsakna kadakuada. Ni Satanas ket kasla innalana ti relihioso a kababalin, ken kayatna unay a dagiti tao ket panunotenda nga isuda ket Cristiano. Kayatna unay nga isuda ket mamati kenni Jesus, idia y pannakailansana, ken iti panagungarna. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket patienda mismo. Amin dagitoy, ken agkintayegda pay. Ngem no daytoy a pammati ket saan nga agbunga iti naimbag nga ar-aramid, ken mangiturong kadagiti agkunkuna ditoy tapno tuladenda ti panangilaksid iti bagi a biag ni Cristo, isu ket saan a maistorbo; agsipudta innalada laeng ti nagan a Cristiano, bayat a dagiti pusoda ket makalubong pay laeng, ket mausarna ida iti serbisiona a nasaysayaat ngem no saanda nga agaramid iti panagkunkuna. Idia y siruk iti nagan a Cristiano ket ilemmengda dagiti nadadael a langada. Lumabasda nga adda kadakuada dagiti dakes a kababalin ken dagiti dakes a riknada ket saan a napasuko. Daytoy ket mangted iti okasion agpaay kadagiti saan a mammati tapno ibellengda dagiti kinadakesda idia y rupa ni Jesu-Cristo, tapno ibabainda isu ken tapno maaramid dagiti addaan iti nalinis ken nadalus a relihion tapno maipanda idia y pannakadadael iti naganda.

Dagiti ministro ket agikasabada iti nalammuyot a banbanag tapno lumapat kadagiti makalubong nga agkunkuna a Cristiano. Daytoy ket kas iti kayat ni Satanas a maaramid. Saanda a maitured

nga ikasaba ni Jesus ken dagiti makasugat a kinapudno iti Biblia; agsipud ta no aramidenda daytoy, dagitoy a makalubong nga agkunkuna a Cristiano ket saanda a denggen dagitoy. Adu kadakuada ket nababaknang ken masapulda iti agtalinaed iti iglesia, nupay saandan a lapat nga adda idiy kas kenni Satanas ken dagiti anghelna. Ti relihion ni Jesus ket naaramid a makita a mabigbig ken madaydayaw idiy mata iti lubong. Dagiti tao ket nabagaan a dagiti agkunkuna iti relihion ket ad-adda a dayawen iti lubong. Nagdakkell unay iti nagdumaan dagitoy a sursuro manipud kadagiti sursuro ni Jesus. Dagiti doktrinana ken ti lubong ket saanda nga agtunos. Dagiti sumurot kenkuana ket masapulda a tallikudan ti lubong. Dagitoy a naalumanay a banbanag ket naggapu kenni Satanas ken kadagiti anghelna. Pinormada ti plano, ket dagiti Cristiano laeng iti nagan iti nangituloy ditoy. Dagiti managinkukuna ken dagiti managbasol ket nagmaymaysada idiy iglesia. Dagiti makaay-ayo nga estoria a saan a pudno ket naiyadal, ken nalaka a naawat. Ngem no ti kinapudno ket maikasaba idiy kinadalusna, ket iti saan nga agbayag, dagiti managinkukuna ken dagiti managbasol ket maserraanda idiy ruar. Ngem awan iti nagdumaan dagiti agkunkuna nga adipen ni Cristo ken ti lubong. Nakitak a no ti ulbod a panagkalob ket mapisang a maikkat manipud kadagiti miembro iti iglesia, ket adda dagiti maipakita a kinadakes, kinarugit ken kinarungsot, a dagiti managbabain unay nga anak iti Dios ket saan nga agmattider tapno awaganna dagitoy idiy pudno a naganda, dagiti annak iti amada a Diablo; a dagiti aramidna ket ar-aramidenda. Ni Jesus ken dagiti buyot iti langit ket kitkitaenda nga addaan iti pannakarurod idiy buya; nupay kasta, ti Dios ket adda iti mensahena nga agpaay iti iglesia a nasantoan ken napateg. No maawat, daytoy ket mangaramid iti naan-anay a reformasion idiy iglesia, paregtaenna ti sibibiag a testimonia a mangikkat kadagiti hipokrita ken kadagiti managbasol, ken ipanna manen ti iglesia idiy makaay-ayo iti Dios.

Kitaen ti Isaias 30:8-2; Santiago 2:19; Apocalipsis 3.

Kapitulo 22

Ni William Miller

Nakitak nga imbaon iti Dios ti anghelna tapno tignayenna ti puso ti maysa a mannalon a saan a mamati iti Biblia, ket inturongna isu a sukimatenna dagiti padto. Dagiti anghel iti Dios ket ulit-ulitda a binisita daytoy a napili a maysa, ken indalanda ti panunotna, ken nilukatanda ti pannakaawatna kadagiti padto a kanayon a nasipngget idiy ili iti Dios. Ti panangrugi iti kawar iti kinapudno ket naited kenkuana, ket naidalan isu tapno sukimatenna agpaay iti panagsisilpo, inggana iti makita nga addaan iti pannakasdaaw ken panagdayaw idiy Sao iti Dios. Nakita idiy ti naan-anay a panagsisilpo iti kinapudno. Daydiay a sao nga impagarupna a kas saan a napaltiingan, itatta ket nalukatan idiy sangoanan iti sirmatana nga addaan iti pintas ken dayag. Nakitana a ti maysa a paset iti Kasuratan ket ipalawagna ti maysa, ket no ti maysa a paset ket nakaserra idiy pannakaawatna, ket masarakanna idiy bangir a paset iti sao iti mangipalawag ditoy. Inturingna ti nasantoan a Sao iti Dios nga addaan iti ragsak, ken addaan iti nauneg unay a panagdayaw ken siddaaw.

Kas iti panangsururna kadagiti padto, nakitana a dagiti agtataeng ditoy daga ket agbibigdan kadagiti maudi a buybuya iti pakasaritaan iti lubong, ket saanda nga ammo daytoy. Kinitana dagiti kinarungsot dagiti iglesia, ket nakitana a ti ayatda ket naikkat manipud kenni Jesus, ket naikabil idiy lubong, ket agbirbirokda iti nailubongan a dayaw imbes a ti dayaw nga aggapu manipud ngato; amambisionenda dagiti nailubongan a kinabaknang, imbes nga ikabilda dagiti kinabaknangda idiy langit. Ti

panagkunwari, kinasipngget ken patay ket makita uray adinno. Ti espiritu ket naburibor idia y unegna. Inayaban isu iti Dios a panawanna ti taltalonna, kas iti pannakaayab ni Eliseo a panawanna dagiti asnona ken ti taltalonna tapno surotenna ni Elias. Addaan iti panagkintayeg, ket nirugian ni William Miller a lukatan dagiti misterio iti pagarian ti Dios kadagiti tao. Naaddaan isu iti pigsang kada tunggal panagsikapna. Impanna dagiti tao nga agpababa kadagiti padto agturong idia y maikadua nga iyuumay ni Cristo. Kas iti panangipakdaar ni Juan Bautista idia y umuna nga iyuumay ni Jesus, ken insaganana ti dalan agpaay iti iyuumayna, kasta met, ni William Miller ken dagiti nakilaok kenkuana, ket impakdaarda ti maikadua nga iyuumay ti Anak ti Dios.

Inawitdak nga impan idia y al-aldaw dagiti disipulo, ket naipakita kaniak ni ay-ayaten a Juan, a ti Dios ket adda iti naisalsalumina a trabaho agpaay kenkuana tapno aramidenna. Ni Satan ket determinado tapno lappedanna daytoy a trabaho, ket indauloanna dagiti adipenna tapno dadaelenda ni Juan. Ngem imbaon iti Dios ti anghelna ket nakaskasdaaw nga insalakanna isu. Amin dagiti nakasaksi idia y dakkell a pannakabalin iti Dios a naipakita idia y pannakaisalakan ni Juan, ket nasdaawda, ket adu dagiti nakumbinsi a ti Dios ket adda kenkuana, ken ti testimoniana nga awit-awitna maipapan kenni Jesus ket pudno. Dagiti agkalkalikagum a mangdadael kenkuana ket nagbutengdan nga ulitenda manen a gay-aten a patayen isu, ket napalubusan isu nga agsagaba agpaay kenni Jesus. Isu ket naulbod a pinabasol dagiti kabusorna, ket saan a nagbayag isu ket naibelleng idia y maysa a naladingit a bassit nga isla, nga idia y imbaon iti Apo ti anghelna tapno ipakitana kenkuana dagiti banag a maaramid ditoy daga, ken ti kasasaad iti iglesia inggana iti panaggibus; dagiti panagtallikodna, ken ti puesto a pagtugawan iti iglesia no maay-ayona ti Dios, ket iti udina ket agballigi. Ti anghel a naggapu langit ket napan kenni Juan idia y dayagna. Ti rupana ket naglawag nga addaan iti naan-anay a dayag iti langit. Impakitana kenni Juan dagiti buybuya a nauneg ken makaay-ayo nga interes maipapan iti iglesia ti Dios, ken ipanna iti sangona dagiti napeggad a pannakilaban a paganusanda. Nakita ni Juan ida a nagna kadagiti napudot a susuot, ken naaramidda a puraw ken nasubok iti udina, ket naballigi, ken nagloriaan a naisalakan idia y pagarian iti Dios. Ti rupa ti anghel ket rimmambak nga addaan iti ragsak, ken nadayag unay, kas iti panangipakitana kenni Juan ti maudi a panagballigi ti iglesia ti Dios. Ni Juan ket naragsakan unay kas iti pannakakitana idia y maudi a pannakaisalakan iti iglesia. Ket kas iti panangaramidda kenkuana a kakuyog ti nagloriaan a buya, addaan iti nauneg a panagdayaw ken panagsiddaaw, isu ket nagrukab idia y ayan dagiti saka ti anghel tapno dayawenna isu. Dagus nga imbangon isu ti anghel, ket naalinaayna isu nga inanama a nagkuna, siguradoem a saanmo nga ar-aramiden dayta; siak ket padam met nga adipen, ken dagiti kakabsatmo nga addaan iti pammaneknek ni Jesus; agrukbabka iti Dios; agsipudta ti pammaneknek ni Jesus ket ti espiritu iti padto. Sa impakita ti anghel kenni Juan ti nailangitan a ciudad nga addan iti entiro a dayagna ken sumilsilap a dayagna. Ni Juan ket naragsakan unay ken napno iti dayag iti ciudad. Saanna a naikabil idia y panunotna ti immuna a pannakaanawana manipud idia y anghel, ket manen isu ket nagparintumeng idia y sangoan iti anghel tapno dayawenna isu, a nangted manen kenkuana iti naalumanay a pananganawa, kitaen a saanmon nga aramiden dayta; agsipudta padanak met laeng nga adipen, ken kadagiti kakabsatmo a propeta, ken kadagiti mangsalsalimetmet kadagiti ibagbaga daytoy a libro; agrukbabka iti Dios.

Dagiti mangaskasaba ken dagiti tao ket kinitada ti libro iti Apocalipsis a kas misterioso, ken saan unay a napateg a kas kadagiti dadduma a paset iti Nasantoan a Kasuratan. Ngem nakitak a daytoy a libro ket pudno a panangipakaammo a naited agpaay iti naisalsalumina a benfisis dagiti agbibbiag kadagiti maudi nga al-aldaw, tapno mangidalan kadakuada a masiguro ti pudno a kasasaadda, ken iti rebbengenda. Indalan ti Dios ti panunot ni William Miller kadagiti padto, ken inikkanna isu iti dakkell a lawag maipapan idia y libro iti Apocalipsis.

No dagiti sirmata ni Daniel ket naawatan, dagiti tao ket nakarkaroda a maawatan dagiti sirmata ni Juan. Ngem iti tama a tiempo, ti Dios ket nagkuti idia y pinilina nga adipenna, nga isu nga addaan iti kinalawag ken iti pannakabalin iti Espiritu Santo, ket nilukatanna dagiti padto, ket impakitana ti panagtunos dagiti sirmata ni Daniel kenni Juan, ken dagiti dadduma a paset iti Biblia, ken immarkana

kadagiti puso dagiti tao idia nasantoan, ken nakabutbuteng a patigmaan iti Sao, tapno makapagsagana agpaay iti iyuumay ti Anak iti tao. Naunget ken nasantoan a kumbiksion iti nagdisso kadagiti panunot dagiti nakanggeg kenkuana, ken dagiti ministro, ken dagiti tao, dagiti managbasol, ken dagiti awan relihionna a tattao, ket nagsublida iti Apo, tapno birokenda ti panagsagana tapno makatakderda idia panangokom.

Kinuyog dagiti anghel ti Dios ni William Miller idia misionna. Isu ket natibker ken awan butengna. Awan butengna nga impakdaar ti menshae a naipiar kenkuana. Ti lubong a nakaidda idia kinadakes, ken ti nalammiis, makalubong nga iglesia ket umanayen tapno maawagan nga aggunay ti pigsana, ken iturongna isu tapno sisasagana nga anusan ti trabaho, pannakaisina ken panagsagaba. Nupay kinontra dagiti agkunkuna a Cristiano ken ti lubong, ken sinaktan ni Satanas ken dagiti anghelna, saan isu a simmardeng tapno ikasabana ti awan patinggana nga ebanghelio kadagiti pangen adinoman iti pangawisanda kenkuana, ken ipigsana nga ipukkaw ti, Agbutengkayo iti Dios ken dayawenyo Isu; gapu ta ti oras iti panangokomna ket dimteng.

Kitaen ti 1 Ar-ari 19:16-21; Daniel 7-12; Apocalipsis 1; 14:7; 19:8-10; 22:6-10.

Kapitulo 23

Ti Mensahe ti Umuna nga Anghel

Nakitak a ti Dios ket adda idia proklamasion iti tiempo idi 1843. Planona a riingen dagiti tao, ken ipanna ida idia punto a pangsubokan tapno idia ket agdesisionda. Dagiti ministro ket natignayda ken naawisda maipapan idia kinalinteg dagiti posision a naala maipapan kadagiti naipadto a panawen, ket pinanawanda dagiti tangsitda, dagiti sueldoda, ken dagiti iglesiada, tapno mapanda kadagiti luglugar ket ipakdaarda ti mensahe. Ngem kas ti mensahe manipud langit ket makasarak iti lugar kadagiti puso dagiti bassit laeng nga agkunkuna a ministro ni Cristo, ti trabaho ket naikabil kadagiti adu a saan a mangaskasaba. Dagiti dadduma ket pinanawanda dagiti taltalonda tapno iwaragawagda ti mensahe, bayat dagiti dadduma ket naayaban manipud kadagiti pagar-aramidanda ken negnegosioda. Ken uray dagiti dadduma a professional a tattao ket napilitan a panawanda dagiti profesionda tapno agaramidda ditoy a saan a mabigbig a trabaho a panangited iti mensahe iti umuna nga anghel. Impaigid dagiti ministro dagiti sektarian a pannakaawatda ken riknada, ket nakimaymaysa idia panangipakdaar iti iyuumay ni Jesus. Dagiti tao ket natignayda adinoman iti pakaabutan iti mensahe kadakuada. Dagiti managbasol ket nagbabawida, nagsangitda ken nagkararagda a dimmawat iti pannakapakawan, ken dagiti biagda ket namarkaan iti kinakusit, ket agkalikagumda nga agaramid iti panangisubli.

Dagiti nagannak ket nariknada ti kaunegan a panangisakit kadagiti annakda. Dagiti immawat iti mensahe ket nagtrabahoda kadagiti saan a naawis a gagayyemda ken kakabagianda, ket kadua dagiti kararuada ket nagrukababda nga addaan iti dagsen iti nasantoan a damag, binagaanda ken nagpakaasi kadakuada tpano agsaganada agpaay iti iyuumay iti Anak iti tao. Dagidiay a kaso ket isuda iti katangkengan a saan nga agpasakup iti kastoy a kadagsen iti ebidensia a naiyawid babaen dagiti narikna iti puso a patpatigmaan. Daytoy a mangdalus iti kararua a trabaho ket nangiyadayo kadagiti rikna manipud kadagiti banag iti lubong, agturong iti panagsanto a kaanoman idi ket saan a napadasan. Niribribu dagiti naiturong tapno rakependa ti kinapudno nga inkasaba ni William Miller, ket dagiti adipen iti Dios ket naibangon idia

espiritu ken pannakabalin ni Elias tapno ipakdaarda ti mensahe. Dagiti nangikasaba ditoy a nasantoan a damag, kasla kenni Juan a nangisagana iti dalan ni Jesus, ket narikna a pilit nga inkabilda ti wasay idiy ramot iti kayo, ket inawaganda dagiti tao tapno agbungada iti bunga nga agpaay iti panagbabawi. Dagiti testimoniada ket nakalkula, tapno riingenna ken napigsana nga apektoan dagiti iglesia, ket ipakitada ti pudno a kababalinda. Ket kas iti panangitag-ayda iti nasantoan a pammagbaga tapno tumarayda manipud idiy sumangpet a pungtot, adu kadagiti nakimaymaysa kadagiti iglesia ket immawat idiy mangpaimbag a mensahe; nakitada dagiti panagtallikodda, ket addaan iti napait a lulua iti panagbabawi, ken nauneg a panagladingit iti kararua, ket imbabada dagiti bagida idiy sangoanan iti Dios. Ket kas ti Espiritu ti Dios ket bimmaba kadakuada, ket timmulongda tapno ipukkawda ti, Agbutengkayo iti Dios, ken agdayawkayo kenkuana, gapu ta ti oras iti panangokomna ket dimteng.

Ti panangikasaba iti seguridad a tiempo ket nangayab iti dakkal a panangkontra manipud kadagiti amin a klase, manipud kadagiti ministro iti pulpito, inggana iti agpababa idiy awan a pulos iti annadna a natured nga agpalangit a managbasol. Awan iti tao a makaammo iti aldaw ken iti oras, iti mangngeg nga aggapu manipud kadagiti kritiko a ministro, ken dagiti natured a manguyaw. Wenno mabagaan ken maitama idiy naaramid a panangusar iti teksto babaen kadagiti mangitudtudo iti tawen inton patienda a ti naipadto a panawen ket aggibus, ken kadagiti pagilasinan a mangipakita a ni Cristo ket asidegen, adda kadagiti ruanganen. Adu kadagiti pastor iti karnero nga agkunkuna nga ay-ayatenda ni Jesus, ket nagkuna nga awan iti pananglabanda idiy panangikasaba iti iyuumay ni Cristo; ngem kontraenda ti eksakto a tiempo. Ti nota ti Dios a makakita iti amin ket basbasaenna dagiti pusoda. Saanda a kayat ti iyaasideg ni Jesus. Ammoda a dagiti saan a Nacristianoan a bibiagda ket saan a makatakder idiy suot; agsipud ta saanda a magmagna idiy nanumo a dalan nga inkabilna. Dagitoy nga ulbod a papastor ket nakatakderda idiy dalan iti trabaho iti Dios. Ti kinapudno a naisarita idiy pannakabalinna nga umawis kadagiti tao ket nangriing kadakuada, ket kasla ti guardia iti pagbaludan, ket nangrugida nga agsaludsod, Ania iti aramidek tapno maisalakanak. Ngem dagitoy a papastor ket timmakderda idiy nagbaetan iti kinapudno ken dagiti tao, ket nangasabada iti nalamuyot a banbanag tapno idalanna ida manipud idiy kinapudno. Nakimaymaysada kenni Satanas ken kadagiti anghelna, ket nagpukkawda iti, Talna, talna, uray no awan met iti talna. Nakitak a dagiti anghel iti Dios ket minarkaanda amin, ket dagiti kawes dagiti saan a nalinteg a papastor ket napno iti dara dagiti kararua. Dagiti nagayat iti gin-awada, ken mapnekdan iti distansiaa manipud iti Dios, ket saanda a mariing manipud iti makalubong a talgedda.

Adu dagiti ministro a saan nga umawat ditoy a mangisalakan a damag iti bagbagida, ket dagiti umawat ditoy ket lappedanda. Ti dara dagiti kararua ket awitda. Dagiti mangaskasaba ken dagiti tao ket nagtiponda tapno labananda daytoy a mensahe manipud langit. Inusigda ni William Miller, ken dagiti nakimaymaysa kenkuana idiy aramid. dagiti kinaulbod ket naiwaras tapno dadaelenda ti impluwensiana, ket iti saba-sabali a tiempo kalpasanna a nalawagna nga impakdaar ti konsilio iti Dios, nga inusarna dagiti makasugat a kinapudno kadagiti puso dagiti agdengdenggeg kenkuana, iti dakkal a pungtot ket nasindian laban kenkuana, ket kas iti ipapanawna idiy lugar iti gimong, dagiti dadduma ket intalawda isu tapno patayenda. Ngem dagiti anghel iti Dios ket naibaon tapno maisalakan ti biagna, ken inyadayoda isu a sitatalged manipud kadagiti makaunget a pangen. Ti trabahona ket saan pay a nalpas.

Dagiti deboto unay ket naragsakda nga inawat ti mensahe. Ammoda a daytoy ket naggapu iti Dios, ket daytoy ket naited iti tama a tiempo. Buybuyaen dagiti anghel nga addaan iti kaunegan a pannakaay-ayo dagiti resulta ti makalangit a mensahe, ket inton dagiti iglesia ket umadayoda ken ilaksidda daytoy, ket silaladingitda a kinunsulta ni Jesus. Intallikodna ti rupana manipud kadagiti iglesia, ket binilinanna dagiti anghelna a matalekda a bantayan dagiti napateg a kararua a saanda nga inlaksid ti pammaneknek, agsipudta adda pay maysa a lawag nga agraniag kadakuada.

Nakitak a no dagiti agkunkuna a Cristiano ket inayatda ti panagpakita ti Mangisalakanda, no dagiti riknada ket naikabil kenkuana, no nariknada nga awan iti maysa ditoy daga iti maidilig kenkuana, ket impukkawda koma nga addaan iti ragsak ti immuna a pannakaipakdaar iti iyuumayna. Ngem ti

impakitada a saanda a panangayat, kas iti pannakangnegda iti iyuumay iti Apo, ket nalawag nga ebidensia a saanda nga inayat isuna. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagballigida, ket impalapalda daytoy iti rupa ni Jesus ken kadagiti nasantoan nga anghelna, a dagiti agkunkuna nga ilina ket bassit unay iti ayatda kenni Jesus, a saanda a kalikaguman ti maikadua nga iyuumayna.

Nakitak a ti ili ti Dios, agragragsakda a mangmannama, nga agur-uray agpaay iti Apoda. Ngem plinano ti Dios a subokenna ida. Ti imana ket inabbonganna ti kamali idia panangsuma kadagiti naipadto a tiempo. Dagiti agbirbirok iti Apoda ket saanda a nakita daytoy, ket dagiti addaan nagadalan a tattao a lumablabaan iti tiempo ket saanda met a nakita ti panagkamali. Plinano ti Dios a ti ilina ket makapadas iti pannakauppapay. Ti tiempo ket limmabas, ket dagiti agur-uray nga addaan iti naragsak a namnama agpaay iti mangisalakanda ket nagladingitda ken nauppapayda, bayat dagiti awan iti ayatda iti iyuumay ni Jesus, ngem rinakepda ti mensahe babaen iti buteng, ket nagragsakda nga isu ket saan nga immay iti tiempo iti panangnamnama. Dagiti panagkunkunada ket saan a nakaapekto kadagiti pusoda, ken nangdalous kadagiti biagda. Ti ilalabas iti tiempo ket nasayaat a nakalkula tapno ipakitana dagiti kastoy a puspuso. Isuda dagiti immuna a timmaray a napan tapno uyawenda dagiti agladladingit ken nauppapay a tattao, a talaga a nagayat iti iyuumay iti Mangisalakanda. Nakitak ti kinasirib iti Dios idia panangusotna iti ilina, ken panangitedna kadakuada iti mangsukimat a suot tapno maammoan dagiti lummed ken agtallikod idia oras iti suot.

Ni Jesus ken dagiti buyot iti langit ket kititaenda nga addaan iti kaasi ken iti ayat dagiti addaan iti nasam-it a namnama a mailiwdan a makita isu nga inayat dagiti kararuada. Dagiti anghel ket agtatayabda idia aglikmotda, tapno papigsaenda ida idia oras iti suotda. Dagiti saan nga immawat iti nailangitan a mensahe ket nabatida idia sipngget, ket ti pungtot iti Dios ket simged laban kadakuada, agsipudta saanda nga awaten ti lawag nga impatulodna kadakuada manipud langit. Dagiti matalek, a nauppapay nga annakna, a saanda a maawatan no apay a ti Apoda ket saan nga immay, ket saan a nabaybay-an idia sipngget. Naiturongda manen kadagiti Bibliada tapno sukimatenda dagiti naipadto a panawen. Ti ima iti Apo ket naikkat manipud iti inakkubanna a numnumero, ket ti panagkamali ket naipalawag. Nakitada a ti naipadto a panawen ket umabot iti 1844, ket ti isu met laeng nga ebidensia nga impakitada tapno maipakita a dagiti naipadto a panawen a nagsina idi 1843, ket mangpaneknek nga aglepasda iti 1844. Ti lawag manipud iti Sao iti Dios ket naglawag idia posisionda, ket nadiskubreda iti nataktak a tiempo. No ti sirmata ket nataktak, urayen daytoy. Iti panangayatda iti daras nga iyuumay ni Cristo, ket saanda a nakita ti pannakataktak iti sirmata, a naigagara tapno makita dagiti pudno nga agur-uray. Addaanda manen iti punto iti tiempo. Ngem nakitak nga adu kadakuada ket saan a makabangon idia rabaw iti nakaro unay a pannakauppapayda, tapno maalada daydiay a gatad iti kinasat ken kinaregta a nangmarka idia pammatida idi 1843.

Ni Satanas ken dagiti anghelna ket nagballigida kadakuada, ket dagiti saan nga immawat iti mensahe, ket kinumustada dagiti bagida gapu iti nalawa a panunotda ken siribda idia saanda a panangawat iti panangallilaw, kas iti awagda ditoy. Saanda a naammoan nga ilaklaksidda ti balakad ti Dios laban kadakuada, ket agar-aramidda a makimayaysa kenni Satanas ken kadagiti anghelna tapno riribukenda ti ili ti Dios, nga agbibig idia mensahe a naggapu iti langit.

Dagiti mamati ditoy a mensahe ket kinakaasi ida iti ig-iglesia. Tinengngel ida iti buteng iti sumagmamano a tiempo, tapno saanda a maipakita dagiti sentimiento dagiti pusoda, ngem ti panaglabas iti tiempo ket nangipakita iti pudno a riknada. Kinalikagumda a pagtalnaen ti testimonio a marikna dagiti mamati a napilitanda nga awiten, a dagiti naipadto a panawen ket immabot iti 1844. Nalawagda nga impalawag ti nagkamalianda, ket intedda dagiti rasonda no apay a ninammamada ti Apoda idi 1844. Dagiti lumablabaan ket saanda a makaited iti argumentoda laban kadagiti napigsa a rason a naited. Ti unget dagiti iglesia ket simged laban kadakuada. Determinadoda a saan a dumngeg iti aniaman nga ebidensia, ken tapno isardengen dagiti testimoniada idia ruar dagiti iglesia, tapno saanen a mangngeg dagiti dadduma. Dagiti saan a sumardeng a mangibagbaga kadagiti dadduma ti lawag nga inted iti Dios kadakuada, ket

sinirraandan iti ruar dagiti iglesia; ngem ni Jesus ket adda kadakauda, ket nagragsakda idia lawag iti rupana. Nakasagandan nga umawat iti mensahe iti maikadua nga anghel.

Kitaen ti Daniel 8:14; Habakuku 2:1-4; Malakias 3 ken 4; Mateo 24:36; Apocalipsis 14:6-7.

Kapitulo 24

Ti Mensahe ti Maikadua nga Anghel

Dagiti iglesia ket saanda nga awaten ti lawag ti mensahe ti umuna nga anghel, ket kas iti panangilaksidda iti lawag a naggapu iti langit, isuda ket natnag manipud iti pabor iti Dios. Nagtalekda iti bukodda a pigsa, ken inkabilda dagiti bagida babaen iti pananglabanda iti umuna a mensahe a daydiay ket saanda a makita ti lawag iti mensahe iti maikadua nga anghel. Ngem dagiti ay-ayaten iti Dios a nausig ket inawatda ti mensahe a ti Babilonia ket narban, ket pinanawanda dagiti narba nga iglesia.

Idia asideg a panagserra iti mensahe ti maikadua nga anghel, nakitak ti dakkal a lawag manipud langit nga agranraniag kadagiti ili iti Dios. Dagiti silnag daytoy a lawag ket kasla naraniag a kas iti init. Ket nangngegko dagiti timek dagiti anghel nga agpukpukkaw, kitaenyo ti Novio ket sumangangpet, rumuarkayo tapno sabatenyo isu!

Ti pukkaw iti tumingngana iti rabii ket naited tapno mangted iti pigsa idia mensahe iti maikadua nga anghel. Dagiti anghel ket naibaon manipud langit tapno riingenda dagiti nauppapay a sasanto, ken isaganada ida agpaay iti dakkal a trabhao iti sangoananda. Dagiti kalaingan a tattao ket saan nga isuda iti immuna nga immawat ditoy a mensahe. Dagiti anghel ket naibaon kadagiti napakumbaba ken deboto a tattao, ket pinilitda ida tapno ipigsada nga ipukkaw ti, kitaen a ti Novio ket sumangangpet, rumuarkayo tapno sumabat kenkuana. Dagiti napagtalkan ditoy a pukkaw ket nagapurada, ket idia pannakabalin iti Espiritu Santo ket inwarasda ti pukkaw, ket riniingda dagiti nauppapay a kakabsatda. Daytoy a pukkaw ket saan a timmakder idia sirib ken pannakaammo dagiti tao, no di ket iti pannakabalin iti Dios, ket dagiti santona a nakanggeg idia pukkaw ket awanda a malabanan daytoy. Dagiti espiritual unay iti immuna nga immawat ditoy a mensahe, ket dagiti immuna a nangidaulo iti trabaho ket isuda iti naudi nga immawat ken timmulong a mapadakkal ti pukkaw a, Kitaenyo ta ti Novio ket sumangangpet, rumuarkayo tapno sumabat kenkuana.

Idia tunggal paset iti daga, ti lawag ket naited idia mensahe iti maikadua nga anghel, ket ti pukkaw ket lunlunagenna dagiti rinibribu. Daytoy ket nagan kada tunggal ciudad, ken tunggal il-ili, inggana dagiti agur-uray nga ili iti Dios ket nariingda a pirimi. Adu dagiti saan a mangipalubos a daytoy a mensahe ket makastrek kadagiti iglesia, ket ti dakkal a grupo nga addaan idia unegda ti sibibiag a testimonio ket pinanawanda dagiti narba nga iglesia. Ti dakkal a trabaho ket naileppas babaen iti daytoy a pukkaw iti tumingngana iti rabii. Ti mensahe ket mangsukimat iti puso, ket nangiturong kadagiti mammati tapno birokenda ti sibibiag a kapadasan agpaay kadagiti bagida. Ammoda a saanda a makapagsanggir iti maysa ken maysa.

Dagiti santo ket nasaetda a naguray agpaay iti Apoda nga addaan iti panagayuno, agbanbantay, ken ngan-ngani agtultuloy a panagkararag. Uray dagiti dadduma a managbasol ket tinannawagan ti tiempo nga addaan iti buteng, bayat ti dakkal a pangen dagiti tao, ket kasla nakiborda laban ditoy a mensahe, ket impakitada ti espiritu ni Satanas. Naguyawda ken nagguyabda, ket manggeg uray adinno ti, Awan iti tao a makaammo iti aldaw ken iti oras. Dagiti dakes nga anghel ket agraragsakda idia aglikmotda, a pilipitenda ida a patangkenenda dagiti pusoda, ken tapno ilaksidda ti tunggal silnag iti

lawag manipud langit, tapno mailansada ida idia y silo. Adu dagiti agkunkuna a birbirokenda ti Apoda, nga awan iti pasetda wenno tawidda idia y a banag. Nasaksianda ti dayag ti Dios, ti kinapakumbaba ken nauneg a debosion dagiti agur-uray a tattao, ket dagiti narua y a dagsen dagiti ebidensia ket nangaramid kadakuada tapno ibagada nga awatenda ti kinapudno. Ngem saanda a kumbertido. Saanda a nakasagana. Ti espiritu ti nasantoan ken nasaet a kararag ket marikna iti amin a lugar dagiti santo. Ti nasantoan a panagtalek ket nakadisso kadakuada. Dagiti anghel nga addaan iti nauneg unay nga interes ket buybuyaenda dagiti resulta, ken itagtag-ayda dagiti immawat iti nailangitan a mensahe, ken iyad-adayoda ida manipud kadagiti nailubungan a banbanag tapno magun-odda ti dakkel a support a manipud iti ubbog iti pannakaisalakan. Ti ili ti Dios ket naawatdan a kaduada isu. Kinita ida ni Jesus nga addaan iti ragsak. Ti ladawanna ket naiyanninaw kadakuada. Nakaaramiddan iti naan-anay a sakrifisio, ti entiro a panagtalaga, ket namnamaenda a mabaliwanda ida agturong idia y awanen iti pannakatayna. Ngem naikeddengda a naladingitda manen a mauppapay. Ti tiempo a kitkitaenda, namnamaenda iti pannakaisalakan, ket nakalabasen. Addada pay laeng ditoy daga, ket dagiti epekto iti lunod ket kasla agnanayonen a saan a makita. Inkabilda dagiti riknada idia y langit, ket idia y nasam-it a panangnamnama, ket naramanandan ti awan patinggana a pannakaisalakan; ngem dagiti namnamada ket saanda a nagun-od.

Ti buteng a nagdisso kadagiti adu kadagiti tao ket saan a dagus a napukaw. Saanda a dagus a nagballigi laban kadagiti nauppapay. Ngem gapu ta awan iti makita a pungtot iti Dios a nariknada, isuda ket nakabawida manipud iti buteng a nariknada, ket nirugianda ti pananglaisda, ti panaguyawda, ken panangibabainda. Ti ili ti Dios ket nasuotda manen. Ti lubong ket kinatawaanna ida, inuyawna ida, ken nilaisna ida; ket dagiti mamati nga awan iti panagdudua a ni Jesus ket umayto idi ken ibangonna dagiti natay, ken baliwanna dagiti sibibiag a sasanto, ket alaenna ti pagarian, ket tagikuaenna iti agnanayon, ket nariknada a kaslada la dagiti disipulo ni Cristo. Innalada nga impanaw ni Apok, ket saanko nga ammo no adinno iti nangipunpunanda.

Kitaen ti Mateo 24:36; 25:6; Juan 20:13; Apocalipsis 14:8.

Kapitulo 25

Ti Tignay iti Maikadua nga Iyuumayna ket Nailadawan

Nakitak ti bilang dagiti grupo a kasla narippet nga agkakadua babaen dagiti galot. Adu kadagitoy a grupo ket addada idia y napalalo a sipnget. Dagiti matada ket nakadirekta nga agpababa iti daga, ket kasla awan iti pannakaisilpoda kenni Jesus. Nakitak dagiti tao a nakawaras babaen kadagitoy saba-sabali a grupo a dagiti rupada ket makita a nalawag, ken dagiti matada ket nakapangato agturong idia y langit. Dagiti silnag iti lawag manipud kenni Jesus, kasla silnag iti lawag a naggapu iti init, ket naited kadakuada. Binilinannak ti maysa nga anghel a naannadko a kitaen, ket nakitak ti maysa nga anghel nga agbanbantay iti tunggal maysa kadagiti addaan iti lawag, bayat dagiti dakes nga anghel ket nakapalikmotda kadagiti adda idia y sipnget. Nangngegko ti timek ti maysa nga anghel a nagpukkaw iti, agbutengkayo iti Dios ken padayawanyo isu, gapu ta ti oras ti panangokomna ket dimtengen.

Ti nagloriaan a lawag ket nakadisso kadagitoy a grupo tapno palawaganda dagiti amin nga umawat ditoy. Dagiti dadduma kadagiti adda idia y sipnget ket inawatda ti lawag ket nagragsakda; bayat dagiti dadduma ket nilabananda ti lawag manipud langit, sada kinuna a daytoy ket panangallilaw a

maakayda a matawtaw. Ti lawag ket limmabas nga immadayo manipud kadakuada, ket nabatida idia sipnget. Dagiti immawat iti lawag a naggapu kenni Jesus, ket naragsakda nga inayat ti panagado iti napateg a lawag a naited kadakuada. Dagiti rupada ket naglawag, ken nagraniag iti nasantoan a ragsak, kabayatan a ti kitada ket nakadiretso nga agpangato kenni Jesus nga addaan iti pirmi nga interes, ket dagiti timekda ket nangngeg a katunos ti timek iti anghel nga, Agbutengkayo iti Dios ken padayawanyo isu, gapu ta ti oras iti panangokomna ket dimtengen. Kas iti panangipigsada ditoy a pukkaw, nakitak a dagiti adda idia sipnget ket dugdugsulenda ida idia bakrang ken abagada. Ket adu kadagiti nangipateg idia nasantoan a lawag, ket pinugsatda ti tali a nakagalut kadakuada, ket timmakderda a simmina manipud kadagitoy a grupo. Ket kas umad-adu dagiti mangpugpugsat idia tali a nakagalut kadakuada, dagiti lallaki a naggapu kadagitoy a saba-sabli a grupo, a daydayawen dagitoy, ket limmabasda kadagitoy a grupo, ket dagiti dadduma nga addaan iti makaay-ayo a sasao, ken dagiti dadduma nga addaan iti makaung-unget a kita ken agpangpangta a tignay, ket insiglotda dagiti mapugpugsaten a taltali, ket itultuloyda nga ibagbaga ti, Ti Dios ket adda kadakami. Nakatakderkami idia lawag. Adda kadakami ti kinapudno. Nagsaludsodak no sinno dagitoy a tattao. Imbagada kaniak a dagitoy ket ministro, ken mangidadaulo a tattao, a nangilaksid mismo idia lawag, ken saanda a kayat nga awaten dagiti dadduma daytoy. Nakitak a dagiti nangipateg idia lawag ket kumitkitada nga addaan iti interes ken narubrob a panagkalikagum idia ngato, a namnamaenda a ni Jesus ket umay ken alaenna ida kenkuana. Saan a nagbayag, ti maysa nga ulep ket limmabas idia batog dagiti naragsak idia lawag, ket dagiti rupada ket limmadingit. Dinamagko iti gapuna daytoy nga ulep. Naipakita kaniak a daytoy ket ti pannakauppapayda. Ti tiempo a ninamnamada ti mangisalakanda ket limmipasen, ket ni Jesus ket saan nga immay. Ti pannakauppapay ket nagtaeng kadakuada, ket dagitoy a tattao a nakitak idi, dagiti ministro ken mangidadaulo a lallaki, ket naragsakda. Dagiti nangilaksid idia lawag ket nagballigida a pirmi, kabayatan a ni Satanas ken dagiti anghelna ket agrarag-oda idia aglikmotda.

Idi kuan ket nangngegko ti timek ti maysa pay nga anghel a nagkuna, Ti Babilonia ket narba! Narba! Ti lawag ket naglawag kadagiti nauppapay, ket addaan iti narubrub a panagkalikagum nga agpaay iti panagpakitana, ket impunteriada manen dagiti matada kenni Jesus. Idi kuan ket nakitak ti maysa a bilang dagiti anghel a makisasao idia maikadua nga anghel a nagpukkaw iti, Ti Babilonia ket narba, narba, ket dagitoy nga anghel ket impigsada dagiti timekda a kadua ti maikadua nga anghel, ket sada nagpukkaw a nagkuna, Kitaenyo ti Novio ket sumangsangpet! Rumuarkayo tapno sumabat kenkuana! Ti kasla musika a timtimek dagitoy nga anghel ket kasla nakadanon iti amin a lugar. Ti nakaro a raniag ken nagloriaan a lawag ket naglawag idia aglikmot dagiti nangipateg iti lawag a naited kadakuada. Dagiti rupada ket naglawag nga addaan iti naan-anay a dayag, ket nakimaymaysada kadagiti anghel a nagpukkaw iti, kitaenyo, ti Novio ket sumangsangpet! Ket kas iti panagtutunosda a nangipigsa iti pukkaw idia tingnga dagitoy saba-sabali a grupo, dagiti nangilaksid idia lawag, ket induronda ida, nga addaan iti makaunget a kita, ket nilais ken kinatawaanda ida. Ngem dagiti anghel ti Dios ket impay-odda dagiti payakda idia ngatoen dagiti maus-usig, kabayatan a ni Satanas ken dagiti anghelna ket agar-aramidda tapno ipanda ti sipngetda iti aglikmotda, tapno idalanda ida nga ilaksidda ti lawag a naggapu langit.

Kalpasan daytoy ket nangngegko ti maysa a timek a nagsao kadagiti naiduron ken nalais, rumuarkayo manipud kadakuada, ket saanyo a sagiden dagiti narugit. Ti dakkal a bilanda ket pinugsatda dagiti tali a nagbalud kadakuada, ket tinulnogda ti timek, ket pinanawanda dagiti adda idia sipnget, ket nakimaymaysada kadagiti immuna a nangpugsat kadagiti tali, ket naragsakda nga intipon dagiti timekda kadakuada. Nangngegko ti timek ti nasaet nga agdayday-eng a kararag a naggapu kadagiti bassit nga adda pay laeng idia grupo dagiti adda idia sipnget. Dagiti ministro ken mangidadaulo a lallaki ket magmagnada nga agliklikmot kadagitoy saba-sabali a grupo, nga isigsiglotda a napigsa dagiti tali; ngem mangngegko latta daytoy a timek iti nasaet a kararag. Ket nakitak dagiti agkarkararag nga inyunnatda dagiti imada agpaay iti tulong agturong iti nagmaymaysa a grupo a waya-wayang nga agraragsak iti Dios. Ti sungbat a naggapu kadakuada, kas nareggetda a nakakita iti langit, ken nakatudoda idia ngato, ket, Rumuarkayo manipud kadakuada, ken suminakayo. Nakitak dagiti tao nga agsikikap a makawayang-wayang, ket iti udina

ket napugsatda dagiti tali a nakabalud kadakuada. Linabananda dagiti puerza a naaramid tapno maisiglot a pirmi dagiti tali, ket saanda a denggen dagiti paulit-ulit a panangpilit a ti Dios ket adda kadakami, adda kadakami ti kinapudno. Nagtultuloy dagiti tao nga immikkat kadagiti grupo nga adda iti sipngget, ket nakitiponda idia waya-way a grupo, a makita a kasla addada idia nalinis a taltalon a naipangato idia daga. Nakatangadda a nakakita idia ngato, ket ti dayag ti Dios ket nakadisso kadakuada, ket ipukpukkawda dagiti panagdayaw iti Dios. Agmaymaysada, ken kasla nabalkotda iti lawag iti langit. Iti aglikmot daytoy a grupo, ket dagiti dadduma nga immay idia siruk iti impluwensia iti lawag, ngem saanda a partikular a nakimaymaysa ditoy a grupo. Amin dagiti nangipateg idia lawag a naited kadakuada ket nakatangadda a nakakita idia langit nga addaan iti nakaro a panagayat. Ni Jesus ket nakakita kadakuada nga addaan iti nasam-it a pannakiayon. Namnamaenda a ni Jesus ket umay. Il-iliwenda ti panagpakitana. Saanda a kimmita iti uray maysa a taliaw ditoy daga. Nakitak manen ti maysa nga ulep a nagtaeng kadagiti agur-uray. Nakitak nga inkitada dagiti nabannogen a matada ditoy baba. Sinaludsodko ti gapuna daytoy a panagbaliw. Kinuna ti kaduak nga anghel, nauppapayda manen kadagiti namnamaenda. Saan pay a makaumay ni Jesus ditoy daga. Masapulda pay iti agsagaba gapu kenni Jesus ken aganus iti dadakkel a susuot. Masapulda nga ibbatan dagiti panagkamali ken dagiti tradision nga inawatda manipud kadagiti tao, ken agsublida a naan-anay iti Dios ken iti Saona. Masapulda iti madalusan, maaramid a puraw ken nasubok. Ket dagiti makaanus idia a napait a suot ket makagun-od iti agnanayon a balligi.

Ni Jesus ket saan nga immay ditoy daga kas iti ninamnama dagiti agur-uray ken agragrsak a grupo, tapno dalusanna ti santuario, babaen iti panangdalusna ditoy daga babaen iti apoy. Nakitak a tamada idia panangsumada kadagiti naipadto a panawen. Ti naipadto a tiempo ket nagserra idi 1844. Ti kamalida ket ti saanda a pannakaawat no ania ti santuario, ken ti pamayan iti pannakadalusna. Ni Jesus ket simrek iti Kasantoan a Lugar tapno dalusanna ti Santuario idi ti panaggibus dagiti aldaw. Kinitak manen dagiti agur-uray, ken nauppapay a grupo. Ti buyada ket agladingitda. Naannadda a sinukimat dagiti ebidensia ti pammatida, ket sinurotda a nagpababa inggana iti panangsumada kadagiti naipadto a panawen, ket awan iti makitada a kamali. Ti tiempo ket natungpal, ngem ayanna ti Mangisalakanda? Napukawdan isu.

Naipakita kaniak ti pannakauppapay dagiti disipulo idi napanda idia tanem ket saanda a nakita ti bagi ni Jesus. Kinuna ni Maria, Tinakawda ni Apok, ket saanko nga ammo no adinno iti nangikabilanda kenkuana. Imbaga dagiti anghel kadagiti agladingit a disipulo a ti Apoda ket bimmangon ket immunan isu a napan idia Galilea.

Nakitak a kas kitkitaen ni Jesus dagiti nauppapay nga adipenna nga addaan iti dakkel unay a kaasi, ket imbaonna dagiti anghelna nga idalanda dagiti panunotda tapno masarakanda isu, ken surotenda isu adinoman iti ayanna; tapno maawatanda a ti santuario ket saan a ti daga; a masapulna iti sumrek iti Nasantoan unay a Lugar iti nailangitan a Santuario tapno dalusanna daytoy; ken tapno agaramid isu iti naidumduma a daton agpaay iti Israel, ken tapno awatenna ti pagarian ni Amana, santo agsubli ditoy daga tapno alaenna ida tapno agtaengda a kaduana iti awan patinggana. Ti pannakaupay dagiti disipulo ket itakderanna a nalang ti pannakauppapay dagiti mangnamnama iti Apoda idi 1844. Inawitnak nga impan insubli idia tiempo idi ni Cristo ket naballigi a simrek idia Jerusalem a nakasakay iti asno. Dagiti agragrsak a a dir-i pulos ket pinatida nga alaennan ti pagarian, ket sa agari a kas pangmabiitan a prinsip. Sinurotda ti Arida nga addaan iti nangato a namnama. Pinukanda dagiti napipintas a sangsanga dagiti palma, sada inussob dagiti makinruar a kawkawesda, ket addaan iti naregta a saet ket inyapglagda idia dalan; dagiti dadduma ket napanda idia sangoanan, ken dagiti dadduma ket sumarsarunoda nga agpukpukkaw iti, Hosana iti Anak ni David! Nagasat isu nga umay iti nagan iti Apo! Hosana idia kangatoan! Ti regtada ket nakariribuk kadagiti Fariseo, ket kayatda nga anawaen ni Jesus dagiti adalanna. Ngem kinunana kadakuada, no agtalna dagitoy, dagiti bato ket dagusda nga agpukkaw. Ti padto idia Zacarias 9:9, ket masapul a matungpal, ngem nakitak, a dagiti disipulo ket nakatarayda iti napait a pannakauppapay. Iti saan a nagbayag ket sinurotdan ni Jesus agturing iti Kalbario, ket nakitada isu a dara-

daran ken nakailansan idiy naranggas a krus. Nasaksianda ti narigat a pannakatayna, ken inkabilda isu idiy tanem. Dagiti pusoda ket limned gapu iti ladingit. Dagiti namnamaenda ket saanda a nagun-od iti maysa laeng a banag. Dagiti namnamada ket natay a kadua ni Jesus. Ngem kas iti ibabangonna manipud kadagiti natay, ken nagpakita kadagiti agladingit a disipulona, dagiti namnamak ket rimmigta. Napukawda ti Apoda; ngem nasarakanda manen isu.

Nakitak a ti pannakauppapay dagiti mamati iti iyuumay iti Apo idi 1844, ket saan a kapada iti pannakauppapay dagiti disipulo. Ti padto ket natungpal iti mensahe dagiti umuna ken maikadua nga anghel. Dagitoy ket naited iti tama a tiempo, ket naaramid iti trabaho kas iti plano iti Dios a masapul a maaramid.

Kitaen ti Daniel 8:14; Mateo 21:4-16; 25:6; Marcos 16:6, 7; Lucas 19:35-40; Juan 14:1-3; 20:13; 2 Corinto 6:17; Apocalipsis 10:8-11; 14:7, 8.

Kapitulo 26

Maysa Pay a Panangiladawan

Naipakita kaniak ti panagayat nga innala iti amin a langit iti trabaho a manarimaan a maaramid ditoy daga. Binilinan ni Jesus ti maysa a napigsa ken mannakabalin nga anghel tapno bumaba ken patigmaanenna dagiti agtataeng ditoy daga, tapno agsaganada agpaay iti maikadua nga iyuumayna. Nakitak ti mannakabalin nga anghel a pimnaw idiy sangoanan ni Jesus idiy langit. Idiy unaanna ket napan ti maysa a nalawag unay ken nagloriaan a lawag. Naibaga kaniak a ti misionna ket tapno lawaganna ti daga babaen iti dayagna, ken bagaanna dagiti tao iti sumangpet a pungtot iti Dios. Pangen dagiti immawat iti lawag. Dagiti dadduma ket nagragsakda ken nagrambakda. Ti lawag ket naited kadagiti amin, ngem dagiti dadduma ket napanda laeng idiy siruk iti impluwensia ti lawag ket saanda a sipupuso nga inawat daytoy. Ngem amin dagiti immawat ditoy, ket intangadda dagiti rupa iti langit, ket pinadayawanda ti Dios. Adu dagiti napunno iti unget. Dagiti ministro ken dagiti tao ket nakimaymaysa kadagiti nakillo, ket naturedda a linabanan ti lawag nga inted ti napigsa nga anghel. Ngem amin dagiti immawat ditoy ket immikkatda manipud ditoy lubong, ket nadikketda a nagmaymaysa nga agkakadua.

Ni Satanas ken dagiti anghelna ket okupadoda nga agar-aramid nga agbirbirok tapno awisenda dagiti panunot dagiti amin a masarakanda manipud iti lawag. Ti grupo a nangilaksid ditoy ket nabati idiy sipnget. Nakitak a banbantayan ti anghel nga addaan iti nauneg unay a panagayat dagiti agkunkuna nga ili iti Dios, tapno isuratna ti kababalin a maparang-ayda, kas ti mensahe a naggapu langit ket maipakaammo kadakuada. Ket kas adu unay kadagiti nagkuna nga ay-ayatenda ni Jesus ket immikkatda manipud idiy nailangitan a mensahe nga addaan iti pananglais, pananguyaw, ken unget, ti maysa nga anghel nga addaan iti libro idiy imana, ket inaramidna ti nakababain a rekord. Ti entiro a langit ket napno iti pungtot, agsipudta ni Jesus ket imbabain dagiti agkunkuna nga adipenna.

Nakitak ti pannakauppapay dagiti agtaltalek nga annakna. Saanda a nakita ti Apoda idiy tiempo a ninamnamada. Panggep iti Dios nga ilemmengna ti masangoanan, ken ipanna ti ilina idiy punto iti desision. No awan daytoy a punto iti tiempo, ti trabaho a plinano iti Dios ket mabalin a saan a naaramid. Iturturong ni Satanas dagiti panunot dagiti adu unay nga umunan iti adayo idiy masangoanan. Ti panawen iti tiempo a naipakdaar agpaay iti iyuumay ni Cristo ket masapul nga ipanna ti panunot tapno nasaetna a biroken nga agpaay iti madama a panagsagana. Kas iti panaglabas dagiti tiempo, dagiti saan unay nga

immawat idiyaw lawag iti anghel, ket nakimaymaysada kadagiti nanguyaw idiyaw nailangitan a mensahe, ket sinangoda dagiti nauppapay nga addaan iti pananglailais. Nakitak dagiti anghel iti langit a katkatungtungda ni Jesus. Minarkaandan ti kasasaad dagiti agkunkuna nga adipen ni Cristo. Ti ilalabas iti naikeddeng a tiempo ken nangsubok ken nangpadas kadakuada, ket nagadu dagiti natimbang iti timbangan ket nasarakan a kurang. Napigsada nga ibagbaga amin a Cristianoda, ngem saanda a nasurot ni Jesus idiyaw ngan-ngani tunggal banag. Ni Satanas ket nagragsak idiyaw kasasaad dagiti agkunkuna nga adipen ida ni Cristo. Addada amin idiyaw silona. Naakayna dagiti kaadduan tapno panawanda ti nakipet a dalan, ket gay-atenda iti umuli idiyaw langit babaen iti sabali a dalan. Nakita dagiti anghel ti nalinis, ti nadalus, ken nasanto, aminda ket nalaokan dagiti managbasol idiyaw Zion, ken dagiti agay-ayat iti lubong a hipokrito. Binantayanda dagiti pudno nga agay-ayat kenni Jesus; ngem dagiti narungsot ket apektoanda dagiti nasanto.

Dagiti puspusoda ket sumsumged iti iliw, ken nakaro a panagayat a makita ni Jesus, ket napawilanda babaen dagiti agkunkuna a kakabsatda tapno saienda ti iyuumayna. Binuya dagiti anghel ti entiro a buya, ket kinaasianda dagiti natidda a nagayat iti panagpakita ni Jesus. Ti maysa pay a napigsa nga anghel ket nabilinan tapno bumaba ditoy daga. Inkabil ni Jesus idiyaw imana ti maysa a surat, ket kas iti iyuuolagna ditoy daga, isu ket nagpukkaw iti, Ti Babilonia ket narba! Ket narba! Ket nakitak manen dagiti nauppapay a nagragsakda, ket inkitada dagiti matada idiyaw langit, a kitkitaenda nga addaan iti pammati ken namnama agpaay iti panagparang iti Apoda. Ngem adu dagiti kasla nagtalinaed idiyaw awan kuwentana a kasasaad, a kas man la no nakaturug; ngem makitak ti tugot iti nauneg a panagladingit iti ruprupada. Nakita dagiti nauppapay manipud idiyaw Biblia nga isuda ket adda idiyaw tiempo iti pannakatuktok, ket masapul a naanusda nga urayen ti pannakatungpal iti sirmata. Ti isu met laeng nga ebidensia nga immakay kadakuada tapno kitaenda ti Apoda idi 1843, iti nangiturong kadakuada tapno namnamaenda isu idi 1844. Nakitak a dagiti kaadduan ket awan kadakuada ti regta a nangmarka idiyaw pammatida idi 1843. Ti pannakauppapayda ket nangpalammis idiyaw panamatida. Ngem kas dagiti nauppapay ket nagmaymaysada idiyaw pukkaw iti maikadua nga anghel, dagiti nailangitan a buyot ket kinitada ida nga addaan iti nauneg unay a panagayat, ken minarkaanna ti epekto iti mensahe. Nakitada a dagiti mangaw-awit iti nagan a Cristiano ket timmallikodda a simmina nga addaan iti pananglailais ken pananguyaw kadagiti nauppapay. Kas dagiti sao ket natnag manipud kadagiti bibig dagiti manguy-uyaw, saankayo pay a nakauli! Insurot ida ti anghel. Imbaga ti anghel, “Nilaesda ti Dios.”

Naitudoak a nagsubli idiyaw pannakaiyalis ni Elias. Ti kagayna ket natinnag ken Eliseo, ket dagiti dakes nga agtutubo ket sinurot da isu, uy-uyawenda, ken ipukpukkawda, umulika sika a kuskos iti ulona! Umulika sika a kuskos iti ulona! Inuyawda ti Dios, ket nasabatda idiyaw ti pannakadusada. Nasursuroda daytoy kadagiti nagannakda. Ket dagiti naguyaw ken nanglailais idiyaw kapanunotan a dagiti santo ket agpangatoda, ket bisitaen ida dagiti salot iti Dios, ket maammoanda a saan a bassit a banag ti pagaangawan ida.

Imbaon ni Jesus dagiti dadduma nga anghel tapno apuraenda iti tumayab tapno paregtaenda ken papigsaenda ti maup-uppapay a pammati iti ilina, ken isaganana ida tapno maawatanda ti mensahe ti maikadua nga anghel, ken ti napateg a tignay a mabiitin a maaramid idiyaw langit. Nakitak a dagitoy nga anghel ket immawatda iti dakkal a pannakabalin ken lawag manipud kenni Jesus, ken alisto a timmayab ditoy daga tapno tungpalen ti komisionda tapno tulunganda ti maikadua nga anghel iti aramidna. Ti dakkal a lawag ket nagraniag kadagiti ili iti Dios kas dagiti anghel ket nagpukkawda iti, kitaenyo ti Novio ket sumangsangpet, rumuarkayo tapno sumabat kenkuana. Ket nakitak dagiti nauppapay a bimmangonda, ket katunos ti maikadua nga anghel ket impakdaarda ti, Kitaenyo ti Novio ket sumangsangpet, rumuarkayo tapno sumabat kenkuana. Ti lawag a naggapu kadagiti anghel ket simrek iti sipngget iti amin a lugar. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket sinikapda a lappedan daytoy a lawag tapno saan nga agwaras, ken maaddaan iti nakaplano nga epektona. Nakipaglabanda kadagiti anghel iti Dios, ken binagaanda ida nga inallilaw iti Dios dagiti tao, ket idiyaw amin a lawag ken pannakabalin nga adda kadakuada ket saanda a maaramid dagiti tao a mamati a ni Jesus ket umay. Intuloy dagiti anghel iti Dios ti

aramidda, nupay sinikap ni Satanas a serraan ti dalan, ken iyadayona dagiti panunot dagiti tao manipud iti lawag. Dagiti immawat ditoy ket makita a naragsakda unay. Indiretsoda dagiti matada nga agpangato iti langit, ken iniliwda ti panagpakita ni Jesus. Dagiti dadduma ket addada idia dakkal a pannakariribuk, agsangsangit ken agkarkararag. Dagiti matada ket kasla nakapirmi kadagiti bagida, ket awan iti turedda a kumita idia ngato.

Ti napateg a lawag a naggapu langit iti nangisina iti sipngat manipud kadakuada, ket dagiti matada a nakapirmi a siuuppapay kadakuada, ket naitaliaw nga agpangato, kabayatan a ti panagyaman ken nasantoan a ragsak ket naiyebkas idia tunggal langa. Ni Jesus ken amin dagiti nailangitan a buyot ket kitkitaenda nga addaan iti panagayon kadagiti matalek ken agur-uray nga annakna.

Dagiti nangilaksid ken limmaban idia lawag iti mensahe iti umuna nga anghel, ket napukawda ti lawag iti maikadua, ket saanda a mapaburan babaen iti pannakabalin ken ti dayag a nangtaraken idia mensahe a, kitaenyo ti Novio ket sumangsangpet. Ni Jesus ket timmalliaw manipud kadakuada a nakarupanget. Saanda isu nga inpateg ken inlaksidda isu. Dagiti immawat iti mensahe ket nabalkotda iti ulep iti dayag. Nagurayda ken nagbantayda ken nagkararagda tapno maamoanda ti pagayatan ti Dios. Dakkal iti butengda a masaktan isu. Nakitak ni Satanas ken dagiti anghelna a siksikapenda a serraan daytoy nasantoan a lawag manipud idia ili iti Dios; ngem inggana a dagiti agur-uray ket pinategda ti lawag, ken tinaginayonda dagiti matada a naingato manipud ditoy daga agturong kenni Jesus, ni Satanas ket awan iti pannakabalinna tapno pawilannna ida ditoy napateg a lawag. Ti mensahe a naited a naggapu langit ket nangpaunget kenni Satanas ken kadagiti anghelna, ken dagiti agkunkuna nga ay-ayatenda ni Jesus, ngem saanda a pinategan ti iyuumayna, ket nilaesda ken inuyawda dagiti matalek ken napudno. Ngem minarkaan ti maysa nga anghel ti tunggal insulto, tunggal pananguyaw, ken tunggal abuso nga inawatda manipud kadagiti agkunkuna a kakabsat. Nagadu dagiti nangipigsa kadagiti timekda tapno ipukawda ti, Kitaenyo ti Novio ket sumangsangpet, ket pinanawanda dagiti kakabsatda a saanda nga inayat ti panagpakita ni Jesus, ken saanna ida a pagnaeden idia maikadua nga iyuumayna. Nakitak nga intallikod ni Jesus ti rupana manipud kadagiti nangilaksid ken nanglais iti iyuumayna, sana binilinan dagiti anghelna nga idalanda ti ilina a rumuar manipud kadagiti narugit, amangan la ketdi a marugitanda. Dagiti nagtulnog kadagiti mensahe ket timmakderda a waya-waya ken agmaymaysa. Ti nasantoan ken naraniag unay a lawag ket naglawag kadakuada. Tinallikodanda ti lubong, pinisangda dagiti panagayatda manipud ditoy, ken insakrifisioda dagiti makalubong nga interesda. Binaybay-anda dagiti makalubong a kinabaknangda, ket dagiti mail-iliw a kitada ket naiturong idia langit, a namnamaenda a makita ti ay-ayatenda a Mangisalikan. Ti nasantoan a rag-o ket naglawag kadagiti rupada, ken mangibaga maipapan idia talna ken ragsak nga agar-ari idia unegna. Imbaon ni Jesus dagiti anghelna a mapanda ken papigsaenda ida, gapu ti oras ti pannakasuotda ket umas-asidegen. Nakitak a dagiti agur-uray ket saanda pay a nasuot kas iti masapul. Saanda a libre manipud kadagiti panagkamali. Ket nakitak ti kaasi ken kinaimbag ti Dios idia panangipatulodna iti patigmaan kadagiti tao ditoy daga ken dagiti naulti a padamag tapno ipanna ida idia punto iti tiempo, tapno akayenna ida idia nasikap a panagsukimat iti bagbagida, ken tapno maikkatda kadakuada dagiti panagkamali a naited kadakuada manipud kadagiti pagano ken papadi. Babaen kadagitoy a mensahe, ti Dios ket iruruarna dagiti ilina idia lugar nga isu ket makaaramid agpaay kadakuada iti dakkal a pannakabalin, ken lugar nga idia ket masalimetmetanda amin dagiti bilbilinna.

Kitaen ti 2 Ar-ari 2:11-25; Daniel 8:14; Habakuk 2:1-4; Mateo 25:6; Apocalipsis 14:8; 18:1-5.

Kapitulo 27

Ti Santuario

Naipakita kaniak ti nakaro unay a pannakauppapay ti ili iti Dios. Saanda a nakita ni Jesus idiy namnamaenda a tiempo. Saanda nga ammo no apay a ti mangisalakanda ket saan nga immay. Awan iti makitada nga ebidensia no apay a ti naipadto a tiempo ket saan a nagleppas. Kinuna ti maysa nga anghel, Ti Sao kadi ti Dios ket nagkibaltang? Nauppapay kadi ti Dios tapno saanna a tungpalen dagiti karina? Saan: tinungpalna amin dagiti inkarina. Ni Jesus ket bimmangon, ken inserranan ti ruangan iti Nasantoan a Lugar idiy nailangitan a santuario, ken nilukatannan ti ruangan iti Kasantoan Unay a Lugar, ket simreken idiy uneg tapno linisanna ti santuario. Kinuna ti anghel, amin dagiti naanus nga aguray ket maawatanda ti misterio. Ti tao ket agkamali; ngem awan iti pannakauppapay iti paset iti Dios. Amin nga inkari ti Dios ket naaramid; ngem ti tao ket nagkamali a kimmitta ditoy daga, a pinatina a daytoy ti Santuario a madalusan idiy murdong dagiti naipadto a panawen. Dagiti namnamaen iti tao ket nauppapay; ngem ti kari ti Dios ket saan. Imbaon ni Jesus dagiti anghelna tapno idalanda dagiti mauppapay, ken akayenda dagiti panunotda idiy Kasantoan Unay a Lugar a napananna tapno linisanna ti Santuario, ken agaramid iti naisangsangayan a panangsubbot agpaay iti Israel. Imbaga ni Jesus kadagiti anghel nga amin dagiti makasarak kenkuana ket maawatanda ti aramid nga apanna aramiden. Nakitak a kabayatan a ni Jesus ket adda idiy Kasantoan Unay a Lugar, isu ket naipakasar idiy Baro nga Jerusalem, ket kalpasan a ti aramidna ket nalpasen idiy Kasantoan a Lugar, isu ket umulogen ditoy daga a kas Mannakabalin nga Ari tapno alaenna dagiti napateg nga annakna idiy bagina a naanus a naguray iti panagsublina.

Naipakita ngarud kaniak no ania iti naaramid idiy langit kas dagiti naipadto a panawen ket nagleppas idi 1844. Nakitak a kas ti panangleppas iti ministerio ni Jesus idiy Nasantoan a Lugar ket nagleppas, ken inserranan ti ruangan daytoy a kuarto, ti dakkal a sipnget ket nagdisso kadagiti nakangngeg ngem inlaksidda dagiti mensahe maipapan iti iyuumay ni Cristo, ket saandan a nakita isu. Idi ket kinawesanan ni Jesus ti bagina kadagiti napateg a kawkawes. Idiy aglikmot iti kawesna idiy baba ket ti maysa a kampanilla ken maysa a pomegranate. Insalabayna manipud kadagiti abagana ti maysa a kabal iti nasukimat a trabaho, ket kas iti panagkutina, daytoy ket sumilsilap a kas diamante, a mangpadakkel kadagiti letra a makita a kasla nagnagan a nakasurat, weno nakaukit idiy kabal. Ket kalpasanna nga isu ket naan-anay a makawesan, nga adda iti banag idiy ulona a makita a kasla balangat, isu ket pinalikmotan dagiti anghel, ket idiy sumsumged a karuahe, isu ket napan idiy maikadua a kuarto. Nabilinanak a kitaek a nalaing dagiti dua a kuarto ti nailangitan a santuario. Ti kurtina weno ti ruanganna ket nakalukat, ket napalubosanak a sumrek. Idiy umuna a kuarto ket nakitak ti kandelerio nga addaan iti pito a lampara, a makita a nabaknang ken nadayag; kasta met ti lamisaan nga ayan iti tinapay, ken ti altar iti insenso, ken ti insensario. Amin dagiti nuebles iti daytoy a kuarto ket makita a kasla puro a balitok, ket iyanninawna ti ladawan iti maysa a simrek idiy a lugar. Ti kurtina a mangisina kadagitoy dua a kuarto ket makita a napno iti dayag. Daytoy ket saba-sabali iti kolorna ken materialesna, nga addaan iti napintas a murdongna, nga addaan iti figura iti balitok a naikapet idiy, a mangitakder kadagiti anghel. Ti kurtina ket naingato, ket kinitak ti maikadua a kuarto. Nakitak idiy ti maysa a lakasa nga adda iti itsurana a kasla kapintasan a balitok. Kas iti murdong idiy aglikmot iti arko, ket ti kapintasan nga aramid a mangitakder kadagiti korona. Daytoy ket pino a balitok. Idiy uneg iti lakasa ket adda idiy dagiti tinabas a bato a nakaisuratan dagiti sangapulo a bilbilin. Idiy agsinnumbangir a murdong iti lakasa ket dagiti napintas a kerubin a dagiti payakda ket nakaukrad idiy rabaw daytoy. Dagiti payakda ket nakaukrad nga agpangato, ken nagsinnabat dagidiay ngatoen iti ulo ni Jesus, kas iti itatakderna idiy abay iti arka. Dagiti rupada ket nagsango iti maysa ken maysa, ken nakadumogda a nakakita idiy arka, mangipakita nga amin dagiti anghel ket kitkitaenda nga addaan iti panagayat iti linteg iti Dios. Idiy nagbaetan dagiti kerubin ket ti maysa a nabalitokan nga insensario. Ket kas dagiti kararag dagiti santo, idiy pammati ket umulida kenni Jesus, ken

idatonna dagitoy kenni Amana, ti nasam-it nga angot ket agpangato manipud idiaiy insenso. Daytoy ket makita a kasla asok dagiti kapintasan a kolor. Idiaiy ngato iti lugar a pagtaktakderan ni Jesus, idiaiy sangoanan iti arka, nakitak ti naraniag unay a dayag a saanko a maperrang. Daytoy ket makita a kasla trono a pagnanaedan iti Dios. Kas ti insenso ket agpangpangato agturong iti Ama, ti naan-anay a dayag ket immay a naggapu idiaiy trono ti Ama agturong kenni Jesus, ket manipud kenni Jesus, daytoy ket naited kadagiti dagiti kararagda ket immuli a kas nasam-it nga insenso. Ti lawag ken ti dayag ket naibukbok kenni Jesus iti naruay, ket nilinonganna ti tugaw iti kaasi, ket ti panagsisilpo iti dayag ket pinunnona ti Templo. Saanak a makakita iti mabayag idiaiy dayag. Awan iti sao a makaipalawag ditoy. Napunnoak, ket timmallikodak manipud idiaiy rambak ken dayag iti buya.

Naipakita kaniak ti santuario ditoy daga nga adda dua a kuartona. Daytoy ket kaing-ingas ti maysa nga adda idiaiy langit. Nabagaanak a daytoy ti Santuario ditoy daga, ladawan iti maysa nga adda idiaiy langit. Dagiti muebles idiaiy umuna a kuarto iti naidagaan a santuario ket kasla met ti adda idiaiy umuna a kuarto iti nailangitan a Santuario. Ti kurtina ket naingato, ket kinitak ti Kasantoan Unay a Lugar, ket nakitak a dagiti muebles ket kapareho dagidiaiy adda idiaiy Kasantoan Unay a Lugar iti nailangitan a Santuario. Dagiti padi ket agserserbida idiaiy pareho a kuarto iti naidagaan a santuario. Idiaiy umuna a kuarto ket agserserbida iti inaldaw iti maysa a tawen, ket sumrek idiaiy kasantoan Unay a Lugar iti maminsan iti makatawen, tapno dalusanna daytoy manipud kadagiti basol a naurong idiaiy. Nakitak a ni Jesus ket agserserbi idiaiy pareho a kuarto iti nailangitan a santuario. Simrek isu idiaiy nailangitan a santuario babaen iti panangidatonna iti darana. Dagiti padi ditoy daga ket maikkatda gapu iti pannakatay, ket ngarud, saanda a makapagtuloy iti mabayag; ngem ni Jesus ket nakitak a maysa a padi nga awan patinggana. Babaen dagiti sakrifisio ken datdaton a naipan idiaiy santuario ditoy daga, dagiti annak ti Israel ket kapetenda dagiti merito iti umay a Mangisalahan. Ket idiaiy kinasirib iti Dios dagiti paglintegan daytoy nga aramid ket naited kadatayo tapno taliawentayo ida, ket maawatantayo ti trabhao ni Jesus idiaiy nailangitan a santuario.

Idiaiy pannakailansana, kas ni Jesus ket natay idiaiy Kalbario, Isu ket nagpukkaw iti, Nalpasen, ket ti kurtina iti templo ket napsang a nagudua manipud ngato inggana baba. Daytoy ket mangipakita a dagiti serbisio idiaiy naidagaan a santuario ket agnanayon a nalpas, ket ti Dios ket saanen a makipagkita kadakauda idiaiy naidagaan a templo tapno awatenna dagiti sakrifisioda. Ti dara ni Jesus ket naibukboken nga ipagserbina babaen iti bagina met laeng idiaiy nailangitan a santuario. Kas dagiti padi idiaiy naidagaan a santuario ket sumrek idiaiy Kasantoan Unay a Lugar maminsan iti makatawen tapno dalusanna ti santuario, ni Jesus ket simrek idiaiy Kasantoan Unay a Lugar iti nailangitan a santuario, idiaiy panaggibus iti 2,300 nga al-aldaw iti Daniel 8 idi 1844, tapno mangaramid iti maudi a panangsubbot agpaay kadagiti amin a mapaboran babaen iti panangiballaetna, ken tapno dalusanna ti Santuario.

Kitaen ti Exodo 25-28; Levitico 16; 2 Ar-ari 2:11; Daniel 8:14; Mateo 27:50-51; Hebreo 9; Apocalipsis 21.
;

Kapitulo 28

Ti Mensahe ti Maikatlo nga Anghel

Kas ti ministerio ni Jesus idiaiy Nasantoan a Lugar ket nagleppas, ken immakar isu a napan

idiay Kasantoan Unay, ken timmakder idiay sangoanan iti arka a naglaon iti linteg ti Dios, ket imbaonna ti maysa pay a mannakabalin nga anghel ditoy daga nga addaan iti maikatlo a mensahe. Inkabilna ti maysa a libro idiay ima iti anghel, ket kas iti iyuulogna ditoy daga nga addaan iti dayag ken pannakabalin, ket impakdaarna ti nakabutbuteng a patigmaan, ti nakabutbuteng unay a pammagbaga a naited iti tao. Daytoy a mensahe ket naaramid tapno maikabil dagiti annak iti Dios nga agbantayda, ken maipakita kadakuada ti oras iti sulisog ken panagladingit nga adda idiay sangoananda. Kinuna ti anghel, maipanda idiay depdepan a pannakilaban idiay animal ken iti ladawanna. Ti laeng namnamada iti biag nga awan patinggana ket ti panagtuloyda a natibker. Nupay dagiti biagda ket nakataya, ket masapul nga agtalinaedda idiay kinapudno. Nileppas ti maikatlo nga anghel ti mensahena babaen dagitoy a sarita, Adtoy ti panaganus dagiti santo; adtoy dagiti agsalsalimetmet kadagiti bilin iti Dios, ken ti pammati ni Jesus. Ket kas iti panangulitna kadagitoy a sasao, ket itudtudona ti nailangitan a santuario. Dagiti panunot dagiti amin a nangrakep ditoy a mensahe, ket naitudo idiay Kasantoan a Lugar a pagtaktakderna ni Jesus idiay sangoanan iti arka, nga aramidenna ti maudi a panangiballaetna agpaay kadagiti amin a ti kaasi ket agur-uray pay laeng, ken agpaay kadagiti nakadadael iti linteg iti Dios a saanda nga ammo. Daytoy a panangsubbot ket naaramid agpaay kadagiti nalinteg a natay, kasta met nga agpaay kadagiti sibibiag a nalinteg. Ni Jesus ket nagaramid iti maysa a panangsubbot kadagiti natayen a saan a nakaawat iti lawag maipapan kadagiti bilin iti Dios, a nagbasol a sanda nga ammo.

Kalpasan a lukatan ni Jesus ti ruangan iti Kasantoan Unay a Lugar, iti lawag iti Sabado ket nakita, ket ti ili ti Dios ket masapul a masuot ken mapadas, kas iti panangsubok iti Dios kadagiti annak iti Israel idi unana, tapno makita no salimetmetanda met laeng ti lintegna. Nakitak ti maikatlo nga anghel a nakaitudo idiay ngato, ipakpakitana kadagiti nauppapay ti dalan nga agturong idiay Kasantoan a Lugar iti nailangitan a santuario. Sinurotda ni Jesus babaen iti pammati idiay Kasantoan a Lugar. Nasarakanda manen ni Jesus, ket ti ragsak ken ti namnama ket rimmigta manen. Nakitak ida a buybuyaenda nga ul-uliten ti nakalabas, manipud idiay pannakaipakdaar iti maikadua nga iyuumay ni Jesus inggana iti panpanagnada agturong idiay panaglabas dagiti tiempo idi 1844. Nakitada ti pannakauppapayda a naipalawag, ket ti ragsak ken talged ket nagparegta kadakuada. Nilawagan ti maikatlo nga anghel ti napalabas, ti madama, ken ti masangoanan, ket naammoanda a ti Dios ket pudno a nangidalan kadakuada babaen iti misterioso a tulongna.

Naitakderan kaniak a dagiti natidda ket sinurotda ni Jesus idiay Kasantoan a Lugar, ket kinitada ti arka, ken ti tugaw iti kaasi, ket nabaludda babaen kadagiti dayagna. Inngato ni Jesus ti abbong iti arka, ket makita dagiti tinabas a bato a nakaisuratan kadagiti sangapulo a bilin iti Dios. Sinunsonda a nagpababa dagiti nabia a bilbilin; ngem nagsublida nga agtigtigerger idi makitada ti maikapit a bilin nga agbibia idiay tingnga dagiti sangapulo a nasantoan a bilbilin, kabayatan a ti nalawlawag a lawag ket agranraniag ditoy ngem kadagiti dadduma a siam, ken ti bullalayaw iti dayag ket nakapalikmot ditoy. Awan iti nakitada idiay a mangibaga kadakuada a ti Sabado ket naikkaten, wenna nasukatan iti umuna nga aldaw iti lawas. Daytoy ket mabasa a kas iti sinao mismo iti bibig iti Dios idiay nasantoan ken nakabutbuteng a rambak iti ngato iti bantay, kabayatan a dagiti kimat ket umug-uged, ken dagiti gurruod ket agtultulidda, ken iti isusukat mismo dagiti nasantoan a ramayna kadagiti natabas a batbato. Innem nga aldaw nga agrabrahoka ken aramidem aminen dagiti trabahom; ngem ti maikapito nga aldaw ket Sabado ni Apo a Diosmo. Nasdaawda idi makitada ti pannakaaywan dagiti sangapulo a bilin. Nakitada a nakakabilda idiay asideg ni Jehova, a nalinungan ken naaywanan babaen iti kinasantona. Nakitada a badbaddekenna ti maikapit a bilin iti dekalogo, ken ngilngilinenda ti aldaw nga inted dagiti pagano ken dagiti padi, imbes a ti aldaw a pinasanto ni Jehova. Inrukabda dagiti bagida idiay sangoanan iti Dios, ken dinung-awanda dagiti panagsalungasingda idi napalabas.

Nakitak iti insenso idiay asuk iti insensario kas iti panangidaton ni Jesus kadagiti panagbabawida ken karkaragda kenni Amana. Ket kas iti panagpangato daytoy, ti naraniag a lawag ket nagdisso kenni Jesus, ken idiay tugaw iti kaasi, ket dagiti nasaet nga agkarkarag, a marirribukan

agsipud ta naammoanda nga isuda ket managsalungasing iti linteg iti Dios, ket napaboranda, ket dagiti rupada ket naglawag nga addaan iti namnama ken ragsak. Nakitiponda iti trabaho iti maikatlo nga anghel, ket inngatoda dagiti timekda ket impakdaarda ti nasantoan a pammagbaga. Ngem idi unana ket bassit dagiti immawat iti mensahe, ngem intuloyda nga addaan iti pigsana nga impakdaar ti pammagbaga. Ket nakitak nga adu dagiti nangrakep idia mensahe iti maikatlo nga anghel, ket intiponda dagiti timekda kadagiti immuna a nangipakdaar iti patigmaan, ket intag-ayda ti Dios ken pinadakkelda isu babaen iti panagsalimetmetda iti nasantoan nga Aldawna a Panaginana.

Adu kadagiti rimmakep iti maikatlo a mensahe ket awan iti kapadasanda idia dua nga immuna a mensahe. Naawatan daytoy ni Satanas, ket dagiti dakes a matana ket adda kadakuada tapno dadaelenna ida; ngem ti maikatlo nga anghel ket itudtudona ida idia Kasantoan Unay a Lugar, ket dagiti adda iti kapadasanna kadagiti nakalabas a mensahe ket itudtudoda kadakuada ti dalan nga agturong idia nailangitan a Santuario. Adu dagiti nakakita idia naan-anay a kawar iti kinapudno kadagiti mensahe dagiti anghel, ket naragsakda nga inawat daytoy. Rinakepda dagitoy idia panagsasarunoda, ket sinurotda ni Jesus babaen iti pammati agturong idia nailangitan a santuario. Dagitoy a mensahe ket naitakderan kaniak kas maysa nga angkla tapno tenglenna ti bagi, ket kas dagiti tao ket inawatda ken naawatanda dagitoy, isuda ket naikkan iti pangsangga laban kadagiti adu a panangallilaw ni Satanas.

Kalpasan ti dakkel a pannakauppapay idi 1844, ni Satanas ken dagiti anghelna ket okupadoda nga agar-aramid ken agipakpakat kadagiti silo tapno ribbaenna ti pammati iti bagi. Apapektoanna dagiti panunot dagiti tao nga addaan iti personal a kapdasan kadagitoy a banbanag. Adda iti langada a napakumbaba. Binaliwanda ti immuna ken maikadua a mensahe, ket intudoda ti masangoanan nga agpaay iti pannakatungpaldan, a bayat dagiti dadduma ket nakatudoda idia adayo a napalabasen nga ibagbagada a dagitoy ket natungpaldan idi pay laeng. Dagitoy a tao ket iyad-adayoda dagiti panunot dagiti awan pay kapadasanna, ken dadaelenda dagiti pammatida. Dagiti dadduma ket suksukimatenda ti Biblia tapno sikapenda iti mangitakder iti bukodda a pammati a nakaisina idia bagi. Ni Satanas ket nagragsak kadagitoy amin, gapu ta ammona a dagiti umibbat a makisina manipud idia angkla, ken mabalinna nga apektoan babaen kadagiti saba-sabali a kamali ket maiyabogna ida kadagiti angin iti doktrina. Adu kadagiti nangyuna idia umuna ken maikadua a mensahe ket inlibakda ida, ket ti pannakagudua ken panagsisina ket adda idia entiro a bagi. Nakitak ni William Miller. Isu ket makita a marirribukan, ken nakadumog nga addaan iti ladingit ken rigat agpaay iti ilina. Nakita a ti grupona agmaysa ken aginnayat idi 1844, ket mapukpukawdan dagiti ayatda iti tunggal maysa ken agaapadan iti maysa ken maysa. Nakitana ida a natnagda a nagsubli idia nalamiis a timmallikod a kasasaad. Ti ladingit ket nangibus iti pigsana. Nakitak dagiti mangyun-una a lallaki ket buybuyaenda ni William Miller, ken agbutbutengda amangan la ketdi a rakepenna ti mensahe iti maikatlo nga anghel ken dagiti bilin iti Dios. Ket kas iti panagsanggirna nga agturong idia lawag a naggapu iti langit, dagitoy a tattao ket mangikabilda iti plano tapno iyadayoda ti panunotna. Nakitak ti impluwensia iti tao ket nausar tapno mataginayon ti panunotna idia sipngget, ken tapno mataginayonna ti impluwensiana kadakuada. Saan a nagbayag ket impigsana ni William Miller ti timekna laban idia lawag a naggapu langit. Isu ket nauppapay idia saanna a panangawat idia mensahe a naan-anay koma a nangipalawag idia pannakauppapayna, ken nangited koma iti lawag ken iti dayag idia nakalabas, a nangparegta koma idia naibusen a pigsana, nangpalawag koma idia namnamana, ken nangiturong koma kenkuana tapno padayawanna ti Dios. Ngem isu ket nagsanggir idia kinasirib iti tao imbes a ti Dios, ken, narban gapu iti narigat a panagtrabaho idia trabaho ni Apona, ken gapu iti tawennan, isu ket saan a manungsungbat a kas kadagiti nangiyadayo kenkuana manipud idia kinapudno. Isuda dagiti responsable, ket ti basol ket adda kadakuada. No nakita koma ni William Miller ti lawag iti maikatlo a mensahe, adu koma kadagiti banag a nasipngget ken misterioso kenkuana ket naipalawag koma. Dagiti kakabsatna a nangipakita iti nauneg nga ayat ken interes kenkuana, ket pinanunotna a saanna ida a mapanawan. Ti pusona ket agsikig nga agturong iti kinapudno; ngem isu ket kimmita kadagiti kakabsatna. Kinontrada daytoy. Kabaelanna kadi iti makisina manipud kadagiti timmakder idia sibayna ken abagana

idiay pannakaipakdaar iti iyuumay ni Jesus? Pinanunotna a sigurado a saanda isu nga itawtaw.

Pinalubosan isu iti Dios a mapan idiay siruk iti pannakabalin ni Satanas, ken iti patay a makapagari kenkuana. Inlemmengna isu idiay tanem, adayo kadagiti agtultuloy a mangiyad-adayo kenkuana manipud iti Dios. Ni Moises ket nagkamali idi ngan-ngani isun sumrek idiay naikari a daga. Kasta met a nakitak ni William Miller a nagkamali idi ngan-nganin isu sumrek idiay nailangitan a Canaan, idiay panangipalubosna iti impluwensiana a napan limmaban idiay kinapudno. Inturong isu dagiti dadduma ditoy. Dagiti dadduma ket masapul a nagbayadanda daytoy. Ngem dagiti anghel ket banbantayanda ti napateg a dapo daytoy nga adipen iti Dios, ket bumangonto isu inton aguni ti maudi a trumpeta.

Kitaen ti Exodo 20:1-17; 31:18; 1 Tesalonica 4:16; Apocalipsis 14:9-12.

Kapitulo 29

Ti Natibker a Plataforma

Nakitak ti maysa a grupo a nakatakder a nabantayan a pirmi ken natibker, ken saanna talliawen dagiti mangdaddadael iti naipundaren a pammati iti bagi. Kitkitaen ida ti Dios nga addaan iti panangayon. Naipakita kaniak dagiti tallo nga addang—maysa, dua, tallo—dagiti mensahe iti umuna, maikadua, ken maikatlo nga anghel. Kinuna ti anghel, Asi pay isu a mangikabil iti pakaitibkulan, wenna mangipatinek iti aspili kadagitoy a mensahe. Ti pudno a pannakaawat kadagitoy a mensahe ket napateg unay. Ti pagtungpalan dagiti kararua ket nakabitin idiay pamayan no kasano a naawat dagitoy. Naipanak manen a naipababa kadagitoy a mensahe, ket nakitak no kasano kangina iti panangangatang dagiti ili ti Dios dagiti kapadasanda. Daytoy ket nagun-odda babaen iti adu unay a panagsagaba ken nakaro a pannakilaban. In-innayad nga impan ida ti Dios, inggana iti maikabilna ida idiay nabukel ken saan a makuti a pagbatayan. Ket nakitak dagiti tao kas iti iyaasidegda idiay plataforma, a sakbay a sumagpatda ditoy ket sukimatenda nga umuna ti pundasionna. Dagiti dadduma a naragsakan ket simmagpatda a dagus ditoy. Dagiti dadduma ket nirugianda iti mangbirok iti kamali idiay pannakaikabil iti pundasionna. Kayatda iti mangaramid kadagiti panangparang-ay ditoy, ket ti plataforma ket agbalin a nakarkaro a naan-anay, ken dagiti tao ket nakarkaroda a naragsak. Dagiti dadduma ket bimmabada manipud idiay plataforma ket sinukimatda daytoy, ket nakasarakda iti kamali ditoy, nga imbagada a kamali iti pannakaibilna daytoy. Nakitak a ngan-nganida amin timmakder idiay rabaw iti plataforma, ket binalakadanda dagiti dadduma a bimmaba nga isardengdan dagiti reklamoda, gapu ta ti Dios ket isu iti pangulo a nagaramid, ket lablabananda isu. Nilagipda dagiti nakaskasdaaw nga aramid iti Dios a nangiturong kadakuada idiay nalagda a plataforma, ket idiay panagmaymaysada, ngan-ngani aminda ket inkitada dagiti matada idiay langit, ket iti napigsa a timek ket pinadayawanda ti Dios. Daytoy ket nakaapekto kadagiti nagreklamo, ken immulog idiay plataforma, ket naaddaanda iti napakumbaba a kita ket simmagpatda manen idiay rabawna.

Naitudoak a nagsubli idiay pannakaipakdaar iti umuna nga iyuumay ni Cristo. Ni Juan ket naibaon idiay espiritu ken pannakabalin ni Elias tapno isaganana ti dalan nga agpaay iti iyuumay ni Jesus. Dagiti nangilaksid idiay testimonia ni Juan ket saan a napabaroan kadagiti adal ni Jesus. Ti panangkontrada idiay pannakaipakdaar iti umuna nga iyuumayna ket nangikabil kadakuada idiay lugar a saanda a dagus a maawat dagiti kapigsan nga ebidensia iti panagbalinna a Mesias. Indauloan ni Satanas dagiti nangialksid idiay mensahe ni Juan tapno nakarkaroda nga umadayo, tapno iklasidda ni Jesus ken ilansada isu. Idiy panangaramidda ditoy, ket inkabilda dagiti bagida idiay lugar a saanda a maawat ti bendision idi aldaw iti

Pentecostes, a nangisuro koma kadakuada iti dalan nga agturong idiy nailangitan a santuario. Ti pannakapisang iti kurtina ti templo ket nangipakita a dagiti sakrifisio ken ordinansa dagiti Judio ket saanen a mabalin a maawat. Ti natan-ok a sakrifisio ket naidatonen, ken naawaten, ket ti Espiritu Santo a bimmaba idi aldaw iti Pentecostes ket impanna dagiti panunot dagiti disipulo manipud idiy naidagaan a santuario agturong idiy nailangitan, a simrekan ni Jesus babaen iti darana, ket imbukbokna kadagiti disipulona dagiti bendision iti panangsubbotna. Dagiti Judio ket naibatida idiy naan-anay a pannakaallilaw ken unabis a sipnget. Napukawda amin dagiti lawag nga adda koma kadakuada maipapan idiy plano iti pannakaisalakan, ken nagtalekda laeng kadagiti awan usarna a sakrifisioda ken datdatonda. Saanda a mapaboran iti panangiballaet ni Cristo idiy Nasantoan a Lugar. Innalan ti nailangitan a santuario ti lugar iti naidagaan a santuario, ngem awan iti pannakaammoda maipapan idiy dalan nga agturong idiy nailangitan a santuario.

Adu dagiti kimmita nga addaan iti panagbuteng idiy dalan a nagaan dagiti Judio agturong kenni Jesus idiy panangilaksid ken panangilansada kenkuana. Ket kas iti panangbasana idiy pakasaritaan iti nakababain a pannakaabusona, pinanunotda nga ay-ayatenda ni Jesus, ket saanda koma nga inlibak isu a kasla kenni Pedro, wenno inlansada isu kas kadagiti Judio. Ngem ti Dios a nakasaksi idiy panangipakitada iti kaasi agpaay iti anakna, ket sinubokna ida, ket impanna idiy pangpadasan daydiay nga ayat nga ibagbagada agpaay kenni Jesus.

Ti amin a langit ket nagbuya nga addaan iti nauneg unay nga interes ti panangawat iti mensahe. Ngem adu kadagiti agkunkuna nga ay-ayatenda ni Jesus, ken naglulua kas basbasaenda ti estoria iti krus, ket imbes nga awatenda ti mensahe nga addaan iti ragsak, ket nakaungetda, ken nilaesda ti naimbag a damag iti iyuumay ni Jesus, ket impakdaarda daytoy a maysa a panangallilaw. Saanda a kayat a makatipon dagiti agayat iti panagpakitana, no di ket kabusorda ida, ket sinilloanda ida idiy ruar dagiti iglesia. Dagiti nangilaksid idiy immuna a mensahe ket saanda a mapaboran idiy maikadua, ken sanda mapaboran idiy pukkaw iti tumingngana iti rabii, a mangisagana kadakuada a sumrek a kadua ni Jesus babaen iti pammati idiy Kasantoan Unay a Lugar iti nailangitan a santuario. Ket babaen iti panangilaksidda kadagiti immuna a dua a mensahe, ket awan iti makitada a lawag idiy mensahe iti maikatlo nga anghel, a mangipakita iti dalan nga agturong idiy Kasantoan a Lugar. Nakitak a dagiti iglesia laeng iti nagan, kas iti panangilansa dagiti Judio kenni Jesus, ket inlansada dagitoy a mensahe, ket ngarud awan iti pannakaammoda maipapan idiy tignay a naaramid idiy langit, wenno maipapan idiy dalan nga agturong idiy Kasantoan a Lugar, ket saanda a mapaboran babaen iti panangiballaet ni Jesus idiy. Kasla kadagiti Judio a nangidaton kadagiti awan pategna a sakrifisio, ket idatonda dagiti awan pategna a karkararagda. Idiy kuarto a pinanawanen ni Jesus, ket ni Satanas a naay-ayo idiy pannakaallilaw dagiti agkunkuna nga adipen ni Cristo, ket inkabilna ida idiy silona, ken innala ti kababalin a relihioso, ken inakayna dagiti panunot dagiti agkunkuna a Cristiano kenkuana, ket inaramidna nga addaan iti pannakabalinna, dagiti pagilasinanna ken naulbod a datdatlagna. Dagiti dadduma ket naallilawna iti sabali a pamayan, ken dagiti dadduma ket sabali met a pamayan. Addaan isu iti saba-sabali a panangallilaw a nakasaganan tapno apektoanna dagiti saba-sabali a panpanunot. Dagiti dadduma ket kinitada nga addaan iti buteng ti maysa a pannakaallilaw, bayat a dagusda met nga awaten dagiti dadduma. Allilawen ni Satanas dagiti dadduma iti Espiritualismo. Isu ket umay pay a kasla anghel iti lawag, ken iwarasna ti impluwensiana idiy daga. Nakita dagiti ulbod a reformasion iti amin a lugar. Dagiti iglesia ket nagragsakda, ket imbilangda a ti Dios ket nakaskasdaaw nga agar-aramid agpaay kadakuada, ngem daytoy ket iti sabali nga espiritu. Daytoy ket agkupas ken panawanna ti lubong ken ti iglesia idiy nakarkaro a narigat a kasasaad ngem idi un-unana.

Nakitak a ti Dios ket adda iti napudno nga annakna idiy tingnga dagiti Adventista laeng iti nagan, ket dagiti narba nga iglesia, ken dagiti ministro, ken dagiti tao ket maayabandanto pay laeng a rumuar manipud kadagitoy nga iglesia, sakbay a dagiti salot ket maibukbok, ket naragsakda a rakepen ti kinapudno. Ammo daytoy ni Satanas, ket sakbay iti napigsa a pukkaw iti maikatlo nga anghel, ket mangaramid iti panagregta kadagitoy a grupo iti relihion, tapno dagiti mangilaksid iti kinapudno ket

panunotenda a ti Dios ket adda kadakuada. Namnamaenna nga allilawen dagiti napudno, ket idalanna ida tapno panunotenda a ti Dios ket agar-aramid pay agpaay kadagiti iglesia. Ngem ti lawag ket agranniag, ket ti tunggal maysa kadagiti napudno ket panawanda dagiti narba nga iglesia, ket tumakderda a kadua dagiti natidda.

Kitaen ti Mateo 3; Aramid 2; 2 Corinto 11:14; 2 Tesalonica 2:9-12; Apocalipsis 14:6-12.

Kapitulo 30

Espiritualismo

Nakitak ti napardas a panangallilaw. Ni Satanás ket adda pannakabalinna a mangiyeg iti itsura dagiti figura idia sangoanantayo nga agkunwari nga isuda dagiti kabagiantayo, ken gagayyemtayo nga ita ket matmaturogda kenni Jesus. Daytoy ket aramiden a rumuar a kas manla no adda mismo, dagiti sao a sinaoda kabayatan nga adda idia, a kanayontayo idi a mangmanggeg, ket maisaoda, ket dagiti isu met laeng a tono iti timek nga adda kadakuada idi sibibiagda pay, ket mangngegtayo. Amin dagitoy ket tapno allilawenna ti lubong, ken siloanna ida idia a panamati ditoy a panangallilaw.

Nakitak a dagiti santo ket masapul a maaddaan iti naan-anay a pannakaawat maipapan iti madama a kinapudno, a masapulda a taginayonen manipud kadagiti Kasuratan. Masapulda a maawatan ti kasasaad dagiti natay; gapu ta dagiti espiritu dagiti demonio ket agpakitada pay laeng kadakuada, nga ibagada nga isuda dagiti ay-ayaten a gagayyem ken kakabagian, a mangipakdaar kadakuada kadagiti doktrina nga awan idia Biblia. Aramidenda amin idia sangoananda tapno paregtaenda ti simpatia, ken agaramidda kadagiti milagro idia sangoananda tapno kompirmaenda dagiti ibagbagada. Ti ili ti Dios ket masapul a nakasaganada tapno masarkedanda dagitoy nga espiritu babaen iti kinapudno iti Biblia a dagiti natay ket awan iti aniaman a banag nga ammoda, ken dagitoy ket espiritu dagiti demonio.

Nakitak a masapultayo a sukimaten a nalaing ti pundasion iti namnamatayo, gaputa masapultayo iti mangted iti rason agpaay ditoy manipud kadagiti Kasuratan; gapu ta makitatayo daytoy a panangallilaw nga agwarwaras, ket masapultayo a labanan daytoy iti rupan-rupa. Ket malaksid a sisasaganatayo nga agpaay ditoy, ket masiloantayo ken maabaktayo. Ngem no aramidentayo ti mabalintayo nga aramiden ditoy pasettayo tapno agbalintayo a nakasagana agpaay ditoy a panagbinnusor a maikabil idia sangoanantayo, ket aramiden ti Dios ti pasetna, ket ti mannakabalin unay a takiagna ket salaknibannatayo. Iti mabiit ket ibaonna dagiti tunggal anghel iti ruar iti dayag tapno mangaramid iti alad idia aglikmot dagiti matalek a kararua, ngem diay isuda ket maallilaw ken maiyadayoda babaen dagiti naulbod a datdatlag ni Satanás.

Nakitak ti pardas iti panagwaras daytoy a panangallilaw. Ti panagsisilpo dagiti lugan ket naipakita kaniak, nga agtartarayda a kasim-pardas iti kimat. Binagaannak ti anghel a naannad a kumita. Intutukko dagiti matak idia agsisilpo a luglugan. Kasla ti entiro a lubong ket nakalugan idia. Ket impakitana kaniak ti konduktor a ti itsurana ket kasla nataer a tao, a kitkitaen ken daydayawen amin dagiti pasahero. Nariribokanak, ket sinaludsodko ti kadduak nga anghel no sinno daytoy a tao. Imbagana a daytoy ket ni Satanás. Isu iti konduktor idia langa iti maysa nga anghel iti lawag. Naalana a balud daytoy lubong. Isuda ket inabak dagiti napigsa a panangallilaw, tapno patienda ti kinaulbod tapno madadaelda. Ti ahentena, ti sumaruno kenkuana a kangatoan, ket isu iti enhiniero, ket dagiti dadduma nga ahentena ket empleadoda kadagiti saba-sablaing nga opisina kas iti pannakasapulna kadakuada, ket agturturongda amin a

kasimpardas iti kimat idiy pannakadadael. Sinaludsodko ti anghel no awan iti nabatin. Binagaannak a kumita idiy bangir a direksion, ket nakitak ti bassit a grupo nga agbibiahe idiy akikid a dalan. Aminda ket kasla natibkerda nga agmaymaysa ken nareppetda nga agkakadua babaen iti kinapudno.

Daytoy a bassit a grupo ket makita a nabanbannogda unay, a kas manla no naglasatda iti nakaro a susuot ken pannakigubat. Kasman la ti init ket kaligliggakna laeng manipud idiy likudan iti ulep, ket naglawag idiy ruprupada, a nangaramid kadakuada a makita a naballigi, a kasman laeng a dagiti panagballigida ket ngan-nganin maala.

Nakitak a ti Apo ket inikkanna ti lubong iti gundaway tapno maammoanna ti silo. Daytoy a maysa a banag ket umanayen nga ebidensia agpaay iti Cristiano no awanen iti sabali. Awan iti naaramid a panagduma idiy nagbaetan iti napateg ken ti nalaad.

Ni Thomas Paine a ti bagina ket nagbalin a tapok, ken maawaganto a bumangon idiy panagleppas iti 1,000 a tawtawen, iti maikadua a panagungar, ket impagarup ni Satanas nga addan idiy langit, ken naitag-ay iti nangato isu idiy. Inusar isu ni Satanas ditoy daga inggana iti kinayatna, ket ita ket ar-aramidenna ti isu met laeng a trabaho babaen dagiti panagyarig a ni Thomas Paine ket naitag-ay unay ken napadayawan; ket kas iti panagisurona ditoy daga, ket ar-aramiden ni Satanas a makita nga isu ket agisursuro idiy langit. Ket dagiti dadduma ditoy daga a kimmita nga addaan iti panagbuteng idiy biagna ken pannakatayna, ken dagiti narungsot nga adalna kabayatan iti panagbiagna, ket nagpakasapulan ita tapno maadalanna isu a maysa kadagiti karugitan ken karungsotan unay a tao; maysa a nangkais iti Dios ken ti lintegna.

Isu nga ama iti kinaulbod, ket binulsekna ken inallilawna ti lubong babaen iti panangibaonna kadagiti anghelna tapno agsaritada nga agpaay kadagiti apostol, ken aramidenda a rumuar a konkontraenda dagiti insuratda idi addada pay ditoy daga, nga indikta iti Espiritu Santo. Dagitoy a naulbod nga anghel ket aramidenda dagiti apostol a dadaelenda dagiti bukodda nga ad-adal ken ipakdaarda a dagitoy ket saan a nalinis. Babaen iti panangaramidna ditoy, ket maibellengna dagiti agkunkuna a Cristiano, nga addaan iti nagan a nagbiag ken nataydan, ken ti amin a lubong, idiy awan iti pannakasiguroda maipapan idiy Sao iti Dios; gaputa daytoy ket mangputed a direkta idiy dalanna, ken mabalin a mangdadael kadagiti planona. No kasta ngarud ket aramidenna ida a pagduduanda ti nasantoan a naggapuan iti Biblia, sana inkabil ni Thomas Paine, maysa a tao a saan mamatpati iti Dios, a kas isu ket napastrek idiy langit idi isu ket natay, ket kaduana dagiti apostol a kinabusorna ditoy daga, ket nagmaymaysada, ken rumuar a sursuoranda ti lubong.

Minandaran ni Satanas dagiti tunggal maysa kadagiti anghelna nga aramidenda ti pasetda nga aramiden. Binilinna ida nga agbalin a natuso, masirib, ken listo. Binilinanna dagiti dadduma kadakuada nga aramidenda ti paset dagiti apostol, ken agsaoda agpaay kadakuada, bayat a dagiti dadduma ket aginkukunada a kas dakes ken awan panamatida iti Dios a natayda nga ilunlunodda ti Dios, ngem ita ket rumuar a kas relihioso unay. Awan iti nagdumaan a naaramid idiy nagbaetan dagiti nasanto unay nga apostol ken dagiti kadaksan unay a saan a mamati iti Dios. Agpadada a naaramid a mangisuro iti agpada a banag. Awan iti pategna uray sinno iti pagsaoan ni Satanas, maaramid la ketdi ti panggepna. Isu ket nadikket unay kenni Thomas Paine ditoy daga, ket tinulunganna isu, tapno naglaka laeng a banag kenkuana a maammoanna dagiti mismo a sasao nga inusarna, ken ti mismo surat iti ima ti maysa kadagiti deboto nga annakna a matalek a nagserbi kenkuana, ken nangaramid a nalaing kadagiti panggepna. Indikta ni Satanas dagiti kaaduanna kadagiti sursuratna, ket naglaka a banag agpaay kenkuana nga idiktana dagiti sentimiento babaen kadagiti anghelna ita, ket aramidenna a rumuar a daytoy ket naggapu kenni Thomas Paine, a maysa a deboto nga adipenna kabayatan iti panagbiagna ditoy daga. Ngem daytoy iti obra-maestra ni Satanas. Amin dagitoy nga adal ket kunwari a naggapu manipud kadagiti apostol, ken sasanto, ken dagiti dakes a tattao a natayen, ket naggapu a direkta idiy maka-Satanas a dayagna.

Daytoy ket umanayen a mangikkat iti nakaabbong kadagiti tunggal panunot ken naammoanda idiy entiro a sipnget, dagiti misterioso nga ar-aramid ni Satanas; a naalana ti maysa nga ay-

ayaten unay, ken naan-anay a kabusorna ti Dios, a kaduana dagiti nasanto nga apostol ken dagiti anghel iti gloria; a pudno nga ibagbagana ditoy lubong ken kadagiti saan a mamati iti Dios, nga uray no kasanoka kadakes; nga uray no mamatika iti Dios ken iti Biblia wenno saan; agbiagka iti kaykayatmo, ti langit ket isu iti pagtaengam; gapu ta ammo ti tunggal maysa, a no ni Thomas Paine ket adda idiaiy langit, ken napadayawan unay, isuda ket sigurado a makapan idiaiy. Daytoy ket makasisirap unay a mabalin a makita dagiti amin no kayatda. Ar-aramiden ita ni Satanas ti siksikapenna nga aramiden manipud pay idi pannakatinnagna, babaen kenni Thomas Paine. Isu ket, babaen iti pannakabalinna ken naulbod a datdatlagna, ket rumrumekenna ti pundasion iti namnama iti Cristiano, ken id-iddepnna ti init a manglawag kadakuada idiaiy nakipet a dalan nga agturong idiaiy langit. Ar-aramidenna ti lubong a mamati a ti Biblia ket saan a naim-bag ngem iti maysa a libro iti estoria, saan a napaltiingan, bayat nga ig-iggamanna ti maysa a banag a sumukat idiaiy lugarna; a maawag *Dagiti Naespirituan a Panangipakaammo!*

Adtoy iti kanal a naan-anay a naited iti bagina, adda idiaiy siruk iti kontrolna, ket maaramidna ti lubong a mamati idiaiy pagayatanna. Ti Libro a mangokom kenkuana ken kadagiti aliporesna, ket maisublina idiaiy sirukna, nga idiaiy iti kayatna a pangikabilan ditoy. Ti Mangisalakana iti lubong ket inaramidna a saan a nasaysayaat ngem iti maysa a kadawyan a tao; ket kas kadagiti guardia a Romano a nangbantay idiaiy tanem ni Jesus, ket inwarasda ti ulbod ken saan a pudno a report nga inkabil dagiti panguloen a papadi ken dagiti panglakayen idiaiy bibigda, kasta met dagiti nalaad ken naallilaw nga alipores dagitoy agkunkunwari a naespirituan a panangpakita, ket ulitenda, ken sikapenda nga aramiden a rumuar nga awan iti banag a namilagroan maipapan idiaiy pannakaiyanak, pannakatay, ken panagungar iti mangisalakana; ket inkabilda nga insubli ni Jesus a kadua iti Biblia idiaiy sipngget, a kayatda a pangikkan kenkuana, sada aramiden ti lubong a kumita kadakuada ken kadagiti naulbod a datdatlagda ken milmilagroda, nga ipakdaarda nga adayo a nalalaing ngem kadagiti aramid ni Cristo. Iti kasta ti lubong ket nasiloan ken naiyindayon idiaiy talged; a saanda a nakita ti nakabutbuteng a pannakaallilawda, inggana dagiti pito a maudi a salot ket maibukbok ni Satanas ket agpagpaggaak kas iti pannakakitana iti planona ket nagballigi a nalalaing, ket ti entiro a lubong ket nasiloan.

Kitaen ti Eclesiastes 9:5; Juan 11:1-45; 2 Tesalonica 2:9-12; Apocalipsis 13:3-14.

Kapitulo 31

Ti Kinaagum

Nakitak ni Satanas ken dagiti anghelna nga agsasaritada nga agkakadua. Binilinna dagiti anghelna a mapanda ket ipakatna dagiti siloda aglalo kadagiti agur-uray iti maikadua a panagpakita ni Cristo, ken agsalsalimetmet kadagiti amin a bilin iti Dios. Imbaga ni Satanas kadagiti anghelna a dagiti iglesia ket nakaturogda amin. Paadduenna ti pigsana ken dagiti ulbod a datdatlagna, ket matengngelna ida. Ngem ti sekta dagiti agsalsalimetmet iti Sabado ket kabusorna. Isuda ket agtultuloy nga agar-aramid laban kadatayo, ken al-alaenda manipud kadatayo dagiti sakuptayo, tapno salimetmetanda ti kaungettayo a linteg iti Dios.

Mapankayo ket aramidenyo dagiti makinkukua kadagiti dagdaga ken dagiti pirak a mabartek iti pannakasikor. No maaramidyo ida a maikabilda dagiti panunotda ken pusoda dagitoy a banbanag, ket kukuatayo pay laeng ida. Mabalinda nga ibaga no ania iti makaay-ayo kadakuada, a ngem aramidenyo laeng ida nga agkalikagum iti ad-adu pay a pirak ngem iti panagballigi iti pagarian ni Cristo, wenno ti pannakaiwaras dagiti kinapudno a kabusortayo. Ipresentayo ti lubong idiaiy sangoda a makaay-ayo unay iti

rambakna, tapno ayatenda ken agbalin a diosda daytoy. Masapul a mataginayontayo amin dagiti pamayan a maaramiddayo ditoy ranggotayo. No ad-adu dagiti pamayan nga adda kadakauda, ket ad-adda met a madadaelda ti pagariantayo babaen iti panangalada kadagiti sakuptayo. Ket kas iti panangikabilda kadagiti panaggigimong idia saba-sabali a luglugar, ket addatayon idia peggad. Isu nga agbantaykayo a nalaing. Aramidnyo amin dagiti pangdisturbo a mabalinyo nga aramid. Dadaelnyo ti ayat nga agpaay iti maysa ken maysa. Pakapsutenyo ken up-upayenyoy dagiti ministroda; gapu ta kabusortayo ida. Tenglenyo ti tunggal kasla pudno a rason kadagiti addaan iti maitulong, amangan la ketdi no itedda dagitoy. Kontrolenyoy dagiti banag a maipapan iti kuarta no mabalin, ket iyabogyo dagiti ministroda idia pannakasapul ken panagrigat. Daytoy ket mangpakapoy iti pigsada ken kinasatda. Gubatenyo ti tunggal pulgada iti daga. Aramidnyo a ti kinaagum ken ayat kadagiti kinabaknang iti daga iti agbalin a turay kadagiti kababalinda. Inggana a dagitoy a kababalin iti agturturay, ti pannakaisalakan, ken ti parabur ket tumakder nga umatras. Palikmotanyo ida a sekseken tapno awisenyo ida, ket sigurado nga agbalin a kukuatayo ida. Saan laeng a makasigurotayo kadakauda, no di ket ti kagurgura nga impluwensiada ket saanda a mausar kadagiti dadduma tapno iturongda ida idia langit. Ket dagiti agduyos a mangted, ket ikabilyo idia unegda ti nareklamo a panagited tapno mangtedda laeng iti bassit.

Nakitak nga inaramid ni Satanas dagiti planona a nalaing. Ket kas dagiti adipen iti Dios ket inkabilda dagiti panaggigimong, ni Satanas ken dagiti anghelna ket ammodan dagiti trabahoda, ket addadan idia lugar tapno lappedanda ti trabhao ti Dios, ket kanayonna nga ikabkabil dagiti suhestion idia panpanunot iti ili ti Dios. Dagiti dadduma ket inakayna idia maysa a dalan, ket dagiti dadduma ket idia sabali a dalan, a kanayonna a samantalaen dagiti dakes a kababalin dagiti kakabsat a lallaki ken babbai, a paregtaenna ken kiwarena dagiti natural a pannakariribokda. No maaramid ida nga agbalin a naimot ken naagum, ni Satanas ket maay-ayo unay a tumakder idia sibayda, ket babaen iti amin a pannakabalinna, ket sikapenna nga idalan ida tapno ipakitada dagiti basbasolda a nangkubkob kadakauda. No ti parabur iti Dios ken ti lawag iti kinapudno ket tunawenna dagitoy a kinaagum ken naimot a rikna iti bassit, ket saanda a magun-od ti entiro a panagballigi kadakuada, no awanda idia siruk iti mangisalakan nga impluwensia, ni Satanas ket sumrek ket pagangoenna dagiti tunggal nasantoan, ken managited a prinsipio, ket mapanunotda a masapulda iti agaramid iti adu unay. Agbalinda a nabannog nga agaramid iti naimbag, ket malipatanda amin dagiti maipapan idia dakkel a sakrifisio ni Jesus a naaramid agpaay kadakuada, tapno subbotenna ida manipud idia pannakabalin ni Satanas, ken awan namnamana a panagrigat.

Sinamantala ni Satanas ti naagum, ken naimot a rikna ni Judas, ket indalanna isu nga agreklamo laban iti pabanglo nga indaton ni Maria kenni Jesus. Impagarup ni Judas daytoy a kas maysa a dakkel a panagibelleng; daytoy koma ket nailako sa naited kadagiti marigrigat. Awan isu iti panangisakitna kadagiti marigrigat, ngem inturinga ti nawadwad a daton kenni Jesus a panagwaldas. Prenisioan ni Judas ti Apona iti umanay laeng a kantidad tapno mailakona laeng isu iti bassit a pidaso iti pirak. Ket nakitak nga adda sumagmamano a kasla kenni Judas idia tingnga dagiti agkunkuna nga agur-uray iti Apoda. Tengngel ida ni Satanas, ngem saanda nga ammo daytoy. Awan iti uray bassit a pingir iti kinaagum wenna kinaimot iti ay-ayonan iti Dios. Kagurana daytoy, ket laisenna dagiti kararag ken balbalakad dagiti addaan ditoy. Kas iti pannakakita ni Satanas a ti panawenna ket ababan, ket ak-akayenna ida nga agbalin a nakarkaro a naimot, nakarkaro a naagum, sa agragsak kas makitana ida a nabalkotda kadagiti bagida, nakaserra, naagum ken naimot. No malukatan laeng koma dagiti mata dagitoy, ket makitada ni Satanas idia makaimfierno a panagballigi, nga agragrag-o gapu kadakuada, ken agpagpaggaak gapu idia kinamaag dagiti immawat kadagiti suhestionna, ken simrek idia silona. Ket isu ken dagiti anghelna ket innalada ti ingagara ken naagum nga ar-aramid dagitoy a tattao, ken impresentada ida kenni Jesus ken kadagiti nasantoan nga anghel, ket nauyawda nga imbaga. Dagitoy dagiti adipen ni Cristo! Aagsagsaganada a naiyales idia langit! Minarkaan ni Satanas dagiti simmasi a dalanda sana indilig dagitoy idia Biblia, nga addaan iti paspaset a nalawag a mangan-anawa kadagitoy a banbanag, sada insango dagitoy tapno buwisitenda dagiti nailangitan nga anghel, a kunkunada, Dagitoy ket sursurotenda ni Cristo ken ti saona!

Dagitoy dagiti bunga iti sakrifisio ni Cristo ken iti panangsubbotna! Tinallikodan dagiti anghel nga addaan iti pannakabuwisit ti buya. Dawdawaten ti Dios ti agtultuloy a panagaramid iti paset iti ilina, ket no mabannogdan nga agar-aramid iti naimbag ken managited nga aramid, isu ket mabannog met kadakuada. Nakitak a ti Dios ket nagladingit unay idia bassit laeng a panangipakita iti kinaimot kadagiti agkunkuna nga ilina, a gapu kadakuada ket saan nga impaidam ni Jesus ti napateg a biagna. Ti tunggal naimot, ken naagum a tao ket maitikleb idia dalan. Kasla kenni Judas a nangilako iti Apona, ket ilakoda dagiti naimbag a prinsipio, ken nasantoan, ken managited a rikna gapu laeng iti bassit a magun-od ditoy daga. Amin dagitoy ket maikkatda manipud kadagiti ili ti Dios. Dagiti agkalikagum iti langit, ket masapul nga idia tunggal pigsada nga adda kadakuada, ket papigsada dagiti prinsipio iti langit. Ket imbes a dagiti kararuada ket maganggango idia kinaimot, ket masapul a lumawada babaen iti kinamabangited, ket ti tunggal oportunidad ket masapul a maparang-ay idia panagaramid iti naimbag iti maysa ken maysa, ken nakarkaro nga umad-adu ken rumangrang-ay kadagiti prinsipio iti langit. Ni Jesus ket natengngel kaniak kas ti naan-anay nga ehemplo. Ti biagna ket awan iti naimot nga interes, ken namarkaan iti saan a naagum a kinamanagited.

Kitaen ti Marcos 14:3-11; Lucas 12:15-40; Colosas 3:5-16; 1 Juan 2:15-17.

Kapitulo 32

Ti Pannakayugyog

Nakitak dagiti dadduma nga addaan iti napigsada a pammati ken agrigrigat nga ar-araraw, ket agpakpakaasida iti Dios. Dagiti langada ket bissag, ken namarkaan iti nauneg a pannakariribuk, a mangiyebbekas iti pannakigubalda iti uneg. Adda iti natibker ken nakaro a kinasayet a makita kadagiti rupada, kabayatan a dagiti dadakkel a tedted iti leng-et ket agayos kadagiti muingda sa agtedted. Kanayon a dagiti rupada ket aglawag kadagiti marka iti panagayon iti Dios, ket manen, ti isu met laeng a nasantoan, nasaet, ken mailiw a kita ket nagdisso kadakuada.

Dagiti dakes nga anghel ket pimmalikmot kadakuada nga idurduronda ti sipngat kadakuada, tapno saanda a makita ni Jesus, tapno dagiti matada ket mabalina a maipan idia sipngat a nanglikmot kadakuada, ket saanda a pagtalkan ti Dios, ket ti sumaruno ket agreklamoda laban kenkuana. Ti laeng talgedda ket taginayonenda dagiti matada a nakakita idia ngato. Dagiti anghel ket ay-aywananda dagiti ili ti Dios, ket kas ti makalason nga angin a naggapu kadagiti dakes nga anghel ket maiyabog idia aglikmot dagitoy maririribukan nga annak ti Dios, dagiti anghel a mangay-aywan kadakuada ket agutultuloyda a mangipaypay-od kadagiti payakda idia rabawda tapno mawara ti napuskol a sipngat a nanglikmot kadakuada.

Nakitak dagiti dadduma a saanda a nakipaset ditoy nga aramid iti panagrigrigat ken panagpakaa. Isuda ket kasla awan iti biangda ken awan annada. Saanda a lablabanan ti sipngat iti aglikmotda, ket sinallikupna ida kas iti napuskol nga ulep. Pinanawan ida dagiti anghel iti Dios, ket napanda tinulongan dagiti nasaet nga agkarkarag. Nakitak dagiti anghel iti Dios ket nagapurada a napan timmulong kadagiti makigubugal iti amin a pigsada tapno labananda dagiti dakes nga anghel, ken siksikapenda a tulungan dagiti bagida babaen iti panangawag iti Dios nga awan resatna. Ngem pinanawan dagiti anghel dagiti awan iti inaramidda a panagsikap tapno tulunganda dagiti bagida, ket saankon ida a nakita.

Kas iti panangitulyo dagiti agkarkararag kadagiti nasaet nga ar-ararawda, no maminsan ti silnag iti lawag manipud kenni Cristo ket dumteng kadakuada, ket papigsaenna dagiti pusoda, ken lawaganna dagiti rupada.

Sinaludsodko ti kaipapanan ti pannakayugyog a nakitak. Naipakita kaniak a daytoy ket bunga iti nalinteg a pammaneknek a naayaban babaen iti konsilio iti pudno a Saksi kadagiti taga Laodicea. Ti epekto daytoy ket addanto idia y puso iti immawat iti testimonia, ket mangidalan kenkuana tapno itagayna ti bandera ken ibukbukna ti nalinteg a kinapudno. Daytoy a nalinteg a pammaneknek ket saan nga awiten dagiti dadduma. Isuda ket tumakder laban ditoy, ket daytoy iti mangaramid iti pannakayugyog idia y tingnga dagiti ili ti Dios.

Nakitak a ti testimonia ti Pudno a saksi ket saanda nga ikankano. Ti nasantoan a testimonia a nakaibitinan iti pagtungpalan iti iglesia, ket patpateganda laeng iti sangkabassit, no saandaman nga entiro nga iyaleng-aleng. Daytoy a testimonia ket masapul nga agaramid iti nauneg a panagbabawi, ket amin dagiti pudno nga umawat ditoy, ket tulnogenda daytoy, ket madalusanda.

Kinuna ti anghel, Ilistayo! Saan a nagbayag ket nangngegko ti maysa a timek a ti unina ket kasla uni iti adu nga instrumento iti musika, aminda ket agun-uni iti naan-anay nga uni, nasam-it ken agtutunos. Labasenna pay ti aniaman a musika a nangnegkon. Kasla daytoy ket napno unay iti naasi, naayat, ken makaingato a nasantoan a ragsak. Daytoy ket nangparagsak iti entiro a kinatuok. Kinuna ti anghel, Kitaenyo! Ti atensionko ket nagturing idia y grupo a nakitakon idi, a pirmi a nagungon. Naipakita kaniak dagiti nakitak idin nga agsangsangit, ken agkarkararag nga addaan iti panagladingit iti espiritu. Nakitak a dagiti grupo dagiti anghel nga agbanbantay kadakuada ket nadoble, ket nakawesanda iti armas manipud ulo inggana idia y sakada. Agkutkutida iti eksakto nga urnos, natibkerda a kas iti grupo dagiti soldado. Dagiti rupada ket mangipakita iti nakaro a pannakilaban a naglabasanda, ti nasakit a pannakirangget a naglabasandan. Ngem dagiti langada a namarkaan iti nakaro a panagladingit iti unegda, ket naglawag itan iti lawag ken dayag iti langit. Nagun-oddan ti balligi, ket umaw-awag manipud kadakuada iti nauneg unay a panagyaman, ken nasantoan, ken sagrado a ragsak.

Ti bilang daytoy a grupo ket bimmassit. Dagiti dadduma ket nayugyogdan a natinnag ken napanawan idia y dalan. Dagiti awan annadna ken mangbareng-bareng laeng a saan a natipon kadagiti nangipateg idia y panagballigi ken ti pannakaisalakan tapno agladingitda, aganusda, ken agpakaasida agpaay ditoy, ket saanda a nagun-od daytoy, ket napanawanda ida a nabati idia y sipngget, ket dagiti bilangda ket dagus a nasukatan babaen dagiti nangiggem iti kinapudno, ken simrekda idia y ranggo. Ngem dagiti dakes nga anghel ket pinalikawkawanda latta ida, ngem awan iti pannakabalinda laban kadakuada.

Nangngegko dagiti nakawesan iti armas nga insarita ti kinapudno iti dakkal a puersa. Adda epektona. Nakitak dagiti nabalud; dagiti dadduma a babbai ket nakabaludda babaen dagiti asawada a lallaki, ket dagiti dadduma nga annak ket nakabaludda babaen dagiti nagannakda. Ti napudno a natengngel wenno napawilan a makanggeg iti kinapudno, ket nasaet ita a mangig-iggem iti naisarita a kinapudno. Amin dagiti butengda kadagiti kabagianda ket napukawen. Ti kinapudno laeng iti naitag-ay kadakuada. Daytoy ket nakarkaro nga ay-ayaten ken napatpateg ngem iti biag. Isuda ket nabisinin ken nauwwawan agpaay iti kinapudno. Sinaludsodko no ania iti nangaramid ditoy a dakkal a panagbaliw. Simmungbat ti maysa nga anghel, daytoy ket ti maudi a tudo; ti mangpagin-awa a naggapu idia y sangoanan iti Apo; ti napigsa a pukkaw iti maikatlo nga anghel.

Dakkal a puersa iti adda kadagitoy a napili. Kinuna ti anghel, Kitaenyo! Ti atensionko ket napan kadagiti dakes wenno saan a mammati. Isuda amin ket nakiro. Ti saet ken puersa nga adda iti ili ti Dios ket nagpaungget kadakuada. Ti pannakakiro ken pannakakibor ket adda iti amin a bangir. Nakitak dagiti pamayan a naaramid laban ditoy a grupo, nga addaan iti pannakabalin ken lawag iti Dios. Ti sipngget ket pimmuskol idia y aglikmotda, nupay kasta addada idia y nakatakder, nga inayunan iti Dios, ken agtaltalkedda kenkuana. Nakitak a nariribukanda. Simmaruno ket nangngegko ida nga umaw-awag a nasaet iti Dios. Aldaw ken rabii dagiti ar-ararawda ket saan a simmardeng. Nangngegko dagitoy a sasao, Ti

pagayatam O Dios iti maaramid! No makapadayaw iti naganmo, ket mangaramidka iti pamayan a makataray iti ilim! Isalakannakami manipud kadagiti awanan Dios a nakapalikmot kadakami! Insaganada kamin a matay; ngem ti takkiagmo ket manigyeg iti pannakaisalakan. Dagitoy amin dagiti sarita a natandaanak ditoy panunotko. Kasla addaanda iti nauneg a rikna iti kinaawan pannakaikarida, ken nangipakita iti naan-anay a panagpasakup iti pagayatan iti Dios, ngem ti tunggal maysa awan iti naipuera, ket nareggetda nga agpakpakaasi, ken makigubgubal a kasla kenni Jacob agpaay iti pannakaisalakan.

Saan a nagbayag kalpasan a marugianda ti nasaet nga ar-ararawda, dagiti anghel idiaid asida ket mapanda koman tapno isalakanda ida. Ngem ti natayag a tagamando nga anghel ket saanna a pinalubosan ida. Kinunana, Ti pagayatan iti Dios ket saan pay a natungpal. Masapulda iti uminom idiaid kopa. Masapulda iti mabautisaran idiaid bautismo.

Saan a nagbayag ket nangngegko ti timek ti Dios, a nanggunon kadagiti langit ken ti daga. Naaddaan iti napigsa a gingined. Dagiti patakder ket narebbada, ken narsuodda iti agsisinnumbangir. Idi kuan ket nangngegko ti naballigi a pukkaw iti panagballigi, napigsa, kasla musika ken nabatad. Kinitak daytoy a grupo nga iti saan pay a nagbayag ket addada idiaid nakaro a panagrigat ken pannakabalud. Ti pannakabaludda ket naballikid. Ti nagloriaan a lawag ket nagraniag kadakuada. Nagpintasen iti buyada ita. Amin dagiti bannogda ken dagiti marka iti pannakatuokda ket napukawen. Ti salun-at ken ti kinapintas ket makita iti tunggal rupa. Dagiti kabusorda, dagiti pagano iti aglikmotda, ket natuanga a kas natay a tattao. Saanda a maanusan ti lawag a nagraniag kadagiti nasanto a naisalakan. Daytoy a lawag ken dayag ket nagtalinaed kadakuada ingana ni Jesus ket nagparang kadagiti ulep iti langit, ket dagiti matalek, a nasubok a grupo ket nabaliwanda iti maysa a kanito, idiaid maysa a kirem iti mata, naipud gloria inggana idiaid gloria. Ket dagiti tanem ket nalukatan, ket dagiti santo ket bimmangonda, a nakawesan iti immortalidad, nga agpukpukawda iti balligi laban iti patay ken iti tanem, ket agkukuyogda a kaduada dagiti sibibiag a sasanto ket tiniliwda ida nga agpangato tapno subbotenda ti Apo idiaid angin; kabayatan a ti naruary, kasla musika a pukpukaw iti gloria ken iti balligi ket adda kadagiti awan pannakataynan a dila, ken aggapgapu manipud kadagiti napasanto, ken nasantoan a bibig.

Kitaen ti Salmo 86; Oseas 6:3; Haggai 2:21-23; Mateo 10:35-39; 20:23; Efeso 6:10-18; 1 Tesalonica 4:14-18; Apocalipsis 3:14-22.

Kapitulo 33

Dagiti Basol ti Babilonia

Nakitak ti kasasaad dagiti saba-sabali nga iglesia manipud pay idi ipakdaar ti maikadua nga anghel ti pannakaribbada. Rimmang-ayda a nakarkaro a narungsot; ngem awit-awitda ti nagan dagiti adipen ni Cristo. Imposible a maiduman ida manipud iti lubong. Dagiti ministroda ket al-alaenda ti tekstoda manipud idiaid Sao, ngem ikasabada dagiti nalamuyot a banbanag. Ti kadawyan a puso ket awan iti mariknana a panangsumra ditoy. Ti espiritu ken pannakabalin laeng iti kinapudno, ken ti panangisalakan ni Cristo, iti makapabusor idiaid makalubong a puso. Awan iti banag idiaid popular a ministerio iti mangkibor idiaid unget ni Satanas, iti mangpakintayeg iti managbasol, wenna maipakat idiaid puso ken konsiensia dagiti nakabutbuteng a kinapudno iti panangokom a ngan-nganin umay. Dagiti dakes a tattao ket kadawyanda a maragsakan iti forma nga awan iti pudno a panagsanto, ket tulunganda ken suportaranda ti kastoy a relihion. Kinuna ti anghel, Awan iti banag malaksid iti naan-anay nga armas iti kinalinteg iti mangted iti balligi, ken mangtaginayon iti balligi laban kadagiti puersa iti sipnget. Innalan ni Satanas ti naan-anay a

panangtagikua kadagiti iglesia kas maysa a bagi. Dagiti ibagbaga dagiti tao ken dagiti ar-aramidda ket dagitoy iti pagnanaedanda imbes a dagiti nalawag a makasugat a kinapudno iti sao iti Dios. Kinuna ti anghel, Ti pannakigayyem ken ti espiritu ti lubong ket pannakiapa iti Dios. No ti kinapudno idia kinasimplina ken pigsa, kas kenni Jesus, ket maisango tapno labananna ti espiritu ti lubong, daytoy ket mangriing a dagus iti espiritu iti panagusig. Adu, nagadu unay dagiti agkunkuna a Cristianoda, ngem saanda nga am-ammo ti Dios. Ti kababalin iti kadawyan a puso ket saan a nabaliwan, ken ti makalasag a panunot ket agtultuloy a pannakiapa iti Dios. Isuda ket matalek nga adipen ni Satanas, nupay awitda ti sabali a nagan.

Nakitak nga agsipudta pinanawan ni Jesus ti Nasantoan a Lugar iti nailangitan a Santuario, ken simrek idia uneg iti maikadua a kuarto, dagiti iglesia ket napanawan a kas kadagiti Judio; ken mapunpunnodan iti narugit ken makarurod a billit. Nakitak iti dakkel a kinadakes ken kinarugit dagiti iglesia; ngem ibagbagada nga isuda ket Cristianoda. Ti panangipablaakda, dagiti kararagda, ken dagiti balakadda, ket makarimon idia imatang iti Dios. Kinuna ti anghel, Ti Dios ket saanna nga anguten dagiti panagggigimongda. Ti kinaagum, panangallilaw, ken panangkusit ket isu iti aramidda nga awan iti pananganawa iti konsiensia. Ket idia rabaw dagitoy amin a dakes a kababalin ket imbellengda ti abbong iti relihion. Naipakita kaniak ti kinatangsit dagiti iglesia laeng iti nagan. Ti Dios ket awan idia panunotda; ngem dagiti dakes a panpanunotda ket agtataeng kadakuada. Diniskusionanda dagiti nalaad ken matay a bagbagida, sada kitaen dagiti bagida nga addaan iti pannakapnek ken liwliwa. Ni Jesus ken dagiti anghel ket kitkitaenda ida nga addaan iti unget. Kinuna ti anghel, dagiti basolda ken ti kinatangsitda ket nakadanonen idia langit. Ti pasetda ket nakasaganan. Ti hustisia ken ti pannakaokom ket nakaturogen iti nabayag, ngem asidegen iti panagriingna. Ti panangibales ket kukuak, ken siak iti agsingir, kuna ti Apo. Dagiti nakabutbuteng a patigmaan iti maikatlo nga anghel ket masapul a magun-od, ket inumenda ti pungtot ti Dios. Ti saan a mabilang a buyot dagiti dakes nga anghel ket iwarwarasda dagiti bagida idia entiro a daga. Dagiti iglesia ken dagiti grupo dagiti relihion ket pinunnodan. Ket kitkitaenda dagiti grupo dagiti relihion nga addaan iti rag-o; gapu ta ti abbong ti relihion ket nakaabbong kadagiti kadakkelan a krimen ken kinadakes.

Dagiti amin a langit ket kitkitaenda nga addaan iti unget, dagiti tao, a pinarsua iti Dios, ket naipababa idia kababaan a pannakaipababa, ken naikabil a kapada dagiti naparsua nga animal babaen dagiti padada a tattao. Dagiti agkunkuna nga adipen iti naayat a Mangisalakan a ti kaasina ket kanayon a matignay kas iti pannakasaksina iti rigat iti tao, ket sipupuso nga agar-aramid laban ditoy nakabutbuteng ken nakaro unay a basol, ken agar-aramid nga agpaay kadagiti adipen ken kadagiti kararua dagiti tao. Inlista amin dagitoy dagiti anghel. Daytoy ket nakasurat iti libro. Dagiti lulua dagiti maka-Dios a balud a lallaki ken babbai, dagiti amma, dagiti inna, ken dagiti annak, dagiti agkakabsat a lallaki ken babbbai, ket naurnongda amin idia langit. Dagiti dakkel a rigat, ken panagsagaba dagiti tao, ket maipan a maiyalis-alis iti saba-sabali a lugar, ket magatang ken mailako. Tengtenglen pay ti Dios ti pungtotna, ngem saanen a mabayag. Ti ungetna ket sumsumged laban ditoy a nasion, aglalo kadagiti grupo dagiti relihion a nangipalubos ditoy, ken isuda ket nagaramid ditoy a nakabutbuteng a negosio. Dagiti kastoy a kinaawan iti hustisia, panangusig, ken panagrigat, ket masaksian dagiti agkunkuna nga adipen ti naemma ken napakumbaga nga Jesus nga addaan iti awan pusona a panangbaybay-a. Ket adu kadakuada iti mangaramid nga addaan iti makarurod a pannakapnek, kadagitoy amin a saan a mailadawan a panagrigat kadagiti bagida, ngem maituredda pay laeng iti agdaydayaw iti Dios. Daytoy ket nasantoan a panaglais, ket ni Satanas ket agragratsak gapu ditoy, ket uyawenna ni Jesus ken dagiti anghelna iti kastoy a panagbaliw-baliw, a kunana, nga addaan iti makaimfierno a balligi, kastoy gayam dagiti adipen ni Cristo!

Dagitoy nga agkunkuna a Cristiano ket basaenda dagiti panagsaba dagiti martir, ket dagiti luada ket agayos kadagiti pingpingda. Masdaawda a dagiti tao ket adda pusoda a natangken unay a maaramidda iti kastoy a saan a makatao a kinaranggas kadagiti padada a tao, bayat a kagiddan daytoy ket iggemda dagiti padada a tattao nga ad-adipenen, ket saan laeng nga amin dagitoy. Pinairotda ti

pannakareppet iti law-ang, ket inaldawda a naraggasda a parparigaten dagiti padada a tattao. Ar-aramidenda dagiti pirmi a saan a makatao a panangparigat nga addaan iti awan ressatna a kinaranggas, a maiparis a nalaing idia y kinaranggas dagiti padi ken dagiti pagano kas iti inaramidda kadagiti adipen ni Cristo. Kinuna ti anghel, Mas nakarkaro a maanusan dagiti pagano ken dagiti padi ti panangdusa ti Dios kadakuada inton aldaw iti pannakadusada, ngem kadagito y a tattao. Dagiti dung-aw ken panagsagaba dagiti nausig ket nakadanonen idia y langit, ket dagiti anghel ket nakatakderda a masmasdaawan idia y kinatangken iti puso, saan a maisarita, ken narigat a panagsagaba, a ti tao a naparsua idia y langa iti Mammarsuana, ket aramidenna iti padana a tao. Kinuna ti anghel, Dagiti nagan dagito y ket nakasurat iti dara, naka-krus iti saplit, ken nalayos iti agrigrigat, umap-apoy a lulua iti panagsagaba. Ti pungtot ti Dios ket saan a sumardeng inggana iti saanna a maaramid a ti daga iti lawag ket mainomna dagiti latak iti kopa iti pungtotna, ken inggana iti saanna a maited iti doble iti sagut nga agpaay iti Babilonia. Sagutanyo isu kas iti panangsagutna kadakayo, doblienyo kenkuana ti doble kas maitunos kadagiti aramidna: idia y kopa a pinunnona, punnoenyo iti doble.

Nakitak a ti amo iti adipen ket sungsungbatanna ti kararua iti adipenna a tinaginayonna nga awan ammona; ket amin dagiti basol ti adipen ket sungsungbatan amin iti amona. Saan a mabalin nga alaen ti Dios ti adipen nga ipan idia y langit, a nataginayon nga awan iti ammona ken nalaad, nga awan iti ammona maipapan iti Dios, wenno iti Biblia, a ti kabutengna laeng ket ti baut iti amona, ken saan a nakaiggem iti nangatngato a puesto kas nalaad nga animal iti amona. Ngem ar-aramidenna ti kaimbagan a banag agpaay iti amana, a ti naasi a Dios ket mabalinna nga aramiden. Aramidenna isu a kas isu ket saan a nagbalin a kasdia y; kabayatan a ti amona ket masapulna a sagabaen dagiti pito a maudi a salot, santo agungar inton maikadua a panagungar, ket tapno sagabaenna ti maikadua ken nakabutbuteng unay a pannakatay. Ket ti pungtot ti Dios ket santo laeng mapalammiis.

Kitaen ti Amos 5:21; Roma 12:19; Apocalipsis 14:9-10; 18:61.

Kapituloa 34

Ti Napigsa a Pukkaw

Nakitak dagiti anghel nga agap-apurada nga umuli-umulog idia y langit. Bumabada ditoy daga, sada umuli manen idia y langit, agsagsaganada agpaay iti pannakatungpal dagiti sumagmamano a napateg a paspasamak. Nakitak manen ti maysa a napigsa nga anghel a naibaon nga umulog ditoy daga, ken itiponna ti timekna idia y maikatlo nga anghel, ken mangted iti pannakabalin ken iti puersa idia y mensahena. Ti dakkal a pannakabalin ken dayag ket naited idia y anghel, ket kas iti iyuulogna, ti daga ket nalawagan iti dayagna. Ti lawag a napan idia y sangoananna ken simmaruno kalpasan daytoy nga anghel, ket simrek uray adinno, kas iti panagpukkawna iti napigsa, nga addaan iti napigsa a timek a nagkuna, ti Babilonia a natan-ok ket narba, ket narba, ket nagbalin a pagtaengan dagiti Diablo, ken ayuyang ti tunggal ulbod nga espiritu, ken kulungan ti tunggal narugit ken makarurod a billit. Ti mensahe iti pannakarebba iti Babilonia, kas iti naited babaen iti maikadua nga anghel, ket naited manen, a nainayon dagiti kinarungsot a sumsumrek kadagiti iglesia manipud pay idi 1844. Ti aramid daytoy nga anghel ket dimteng iti tama a tiempo, ken nakilaok idia y maudi a dakkal a trabaho iti mensahe ti maikatlo nga anghel, kas iti panagbalinna a dakkal a pikkaw. Ket ti ili ti Dios ket nailapatda iti amin a lugar tapno tumakderda idia y oras iti sulisog a mabiitdan a sangoen. Nakitak ti dakkal a lawag a nakadisso kadakauda, ket

nagmaymaysada idiaiy mensahe, ket impakdaarda nga awan butengna nga addaan iti dakkell a puersa ti mensahe iti maikatlo nga anghel.

Dagiti anghel ket naibaonda tapno tulunganda ti napigsa nga anghel a naggapu langit, ket nangngegko dagiti timek a kasla agkunkuna iti amin a lugar, Rumuarkayo kenkuana, ilik, tapno saankayo a makabingay kadagiti basbasolna, ken tapno saanyo a maawat dagiti salotna; gaputa dagiti basolna ket nakaabuten idiaiy langit, ket nalagip ti Dios dagiti kinadakesna. Daytoy a mensahe ket kasla nainayon idiaiy maikatlo a mensahe, ket nakilaok ditoy, kas ti pukkaw iti tumingngana iti rabii ket nakilaok idiaiy mensahe iti maikadua nga anghel idi 1844. Ti dayag ti Dios ket nagdisso kadagiti naanus, nga agur-uray a sasanto, ket awan iti butengda a nangited iti maudi a soleme a patigmaan, nga impakdaarda ti pannakarebba iti Babilonia, ken panangayab kadagiti ili ti Dios tapno rumuarda manipud kenkuana; tapno maitarayanda ti nakabutbuteng a pannakadadaelna.

Ti lawag a naited kadagiti agur-uray ket simrek iti amin a lugar, ket dagiti addaan iti uray ania a lawag kadagiti iglesia, a saan a nakanggeg ken saan a nangilaksid kadagiti tallo a mensahe, ket sinungbatanda ti awag, ket pinanawanda dagiti narba nga iglesia. Adu dagiti dimtengen kadagiti tawtawen iti panangsungbat manipud pay idi naited dagitoy a mensahe, ken ti lawag ket nagraniag kadakauda, ket naikkanda iti gundaway tapno pilienda ti biag wenno patay. Dagiti dadduma ket pinilida ti biag, ket timmakderda a kadua dagiti agur-uray iti Apo, ken agsalsalimetmet kadagiti amin a bilbilinna. Ti maikatlo a mensahe ket masapulna nga aramiden ti trabahona; amin ket masapul a masubok ditoy, ket dagiti napateg ket masapul a maawagan a rumuar manipud kadagiti grupo dagiti relihion. Ti mangpilit a puersa ket mangtignay kadagiti napudno, bayat ti panangipakita iti pannakabalin iti Dios ket mangtengngel iti buteng, ken tenglenna dagiti kabagian ken gagayyem, ket saanda a pinadas, adda man wenno awan iti pannakabalinda, a lappedan dagiti makarikna a ti trabaho ti Espiritu ti Dios ket adda kadakuada. Ti maudi a panangayab ket naipan uray kadagiti napobre nga adipen, ken kadagiti relihioso kadagiti tao, nga addaan iti nanumo a panangiyebkas, ket imbukbokda dagiti kantada nga addaan iti naruay a ragsak idiaiy panangkitada iti naragsak a pannakaisalakanda, ket saan a maammoan dagiti amoda; gapu ta ti buteng ken panagsiddaaw ket mangpatalna kadakauda. Dagiti dadakkell a milagro ket naaramid, dagiti masakit ket immimbagda, ket dagiti pagilasinan ket dagiti datdatlag ket simmaruno kadagiti mammati. Ti Dios ket adda idiaiy trabaho, ket dagiti tunggal santo, awan iti butengda kadagiti resultana, ket sinurotda dagiti kombiksion iti bukodda a konsiensia, ket nakitiponda kadagiti agsalsalimetmet kadagiti amin a bilbilin iti Dios; ket inwaragawagda iti adinoman a lugar ti maikatlo a mensahe nga addaan iti pannakabalinna. Nakitak a ti maikatlo a mensahe ket agserra nga addaan iti pannakabalin ken iti pigsa a nakarkaro a napigpigsangem iti pukkaw iti tumingngana iti rabii.

Dagiti adipen iti Dios nga addaan iti pannakabalin a naggapu iti ngato, a dagiti rupada ket nalawagan, ken agranraniag iti nasantoan a panagidaton, ket napanda tinungpal dagiti trabahoda, ken impakdaarda ti mensahe manipud langit. Dagiti kararua a nagdiwaras kadagiti amin a grupo dagiti relihion, ket sinungbatanda ti ayab, ket dagiti naipateg ket inapurada nga inruar manipud kadagiti naokomanen nga iglesia, kas kenni Lot a naapura a nairuar manipud Sodoma sakbay iti pannakadadaelna. Ti ili ti Dios ket nailapat ken napapigsa babaen iti naan-anay a dayag a nagdisso kadakauda iti naruay a kinaaduna, nga isagsaganana ida tapno maanduranda ti oras ti suot. Ti pangen dagiti timek ket mangngegko uray adinno, nga agkunkuna, adtoy ti kinaanus dagiti santo; adtoyda nga agsalsalimetmet kadagiti bilin ti Dios, ken ti pammati ni Jesus.

Kitaen ti Genesis 19; Apocalipsis 14:12; 18:2-5.

Ti Maikatlo a Mensahe ket Nagserran

Naitudoak a nagpababa idiy tiempo a ti mensahe ti maikatlo nga anghel ket aglepleppas. Ti pannakabalin ti Dios ket nagdisso kadagiti ilina. Nalpasdan ti trabahoda, ket nakasaganadan agpaay idiy oras iti suot idiy masangoananda. Naawatdan ti maudi a tudo wenno pangpagin-awa a naggapu idiy sangoanan iti Apo, ket ti sibibiag a pammaneknek ket naparigatan. Ti maudi a dakkel a patigmaan ket nagunin iti amin a lugar, ket kiniwarnan ken pinaungetnan dagiti agtataeng ditoy daga, a saan a mangawat iti mensahe.

Nakitak dagiti anghel nga agapurada nga umuli-umulog idiy langit. Ti maysa nga anghel ket nagsubli manipud idiy daga nga addaan iti pagikkan iti tinta iti bakrangna, ket nagreport kenni Jesus a ti trabahona ket nalpasen, a dagiti santo ket nabilangdan ken natatakandan. Ket nakitak ni Jesus nga agserserbi idiy sangoanan iti arka a naglaon kadagiti sangapulo a bilbilin, nga imbellengnan ti insensario. Inngatona dagiti imana nga agpangato, ket iti napigsa a timek ket nagkuna, Nalpasen. Ket amin dagiti buyot dagiti anghel ket imbabada nga indisso dagiti balangatda kas iti panangaramid ni Jesus idiy solemne a panangipakdaar, Isu a nadakes ket agpakadakes pay; ken isu a narugit ket agpakarugit pay; ket isu a nalinteg ket agpakalinteg pay; ken isu a nasanto ket agpakasanto pay.

Nakita a ti tunggal kaso ket nadesisionanen agpaay iti biag wenno patay. Inikkaten ni Jesus dagiti basol iti ilina. Naawatnan ti pagarianna, ket ti panangsubbot ket naaramiden agpaay kadagiti sakup iti pagarianna. Kabayatan a ni Jesus ket agserserbi idiy santuario, ti panangokom ket manarimaan a maararamid agpaay kadagiti nalinteg a natay, santo dagiti sibibiag a nalinteg. Dagiti agtaeng idiy pagarian ket naaramiden. Ti kasaran ti Kordero ket nalpasen. Ket ti pagarian ken ti kinatan-ok ti pagarian idiy siruk iti entiro a langit, ket naiteden kenni Jesus, ket dagiti agtawid iti pannakaisalakan, ket ni Jesus ket agari a kas Ari dagiti ar-ari, ken Apo dagiti ap-apo.

Kas ni Jesus ket rumuar manipud idiy Kasantoan Unay a Lugar, ket nangngegko ti batingting dagiti kampanilla idiy kawesna, ket kas iti ipapanawna, ti ulep iti sipngget ket inabbongan dagiti agtataeng ditoy daga. Awanen iti mangiballaet idiy nagbaetan iti nagbasol a tao ken iti nasaktan a Dios. Kabayatan a ni Jesus ket nakatakder idiy nagbaetan iti Dios ken iti nagbasol a tao, ti pannakatengngel ket adda kadagiti tao; ngem idi ni Jesus ket immikkat manipud idiy nagbaetan iti tao ken iti Ama, ti pannakatengngel ket naikkat, ket ni Satanas ket naaddaan iti kontrol kadagiti tao. Saan a mabalin a dagiti salot ket maibukbok kabayatan a ni Jesus ket agserserbi pay idiy santuario; ngem kas iti trabahona idiy ket nalpasen, kas iti panangiballaetna ket nagleppasen, ket awanen iti makalapped iti pungtot iti Dios, ket bumtak daytoy nga adaan iti nakaro nga unget kadagiti awan linongna nga ulo dagiti managbasol, isuda a saan a nangipateg iti pannakaisalakan, ken kinabusorda ti pananganawa. Dagiti santo idiy a nakabutbuteng a tiempo, kalpasan iti panagserra iti panangiballaet ni Jesus, ket agbibigda idiy imatang iti nasantoan a Dios, nga awan iti tagaballaetda. Ti tunggal kaso ket nadesisionanen, ti tunggal napateg a bato ket nabilangen. Ni Jesus ket simmardeng bassit idiy makinruar a kuarto iti nailangitan a Santuario, ket dagiti basol a naikonfesar kabayatan nga Isu ket adda idiy Kasantoan Unay a Lugar, ket insublina nga inkabil idiy nangirugi iti basol, ti Diablo. Masapul a sagabaenna ti dusa dagitoy a basbasol.

Ket nakitak nga inussob ni Jesus ti kawesna bilang padi, ket insuotna dagiti kawesna a makaari—idiy ulona ket adu a korona, ti korona idiy uneg iti maysa a korona—ken napalikmotan dagiti buyot nga anghel, ket pinanawanna ti langit. Dagiti salot ket manarimaanda nga agtintinnag kadagiti agtataeng ditoy daga. Dagiti dadduma ket pagsasaoanda ti Dios, ken ilunlunodda isu. Dagiti dadduma ket agtatarayda a mapan kadagiti ili ti Dios, ket agpakaasida a masuroan no kasanoda a maitarayan ken malisian dagiti panangokom iti Dios. Ngem dagiti santo ket awan iti maaramidda agpaay kadakuada. Ti maudi a lua agpaay kadagiti managbasol ket nagtedteden, ti maudi nga agrigrigat a kararag ket naidatonen,

ket ti maudi nga awit ket nabaklayan. Ti nasam-it a timek iti kaasi ket awanen tapno mangawis kadakuada. Ti maudi a nota iti patigmaan ket naiteden. Idi dagiti santo, ken iti amin a langit ket interesado pay agpaay iti pannakaisalakanda, ket awan iti interesda agpaay iti bagida. Ti biag ken ti patay ket naikabilen idiaiy sangoananda. Adu dagiti nagkalikagum iti biag; ngem saanda a nagaramid iti aniaman a panagsikap tapno magun-odda daytoy. Saanda a pinili ti biag, ket ita, awanen iti mangugas a dara tapno manglinis iti managbasol. Awanen iti naasi a mangisalaman tapno agpakaasi agpaay kadakuada, ken agpukkaw, saanyo pay a kutien ti managbasol iti bassit pay a tiempo. Amin dagiti langit ket nakimaymaysada kenni Jesus, kas iti pannakanggedda kadagiti nakabutbuteng a sarita, Nalpasen, nalpasen. Ti plano iti pannakaisalakan ket naaramiden. Ngem bassit iti nangpili nga umawat iti plano. Ket kas ti nasam-it a timek iti kaasi ket saanen a mangngeg, ti buteng ken ti panagamak iti nangpunno kadakuada. Addaan iti nakabutbuteng a kinabatad ket nangngegda, naudi unayen! Naudi unayen!

Dagiti saan a nangipateg iti sao iti Dios ket agaapurada nga agsubli-subli. Aglalayagda nga agturong kadagiti saba-sabali a taaw, nga agpaammianan nga agpadaya, tapno birokenda ti Apo. Kinuna ti anghel, saanda a masarakan daytoy. Adda gawat ditoy daga; saan a gawat iti tinapay, wenna pannakauwaw iti danum, no di ket iti pannakanggeg kadagiti sao iti Dios. Ania iti saanda a maited nga agpaay iti maysa a sao iti panagayon manipud iti Dios? Ngem saan, masapulda iti agbisin ken mauwawan. Inaldawda a saan a pinatgan ti pannakaisalakan, no di ket ti pinatganda ket dagiti makalubong a liwliwa, ken makalubong a kinabaknang, a nangatngato ngem iti aniaman a makalangit a pangawis ken kinabaknang. Inlaksidda ni Jesus ken nilaisda dagiti santona. Ti narugit ket agtaginayon a narugit iti agnayanon.

Ti dakkal a paset dagiti managdakes ket nakaungetda a pirmi, kas iti panagsagabada kadagiti epekto dagiti salot. Daytoy ket maysa a buya iti nakabutbuteng a panagrigat. Dagiti nagannak ket pabasolenda a pirmi dagiti annakda, ket dagiti annak ket pabasolenda a pirmi dagiti nagannakda, dagiti agkakabsat a lallaki ken babbai. Ti napigsa a sangsangit ket mangngeg iti amin a lugar, Sika iti nangipawil kaniak tapno saanko nga awaten ti kinapudno, a nangisalaman koma kaniak manipud ditoy a nakaam-amak nga oras. Dagiti tao ket sinangoda dagiti ministroda nga addaan iti napait a pungtot, ket pabasolenda ida a kunkunada, saandakami a binagbagaan. Imbagayo kadakami a ti entiro a lubong ket maawis, ken impukkawyo iti, Talna, talna, tapno mapagtalnayo ti tunggal buteng a bumangon. Saanyo nga imbaga kadakami iti maipapan iti daytoy nga oras, ket dagiti mangpatigmaan kadakami ket imbagayo nga isuda ket panatiko, ken dakes a tattao, a mangdadael kadakami. Ngem nakitak a dagiti ministro ket saanda a naitarayan ti pungtot ti Dios. Dagiti panagrigatda ket maminsangapulda nga ulit ngem kadagiti tagasurotda.

Kitaen ti Ezekiel 9:2-11; Daniel 7:27; Oseas 6:3; Amos 8:11-13; Apocalipsis 16; 17:14.

Kapitulo 36

Ti Tiempo iti Riribuk ni Jacob

Nakitak dagiti santo a panpanawanda dagiti ciudad ken dagiti barbario, ken makitiptiponda kadagiti grupo nga agkakadua, ket agbibigda idiaiy sulsoinne a luglugar. Dagiti anghel iti mangmangted iti taraonda ken danumda; ngem dagiti nadakes ket agsagsagabada iti bisin ken uwaw. Ket nakitak dagiti panguloen a lallaki ditoy daga nga agsasaritada nga agkakadua, ket ni Satanas ken dagiti anghelna ket okupadoda idiaiy aglikmotda. Nakitak iti maysa a surat, ken dagiti kopia daytoy a nakawaris idiaiy saba-sabali a paset iti daga, a mangmangted iti bilin a malaksid a dagiti santo ket isukoda ti naidumduma a

pammatida, isukoda ti Sabado, ken ngilinenda ti umuna nga aldaw, isuda ket waya-way, kalpasan iti daytoy a tiempo, isuda ket mapapatay. Ngem ditoy a tiempo, dagiti sasanto ket kalmadoda ken nataer iti takderda, nga agtaltalekda iti Dios, ken nakasanggirda idia karina, a ti pamayan tapno makatarayda ket maaramid agpaay kadakuada. Idia dadduma a luglugar, sakbay ti tiempo a ti surat ket maipaduyakyak, dagiti managdakdakes ket dinarupda dagiti santo tapno patayenda ida; ngem dagiti anghel idia langa iti tao a gumugubat ket nakilaban agpaay kadakuada. Kayat ni Satanas a maaddaan iti gundaway a mapatayna dagiti nasanto iti Dios; ngem binilinan ni Jesus dagiti anghelna a bantayanda ida, agsipud ta ti Dios ket maidaydayaw babaen iti panangaramidna iti tulag kadagiti nagsalimetmet iti bilbilinna idia imatang dagiti pagano a nakapalikmot kadakuada; ket ni Jesus ket mapadayawan babaen iti panangiyalisna kadagiti matalek nga agur-uray, a nabayagdan a mangmanman kenkuana, a saandan a makita iti patay.

Saan a nagbayag nakitak dagiti santo nga agsagsagabada iti nakaro a panagladingit iti panunot. Kasla isuda ket napalikmutan dagiti dakes nga agtataeng ditoy daga. Ti tunggal rupa ket laban kadakuada. Dagiti dadduma ket rugiandan iti agbuteng a pinanawan idan iti Dios tapno mataydan idia ima dagiti managdakdakes. Ngem no dagiti matada ket malukatan laeng koma, ket makitada a dagiti bagida ket napalikmotan dagiti anghel iti Dios. Ti simmaruno ket dimteng dagiti pangen dagiti agpungpungtot a managdakes, ket simmaruno ti pangen dagiti dakes nga anghel, nga ap-apuraenda dagiti managdakes a patayenna dagiti santo. Ngem kas iti igagay-atda tapno asitganda ida, ket magnada nga umuna idia grupo dagiti manakabalin ken nasantoan nga anghel, a daytoy ket saan a mabalin. Dagiti anghel iti Dios ket ar-aramidenda ida nga umatras, ken ar-aramidenda pay dagiti dakes nga anghel a mangdardarup kadakuada, a mabualda nga umatras. Daytoy ket nakaam-amak a tiempo, ken nakabutbuteng a panagrigit kadagiti sasanto. Aldaw ken rabiida nga umar-araraw iti Dios agpaay iti pannakaisalakan. No kitaem iti ruar ket awan iti posibilidadda a makataray. Dagiti managdakdakes ket nirugiandan ti panagballigida, ken ipukpukkawdan iti, Apay a ti Diosyo ket saannakayo a maisalakan manipud kadagiti imami? Apay a saannakayo nga umuli ket isalakanyo dagiti biagyo? Saan ida a dinenggeg dagiti santo. Makigubgubalda iti Dios a kas kenni Jacob. Kayat ida nga isalakan dagiti anghel; ngem masapulda iti aguray pay bassit, ken uminom idia kopa, ken mabautisaran idia bautismo. Dagiti anghel a matalekda idia pannakaipiarda ket ay-aywananda ida. Ti tiempo ket ngannganin dumteng inton ti Dios ket ipakitana ti pannakabalinna, ken nagloriaanna ida nga isalakan. Saan nga ipalubos iti Dios a ti naganna ket malais idia tingnga dagiti pagano. Agpaay iti dayag iti naganna, ket isalakanna ti tunggal maysa kadagiti naanus a naguray kenkuana, ken dagiti naganda ket nakasurat idia libro.

Naitudoak a nagsubli kenni matalek a Noe. Nagtinnag dagiti todo, ti layus ket dimteng. Ni Noe ken ti familia ket simrekdan idia uneg iti arka, ket sinirraan ida iti Dios idia uneg. Matalek a binagaan ni Noe dagiti tao idia daga a lubong, kabayatan a nilaisda isu ken inuyaw. Ket kas dagiti danum ket naibukbokda ditoy daga, ket kas ti maysa ken maysa ket malmalmesda ket nakitada ti arka nga inaramidda a nagpintas, ken sitatalged nga agtaptapaw idia danum, a nakalugan sadia ni matalek a Noe ken ti familia. Isu a nakitak a ti ili ti Dios, a nagpatigmaan ditoy lubong maipapan iti umay a pungtotna, ket naisalakan. Matalekda a binagaan dagiti agtataeng ditoy daga, ket saan nga ipalubos iti Dios a dadaelen dagiti managdakes ditoy a mangnamnama a maiyalis, ken saan nga agrukbab idia bilin iti animal, weno awatenda ti tatakna. Nakitak a no dagiti managdakdakes ket napalubusan a patayenda dagiti santo, ni Satanas ken amin dagiti dakes a buyotna, ken amin dagiti bumusbusor iti Dios, ket mapnekda. Ket anian a tiempo iti panagballigi daytoy agpaay iti makasatanas a dayagna, a maaddaan iti pannakabalin, idia maudi a panagserra iti pannakidangadang, laban kadagiti nabayagen nga agur-uray tapno makitada Isu nga ay-ayatenda. Dagiti manguy-uyaw idia kapanunotan a dagiti santo ket umulidan idia langit, ket masaksianda ti panangaywan ti Dios iti ilina, ken ti nagloriaan a pannakaisalakanda.

Kas dagiti santo ket panpanawanda dagiti ciudad ken dagiti barbario, isuda ket kamaten dagiti managdakdakes. Ingotda dagiti espadada tapno patayenda dagiti santo, ngem ditoy ket makilloda ken matukkolda nga awan puersana a kas garami. Dagiti anghel iti Dios ket salaknibanda dagiti santo. Kas

iti panagasugda iti aldaw ken iti rabii agpaay iti pannakakaisalakanda, dagiti ar-arawda ket nakadanon idiay sangoanan iti Dios.

Kitaen ti Genesis 6, 7; 32:24-28; Salmo 91; Mateo 20:23; Apocalipsis 13:11-17.

Kapitulo 37

Ti Pannakaisalakan Dagiti Santo

Tumingngana iti rabii iti pinili iti Dios a panangisalakanna iti ilina. Kas dagiti managdakdakes ket uy-uyawenda ida idiay aglikmotda, bigla a ti init ket rimuar, aglawlawag idiay pirmi a pigsana, ket ti bulan ket simmardeng. Nakita dagiti managdakdakes ti buya nga addaan iti panagsiddaaw. Dagiti pagilasinan ken dagiti datdatlag ket simmarunoda iti napartak a panagsasaruno. Ti tunggal banag ket kasla simmiasida manipud idiay kadawyan a dalanda. Nakita dagiti santo dagiti pagilasinan iti pannakaisalakanda nga addaan iti nasantoan a ragsak.

Dagiti ubbog ket simmardengda nga agayus. Dagiti napuskol ken nangisit nga ul-ulep ket rimuarda, ken nagtutupada iti maysa ken maysa. Ngem adda iti maysa a nalawag a lugar a nagdissoan iti dayag, a ti timek iti Dios ket naggapu idiay, a kasla uni iti adu a dandanum, a nangyugyog kadagiti langlangit ken iti daga. Adda iti napigsa a gingined. Dagiti tanem ket nalukatanda, ket dagiti natay idiay pammati idiay siruk iti mensahe iti maikatlo nga anghel, nga agsalsalimetmet iti Sabado, ket bimmangonda manipud idiay natapok a nagiddaanda, a nagloriaanen, tapno denggenda ti tulag iti talna nga aramiden iti Dios kadagiti nangsalmetmet iti lintegna.

Ti tangatang ket aglukat nga agsina, ken adda idiay pannakariribuk. Dagiti bantay ket nagungonda a kasla tanubong iti angin, ken agipurpuruakda iti natirad a batbato iti amin nga aglikmot. Ti taaw ket agburburek a kasla danum iti kaserola, ken agipurpuruak iti batbato idiay daga. Ket kas iti panangisarita iti Dios iti aldaw ken oras iti iyuumay ni Cristo, ken iti panangisaritana idiay awan patinggana a tulag kadagiti ilina, isu ket agsao iti maysa a sarita, sa sumardeng, kabayatan a dagiti sarita ket agtululidda idiay daga. Ti Israel iti Dios ket nakatakderda a dagiti matada ket nakapunteria idiay ngato, a dengdengenda dagiti sao kas dagitoy ket rumuarda manipud idiay bibig ni Jehova, ken agtululidda idiay daga kas kadagiti daranudor iti kapigsaan a gurruod. Daytoy ket makapasiggaar a kinasolemne. Idiy murdong iti tunggal sarita, dagiti santo ket agpukkawda iti Gloria! Aleluia! Dagiti rupada ket nalawagan iti dayag iti Dios; ket naglawag dagiti dayag a kas ti rupa ni Moises idi isu ket bimmaba manipud idiay Sinai. Dagiti managdakes ket saanda maperrang ida gapu iti dayag. Ket idi ti awan-patinggana a bendision ket naibalikas kadagiti nangidayaw iti Dios babaen iti panangsalimetmetda iti Sabadona a nasantoan, ket adda iti napigsa a pukkaw iti panagballigi laban iti animal ken laban idi ladawanna.

Sa nangrugin ti jubilee, idi ti daga ket masapul nga aginana. Nakitak dagiti relihioso nga adipen a timmakder a sibabaligi, ket winagwagda dagiti kawar a nakagalut kadakuada, kabayatan a dagiti dakes nga amoda ket marirribukanda, ken saanda nga ammo iti aramidenda; gapu ta dagiti managdakdakes ket saanda a maawatan dagiti sao iti timek iti Dios. Saan a nagbayag ket rimuaren ti natan-ok a puraw nga ulep. Idiy ket nakatugaw ti Anak iti tao.

Daytoy nga ulep iti immuna a rimuar idiay adayo ket makita a bassit unay. Imbaga ti anghel a daytoy ket pagilasinan iti Anak iti tao. Ket kas ti ulep ket umas-asideg ditoy daga, ket makitatayo ti naan-

anay a dayag ket gloria ni Jesus kas isu ket nakasakay a mapan tapno sumakop. Ti nasantoan a buyot dagiti anghel, a suotda dagiti naraniag, ken sumilsilap a balangatda kadagiti uloda, ket inabayanda isu idiy dalanna. Awan iti sao a makailadawan iti daydiay a buya. Ti sibibiag nga ulep iti kinaari, ken saan a maparisan a dayag, ket immasideg pay nga immay, ket nalawagtayo a makita ti nakaay-ayo a langa ni Jesus. Saan isu a nakasuot iti balangat a sisiit; no di ket balangat iti Gloria iti nakasuot idiy nasantoan a musingna. Iday kawesna ken idiy luppona ket nakasurat iti nagan nga **ARI DAGITI AR-ARI, KEN APO DAGITI AP-APO**. Dagiti matana ket kasla dila iti apoy, dagiti sakana ket kasla kita iti tanso, ket ti timekna ket kasla uni dagiti adu nga instrumento iti musika. Ti rupana ket naraniag a kas iti init iti tumingngana iti aldaw. Ti daga ket nagkintayeg idiy sangoananna, ket dagiti langit ket nalukotda a kasla ikamen no malukotda nga agkakadua, ket dagiti tunggal bantay ken isla ket naikkatda idiy luglugarda. Ket dagiti ari ditoy daga, ken dagiti natan-ok a lallaki, ken dagiti nababaknang a lallaki ken dagiti panguloen a kapkapitan, ken dagiti mannakabalin a lallaki, ken tunggal balud a tao, ken tunggal waya-way a tao, ket inlemngda dagiti bagbagida kadagiti kueba, ken kadagiti batbato idiy banbantay. Ket kinunada kadagiti bantay ken batbato, matinnagkayo kadakami ket ilemmengdakami manipud idiy rupa iti nakatugaw idiy trono, ken manipud idiy pungtot iti Cordero; gaputa ti dakkel nga aldaw iti pungtotna ket dimteng; ket sinno iti makatakder?

Dagiti saan pay a nagbayag ket kayatda a dadaelen dagiti matalek nga annak iti Dios manipud ditoy daga, ket masapulda a masaksian ti dayag ti Dios a nagdisso kadakuada. Nakitada isuda a nagloriaan. Ket idiy tingnga dagiti amin a nakabutbuteng a buya, ket nangngegda dagiti timek dagiti santo a napnoan iti ragsak nga agkunkuna, Kitaenyo, Adtoy ti Diosmi, inuraymi isu iti nabayag, ket isalakannakami. Ti daga ket nagkintayeg la unay bayat ti timek ti Anak ti Dioa ket inawaganna dagiti matmaturog a sasanto. Sinungbatanda ti ayab, ket bimmangonda a nakawesan iti nagloriaan nga awanan iti pannakatayna, nga agpukpukawda iti, Balligi! Balligi! Laban iti patay ken iti tanem. O patay, ayanna ti saemmo? O tanem, ayanna ti balligim? Ket dagiti sibibiag a sasanto, ken dagiti nagungar, ket impigsada dagiti timekda iti napaut, ken mangiyalis a pukkaw iti balligi. Dagiti nakapoy ken adu iti saksakitna a bagbagi a napan idiy uneg iti tanem, ket rimuarda nga addaan iti awan pannakatayna a salun-at ken pigs a. Dagiti sibibiag a sasanto ket nabaliwanda iti apagkanito, idiy maysa a kirem iti mata, ken tiniliwda ida nga agpangato a kadua dagiti nagungar, ket agkukuyogda a sinabat ti Apoda idiy angin. O anian a nagloriaan a panagkikita. Dagiti aggagayyem a pinagsina iti patay ket nagmaymaysada manen, a saandan kaanuman nga agsisina.

Idiy bangir iti naulepan a karuahe, ket paypayak, ket idiy sirukna ket dagiti sibibiag a daldalig; ket kas ti nauepan a karuahe ket nagtulid a nagpangato, dagiti daldalig ket nagpukkawda iti, Nasanto, ket dagiti paypayak kas iti panagkutida ket nagpukkawda met iti, Nasanto, ket dagiti buyot dagiti nasantoan nga anghel idiy aglikmot iti ulep ket nagpukkawda iti, Nasanto, Nasanto, Nasanto, ni Apo Dios a mannakabalin amin. Ket dagiti santo idiy ulep ket nagpukkawda met iti, Gloria, Aleluia. Ket ti karuahe ket nagtulid a nagpangato a simrek iti nasantoan a ciudad. Sakbay a simrek idiy nasantoan a ciudad, dagiti santo ket naurnosda iti naan-anay a kuadrado, a ni Jesus ket adda idiy tingnga. Isu ket nangatngato ngem kadagiti ulo ken kadagiti abaga dagiti santo, ken ulo ken abaga dagiti anghel. Ti makaari a langana, ken ti makaay-ayo a rupana, ket makita amin dagiti adda idiy kuadrado.

Kitaen ti 2 Ar-ari 2:11; Isaias 25:9; 1 Corinto 15:51-55; 1 Tesalonica r:13-17; Apcoalipsis 1:13-16; 6:14-17; 19:16.

Kapitulo 38

Ti Gungona Dagiti Santo

Ket nakitak ti dakkell unay a bilang dagiti anghel ket awitda manipud idia ciudad dagiti nagloriaan a balangat; maysa a balangat kada tunggal santo a ti naganna ket nakasuraten idia; ket kas ni Jesus ket immawag nga agpaay kadagiti balangat, dagiti anghel ket impresentada dagitoy kenkuana, ket ti naayat nga Jesus, idia mismo makanawan nga imana, ket inkabilna dagiti balangat kadagiti ulo dagiti santo. Iti kasdia met laeng a pamayan, dagiti anghel ket impanda dagiti arpa, ket impresenta ni Jesus dagitoy kadagiti met laeng sasanto. Dagiti agmanmando nga anghel ket immunada a kinalbit ti nota, ket ti tunggal timek ket naipangato idia panagyaman. Ken naragsak a panagdayaw, ket dagiti tunggal ima ket nalainda a kinalbit dagiti kuerdas dagiti arpa, ket nangnegna ti naindayog a musika a napno iti narua ken naan-anay a timek iti musika. Ket nakitak ni Jesus nga inturongna ti grupo dagiti nasubbot idia ruangan iti ciudad. Iniggamanna ti ruangan, sana inlukat iti sumilsilap a barandiliana. Sana imbaga kadagiti nasion a nangsalmatmet kadagiti kinapudno a sumrekda. Amin a banag a makaliwliwa iti mata ket adda idia uneg iti ciudad. Ti narua a dayag ket makitada iti uray adinno. Ket kinita ni Jesus dagiti sinubbotna a sasanto; dagiti rupada ket agranraniag iti dayag; ket kas iti panangkitana kadakuada a siaayat, ket imbagana idia narua ken napno iti musika a timekma, Nakitak dagiti nagrigatan iti kararuak ket napnekak. Daytoy a narua a Gloria ket agpaay kadakayo tapno ragsakenyo iti agnanayon. Dagiti panagladingityo ket naggibusen. Awanen iti patay, wenna ladingit, wenna sangsangit, wenna saksakit. Nakita a dagiti buyot a nasubbot ket nagrukabda ken inkabilda dagiti sumilsilap a balangatda idia ayan dagiti saka ni Jesus. Ket kas iti naayat nga imana ket intakderna ida, ket kinalbitda dagiti nabalitokan nga arpada, ket pinunnoda iti entiro a langit kadagiti musikada, ken kankantada iti Cordero.

Ket nakitak ni Jesus nga inturongna ti buyot dagiti nasubbot idia puon iti kayo iti biag, ket nangngegmi manen ti naayat a timekna, nabakbaknang ngem iti aniaman a musika a nangngegen iti moral a lapayag, a nagkuna, Dagiti bulong daytoy a kayo ket agpaay iti panagimbag dagiti nasion. Mangankayo amin ditoy. Iti puon iti kayo iti biag ket ti kapintasan a bunga, a mabalin a kanen dagiti santo nga awan iti bayadna. Adda idia ciudad ti nagloriaan unay a trono, ket manipud idia siruk iti trono ket rumrummuar ti nalinis nga ubbog iti danum iti biag, a nalinaw a kas kristal. Idia agsinnumbangir nga igid iti karayan iti biag, ket adda idia ti puon ti kayo iti biag, Idia tippang iti karayan ket adda idia dagiti napipintas a kaykayo nga agbungbunga kadagiti bungbunga a naimbag nga agpaay iti taraon. Dagiti sarita uray no agtitiponda ket saan nga umanay tapno iladawanna ti langit. Kas ti buya ket tumaktakder idia sangoanan, ket napukawakon iti panagsiddaaw; ken naiyadayoakon idia nakaro unay a rambak ken naan-anay a dayag, isu nga imbakon ti plumak, ket napariawak iti, O anian nga ayat! Anian a nakaskasdaaw nga ayat! Ti kalaingan a sarita ket saanna a mailadawan ti dayag iti langit, wenna ti saan a maparisan a kinauneg iti ayat iti Mangisalikan.

Kitaen ti Isaias 53:11; Apocalipsis 21:4; 22:1-21.

Kapitulo 39

Ti Daga ket Nabaybay-an

Sa nakitak ti daga. Dagiti managdakdakes ket natayda, ket dagiti bagida ket nakawara a nakaidda idiy rabaw iti daga. Dagiti agtataeng idiy daga ket sinagabada ti pungtot ti Dios idiy pito a maudi a salot. Nginalngalda dagiti dilada gapu iti sakit, ken inlunodan ti Dios. Dagiti ulbod a papastor ket banbanag a seniales iti unget ni Jehova. Dagiti matada ket nasaltodan idiy ab-abotda, ken dagiti dila kadagiti ngiwatda, kabayatan a nakatakderda kadagiti saksakada. Kalpasan a dagiti santo ket naisalakandan babaen iti timek iti Dios, ti unget dagiti managdakes a pangen ket napan iti maysa ken maysa kadakuada. Ti daga ket kasla nalayos iti dara, ket dagiti natay a tattao ket adda kadagiti amin a lugar iti daga.

Ti daga ket adda idiy kaladingitan unay a kasasaadna. Dagiti ciudad, il-ili, ken barbario, ket narnarbada amin babaen idiy gingined, ket nakiwar-kiwarda. Dagiti bantay ket naikkatdan idiy dati a luglugarda, ket nangibatida iti dadakkel nga ab-abot. Dagiti taaw ket nagibellengda iti nakirsang a batbato ditoy daga, ket dagiti bato iti daga ket naburburakda, ken nawara-warada idiy rabaw iti daga. Ti daga ket makita a kasla nabaybay-an a kabakiran. Dagiti dadakkel a kaykayo ket naparpar-otda, ken nakaiwarisda idiy rabaw iti daga. Ditoy iti pagtaengan ni Satanas ken dagiti dakes nga anghelna, iti uneg iti 1,000 a tawtawen. Ditoy iti pakaipupukanda, ket agpagnada nga umuli ken umulog iti rabaw iti nadadael a rupa iti daga, ket makitada dagiti bunga iti panagrebeldida idiy paglintegan iti Dios. Dagiti bunga iti lunod nga inaramidna, ket lak-amenna iti uneg iti 1,000 a tawtawen. Limitado laeng ditoy daga, awan iti gundawayna a makapan agpasiar kadagiti sabali a planeta, tapno sulisogenna ken awisenna dagiti saan a nagbasol. Ni Satanas ket agsagaba a pirmi ditoy a tiempo. Manipud iti panagbasolna, dagiti dakes a kababalinna ket kanayon nga us-usarena. Isu ket mapawilanen idiy pannakabalinna, ket nabaybay-an isu tapno pagpanunotanna ti pasetna nga inaramidna manipud pay idi panagbasolna, ken tapno kitaenna iti masangoanan nga addaan iti panagtigerger ken panagbuteng idiy nakabutbuteng a masangonaan, inton sagabaenna amin dagiti dakes nga inaramidna, ken madusa gapu kadagiti amin a basol a naaramid gapu kenkuana.

Ket nangngegko dagiti pukkaw iti panagballigi manipud kadagiti anghel, ken manipud kadagiti nasubbot a sasanto, a naguni a kas sangapulog a ribu nga instrumento iti muska, agsipudta saandan kaanuman a mariribuk ken masulisog babaen iti Diablo, ket dagiti agtataeng kadagiti sabali a lublubong ket naisalakanda manipud idiy presensiana ken kadagiti pangsulisogna.

Ket nakitak dagiti trono, ket ni Jesus ken dagiti nasubbot a sasanto ket nakatugawda idiy; ket dagiti sasanto ket nagarida a kas ar-ari ken papadi iti Dios, ket dagiti natay a managdakdakes ket naukomanda, ket dagiti aramidna ket naidilig idiy libro iti linteg, ti sao ti Dios, ket naukomanda kas maiyannurot kadagiti aramidna a naaramid ditoy bagi. Ni Jesus, kaduana dagiti santo, ket intedda kadagiti managdakdakes ti paset a masapulda a sagabaen kas maiyannurot kadagiti ar-aramidna; daytoy ket naisurat idiy libro iti patay, ken naikabil laban kadagiti naganda. Ni Satanas ken dagiti anghelna ket inukoman met ida ni Jesus ken dagiti santo. Ti dusa ni Satanas ket nadagdagsen nga adayo ngem kadagiti naallilawna. Daytoy ket nakarkaro nga adayo ngem kadagiti pannakadusada tapno saan a maidilig kadakuada. Kalpasan a dagiti amin a naallilawna ket napukawdan, ni Satanas ket sibibiag pay laeng nga agrigrigat iti mabayag.

Kalpasan a ti pannakaukom dagiti managdakdakes ket nalpasen, idiy murdong dagiti 1,000 a tawtawen, ket pinanawan ni Jesus ti ciudad, ket ti atiddog a pila dagiti anghel ket sinmmarunoda kenkuana. Dagiti santo ket napanda met a kaduana isu. Ni Jesus ket bimmaba idiy dakkkel ken natibker a bantay, nga apaman a dagiti sakana ket nagdissoda ditoy, daytoy ket nagudua ken nagbalin a dakkkel a tanap. Sakami timmangad ket nakitami ti dakkkel ken nagpintas a Ciudad, nga adda sangapulog ket dua a pundasionaa, sangapulog ket dua a ruangan, tallo kada bangir nga igidna, ken adda maysa nga anghel kada ruanganna. Nagpukkawkami, Diay Ciudad! Ti natan-ok a Ciudad! Daytoy ket bumabbaba a naggapu iti Dios manipud langit! Daytoy ket bimmaba idiy amin a dayagna, ken naraniag a gloriana, ket nagdisso idiy nalawa a tanap nga insagana ni Jesus agpaay ditoy.

Kitaen ti Zacarias 14:4-12; Apocalipsis 20:2-6; 20:12; 21:10-27.

Kapitulo 40

Ti Maikadua a Panagungar

Ket ni Jesus ken amin dagiti nasantoan a buyot dagiti anghel, ken amin dagiti nasubbot a sasanto, ket pinanawanda ti ciudad. Pinalikmutan dagiti nasantoan nga anghel ni Jesus, ken inabayanda isu idiy dalanna; ket ti atiddog a pila dagiti nasubbot a sasanto ket simmarunoda. Ket ni Jesus idiy nakabutbuteng ken nakaam-amak a dayagna, ket inawaganna dagiti natay a managdakdakes; kas iti ibabangonda nga addan iti isu met laeng a nakapoy, ken addaan sakitna a bagbagi kas iti ipapanda idiy tanemda, anian a pabuya! Anian a kita! Idiy immuna a panagungar, amin dagiti bimmangon ket awanen iti pannakatayda; ngem idiy maikadua a panagungar, dagiti marka iti lunod ket makita kadagiti amin. Dagiti ari ken dagiti natan-ok a lallaki iti daga, ket bimmangonda a kadua dagiti napobre ken nanumo, dagiti adda adalna ken dagiti awan adalna nga agkakadua. Aminda ket nakitada ti Anak iti tao; ket dagiti mismo nanglais ken nanguyaw kenni Jesus, ken nagbaut kenkuana, ken dagiti nangikabil iti balangat a siit idiy nasantoan nga ulona, ket nakitada isu idiy amin a makaari a dayagna. Dagiti nangtupra kenkuana idiy oras iti pannakausigna, ket saandan ita a maperrang it sumalsalpot a kitana, ken daydayag iti rupana. Dagiti nangilansa kadagiti imana ken saksakana, ita ket kitkitaenda dagiti marka iti pannakailansana. Dagiti nangduyok iti sibat idiy bakrangna, ket makitada dagiti marka iti kinaranggasda idiy bagina. Ket ammoda nga isu mismo ti inlansada idiy krus, ken inuyawda idiy agrigrigat a panagbugsotna, ket idiy ket bimmangon iti maysa nga atiddog a dung-aw iti panagladingit, kas iti itatarayda nga apan aglemmeng manipud idiy presensia iti Ari dagiti ar-ari, ken Apo dagiti ap-apo.

Aminda ket agbirbirok nga aglemmeng kadagiti bato, tapno salaknibanda dagiti bagida manipud idiy nakabutbuteng a dayagna nga idi ket nilaesda. Kas aminda ket agkintayeg ken agsakit gapu idiy yagna ken nakaro a raniag iti gloriana, ket nagmaymaysada amin nga impukkaw dagiti timekda, ket idiy nakabutbuteng iti kinabatadna ket impukkawda iti, Nagasat dagiti umay idiy nagan iti Apo.

Ket ni Jesus ken dagiti nasantoan nga anghel, a kinuyog dagiti amin a sasanto, ket nagsublida a napan idiy ciudad, ket dagiti napait a dungdung-aw ken day-eng dagiti naukoman a managdakdakes ket nangpunno idiy angin. Ket nakitak a nirugian manen ni Satanas ti trabahona. Pinasiarna dagiti sakupna, ket pinapigsana dagiti nakapoy ken masakit, sana imbaga kadakuada nga isu ken dagiti anghelna ket mannakabalinda. Sana intudo dagiti riwriw a nagungar. Adda idiy dagiti nataer a manggububat ken dagiti ari a nalalaing iti gubat, ken nangsakup kadagiti nasion. Adda met idiy dagiti dadakkel nga higante, ken dagiti lallaki a natutured, a kaanoman ket saan a naabak iti pannakilaban. Adda idiy ni natangsit ken ambisioso a Napoleon Bonaparte, a ti laeng iyaasidegna ket mangpakintayeg kadagiti nasion. Adda idiy dagiti lallaki a natatayag, ken madaydayaw, nataer a taktakder, a natay idiy guerra. Natayda gapu iti uwawda a mangsakup. Kas iti ibabangonda manipud kadagiti tanemda, ket intuloyda ti ayos iti panunotda idiy simmardenganda idi matayda. Adda met laeng kadakuada ti espiritu a mangsakup nga agar-ari idi matayda. Kinonsulta ni Satanas dagiti anghelna, sa dagiti ari ken mangsaksakup, ken nataer a lallaki. Sana kinita ti naruyang nga armada, sana imbaga kadakuada a ti grupo nga adda idiy uneg iti ciudad ket bassitda ken nakapoy, ket kabaelanda nga ulien ken sakupen ti ciudad, ken parruarenda dagiti agtataeng idiy, ket alaenda dagiti kinabaknangna ken gloriana agpaay kadakuada.

Ni Satanas ket nagballigi idiy panangallilawna kadakuada, ket aminda ket dagusda a rinugian nga insagana dagiti bagida agpaay iti gubat. Nagaramidda kadagiti armas a pangguerra; gapu ta

aduda dagiti nalaing a lallaki idia y dakkel nga armada. Ket ni Satanas kas panguloda, dagiti pangen ket naggunayda a napan. Dagiti ari ken dagiti soldado ket nadekketda a simmurot kenni Saanas, ket dagiti rumiet a pangen ket simmarunoda a grupo-grupo. Tunggal grupo ket adda liderda, ket inaywananda ti urnos kas iti panagmartsada idia y rabaw iti nadadael a rupa iti daga nga agturong idia y nasantoan a Ciudad. Insera ni Jesus dagiti ruangan iti ciudad, ket pinalikmotan daytoy dakkel a bilang dagiti armada ti ciudad ket impuestoda dagiti bagida a makigubat. Insaganada amin a kita iti armas a pangguerra, a namnamaenda nga adda iti nainget a gubat. Inurnosda dagiti bagida idia y aglikmot iti ciudad. Ni Jesus ken amin dagiti buyot dagiti anghel nga addaan dagiti sumilsilap a korona kadagiti uloda, ken amin dagiti santo a suotda dagiti naraniag a balangatda, ket immulida idia y rabaw iti pader ti Ciudad. Ni Jesus ket nagsao nga addaan iti dayag a nagkuna, Kitaen dakayo a managbasol ti gungona dagiti nalinteg! Ket kitaenyo dakayo a sinubbotko ti gungona dagiti managdakes! Dagiti rummuet a pangen ket nakitada ti nagloriaan a grupo nga adda idia y rabaw dagiti pader iti Ciudad. Ket kas iti pannakasaksida idia y ranniag dagiti sumilsilap a balangatda, ken makitada dagiti rupada nga agranranniag gapu iti dayag, nga ipakpakitada ti langa ni Jesus, ket sada nakita ti saan a maparisan a dayag ken Gloria ti Ari dagiti ar-ari ken Apo dagiti ap-apo, dagiti turedda ken pigsada ket kimmapsut. Ti rikna iti kinabaknang ken iti Gloria a napukawda, ket napan kadakuada, ket naaddaanda iti rikna a ti tangdan iti basol ket patay. Nakitada dagiti nasanto, ken naragsak a grupo nga idi ket nilaisda, a nakawesna iti dayag, dayaw, immortalidad, ken biag nga agnanayon, bayat nga isuda ket adda idia y ruar iti Ciudad nga idia y dagiti tunggal narungsot ken naaar-aryek a banbanag.

Kitaen ti Mateo 23:29; Apocalipsis 6:15-16; 20:7-9; 22:12-15.

Kapitulo 41

Ti Maikadua a Pananakatay

Ni Satanas ket napardas a napan idia y tingngada, ket sinikapna a parigtaen dagiti pangen tapno aggunayda. Ngem ti apoy a naggapu iti Dios manipud idia y langit ket nagtudo kadakuada, ket dagiti natay a lallaki, ken dagiti napigsa a lallaki, ken dagiti natan-ok, ken dagiti napobre ken marigrigat a lallaki, ket agkakaduada a napuoran. Nakitak a dagiti dadduma ket nadadaelda iti apagbiit, bayat dagiti dadduma ket napapaut iti panagsagabada. Isuda ket nadusa kas maiyannurot kadagiti ar-aramidda a naaramid iti bagi. Dagiti dadduma ket mano nga aldaw a sumsumged, ket inggana iti adda pay iti paset iti bagida a saan pay a simged, ket amin dagit rikna iti sakit ket adda idia y. Kinuna ti anghel, Ti igges iti biag ket saan a matay; ti apoyda ket saan a maiddep inggana iti adda pay iti paset iti bagida a mapuoran.

Ngem ni Satanas ken dagiti anghelna ket agsagabada iti mabayag. Ni Satanas ket saanna laeng a baklayen ti dagsen ken dusa dagiti basolna, no di ket amin dagiti basol dagiti amin a buyot dagiti nasubbot ket naipabaklay kenkuana; ken masapulna pay a pagdusaan ti pannakadadael dagiti kararua a dinadaelna. Ket nakitak ni Satanas, ken amin dagiti buyot dagiti managbasol, ket napuorandan, ket ti hustisia iti Dios ket napneken; ket amin dagiti buyot dagiti anghel, ken amin dagiti nasubbot a sasanto, ket kinunada iti napigsa a timek, Amen!

Kinuna ti anghel, ni Saanas iti ramut, dagiti annakna dagiti sanga. Napuorandan ita, ramut ken sanga. Nataydan iti awan patinggana a pannakatay. Saandan kaanoman a maaddaan iti panagungar, ket ti Dios ket naaddaanen iti nalinis a sangalubungan. Ket nakitak a ti apoy a nangpasged kadagiti managdakdakes, ket pupuoranna dagiti rugit ket linlinisanna ti daga. Kimmitaak manen ket nakitak a ti daga ket nalinisen. Awanen iti uray maysa a tugot iti lunod. Ti nakalkali, ken nagbirbirri a rabaw iti daga

ket makita itan a kasla napateg ken napintas a tanap. Ti entiro a sangalubungan iti Dios ket nalinisen, ket ti dakkel a panagbinnusor ket agnanayonen a naggibus. Adinoman a lugar iti kitaen, ti tunggal banag a makita iti mata, ket nagpintas ken nasantoan. Ket amin dagiti buyot dagiti nasubbot, lakay ken ubing, dakkel ken bassit, ket inkabilda dagiti sumilsilap a balangatda, idiaiy ayan iti saka iti Mannubbotda, ket inrukabda dagiti bagida iti panagdayaw idiaiy sangoananna, ket dinaydayawda Isu a sibibiag iti awan patinggana. Ti napintas a Baro a Daga, amin dagiti dayagna, ket isu iti agnanayon a tawid dagiti santo. Ti pagarian, ken panagari, ken kinatan-ok iti pagarian idiaiy siruk iti entiro a langit, ket naiteddan kadagiti santo iti Kangatoan Amin, a tagikuaenda daytoy iti agnanayon, nga awan iti patinggana.

Kitaen ti Isaias 66:24; Daniel 7:26, 27; Apocalipsis 20:9-15; 21:1; 22:3.

Ti Dakkel A Panagbinnusor,
Iti Nagbaetan
Ni Cristo Ken Dagiti Anghelna,
Ken Ni Satanas Ken Dagiti Anghelna.

Original Title:
The Great Controversy Between Christ and
His Angels, and Satan and His Angels (1858)

Front cover: See Exodus 31:18
Back cover : See Hebrews 10:16

Author : Ellen White
Translator : Mr. Jolly Celestre
C/o PPH – Baesa, Caloocan City,
Philippines

Publisher : Central Visayan Mission Press
Owned and Operated by
CENTRAL PHILIPPINE UNION CONFERENCE
East Visayan Academy Campus,
Bulacau, Talisay City 6045
Cebu, Philippines. Tel. No. 302-272-2056
Email : missionpress@yahoo.com

5,000 copies printed in 2006

Purchasing Information: Bayani Joeme Somoso
servantz2004@yahoo.com.ph

© 2005 Daniel Winters earlysda@hotmail.com
Free to quote or copy
Download free from internet at www.earlysda.com
(^ - ^)

Misprinted copies will be gladly exchanged for free